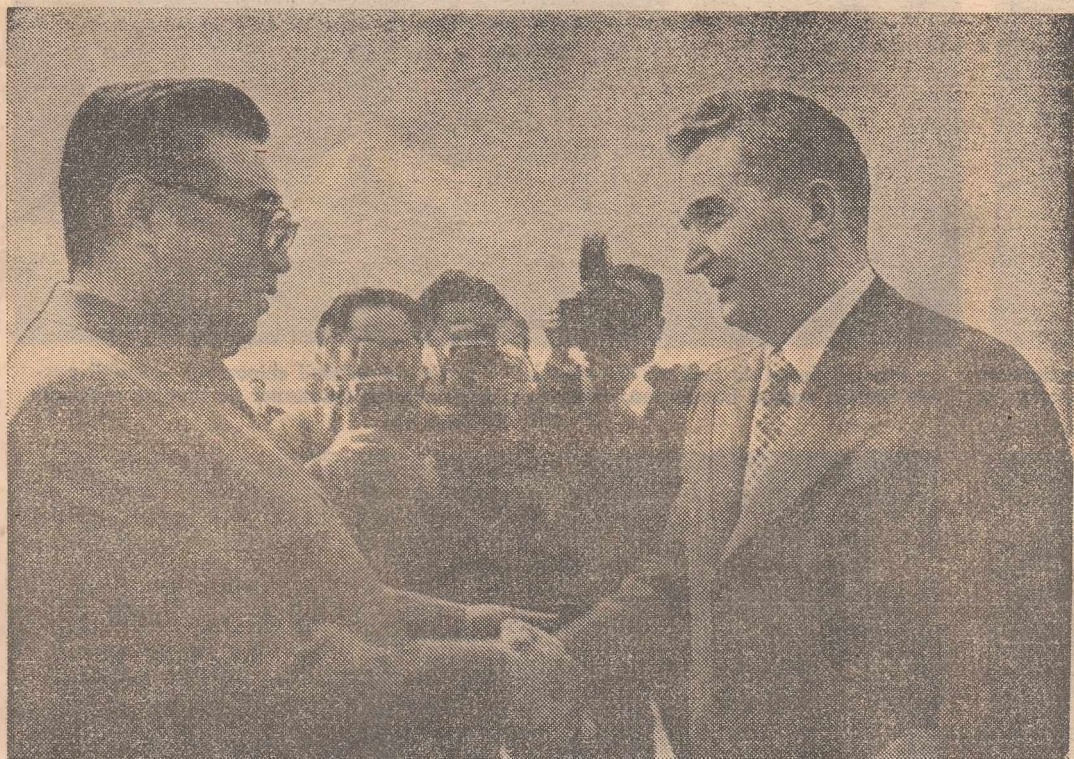

**Rezultate rodnice
la încheierea vizitei
tovarășului Nicolae Ceaușescu
în R. P. Chineză**

„Doresc să menționez cu multă satisfacție că vizita în China și convorbirile avute cu președintele Hua Kuo-fen și cu alți conducători chinezi au deschis noi perspective dezvoltării relațiilor dintre partidele și popoarele noastre“.

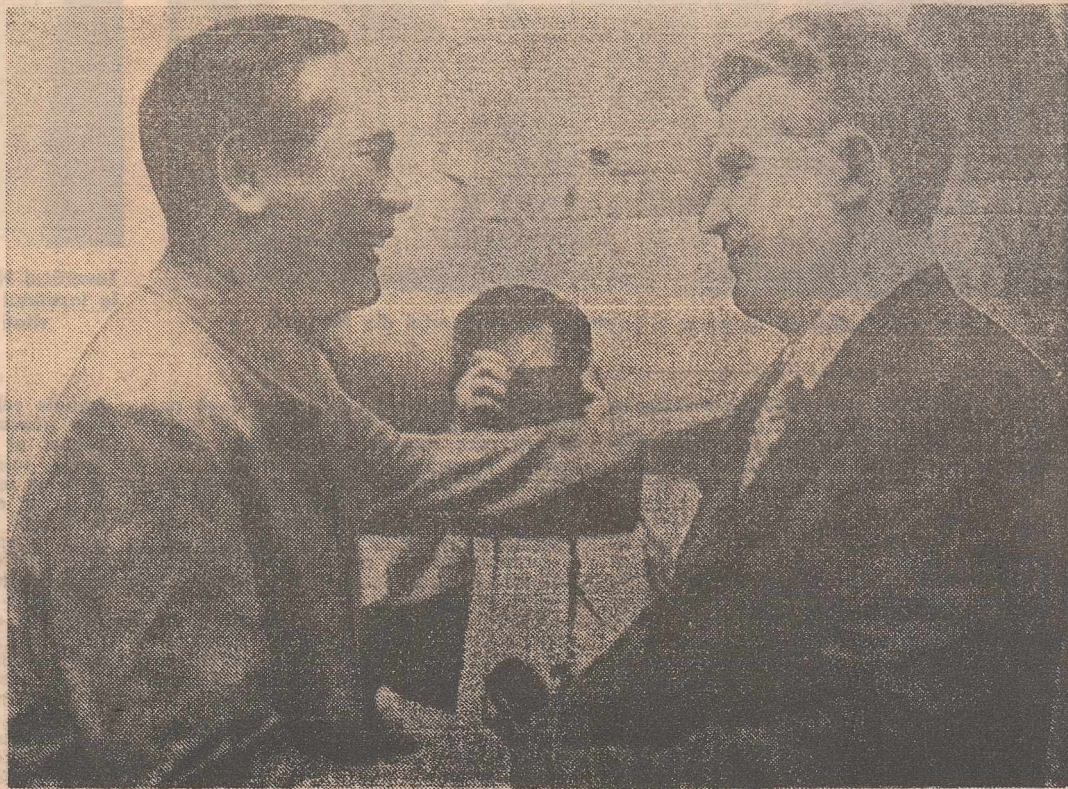

**Un sentiment de adincă satisfacție
față de rezultatele vizitei
în R. P. D. Coreeană, ale noului dialog
prietenesc dintre tovarășii
Nicolae Ceaușescu și Kim Ir Sen**

„Deși de data aceasta vizita noastră în Coreea este scurtă, ea ne-a prieluit cunoașterea preocupărilor și muncii entuziaste a poporului frate coreean în construcția socialismului. Vom duce cu noi amintiri de neuitat, vom purta mereu în inimă căldura sentimentelor de prietenie cu care ne-a înconjurat tot timpul poporul coreean. La rindul nostru, vă asigurăm de prietenia profundă și solidaritatea de neclintit a poporului român“.

**Înalții soli ai României au sosit
pe pământul Vietnamului eroic**

„Avem convingerea profundă că vizita pe care o efectuăm în țara dumneavoastră, convorbirile cu tovarășii din conducerea de partid și de stat a Republicii Socialiste Vietnam vor contribui la dezvoltarea și adincirea prieteniei frățești dintre cele două partide și popoare ale noastre și, totodată, vor sluji cauza generală a socialismului, păcii și colaborării între națiuni“.

**CENA CLUL FLACĂRA
AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR
LA BUCUREȘTI**

● Simbătă, 3 iunie 1978,
orele 20, la Palatul sporturilor și culturii – Sala Polivalentă din București – Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar organizează
O NOAPTE DE VARĂ CU TINERETUL BUCUREȘTEAN

● Biletele se vor distribui la casele Teatrului Național începând cu data de vineri, 26 mai, orele 10.

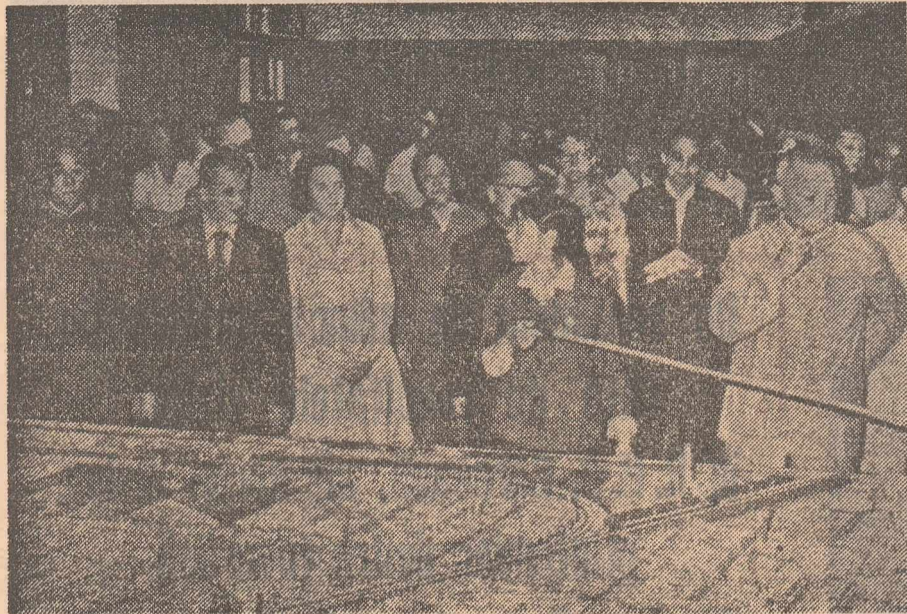
ANUL XXVII - NR. 21 (1198) 25 MAI 1978

Flacăra

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Vizita în China —

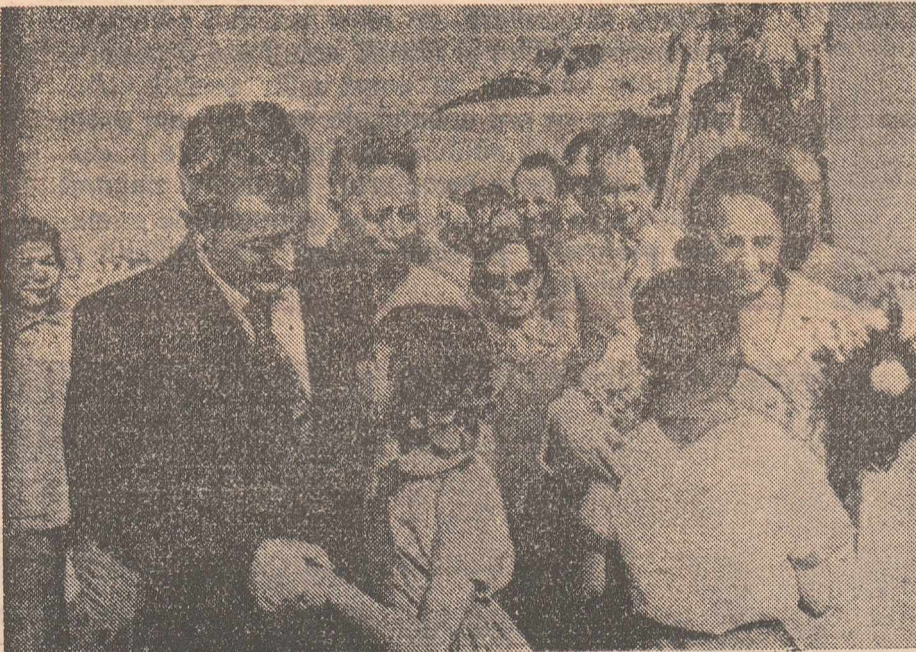
Laborioasa activitate desfășurată și cu acest prilej de președintele țării noastre un nou și important moment în întărirea prieteniei

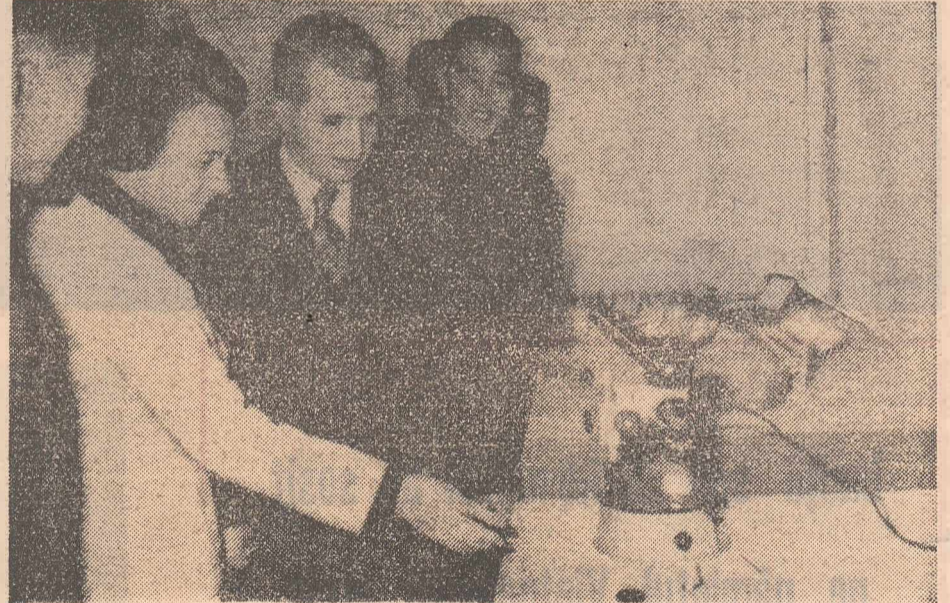
La „Tirgul produselor pentru export — China” din Canton, manifestare de prestigiu în viața economică internațională, o imagine concludentă a activității creatoare a poporului chinez

La întreprinderea de țesături din Hangiou — „capitala mătăsii chinezești” — înalții oaspeți români admiră frumusețea, calitatea și originalitatea țesăturilor de brocart, mătăsuri și satin produse aici

Calde manifestări de dragoste și prietenie pe aeroportul din Hangiou

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu în mijlocul cercetărilor de la Institutul de fizică de pe lângă Academia de științe a Chinei. Înalții oaspeți sînt invitați să cunoască indeaproape preocupările oamenilor de știință chinezi

Cel puțin două sînt direcțiile principale de acțiune ale politicii externe românești care își află o convingătoare concretizare și o confirmare strălucită în desfășurarea și rezultatele vizitei oficiale de prietenie pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a făcut-o între 15 și 20 mai în Republica Populară Chineză, urmare a invitației tovarășului Hua Kuo-fen, președintele Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, premierul Consiliului de Stat al R.P. Chineze. Prima dintre aceste direcții, avînd o formulare generală, dar cu referire permanentă la actualitatea imediată, este dată de faptul că România se înfățișează lumii ca un stat socialist însuflețit de hotărîrea de a face totul pentru mersul înainte al societății, ca un stat dornic de pace și colaborare, decis să-și aducă din plin contribuția la cauza colaborării și păcii în lume. Cea de-a doua direcție este legată de faptul că, în activitatea sa internațională, țara noastră pune pe primul plan dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare cu toate țările socialiste, întărirea unității și solidarității lor. Într-un asemenea cadru, actuala vizită întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Republica Populară Chineză se înscrie ca o etapă nouă, firească, în dezvoltarea multilaterală a relațiilor dintre țările noastre. Dar această nouă întîlnire la nivel înalt româno-chineză nu reprezintă doar o nouă pagină la cronica relațiilor dintre două țări socialiste, interesate în adîncirea prieteniei și dezvoltarea colaborării dintre ele. Rezultatelor rodnice cu care s-a încheiat această vizită li se mai adaugă, credem, o dimensiune — esențială pentru viitorul relațiilor de prietenie și conlu-

crare tovarășească dintre cele două partide și popoare. Este vorba de spiritul în care s-a desfășurat vizita înaltei solii a poporului român pe aceste coordonate ale continentului asiatic, este vorba de atmosfera pretutindeni sărbătorească și sincer vibrantă, de emoționantele probe de căldură prietenească și prețuire aleasă manifestate peste tot, de mii și sute de mii de locuitori ai Republicii Populare Chineze. La fiecare întîlnire — cu locuitori ai capitalei chineze, orașul Pekin, sau din provinciile Kuan Tuang și Gențiang, la Canton sau Hangiou, în vizitele la unități industriale și agricole, institute de știință, așezăminte de cultură sau unități militare, Divizia nr. 6 de tancuri — oaspeților români li s-a rezervat o primire deosebit de aleasă, prezentată în relațiile presei ca fiind proprie numai acelor evenimente sărbătorești. Insuși președintele Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez, tovarășul Hua Kuo-fen, sublinia aceasta, prin cuvintele rostite la toastul oferit în onoarea sa de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu: „Vizita de prietenie pe care o întreprinde în țara noastră prietenul nostru apropiat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, constituie pentru prietenia chino-română momente de mare sărbătoare”.

Ce semnifică acest important moment pe care l-a constituit vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în R.P. Chineză, a tovarășei Elena Ceaușescu, a celorlalți tovarăși din conducerea de partid și de stat poate fi desprins înainte de toate din declarațiile făcute la încheierea vizitei: „Sîntem convinși că vizita și înțelegerile la care am ajuns vor marca un nou moment important în cronica prieteniei româno-chineze, vor da un nou și puternic

impuls colaborării dintre partidele și țările noastre, în interesul celor două popoare, al cauzei socialismului, înscriindu-se, totodată, ca o contribuție la lupta forțelor înaintate ale lumii de azi pentru progres, colaborare și pace”, sintetiza tovarășul Nicolae Ceaușescu. La rîndul său, tovarășul Hua Kuo-fen sublinia: „Această vizită a contribuit și mai mult la dezvoltarea prieteniei revoluționare și a unității de luptă dintre cele două partide, țări și popoare ale Chinei și României și va avea semnificații profunde pentru relațiile de prietenie și colaborare dintre țările noastre, pentru lupta comună a celor două popoare ale noastre și pentru evoluția situației internaționale”.

La caracterul fructuos al noii întîlniri româno-chineze, în mod incontestabil, o semnificație politică deosebită au avut convorbirile oficiale dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Hua Kuo-fen. În cadrul acestor convorbiri, desfășurate într-o atmosferă de căldă prietenie, nu s-a făcut doar o trecere în revistă a stadiului pe care l-au atins relațiile dintre țările noastre, ci s-a procedat la o analiză cuprinzătoare a perspectivelor dezvoltării acestor relații — pe plan politic, economic, tehnico-științific și cultural. Doriința comună de a promova în continuare, pe o treaptă superioară, raporturile de colaborare pe multiple planuri, existența unor largi posibilități în acest sens și-au găsit concretizarea în Acordul între România și China privind colaborarea economică și tehnică pe termen lung, în celelalte documente semnate — Convenția între cele două țări privind înființarea reciprocă de consulate generale și Planul de aplicare a Acordului de colaborare culturală între România și China pe anii 1978—1979. În timpul convorbirilor a fost evidențiată doriința am-

belor țări de a intensifica schimburile interumane — delegații pe linie de partid și de stat, vizite reciproce ale organizațiilor obștești, sporirea contactelor între specialiști, între instituții de știință și cercetare, cultură și artă, între cetățenii celor două țări — fapt ce reflectă în modul cel mai pregnant calitatea pe care au atins-o în acest moment relațiile dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Chineză, încrederea și interesul de care se bucură construcția socialistă în fiecare stat, politica promovată de partidele comuniste din cele două țări. Argumente reale, directe pentru însuflețirea acestei afirmații sînt dealtfel exprimate cit se poate de clar de cunoașterea directă de către înalții reprezentanți ai poporului român a unor aspecte nemijlocite din viața și munca poporului chinez, eforturile susținute ale harnicilor locuitori ai Chinei pentru transpunerea în viață a hotărîrilor Congresului al XI-lea al P.C. Chinez privind transformarea Chinei, pînă la sfîrșitul secolului, într-un stat socialist modern puternic și înfloritor, ca și dovezile de cunoaștere și apreciere a realizărilor poporului și partidului nostru, a politicii internaționale a României socialiste.

Țări socialiste și prietene, România și China sînt preocupate, în același timp, de un cerc larg de probleme ale vieții internaționale, care evoluează tot mai complex. Era firesc, deci, ca acestor probleme să li se acorde o importanță deosebită în timpul convorbirilor oficiale. S-a evidențiat faptul că, mai mult decît oricînd, este necesar ca relațiile între toate statele lumii să se bazeze pe respectarea strictă a independenței și suveranității naționale, a egalității în drepturi între toate statele, a excluderii for-

remarcabil bilanț

marchează, potrivit aprecierilor conducătorilor de partid și de stat ai celor două țări, și extinderea conlucrării româno-chineze

Are loc, în Sala de sud a Palatului Adunării Naționale a Reprezentanților Populari a R. P. Chineze, semnarea unor importante documente privind dezvoltarea relațiilor și colaborării prietenești dintre cele două țări

Convorbiri rodnice, documente importante pentru adâncirea cooperării

ței și amenințării cu folosirea ei, a înlăturării oricărui amestec în treburile interne, principii care se afirmă cu tot mai mare vigoare pe plan internațional. A fost reafirmată în acest cadru hotărârea ambelor părți de a acționa pe mai departe pentru lichidarea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, a oricărui forme de dominație și dictat, a politicii rasiste și de apartheid, cele două țări reafirmându-și totodată voința de a adânci conlucrarea în soluționarea problemelor care confruntă omenirea, sprijinind și fiind solidare cu toate forțele progresiste, democratice, antiimperialiste, cu toate popoarele care luptă pentru transformări revoluționare, sociale și naționale, pentru o lume mai dreaptă și mai bună.

Pe parcursul vizitel, s-a apreciat și subliniat cu mai multe prilejuri că amplificarea relațiilor româno-chineze, a colaborării prietenești dintre partidele și statele noastre corespunde și servește intereselor celor două popoare, cauzei generale a socialismului și păcii, că legăturile trainice dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Chinez, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Chineză vor cunoaște o nouă dezvoltare în urma vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu pe pământul chinez, a convorbirilor cu tovarășul Hua Kuo-fen. Această perspectivă, devenită acum certitudine, posibilitatea continuării la București a dialogului sincer și tovarășesc început la Pekin, se constituie ca o contribuție de mare valoare la progresul popoarelor români și chinezi, la cauza generală a socialismului, păcii și conlucrării în lume, primind adevărată aderență și responsabilitate a maselor largi de oameni ai muncii din întreaga noastră țară.

Mii de oameni ai muncii din orașul Canton își exprimă satisfacția de a primi în orașul lor pe conducătorul iubit al României socialiste a cărei prodigioasă activitate internațională este bine cunoscută pe aceste meleaguri

În după-amiaza zilei de 19 mai, conducătorul statului și partidului nostru s-a întâlnit cu reprezentanții presei și radioteleviziunii din Pekin și cu corespondenții străini acreditați în capitala R.P. Chineze

„Sintem convinși că vizita și înțelegerile la care am ajuns vor marca un nou moment important în cronică prieteniei româno-chineze, vor da un nou și puternic impuls colaborării dintre partidele și țările noastre, în interesul celor două popoare, al cauzei socialismului, înscriindu-se, totodată, ca o contribuție la lupta forțelor înaintate ale lumii de azi pentru progres, colaborare și pace”.

NICOLAE CEAUȘESCU

„Această vizită a contribuit și mai mult la dezvoltarea prieteniei revoluționare și a unității de luptă dintre cele două partide, țări și popoare ale Chinei și României și va avea semnificații profunde pentru relațiile de prietenie și colaborare dintre țările noastre, pentru lupta comună a celor două popoare ale noastre și pentru evoluția situației internaționale”.

HUA KUO-FEN

ROMÂNIA-COREEA, PRIETENIE

Noua întâlnire dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Kim Ir Sen, și profundă afecțiune reciprocă, a înscris, prin rezultatele sale de strînsă prietenie și colaborare

In orașul-erou al Coreei prietene, cîntec sărbătoreasc de bucurie, la întîlnirea cu cel mai iubit fiu al poporului frate român :

*„Bun venit, bun venit
președintelui Ceaușescu,
prietenu apropiat
și drag al poporului nostru,
al cărui drum e calea prieteniei
ce leagă Phenianul de București.
Este departe peste continent,
dar întotdeauna o țară
apropiată sufletului nostru.
Să cîntăm cîntecul prieteniei.
Au venit prietenii
pe pămîntul nostru înfloritor.”*

Intr-o atmosferă sărbătorească, populația Phenianului a făcut o strălucită primire solilor poporului român

ȘI COLABORARE FRĂȚEASCĂ

desfășurată în ambianța unor impresionante manifestări de sinceră deosebit de bogate, încă un moment strălucit în cronica relațiilor tradiționale multilaterală dintre cele două popoare.

Cea de a doua etapă a înaltei solii de prietenie și colaborare a României socialiste pe meridianele Asiei — vizita în R.P.D. Coreeană, la invitația tovarășului Kim Ir Sen, secretar general al Comitetului Central al Partidului Muncii din Coreea, președintele Republicii Populare Democratice Coreene — se așează sub semnul unei emoționante sărbători prin care poporul coreean și-a exprimat cu profundă sinceritate și vibrantă căldură prietenia față de poporul român, înalta stimă și prețuire pentru conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prieten drag și apropiat, cum l-a numit tovarășul Kim Ir Sen.

Timp de trei zile — între 20—23 mai, cât s-a desfășurat vizita — am urmărit cu interes deosebit, cu emoționantă participare relatările posturilor de radio și televiziune, amplele reportaje publicate cotidian de ziarele centrale, fiind, pe această cale, martorii remarcabilelor manifestări de aleasă bucurie și caldă ospitalitate cu care poporul coreean a întâmpinat pretutindeni pe înalții soli ai prieteniei poporului român.

Sînt vii încă în impresiile noastre imagini de la primirea făcută pe aeroportul Sun An din Phenian, inundat de flori și cîntec, însuflețit de prezența a mii de oameni ai muncii, tineri, studenți, membri ai miliției populare. Sînt de neuitat scene desprinse din desfășurarea marelui miting al oamenilor muncii coreeni, organizat pe stadionul „Moranbon” din capitala coreeană în cinstea delegației de partid și de stat a țării noastre. În atmosfera sărbătorească prezentă, în uralele entuziaste și aplauzele celor peste 120 000 de participanți la miting, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-a fost înmănat în acest cadru titlul de cetățean de onoare al orașului-erou Phenian. Cu același prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Kim Ir Sen au rostit însuflețitoare cuvîntări.

Este greu de definit în cuvinte grandioarea acestei impresionante manifestări populare. Imaginile fotografice alăturate surprind doar cîteva din extrem de sugestivele momente ale vizitei, explozia de bucurie și sărbătoare, prețuirea față de politica partidului și statului nostru, recunoștința profundă față de sprijinul și solidaritatea activă a României socialiste față de aspirația vitală a întregului popor coreean — reunificarea pașnică și democratică a țării.

Moment de referință major în cadrul vizitei, convorbirile oficiale dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Kim Ir Sen — caracterizate printr-o atmosferă de caldă prietenie, stimă și înțelegere reciprocă — au prilejuit o informare reciprocă despre desfășurarea construcției socialiste în cele două țări, examinarea problemelor privind amplificarea și întărirea continuă a relațiilor de prietenie și colaborare, a solidarității militante dintre cele două partide, guverne și popoare, schimbul de vederi asupra unor probleme internaționale de interes comun. În timpul convorbirilor a fost exprimată satisfacția deplină pentru rezultatele la care s-a ajuns pînă în prezent și s-a subliniat faptul că promovarea pe multiple planuri a relațiilor româno-coreene servește construcției socialiste din cele două țări, este în interesul cauzei socialismului și păcii în întreaga lume.

Acum, la încheierea vizitei, se poate spune că noua întîlnire româno-coreeană la nivelul cel mai înalt a fost deosebit de rodnică, a înscris încă un moment strălucit în anele dezvoltării prieteniei frățești și colaborării multilaterale dintre cele două popoare. Dimensiunile noi, etapa superioară în promovarea relațiilor noastre marcată de dialogul la nivel înalt româno-coreean desfășurat recent sînt reflectate cu elocvență de Declarația comună privind aprofundarea prieteniei, solidarității și dezvoltarea colaborării frățești dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Democrată Coreeană. Au fost

În cea de a treia zi a vizitei, la Ian Fung, a continuat într-o ambianță de caldă cordialitate dialogul la nivel înalt început în capitala R.P.D. Coreene

Semnarea documentelor oficiale

semnate, de asemenea, Protocolul între Guvernul Republicii Socialiste România și Guvernul R.P.D. Coreene privind schimbul de mărfuri și plățile pe anul 1979 și Acordul între cele două țări privind colaborarea în domeniul turismului. A fost, totodată, adoptat și dat publicității un comunicat în care sînt consemnate rezultatele vizitei oficiale de prietenie a delegației de partid și de stat a Republicii Socialiste România, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, în R.P.D. Coreeană.

Importanța covârșitoare a întîlnirilor și convorbirilor directe între factori politici investiți cu cea mai mare răspun-

dere pentru viitorul relațiilor bilaterale își găsește și de această dată o strălucită confirmare în vizita înaltei solii a poporului român pe pămîntul unei țări socialiste prietene. Cînd două țări așează cu consecvență la baza relațiilor lor cu toate statele respectarea principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, integrității teritoriale și inviolabilității frontierelor, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, cînd se pronunță pentru dreptul fiecărui popor de a-și alege liber calea dezvoltării sociale, de a participa pe bază de egalitate la examinarea și soluționarea pro-

blemelor internaționale, cînd acționează cu consecvență pentru colaborare, pace și înțelegere între toate popoarele lumii evoluția relațiilor dintre aceste țări nu poate să se desfășoare altfel decît ascendent, spre binele popoarelor din aceste țări, pentru binele întregii umanități. Este acesta spiritul în care se dezvoltă legăturile dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Democrată Coreeană, un spirit exemplar pentru două țări unite în aceleași idealuri de muncă și luptă pentru împlinirea aspirațiilor de libertate, independență, progres, colaborare și pace ale popoarelor.

Vibrantă sărbătoare a prieteniei

Întruniți la un grandios miting, pe stadionul „Moranbon“, într-o impresionantă revărsare de flori, de cîntece, de bucurie, 120 000 de locuitori ai capitalei Republicii Populare Democrate Coreene au adus un fierbinte omagiu prieteniei dintre țările și popoarele noastre, și-au exprimat alese sentimente de dragoste, stimă și prețuire pentru președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Cincizeci de mii de tineri au evocat, într-un uriaș spectacol cultural sportiv, pagini memorabile din glorioasa istorie a celor două popoare, străbătută ca un fir roșu de lupta pentru libertate, unitate și independență națională, pentru victoria cauzei socialismului și comunismului.

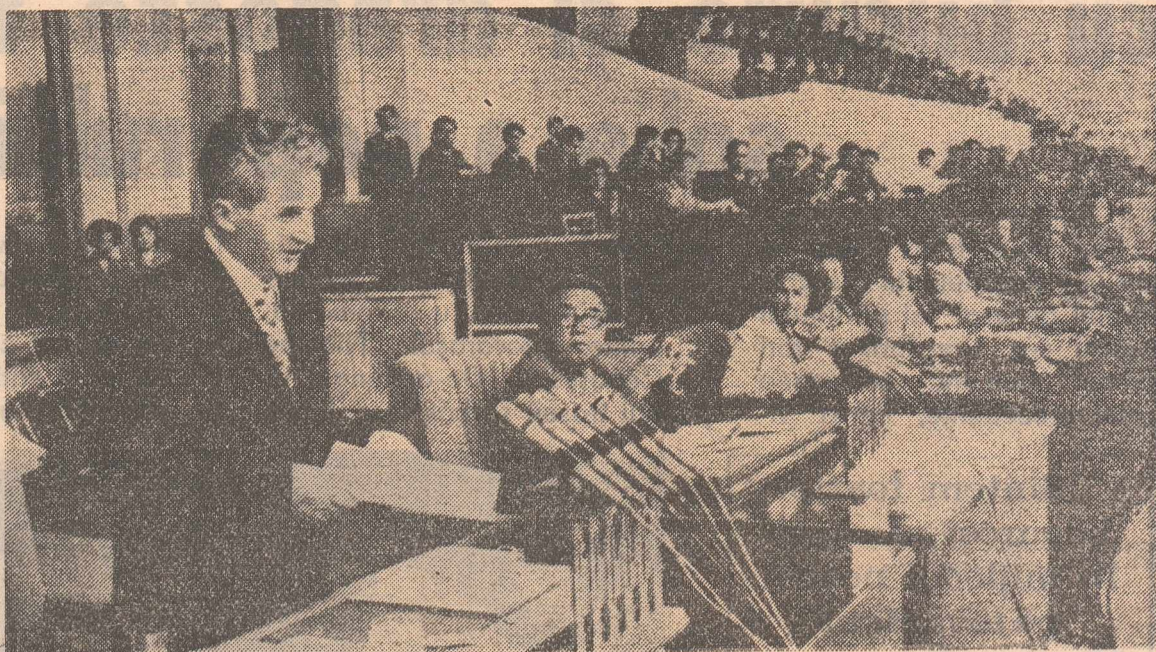

O expresie grăitoare a dragostei și prețuirii pe care poporul coreean le nutrește față de poporul nostru, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu

și solidarității româno-coreene

*Mări și oceane
ne despart
Dar întotdeauna
inimile noastre
Împreună bat*

(Din „Cintecul prieteniei româno-coreene”, compus special pentru a sărbători marele eveniment al vizitei președintelui Republicii Socialiste România în Republica Populară Democrată Coreeană).

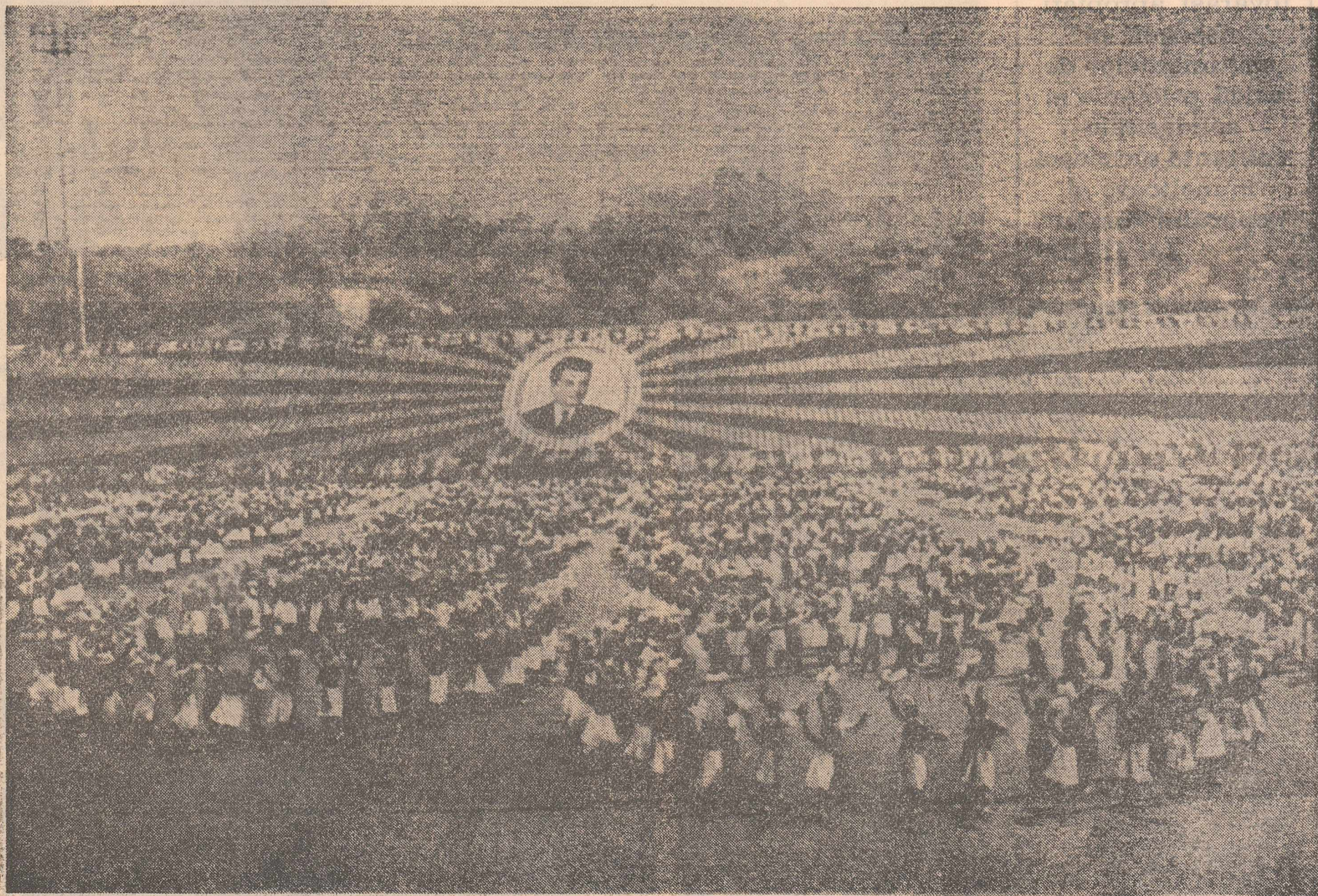
În uralele entuziaste și aplauzele celor peste 120 000 de participanți la mitingul prieteniei româno-coreene, ia cuvântul tovarășul Nicolae Ceaușescu

„Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în țara noastră, care se desfășoară sub auspiciile caldei ospitalități a poporului coreean, demonstrează trăinicia prieteniei și solidarității dintre partidele, țările și popoarele noastre”

KIM IR SEN

„Sintem convinși că această vizită se va înscrie ca un nou și important moment în cronică minunatelor relații de prietenie româno-coreeană, a solidarității și colaborării multilaterale dintre partidele și popoarele noastre”

NICOLAE CEAUȘESCU

Înaltă cinstitie, suprem omagiu aduse președintelui României, „iubitul conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu”

Poporul Vietnamului eroic salută cu bucurie și dragoste frățească înalta solie a poporului român

Cea de-a treia etapă a misiunii de prietenie a secretarului general al partidului nostru s-a transformat din primul moment, asemenea celor precedente, într-o vi-

brantă manifestare de prietenie și stimă, de fierbinte omagiu pentru România, pentru tovarășul Nicolae Ceaușescu. De-a lungul unui traseu sărbătoresc, într-o

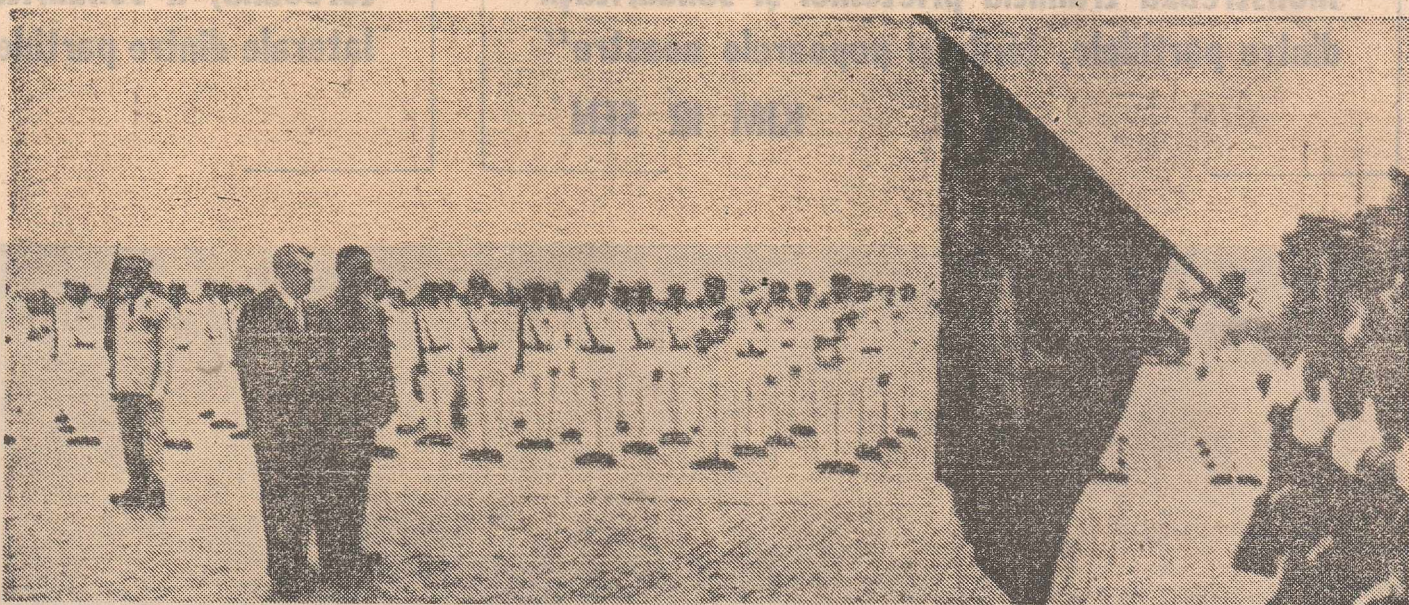
nesfârșită revărsare de bucurie și entuziasm, mii și mii de locuitori ai orașului Hanoi au salutat cu deosebită bucurie și satisfacție pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe

ceilalți oaspeți români, a căror vizită marchează un nou și important moment în cronica bunelor relații de solidaritate și colaborare dintre țările și popoarele noastre.

„Sintem foarte bucuroși să avem în mijlocul nostru pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, împreună cu ceilalți tovarăși din delegație, marii soli ai unui popor care construiește cu succes societatea socialistă multilateral dezvoltată, frați și tovarăși apropiați, mesageri ai sentimentelor de caldă prietenie și solidaritate militantă ale clasei muncitoare și poporului român“
LE DUAN

Intilnire prietenească cu președintele Republicii Socialiste Vietnam, Ton Duc Thang

Moment solemn la sosirea în orașul Hanoi: tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Le Duan trec în revistă garda de onoare

Calde manifestări de stimă și prețuire față de solii poporului român

Bucureștii de azi, Bucureștii de mâine

Proiectul „Podul Grant”

O mică socoteală arată că municipiul București, Capitala țării, este format, ca să spunem așa — luând în considerare numărul locuitorilor, între altele — din opt orașe, și încă dintre cele mai mari, de peste 200 000 de locuitori, cite sectoare există în fapt. Fiecare dintre ele, separat dar făcând totodată parte dintr-un tot unitar, are planul său edilitar-gospodăresc pe care îl pune în aplicare chiar în momentul de față, ca și un plan de perspectivă mai lungă, având „bătaie” până aproape de finele cincinalului următor. Luând ca exemplu sectorul 8 al Capitalei, unde ne-am documentat de curând, să reținem în primul rând că transformările ce se vor petrece în următorii ani aici sînt dintre cele cu adevărat remarcabile, incluse de la sine în programul general de creștere a nivelului de trai și de civilizație ale oamenilor muncii bucureșteni. De relevant că tot lanțul modernizărilor de străzi și bulevarde făcînd parte din acest perimetru este strîns legat de planul edilitar al sectorului, în care se vor construi numai pînă la sfîrșitul actualului cincinal aproape 6 500 de apartamente. Iată ce ne spunea în acest sens tovarășul Ion Oprina, prim-vicepreședinte al Consiliului popular: „Începînd cu bulevardele Nicolae Titulescu și 1 Mai, apoi străzile Dreaptă și Turda, toată zona este cuprinsă în planul de sistematizare și modernizare, aprobat de conducerea partidului. În frontul de construcții, avînd termen anul viitor, aflat deja în stare avansată, se ridică peste 30 de blocuri în perimetrul amintit, avînd un total de 3 187 apartamente, dintre care 1 984 sînt proprietate personală. Pe strada Dreaptă, care va fi lărgită corespunzător pentru a face față traficului intens dinspre bulevardul Titulescu spre Gara de Nord, se construiesc 600 de apartamente. De asemenea, bulevardul N. Titulescu va fi modernizat complet, prezentînd atît partea carosabilă în cele mai bune condiții, cît și „mobilarea” exterioară, prin blocuri de pînă la zece niveluri, în mare parte unicate, în concordanță cu cele mai moderne lucrări în domeniu. De

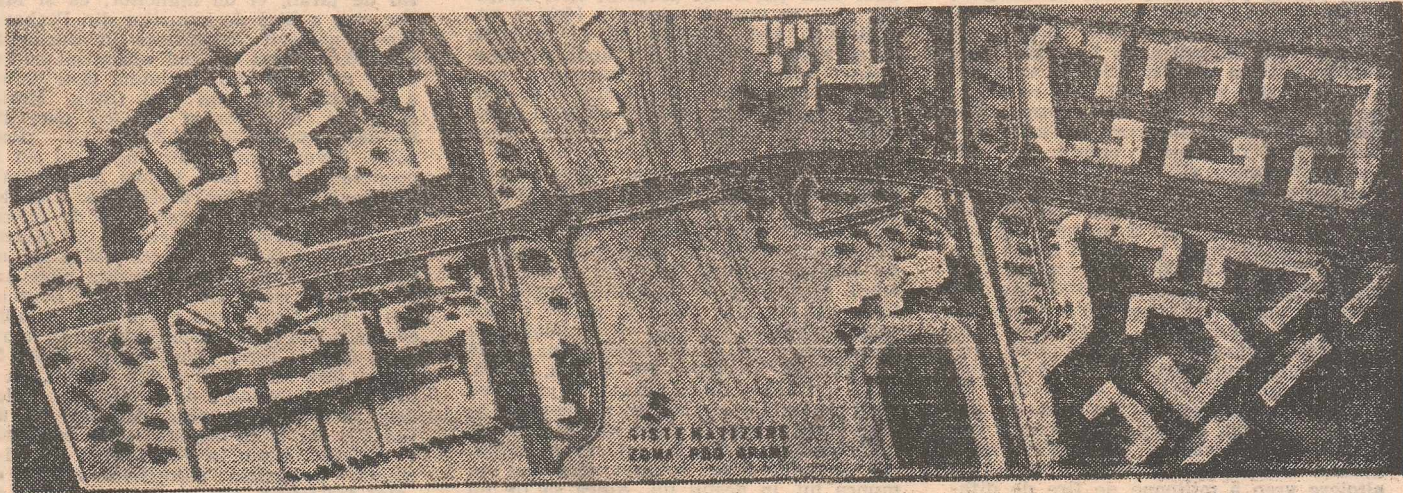
la strada dr. Felix pînă în Piața Victoriei, pe același bulevard, nu intrăm deocamdată, întrucît în această zonă se prevede construirea „piciorului de pod” pentru viitorul pasaj rutier din Piața Victoriei, a cărui construcție va începe peste cîtiva ani. Pe bulevardul Banu Manta, de la primărie spre bd. 1 Mai, se ridică aproximativ 1 200 de apartamente, iar pe bulevardul 1 Mai se continuă modernizarea, pe ambele sensuri ale arterei, pînă în zona „Poșta-Caraiman”. În perspectiva cincinalului următor avem în vedere modernizarea Căii Griviței, de la Calea Victoriei la Gară, a străzii Buzești și a străzii Turda, ca și zona dimprejur Podului Grant, astăzi un punct cu adevărat nevralgic în sistematizarea întregului perimetru. Este desigur dificil astăzi să avansăm cifre, chiar parțiale, dar în mod sigur modernizările amintite vor aduce cu ele construirea citorva mii de alte apartamente, în construcții noi, în cadrul unor cartiere al căror grad

de confort și civilizație vor fi de cel mai înalt nivel”.

Merită, dragi cititori, să insistăm mai mult asupra sistematizărilor din zona Podului Grant, amintite aici parțial de prim-vicepreședintele Ion Oprina. Astăzi o rută ce amenință să devină în curînd practic necirculabilă, Podul Grant și împrejurimile, va deveni în cîtiva ani una din căile de acces cele mai frecventate, o extrem de ușoară și rapidă legătură între Arcul de Triumf (prin bulevardul Micurin) și zona Crîngăși — Militari, o adevărată autostradă est-vest trecînd peste spnul de linii de cale ferată și pe lângă stadionul Giulești, avînd cite trei benzi de circulație pe fiecare sens și, în plus, opt bucle de preluare a autovehiculelor care intră sau ies de pe arteră, schimbîndu-și sensul de mers fără a influența cituși de puțin fluenta traficului principal. Lucrările, despre care se știe că vor debuta nu peste mult timp, vor afecta circa 250 de locuințe în zona noului Pod Grant, dar trebuie reținut că artera de circulație va trece peste actuala stradă Turda, va tăia o parte din străzile Cluj, Chișcani și parcul „România muncitoare”, pînă la joncțiunea cu bulevardul Micurin, în zona numită „depozitul santiar”. De jur-împrejurul ei se preconizează construirea a peste 1 200 de

apartamente, într-un cartier nou, care astăzi nici măcar nu se profilează. Pe macheta care am admirat-o, pentru a lua un singur indiciu privind scara construcției, actualul Pod Grant pare pur și simplu o jucărie de copii. „Este o lucrare mare, implicînd importante investiții, pe care sperăm totuși să o terminăm pînă la sfîrșitul actualului cincinal — ne preciza tovarășul Ion Oprina. Astfel, odată cu încheierea ei, odată cu darea în folosință și a noului pasaj denivelat peste calea ferată de la Chitila spre Dragomirești, care va închide linia de centură rutieră a Capitalei, preluînd aproape tot traficul greu desfășurat astăzi pe Calea Griviței, descongestionînd pasajele de la Podul Constanța și Podul Grant, odată cu încheierea celorlalte lucrări de sistematizare și modernizare din sector, pe care le-am amintit mai înainte, noi vom putea spune că am reușit să ne apropiem considerabil de imperativul edilitar-gospodăresc de astăzi, de crearea unui lanț de cartiere moderne și confortabile, legate între ele numai prin căi de acces largi, pe deplin adaptate cerințelor. Așa încît, vă rog să mă credeți, cu fiecare an sectorul nostru devine altul, tot mai frumos, la fel cu toate celelalte șapte ale Capitalei!”

DUMITRU GRECU ■

Un port nu e un depozit, ci o uzină cu foc continuu

Un port în care vin și pleacă vapoare, în care se încarcă și se descarcă vapoare, seamănă cu o lume. N-am crezut însă că în această lume a portului docuri din Galați ordinea și disciplina nu sînt la ele acasă, iar interesul pentru calitatea prestației lipsește cu desăvîrșire. Mărfurile — de la cirlișe de rufe pînă la luminări ornamentale și de aici pînă la piese de 100 tone bucata — sînt aduse parcă de ape: munți de laminate stau sub cerul liber și ruginesc, conținerele stau risipite prin tot portul, geamuri sparte, saci cu ciment și cu îngrășăminte chimice rupeți, dezordine și risipă!

— Vinovații sînt cei cu investițiile, zice șeful portului, inginerul T. Gurău, pe care îl așteptăm, cam de o oră și jumătate, să coboare de pe un vas maritim; apoi, refuză să ne furnizeze vreun răspuns referitor la această stare de lucruri. Motivul, după șeful portului, constă în faptul că e simbătă după amiază, deci în afara programului, deși un conducător de unitate n-ar trebui să lucreze după ceas, ci după nevoile unității pe care o conduce, și aceasta cu atît mai mult în portul docuri din Galați, unde se lucrează zi și noapte. Dar inginerul T. Gurău bate cu degetul în cadrulul ceasului său, se urcă în mașină și pleacă. Noi ne continuăm totuși ancheta, însoțiți fiind de tovarășul Carol Patrichi, director comercial al Întreprinderii de navigație fluvială NAVROM Galați. Reținem că într-adevăr, în ultimii ani, traficul maritim și fluvial s-a dezvoltat mult, că volumul mărfurilor manipulate în port a crescut, fapt pentru care, într-un viitor apropiat, portul își va mări capacitatea, va fi dotat cu mașini și utilaje moderne, cu magazii noi etc. Dar pînă la investiții se cere, credem noi, o gospodărire mai bună, mai eficientă a capacității portuare, prin descărcarea mărfurilor pe contracte, așa cum dealtfel se face în alte porturi din țară, prin stivuirea lor ordonată, prin expedierea lor către beneficiarii în bună stare și în timp util. Aici, constatăm, mărfurile se descarcă și se depozitează cum vin la mînă, adică la grămadă.

În fața noastră, cîtiva oameni din echipa condusă de operatorul Ștefan Dobrotă transportă o mare cantitate de țevă inox în condiții contraindicate de tehnologia de manipulare; alți muncitori din aceeași echipă adună de pe jos cămășida refractară din doi paleți și o rolă cu bandă dinam care au căzut din cirlișul macaralei, de la o înălțime apreciazabilă și bineînțeles s-au degradat.

— Cum de-au scăpat din macara? îl întreb pe șeful de echipă, Iorgu Iacob.
— În momentul în care a virat macaraua, s-au răsturnat paleții.
— Cauza?
— Comandă de „vira” greșită.
— Cine a dat comanda?
— Omul de la decotat.
— Cum se numește omul de la decotat?

— E un băiat de-al nostru, Ion Brăilescu. Este doar un singur exemplu care ne-a ieșit în cale. Dar astfel de neglijențe în manipularea mărfurilor, neglijențe destul de păgubitoare pentru economie, se întîmplă, aflăm, destul de des. În parte ele se pun pe pregătirea necorespunzătoare a unor operatori, asimilați maiștrilor într-o uzină, pe lipsa lor de responsabilitate în muncă, pe lipsa controlului și a îndrumării îndeaproape a oamenilor. Aflăm însă că mulți dintre operatorii de la manipulare sînt tentați, ca dealtfel și conducerea portului, să realizeze cit mai multă cantitate în dauna calității prestațiilor. Nu demult, tot din cauza manipulării necorespunzătoare, au fost sparte nu mai puțin de 72 de lăzi cu geamuri, geamuri care, deși sparte, continuă să ocupe spațiul aici de peste un an de zile. O situație similară s-a întîmplat cu tabla cositorită, cu țeava inox, degradată acum.

— Dar alteori mărfurile întîrzie să ajungă la beneficiari, acolo unde sînt așteptate cu sufletul la gură, acolo unde trebuie să asigure continuarea proceselor de producție, ne declară tovarășa Rodica Tîgănuș, responsabil birou import, și pentru că unii operatori refuză să încarce mărfurile indicate de noi, conform urgențelor de expediere și în condițiile indicate, condiții care vin să păstreze integritatea cantitativă a mărfurilor.

Motivul, aflăm, este același, goana după cantitate, după mărfuri care se manipulează cit mai ușor, dar care să asigure un tonaj bun. Într-un limbaj al portului aceasta înseamnă pasarea... problemelor mai dificile, mai grele, în brațele altora. Dar aceasta mai înseamnă, în ultimă instanță, inechitate și indisciplină, indisciplină care uneori se manifestă și sub alte aspecte: într-un schimb de noapte, cîtiva docheri din echipa condusă de operatorul Petre Stan au fost găsiți, în urma unui control, dormind în fața cu operatorul, în timp ce mărfurile așteptau să fie descărcate din nave, în timp ce alte vapoare așteptau în ancoră să fie descărcate. Alți lucrători ai portului, navetiști fiind, vin

obosiți la muncă, alții vin în stare de ebrietate, și cum nimeni nu-i controlează sînt expuși la cele mai grave accidente: în ultimele trei luni, în portul docuri Galați s-au înregistrat trei accidente de muncă prin nerespectarea normelor de protecție a muncii, prin lipsa controlului asupra modului în care sînt respectate aceste norme. Tovarășul procuror Vasile Ghimpău, de la procuratura județeană Galați, secția maritimă și fluvială, ne spunea că accidentele s-au produs din cauza nerespectării, în principal, a normelor de protecție a muncii de către conducătorii locurilor de muncă, din cauza lipsei controlului, dar mai ales a unei stări de indisciplină manifestată sub mai multe aspecte, despre care în parte am vorbit. La starea de indisciplină, pe care pînă acum conducerea portului s-a arătat neputincioasă de a o înlătura (probabil aceasta este și cauza pentru care șeful portului a refuzat de la început să ne dea vreo explicație asupra acestei stări de fapte), se adaugă un sistem de organizare necorespunzător situației actuale, de a viint, a activității portuare. Forța de muncă este fărîmițată în foarte multe echipe, cu foarte mulți șefi (la circa 500 de docheri sînt 35 șefi de echipe, aproape 100 de operatori maiștri de manipulare și de expediție și vreo 60 de lucrători comerciali, adică gestioniari), echipele sînt dotate cu unele utilaje care, atunci cînd echipa nu lucrează nu funcționează nici utilajele, fapt care duce la folosirea lor sub capacitate, la un indice redus de utilizare, în situația în care și așa multe din ele nu funcționează:

— Una din macaralele noastre, ne spunea tovarășul inginer Mircea Blănar, șef port adjunct, a stat timp de 2 (doi) ani în reparații capitale la Șantierul naval din Brăila și nu a fost reparată pînă nu a fost dată la „Reflector”. Anul acesta, din 13 macarale de cheu, 4 sînt în reparații și parcă văd că o să întîmpinăm aceleași greutăți. Colaborarea cu alte uzine este greoaie, alergăm mult și fără folos.

La stația de încărcare a acumulatorilor și reparații electrostivuitoare, avem să aflăm că din cele 12 electrostivuitoare funcționează doar 6, adică jumătate.

— Din ce cauză nu funcționează? îl întrebăm pe electricianul Ion Benea.

— Păi, două au axul melcat rupt, iar alte patru nu au roți.

— Și cit va mai dura pînă vor funcționa?

— După mine încă vreo două luni.

E drept că nu totdeauna mărfurile nu ajung la timp la destinație din vina portului, ci uneori din lipsă de vagoane, pentru că cefereul nu pune la timp și în număr suficient vagoane la dispoziția conducătorii portului, iar alteori chiar din lipsa de interes a beneficiarilor: o mare cantitate de oțel cu bulb, de pildă, folosit la construcția navelor de către Șantierul na-

val Galați, a fost adus din afară încă de la începutul anului, dar n-a fost ridicat din port nici la această oră, deși beneficiarul, șantierul, stă gard în gard cu portul; stă și îl roade rugina în port, la o aruncătură de paștie de șantier.

— Dacă am avea o navetă de vreo 5-6 vagoane, în cinci zile l-am putea transporta în șantier și ni s-ar degaja o suprafață de peste 3 000 mp, ne spune Teodor Buicliu, șeful sectorului expediție, un tînr cu destulă experiență, se vede, în activitatea portuară. Anul trecut a trebuit să intervină chiar organele miliției pentru ca unele întreprinderi, printre care și Șantierul naval Galați, să-și ridice marfa din port.

La fel se întîmplă, constatăm, și cu alte mărfuri: cu turbocompressoarele contractate de Combinatul petrochimic Teleajen, cu un strung carusel contractat de Întreprinderea de mașini unelte și agregate București și altele.

În asemenea situații, cînd mărfurile stau și ocupă pogoane întregi de suprafață portuară, oricît ar fi devenit de neîncăpător portul din Galați, acest motiv nu poate fi invocat la tot pasul, nu poate să acopere lipsa de organizare a conducerii portului. Un port nu este un depozit oarecare, nu este nici măcar un depozit în care mărfurile să aștepte expedierea cu anii, să le roadă rugina indiferenței și a lipsei de răspundere față de interesele economiei noastre naționale. Un port este, conform scopului său, un fel de uzină cu foc continuu, în care mărfurile trebuie să se încarce și se descarce în timp optim, pentru a ajunge în procesul de producție în bună stare, păstrîndu-și toate caracteristicile lor calitative și cantitative.

— Pentru ca portul nostru să funcționeze astfel, ne spunea în final tovarășul Carol Patrichi, director comercial al întreprinderii, vom trece de îndată la o sectorizare a lui, pe zone de depozitare și tipuri de mărfuri. Locurile de depozitare vor fi stabilite dinainte, în funcție de destinația mărfurilor, de felul mărfurilor, și vom reuși, credem noi, să înlăturăm aspectul acesta de dezordine, manipulările suplimentare cu implicații negative în eficiența activității portuare.

Toți conducătorii procesului de producție din port vor fi supuși unui sistem de testare a cunoștințelor, începînd cu șeful portului și terminînd cu șeful de echipă, și vor rămîne în posturile respective, de conducere, numai cei care vor dovedi suficiente cunoștințe profesionale. Vom lua toate aceste măsuri, la nevoie și altele, pentru a realiza un deziderat mai vechi al portului din Galați, acela de a transforma cantitatea într-o nouă calitate, așa cum, dealtfel, ni se indică în mod expres în documentele de partid.

N. GRIGORE MARĂȘANU ■

O „școală de viță” și profesorii ei

În amiaza toridă de mai, în liniștea mare, încărcată de aurul somnifer al cerurilor vrăncene revărsate peste piepturile de lut ale dealurilor ce respiră calm sub povara podgoriilor, stau de vorbă cu Maria Davidoiu, șefa fermei nr. 4 a C.A.P. Timboești. Stăm de vorbă despre struguri ce vor veni, despre vinul ce va veni, despre vinul cel răcoros pe care-l vom bea la toamnă. Discuția se poartă în vie, unde ferma nr. 4 are vreo 200 din cele 800 de hectare timboeștene producătoare de struguri și vin. Boarea leneșă, prevestind amurgul, care pâlpite, joasă, la firul ierbii, ridică parcă de pe acum, din pământ bine lucrat de soare și bine lucrat de om, tării și arome (ispite) din recolta ce va veni. Va fi o recoltă bună, spune inginerița Maria. Va fi, zice ea, „o recoltă sigură”, depășind la hectar vagonul de struguri. Ce înseamnă o „recoltă sigură”? Nimic altceva decât o recoltă sigură, cea decisă de om, cea stabilită în planurile producției. Toate recoltele acestor podgorii, de mai mulți ani, sînt sigure, depășind planurile, depășind vagonul. În 1968, pentru producțiile mari de struguri, C.A.P.-ul din Timboești a cucerit locul al III-lea pe țară. În 1969, locul I. În 1973, Ordinul Muncii clasa I. În 1976, cele 800 de hectare au dat cite un vagon și jumătate de struguri. Toate recoltele, pe-aici, de ani și ani, sînt sigure, nelăsînd loc niciodată surprizei, cu toate surprizele sau fluctuațiile vremii. În 1976, „an rău” pentru viile Vrancei, cînd producția de struguri pe județ a fost de numai 5 800 kg la hectar, cei din Timboești au scos din nou, la hectar, vagonul. Ferma Mariei, de pe toate cele 200 de hectare, a dat cite 13 300 kg de struguri. Cu un an înainte, dăduse cite 16 000. Au fost întrecute chiar și case mai mari, ce case?, veritabile palate, cu vechi și strălucite blazoane ale viei și vinului, precum Coteștii sau Odobeștii, de pe aceleași dealuri vrăncene. Tabloul C.A.P.-ului, un tablou în care domină albastrul, un albastru pregnant, ca și zeama chimică improprietă de frunza viei, e completat de o „școală de viță”, în care anul acesta se altoiesc vreo 5 milioane de fire de diferite soiuri. Toată comuna de podgoreni lucrează la altoirea acestor 5 milioane, cu grijă, cu nedormire, cu respirația suspendată de viața gingașă a fiecăruia dintre fire, fiecare din ele însemnînd o promisiune de avuție. Se pricep oamenii din Timboești să facă „școală de viță”? Întreb. Că se pricep, mi se răspunde, e dovedesc aceste fire, care nu-s cîteva, ci milioane. O mai dovedește, dacă vrei, și un alt fapt, anume că 15 cooperatori de-al locului, de vreo doi ani, lucrează în Libia, trimiși acolo de statul român, în cadrul unui acord de cooperare, ca să întemeieze viticultură. Cu corzi și portaltouri italiene, cu mîini de țărani vrănceni. Au plecat după ei și nevestele, care-l ajută, căci pe-aici și femeile, toate femeile, se pricep la altoiri. Au dobîndit, se pare, în acele îndepărtate locuri, unde vacile au cocoșe și se numesc cămile, unde soarele face din umbră o pată de foc de 50 de grade, rezultate care, în întrecere cu altoiri din alte țări, îi așază pe primul loc, rezultate de aleasă originalitate, ceea ce a făcut ca produsele vegetale leșite din mîinile lor să capete, pe lângă numele cunoscut internațional, un adjectiv românesc.

Dar dovada priceperii și a hărniciei oamenilor, cea mai mare dovadă, rămîne aici, pregnantă în toamnele care umplu colinele cu albastru, pregnantă, de fapt,

tot anul, în crama cooperatistă în care dubul pădurii de struguri geme închis în antale falnice.

Nu-mi este greu să reconstitui, ajutat de inginerița Maria, istoria acestor recolte, adică a strugurilor de Timboești. E o istorie a lucrării pămîntului, a tehnologiilor aplicate strict, a pasiunii și vredniciei oamenilor, incitate, stimulate și dirijate după reguli severe, care țin de exigențele sau severitatea muncii în vie, este deci, înainte de toate, o istorie a oamenilor, o istorie în care omul oferă, odată cu strugurele, adică cu opera sau produsul finit, ceva din persoana și din identitatea sa, ceva din istoria sa, ca și artistul: îngroparea corzilor de către niște persoane cu nume proprii (Ion, Dumitru, Maria), desfundarea, tăierea corzilor (operație începută devreme, începută încă din toamnă, continuată în fereștele kernal, isprăvită în prag de aprilie), adoptarea butucilor de vie în echipă, deci în familie (toate echipele lucrînd în acord global, gospodărîndu-și deci treburile ca niște familii), punerea lor sub veghea unor cîini (cu nume proprii), apoi stropitul, care se execută mecanic (deci o narațiune), apoi prășitul (și el mecanic, ca și aratul și discuitul), apoi supravegherea coacerii (deci o narațiune cosmică), apoi culesul, făcut cit mai de timpuriu, cu 60—70 la sută din struguri depozitați în lăzi înainte de a cădea prima brumă. Deci totul, cu alte cuvinte, e o istorie a oamenilor, strict personală, legată, desigur, de o istorie a pămîntului și a vremii, de o istorie cosmică. Deci totul, la urma urmei, este ca omul să facă din istoria fabricării strugurelui propria lui istorie, adică să facă sau să nu facă febră în funcție de oscilațiile regimului termic al planetei, adică să sufere de insolatie odată cu frunzele viei pirjolite de soare, adică să rabde reumatisme odată cu boabele înghețate de brumă, adică, simțînd toate acestea direct cu inima, cu pulsul fierbinte și alarmat al singelui, să intervină prompt, în chiar istoria cosmică, nu schimbînd-o, fiindcă asta nu e posibil, dar schimbînd ce trebuie schimbat în munca lui, în gestul lui. Adică să fie nu sub vremi, ci deasupra lor, intervenînd în istoria vremii cu istoria lui, a muncii lui.

În C.A.P.-ul din Timboești sînt cam 1 400 de brațe de muncă active. Pe scripte, evident, sînt mai multe, dar pe aceste 1 400 se poate conta. Chiar dacă vîrsta celor care le poartă trece, ca medie, de 50 de ani, tinerii locului, cei mai mulți, fiind plecați la oraș, în industrie sau la școli. În hala „școlii de viță” pot fi văzuți, la muncă, și oameni între 70 și 80 de ani. Unul din ei, Dumitru Țigănuș, are 83 de ani. Anul trecut, printr-o istorie personală, suprapusă vădit peste cea a timpului, el a dovedit că poate realiza 378 de zile de muncă în cele 365 ale calendarului. Cu el, cu oameni ca Andrei Ponea, Victor Tocmelea, Sterea Mihălcăeanu, Ioana Munteanu, Tanța Ciocca și cu toți ceilalți, adică pînă la 1 400, C.A.P.-ul din Timboești scoate recolte de struguri (și nu doar de struguri, ci și de porumb, de griu, de lapte de oaie) care întrec case mari, firme mari, care întrec sau trec peste capriciile anotimpurilor, peste fluctuațiile sau meandrele mersului vremii, impunînd istoria unei expediții umane neșovăit în mersul ei, în drumul ei, cu ambiția de a face agricultura-pomicultură-viticultură productivă, rentabilă și, vorba ingineriței Maria, „sigură”.

În C.A.P. lucrează și cîteva specialiști,

nu mulți. E inginerul agronom Valentina Dobre, șefa fermei nr. 2, e inginerul zootehnist Viorel Calistru, e inginerul agronom Ion Davidoiu, soțul Mariei și președintele C.A.P.-ului, și este ea, Maria, șefa fermei cu cele mai mari producții. Nici unul nu e de-al locului, dar toți s-au integrat istoriei lui, vieții lui. Adică, venind aici, au ieșit din regimul abstract al specialistului, al omului „bun oriunde”, care poate lucra oriunde, care, deci, n-are de ce să se implice, care trebuie să „păstreze distanța”, acea distanță abstractă, rece, sprijinită pe-o diplomă care, pînă la proba faptelor, adică a roadelor muncii, rămîne totuși doar o abstracțiune. Adică, venind aici, ei au intrat în regimul narațiunii, al povestirii cosmice sau umane, în care s-au scotit, alături de cei al locului, eroi, personaje adînc implicate unei istorii concrete, ba, poate, cu răspunderi de implicare mai mari, avînd în vedere răspunderile lor — mai mari — în calitate de specialiști și conducători.

Inginerul Ion Davidoiu, președintele C.A.P.-ului, e de fel din Pucioasa, nu e fiu de țaran, ci de muncitor, ca și Maria, care e fiică de muncitor din Prahova. Ion a absolvit Agronomia la București, în 1963, cu nota 9, fiind repartizat ca inginer principal aici, în inima țării de vii a Vrancei. Trei ani mai tîrziu, Maria, soția lui, absolvea și ea (cu nota 10) aceeași Agronomie și, firesc, își urma soțul, devenit între timp inginerul șef al cooperativei. În 1968, obștea cooperativă a lui Ion alegea pe Ion președinte. Cam tot pe-atunci, Maria devenea șefa de fermă. Făcînd și agricultura practică, dar și teoretică, adică mai și gîndind, mai și scriînd despre ce făcea, inclusiv despre niște experiențe cu relevantă valoare de nouitate, Ion a fost ales, acum cîteva ani, membru corespondent al Academiei de științe agricole. Maria, fiind ocupată nu numai cu ferma (cea mai mare a C.A.P.-ului, cu o producție în valoare de 7 milioane de lei, deci o fermă, ea singură, cam cit un C.A.P.), dar și cu nașterea și cu creșterea unei fetițe, acum în vîrstă de 8 ani, și-a aminat proiectele științifice, zicînd că „mai are timp”. Are, desigur, la cei 35 de ani ai ei. (Ion are 39). Între timp, de la niște podgorii bătrîne, moștenite de la

bătrîni (cînd Ion a venit aici, hectarele cu viță nobilă ale C.A.P.-ului erau doar vreo 30, restul fiind doar butuci slab roditori, cu viță hibridă, producătoare de zaibăr sau „moartea gîtelui”), s-a ajuns la sutele de hectare de plantații moderne, cu soiuri alese, cu producții adesea record. Între timp, școala de viță (care în 1963 altoia doar vreo 200 000 și ceva de fire) a ajuns la cele 5 milioane, devenind, și ca specializare a podgorenilor, o „școală”, trimițîndu-și profesorii cu sumane și cu căciuli în arzătorul deșert al Libiei, ca să facă și acolo niște școli. Între timp, succesele tinerilor specialiști din Timboești atrag atenția, Ion și Maria primesc diferite oferte, sînt invitați să lucreze la Direcția agricolă județeană, la Institutul de cercetări din Valea Călugărească, dar ei răspund construindu-și aici, la Timboești, adică într-un loc ce nici măcar nu le este vatra natală, o casă a lor, adică un simbol al așezării, al definitivității lor așezării, al definitivității lor implicării în viața satului. A unui sat pentru care au făcut foarte multe, dar de la care au și primit, zic ei, foarte multe, inclusiv, sau în primul rînd, căldura unei adopțiuni, ceea ce, într-o Vrancea atît de rebarbativă cîndva la „cojani”, adică la „venetici”, la „străini”, nu e puțin. Sigur, nimic nu trebuie idealizat. Între „ei” și „ceilalți” dialogul nu s-a purtat totdeauna într-o reciprocă răsrîngere de dragătoase surisuri. Și nici n-avea cum să se poarte așa, fiindcă o poveste de muncă, adică o aspră narațiune a luptei cu timpul și cu pămîntul, pentru supunerea timpului și a pămîntului, n-are nimic dintr-o dulce poveste de dragoste. Important este însă că ei nu sînt „ei”, ca o entitate aparte, închisă în sine (Maria, soția lui Ion, nefiînd scutită, din partea acestuia, nici de critici, nici de amenzi, pentru reale, sau uneori bătute doar de președinte, nereguli de muncă, dintr-un scrupul sau un exces de scrupul pe care ea, desigur, le-a înțeles), așa cum ceilalți nu sînt „ceilalți”. Ei și ceilalți, adică toți împreună, au făcut, în acesti ani, un C.A.P. prosper, o comună prosperă, cu sute de case-vile, cu peste 100 de autoturisme particulare.

O las pe Maria Davidoiu în vie, împreună cu un grup de țărani, urmîrind cu atenție, cu aceeași atenție, risipită egal pe toate fețele, mișcarea gingașă a vieții plantelor, mișcarea secretă a creșterii lor, din care crește mai binele tuturor oamenilor.

ILIE PURCARU

Ing. Maria Davidoiu și colaboratorii ei urmăresc cu atenție, sub înfloririle lunii mai, mișcarea secretă a vieții plantelor

S-a întîmplat în Mediterana

● Reportajul unui naufragiu

Mă aflu la bordul navei „Timișoara”, acostată de curînd la una din danele portului Galați. Secundul navei, Nicolae Dragomir, e un sibian vesel, încercat de valurile vieții ca și de-ale mării, care mă îndeamnă să intru în cabina lui, nu mai înainte însă de a striga după un marinar să pună lute de o cafea. Știe pentru ce îl vizitez și îmi citează din jurnalul de bord:

„Era vineri, 7 aprilie 1978, ora 18 și

30 de minute. Navigam pe Mediterana, la travers Cap de Fier, cam la 5 mile Nord, în drum spre patrie. Nelu Ploscan, șef timonier, era la timonă. La un moment dat, și el și Gheorghe Ionescu, ofițer marinar 3, zăresc un fel de barcă în valuri, la o distanță cam de trei cabluri, în prova tribord, apărea și dispărea!”

— Credeam că e un butuc, zice Gh. Ionescu, de față, dar mai pe urmă mi-am dat seama că e un fel de barcă sau plută, din care un om face semne desperate cu mîna.

— Ce-ați hotărît? Îi întreb pe secund.

— Am comandat „stop mașina!” și am dat semnalul de „om la apă!”. La treaba asta, fiecare membru al echipajului trece imediat la postul său dinainte stabilit. Mașina s-a redus și am manevrat nava în așa fel încît să ne apropiem fără riscuri de plută, în care de acum știam că sînt oameni, dar nu știam cîți.

— Cum era marea?

— Mediterana era fenomenală! Să nu zic vorbă mare, dar eu personal n-am mai văzut-o atît de otrăvită. Furtuna atinsese gradul 10 pe scara Beauforts. Valurile atingeau 8—9 metri! Nava se înclina în unghi de 40—45 de grade, iar valurile acopereau puntea și oamenii. Un val din acela e ca o mitralieră. Se urcă pe navă de la pupa sau de la prova, se lovește de umerii ăștia de metal și lovește la rîndul său

în toate părțile. Dacă atunci nu te ții bine, te trezești în copăie, cum zicem noi. Eu, sincer să fiu, oameni mai salvasem de pe mare, dar în condițiile astea nu. În 1966 am salvat un pescar în Marea Chinei, care plutea de 7 zile; în 1969, un pescar japonez din Okinava și altul thailandez, în strîmtoarea Malacca, între Malaya și Sumatra; în 1974 am salvat 6 pakistanezi, un bun și 5 nepoți, din Oceanul Indian, Golful Bengal. Cînd vezi un om pe mare, în pericol, nu știi ce naiba se petrece cu tine, că nu poți să treci pe lângă el fără să-l întinzi o mîină de ajutor, să faci totul pentru salvarea lui, indiferent care sînt condițiile în care navighezi. Te obligă, e adevărat, și legile, mai ales convențiile internaționale, dar atunci cînd vezi un om că stă gata să-l înghită marea nu te mai gîndești la lege. De data asta ne-am apropiat de plută și am încercat de două ori să-i recuperăm. N-am putut din cauza valurilor. Dar băieții noștri parcă uitaseră de ei, vroiau cu orice preț să-i salveze pe naufragiați. Știți, în momente din astea, îți frige inima cîte un gînd, anume că poți fi tu în locul lor. Atunci, unul dintre noi a avut ideea să aruncăm bandula cu ajutorul pistolului: avem în dotare un pistol, cu capsă și rachetă, cu care, pe timp de furtună, poți arunca bandula pînă la 200 metri. Am puscat bandula, unul dintre naufragiați a prins-o și i-am apropiat de vapor. Erau 6 oameni, dintre care unul singur, comandantul aveam să aflăm.

se mai putea mișca. Le-am aruncat o saulă cu care să se lege de mijloc și să-i ridicăm pe punte. N-au putut să se lege și ne-am dat seama că dacă unul dintre noi nu coboră pe plută, se pierd. Îmi venea greu să numesc un om...

— Și atunci?

— Atunci, așa cum se întîmplă de atîtea ori în astfel de situații limită, s-a ivit un voluntar: ofițerul mecanic 3, Constantin Moraru, un băiat din Constanța, de numai 24 de ani, dar plin de omenie și de curaj. A venit la mine și zice: „Tovarășe căpitan, dați-mi voie să cobor pe plută, să-i leg eu cu saulă și să-i luăm la bord. Altfel se înecă!” I-am dat voie, dar numai după ce am luat toate măsurile de siguranță, să nu-mi pierd omul. L-am legat de mijloc cu o saulă, l-am coborît pe plută, Costică al nostru i-a legat pe toți 6 de mijloc și i-am tras la bord. Erau italieni.

— Îi puteați considera de acum salvați?

— Într-un fel numai, pentru că cinci dintre ei abia mai respirau. Comandantul nostru, al vasului, Teodor Calman, și asistentul medical al navei, Mircea Guran, au hotărît să le acordăm primul ajutor: doi cite doi, oamenii noștri luau cîte un naufragiat, îl duceau la baie, la cabină, „doctorul” îi lua tensiunea, iar ceilalți băieți îi frictionau, pentru că erau amorțiți de frig. Unul dintre ei, mai în vîrstă, seful mecanic, delira. „Doctorul!” ne-a

Lentila frontală

● De la cantitate — la o nouă calitate ●

Lentila frontală a microscopului de cercetare MC 5 are un diametru foarte mic: 0,8 mm. Microscopul lucrează cu un complex de 125 repere optice și este o realizare tehnică excepțională. În parametrii săi el este competitiv cu produsele unor faimoase întreprinderi de pe aiurea. Dacă lentila frontală nu e perfectă, toate erorile ei sînt amplificate de celelalte. De fapt, lucrurile stau la fel cu oricare din părțile lanțului optic. Să ne întoarcem la procesul de producție. Încercăm să oămernii trebuie să muncească fără greșală, că greșelile unuia pot afecta opera unui întreg colectiv. Industria optică, în general, dar mai cu seamă aceea preocupată să intre în elita pieței mondiale trebuie să fie dotată cu cele mai moderne mașini. Întreprinderea optică română I.O.R. 2 fi-intează de abia doi-trei ani, este dotată excepțional și dacă în unele privințe ține piept oricărei concurențe, în toate celelalte o va face în cel mai scurt timp. O industrie, cum s-ar zice, bine lansată, de care, destul de curios, se scrie încă puțin. S-ar putea crede că la prelucrarea lentilei aceleia de 0,8 mm diametru osindește cea mai sofisticată mașină a întreprinderii. Deși e greu s-o credem, ea e fabricată manual în atelierul de prelucrare optice, în secția care se cheamă chiar așa: specialități manuale. Lentila frontală cere meseria și dragostea minii omului, cu atât mai mult cu cât pretinde absolutul. Cum absolutul în lumea noastră e numai relativ, se admite și aici o eroare și anume una de trei sutimi de micron! Iată-l, de aceea, pe citiva din oamenii sutimilor de micron: Constantin Pavelescu, Ion Gioica, Valeria Olteanu. Nu ne este îngăduit să conchidem că munca lor e mai prețioasă decât a colegilor, deși, mai mult decât în alte părți, finetea aceasta extremă implică talent. Într-o piramidă muchiile, baza, cuprinsul ei material și virful au aceeași importanță. Virful nu e mai stimabil decât baza, dar are norocul de a fi cel care arată înălțimea. Lentila frontală, despre care e vorba, slujește la realizarea „obiectivului de 100 de ori”. Pînă nu de mult, „obiectivul de 100 de ori” se importa și se monta doar la microscopul de cercetare. Inginerul Mircea Dumitrescu, șeful secției montaj, lucrează de 17 ani la I.O.R. Discuțiile despre rentabilitate îl pasionează, îl fac să pună ardoare în demonstrație. „Adus din import, spune Mircea Dumitrescu, obiectivul acesta greu de aproape 100 g ne costa mai multe mii de lei. Faptul că am pus la punct fabricarea lui la I.O.R. 2 este semnificativ. De cite ori se vorbește de pretul de cost al produselor noastre eu mă gîndesc că la unele kilogramul de metal tinde la citeva mii ori zeci de mii lei, iar la altele pretul a rămas neschimbat de mai mulți ani. Lupta pentru o nouă calitate aici se dă la costul kilogramului de metal prelucrat”. Însotindu-l în secție, fac observația că aparatele de proiecție pentru film de 35 mm, fabricate pentru piața internă, au o înfățișare greoaie și par să consume nejustificat de mult metal. Mă lămurește că lucrurile stau într-adevăr așa. Cu mici modificări sînt produse după proiectul aflat în lucru cu 17 ani în urmă, pe cînd devenea el muncitor în industria optică. Aici, în secția montaj, munca întregii întreprinderi ajunge „producție netă”. Uneori, în secție au loc niște discuții pline

de paradox. S-a întimplat să fiu de față la una. Sapte sau opt oameni conversau agitat, trecînd din mină în mină, cu vădită grijă, o seamă de plăci metalice de un negru mat, foarte fin. Cineva însemnase pe plăcile acestea cu creionul dermatograf citeva mici neglijențe de prelucrare. Plăcile ar fi urmat să intre la montaj dar, iată aceste excepții de la un finisaj impecabil cum se pretinde, au fost trimise în secție, la retus. Șeful de echipă Dumitru Constantinescu, de 40 de ani în industria optică, mă lămurește, făcînd puțin haz de necaz, că în ultima vreme, îndeosebi, greu e să-i faci pe-ai tăi să fie mai puțin exigenți. „Practic, spune Dumitru Constantinescu, se știe cine a lucrat fiecare reper. Dacă ceva nu-i în regulă, vorbim direct cu omul respectiv, îi arătăm ce greșală a făcut și cum ar sta greșala aceasta într-un ansamblu de piese născute fără cusur. Muncesc de o viață în optică, dar atîta ambiție la calitate ca acum nu am mai întîlnit. Pînă nu demult, nimeni, dar stii, nimeni nu s-ar fi sesizat că, de exemplu, se vîd citiva pori în vopsea unui reper. Acum, iată, pentru astfel de zîngășii facem sedintă operativă. N-am avut nici o obiecțiune de la partenerii externi și oamenii de aceea au intrat la idei: ca nu cumva să se întimplă”.

Spuneam mai înainte că deși există toate motivele ca I.O.R. 2 să fie o industrie foarte cunoscută, știm prea puține lucruri despre munca de aici. În materie de microscopie clasică se trece la fabricarea microscopelor de laborator MC 6 și MC 7 pe licență autohtonă. În lumea nu prea mare a opticienilor se cunoaște faptul că românii au proiectanți de elită. Despre inginerul Liviu Iliescu, șeful atelierului de proiectare la I.O.R. 1 se vorbește în termeni superlativi. El e „tatăl” microscopelor de toate tipurile. Cit despre ultimele tipuri intrate în producție, acestea sînt ele însele niște mici uzine. Ar mai merita să se știe că firme celebre, precum cele germane, al căror nume a fost dintotdeauna o garanție a calității, produc mare parte din obiectivele unor renumite aparate fotografice la I.O.R. 2. Un tip de colaborare foarte convenabil și, dealtfel, frecvent astăzi în industriile de mare performanță tehnică. În secția obiective foto, condusă de maestrul Marin Popa, lucrează citeva sute de tineri, din care fetele fac majoritatea. Un obiectiv foto are în jur de 200 de repere. Trebuie precizat că secția maestrului Marin Popa nu se îndeletnicește numai cu montajul, ci produce efectiv cele citeva mii de repere ale obiectivelor în lucru. Procesul de producție fiind de tipul bandă rulantă, fiecare om devine controlorul de calitate al muncii colegului de la masa vecină. „Fetele, spune maestrul Popa, au urmat școala profesională ori s-au calificat la locul de muncă. E nevoie de unele deprinderi subtile, e nevoie de anume talent natural și din cauza asta abia unul din doi oameni reușește să rămînă la fabricația unor repere miniaturale și la montaj. Părerile mele este că tineretul nostru este excepțional dotat pentru tehnica de virf. El este înzestrat cu multă curiozitate, este extrem de preocupat să-și perfecționeze munca. Trebuie să avem curajul și responsabilitatea să le spunem că sînt într-adevăr foarte pricepuți. Să nu așteptăm să le-o spună numai alții. Am avut adeseori prilejul să

spus că e grav. Avea temperatură mare și tensiune foarte scăzută. După un tratament serios, a fost readus la viață. Cînd a început să vorbească, ne-a mărturisit că se află la al treilea naufragiu.

Asta e marea! Te lasă să te apropii de țărîm, să rămîi o lună sau două între cei mai dragi ai tăi, să-ți încălzească sufletul, ca apoi să-ți pătrundă din nou în suflet, să-ți are pieptul pe dinăuntru, și, asemenea unei morgane sau unei balade, să te cheme tot mai departe în larguri. Și cînd te-a prins acolo, în mijlocul apelor, acolo unde marea se ridică asemenea unui arbore urias, caracatița ei albastră te ia în brațe și te fascinează și deopotrivă te înspăimîntă. Doar păsările îți mai aduc aminte că nu ești singur, zborul lor solitar și cutezător și cîntecul spus în zbor, pentru că nu au o ramură pe care să-și odihnească aripa.

— După ce am salvat oamenii, continuă să ne relateze secundul Nicolae Dragomir, am intrat la adăpost în rada portului Annaba, din Alger, de unde am plecat în zori, cînd marea s-a mai potolit.

— Cine erau acești oameni? — Marinari de pe cargoul „Emanuela C” care plecase din portul Marina de Carrara, din Sardinia, încărcat cu saci de făină de marmură, și naviga spre Alger. Nefericirii s-au înecat aproape la mal. Trei dintre cei salvați erau frați, iar unul — comandantul navei, Luigi Scotto. Am aflat că în tota-

litate erau 5 frați, iar ceilalți doi erau tot comandanți de nave. I-am ajutat să ia legătura cu tatăl lor, armatorul, care avea domiciliul ca și ei în portul Torre del Greco, în Golful Napoli. Cînd a aflat, se înțelege că nu l-a mai interesat nava, ci feciorii. Am luat legătura cu comandamentul nostru din țară și I-am dus bătrînului feciorii acasă... — În ce împrejurări s-au scufundat?

— Am înțeles din cele relatate de comandantul navei, Luigi Scotto, că la plecarea meteorologu de serviciu aviza o mare favorabilă navigației. Dar știți cum se mai întîmplă cu meteorologii! Pe coasta Algeriei marea turbase! Echipajul de pe „Emanuela C” a fost prins în furtună, cu vas cu tot, și a încercat să se retragă la adăpost, la Capul Bugarone. În timpul acesta, un val de travers a lovit nava, nava s-a înclinat puternic, marfa s-a deplasat și nava nu și-a mai revenit. Un al doilea val smulge bocaportii, niște capace din blăni de lemn de la hambarul navei, apa pătrunde în hambare și astfel începe să se scufunde! Comandantul a dispus atunci abandonarea navei și lansarea semnalului S.O.S. Mi-a spus că n-au mai avut timp să lanseze barca de salvare și au sărit direct în apă, reușind să se salveze cu pluta pneumatică automată. Din momentul naufragiului și pînă l-am recuperat noi, s-au răsturnat de două ori. S-a pierdut astfel toată dotarea plutei: alimente, mijloace de semnalizare a sinistrului etc. Un membru al echipajului s-a pierdut.

remarc nu numai satisfacția unor parteneri străini, dar în citeva situații, chiar umirea lor. Un exemplu: lentilele de ochelari ale unei firme europene de tradiție sînt „made in Romania”. După ce firma aceasta a încheiat contractul cu noi și am început să livrăm marfa, ne-am trezit că solicită să primim niște oameni de-al lor la specializare. Lentilele noastre, adică, erau mai bune”.

Teodor Corețki, maestru principal și secretar de partid al organizației de bază din secția mecanică 3, crede că secțiile noi ale I.O.R.-ului și anume acestea din Boulevardul Sulea nici nu au cum să fie prea bine cunoscute. Sînt mult prea tinere. În 1974 aici era o livadă cu vișini. S-a făcut ceva caz la tăierea livezii. Ar fi normal să se știe că în clădirea ridicată pe locul acela, unul din cele mai tinere colective muncitorești din Capitală execută o serie de produse de cea mai înaltă tehnicitate. „Secretul, spune maestrul Corețki, stă în operativitate. La început, întreprinderea a fost organizată ca toate celelalte deși cerințele erau diferite. În citeva luni am reorganizat munca pe familii de aparate: microscopie pură, tehnică cinematografică, aparatul medical. Astfel că tinerii au avut posibilitatea unei specializări rapide. În același timp, productivitatea a făcut un salt remarcabil. Tot practica ne-a obligat să alcătuim echipe tehnologice operative. Orice modificare în tehnologie necesita mai înainte o săptămînă, două și un vraf de hîrtii. Echipete tehnologice formate din cei mai pricepuți oameni de-al noștri — Radu Alexandru, Petcu Ștefan, Emil Vasilețeanu, ing. Gheorghe Crăciun — iau hotărîri a căror aplicare durează ore sau, cel mult, zile. A trebuit să procedăm cu tinerii într-un fel nou. Pentru muncile dificile angajam un număr de meseriași cu categorii superioare. Dar ei nu prea făceau față. Deprinderea de a lucra piese mici și miniaturale o cîștiga de tînr ori n-o cîștiga niciodată. Am îndrăznit să punem la încercare ambiția și conștiința unor băieți și fete abia ieșiți din școli profesionale și cu ei am reușit. Specificul muncii la noi este că nu-ți dai seama dacă o piesă e rebutată decît la montaj, cînd vezi că ansamblul nu funcționează. Cheia problemei asta era: să cultivăm conștiința tinerii generații de muncitori specializati. Ion Popa și Ioniță Marin, de exemplu, au ajuns să execute turbina UNIT-ului dentar după ce și-au încercat puterea și experiența cu ea destui meseriași vîrstnici”.

Tot despre tinerii întreprinderii fiind vorba, maestrul Mihai Turcescu, secretarul comitetului P.C.R. din I.O.R. 2 observă că 43 la sută din totalul membrilor de partid sînt femei. „Mulți mai cred că femeile caută neapărat munci comode, zice maestrul Mihai Turcescu. Adevărul este că fetele noastre muncesc alături de băieți la mașini, că solicită chiar lucrul la mașină știind că sînt bine retribuite. Media retribuției lunare a tinerelor este de 2.200 lei”.

Inginerul Corneliu Mitrescu, șeful secției prelucrări optice, tînr sau, mai bine zis, de ajuns de tînr ca să facă din pasiune cauza tuturor lucrurilor, scoate că obiectivul muncii ajunge, mai hotărît decît în alte industrii, să orienteze și să sporească dragostea pentru meserie. Geometria sublimă a lentilelor și prismelor, forma subtilă a reperelor unui microscop sau obiectiv fotografic, frumusețea inteligentă a produselor de mecanică fină — toate influențează gîndirea muncitorului, conștiința lui, toate îl îndeamnă să prețuiască și să caute prețuirea colectivului. „Optica, zice Corneliu Mitrescu, e una din acele profesii unde nu te-ajunge niciodată plictiseala. Cei care s-au plictisit, au plecat în scurt timp. Cei care au lucrat un timp la noi, rămîn o viață”.

O. TUDOR

Era bucătarul. Altul, după două ore de naufragiu, a făcut stop cardiac și l-au luat valurile de pe plută. Reușiseră totuși să se salveze 6 oameni și asta nu era deloc puțin.

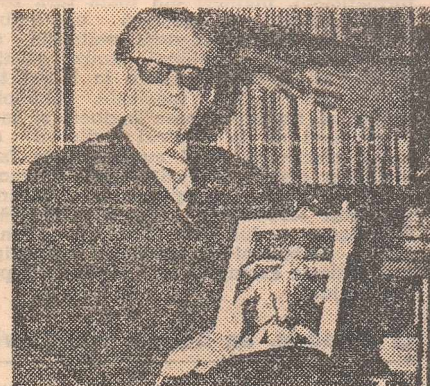
— Unde i-ați lăsat? — Au cerut să-i ducem în portul Augusta, în Sicilia, pe coasta de Est. Era în drumul nostru. Acolo au venit frații și tatăl celor trei și i-au primit. Noi ne-am întors bucuroși spre patrie.

Probabil că n-ar mai trebui spuse multe cuvinte. Probabil că unii vor spune că marinarii noștri nu și-au făcut decît datoria, așa cum spun dealtfel și ei, că n-au făcut decît să respecte prevederile convențiilor internaționale de ocrotire a vieții umane pe mare. Așa o fi. Dar noi vrem să mai reliefăm un fapt: acela că, înainte de orice convenție, așa cum s-a dovedit de atîtea ori, aceste norme de înaltă ținută morală și înaltă omenie stau sădite adînc în conștiința marinarilor noștri români, ele, aceste calități morale și sufletești, sînt expresie elocventă a umanismului nostru socialist. Și nu o dată cei salvați, cei cărora li s-a întîns o mină la nevoie au fost profund mișcați de curajul și cutezanța românilor care navighează pe mările și oceanele lumii. Și cine știe, unora, poate, aceste momente le rămîn ca puncte de referință în întreaga lor existență.

N. GRIGORE

Neodihna unui cărturar

În definitiv, de ce oare acest om în loc să-și vadă de nepoți sau să se plimbe cu alți pensionari prin parcuri sau să depene în tîhnă amintiri cu prietenii nu-și găsește deloc astîmpărul și trăiește în continuare într-o agitație permanentă cu toate că existența sa fi este scutită de griji materiale? Ce se poate oare desprinde decît o înaltă pildă din faptul că Șerban Cioculescu, unul dintre cei mai mari critici și istorici literari ai noștri, la peste 75 de ani, nu pregetă să rămînă contemporan cu noi, să se intereseze de evenimentul literar ca și de cel istoric și să ia o atitudine, să-și exprime fără ezitare opiniile, uneori în caracteristica sa manieră ironică? Se scoală de obicei în jurul orei cinci-dimineța, după un somn care nu depășește niciodată șase ore și se apucă de scris, ca un ritual obligatoriu pe care trebuie să-l execute la începutul zilei, ca o garanție că și celelalte întîmplări diurne se vor desfășura tot sub semnul creației. În camera sa de lucru, devenită neîncăpă-

toare datorită blindajelor de cărți, cele mai multe dintre ele enciclopedii sau dicționare de dimensiuni ce impun respect, își elaborează rubricile pentru Flacăra, România literară, Luceafărul, scrie articole pentru alte publicații, prefețe sau diverse lucrări ce-i solicită interesul, totdeauna predate la timp. Pe cînd alții nu sînt în stare din comoditate să însăileze o pagină, pierzîndu-și fără rost vremea, Șerban Cioculescu, în fiecare săptămînă, acoperă zeci de pagini cu un scris îngrijit, cu puține ștersături și acesta un elogiu adus echilibrului, ordinii și limpezimii ce trebuie să domnească în lume. Autorul Vieții lui Caragiale nu acceptă dezordinea în gîndire, în exprimare, în existență în general și de aceea reacționează prompt, cu sarcasm chiar, ori de cite ori cineva atentează la valorile pe care le-a venerat viața întregă. Uneori, dragostea sa pentru armonie și inteligibil devine nedreaptă, ca atunci cînd admonstează poezi cunoscuți invinovăindu-i că-și umbresc înțelesul poeziilor. Este politicos cu toți oamenii, indiferent de vîrstă și pregătirea lor și are întotdeauna răbdare să-i asculte fără a face caz, de prestigii sau. Cea mai mare desfătare o trăiește marile cărturar atunci cînd, spre orele 10, ajunge la Biblioteca Academiei. Ar putea citi și acasă dar ca un împătimit de cărți ce este dorește să aibă în jurul său cel mai grandios univers constituit din volume al țării, pe care îl cunoaște așa cum puțin îl știu, în memoria sa fabuloasă ajungînd să rămînă depozitate pînă și cotele unor tomuri, ca numerele de telefon ale unor prieteni pe care îi poți suna oricînd fără să mai consulți agenda. Aici este Șerban Cioculescu în domeniul său, aici își trăiește spectacolul său cel mai măreț, răsfoind cărți și manuscrise și notînd pe fișe date și evenimente, pașaje din documente, ca un școlar silitor care n-a aflat pînă acum nimic și care, obținînd favoarea de a pătrunde într-un sanctuar al culturii, se instruieste cu febrilitate din teama ca nu cumva să nu i se retragă privilegiul. Ar trebui ca orice tînr să aibă îngăduința să-l contemple măcar citeva minute pe acest om în vîrstă, firav de parcă ar fi el însuși o filă desprinsă dintr-o carte, să-l vadă cit de atent citește iluminat de o bucurie a muncii care îl face mai puternic decît îl arată înfățișarea. Nimic nu-l obligă să fie prezent aproape zilnic la această bibliotecă și totuși indiferent de anotimp îl zărești trecînd pe sub copacii uriași din curte, ca un comandant de oști dornic să-și inspecteze trupele. Pentru ca, după citeva ore, să-l vezi cum se îndreaptă din nou spre casă, unde îl așteaptă alte ore de studiu, absorbit de masa de oameni grăbiți de pe stradă, la fel de necunoscut și de simplu ca și ei.

GEORGE MAREȘ

Proiectul „Homo”

Discuția dintre cei doi specialiști părea să aibă loc în anul 2087 sau în vreun roman de Stanislaw Lem, în ceea ce „o mie și una de nopți” a literaturii științifico-fantastică, cum a fost denumită „Ciberiada”, în lumea faimosului Truri, constructorul mașinii cibernetice gânditoare, care l-a dus pe inventatorul plină la marginile posibilului și dincolo.

Așadar, după ce conferențiarul a expus un foarte interesant model matematic de diagnostic medical, i s-a pus o întrebare, care în esență se reducea cam la aceasta: — Dumneata vorbești despre un bolnav sau despre o rafinărie?

Nici întrebarea nu era răutăcioasă și nici vorbitorul nu căutase să inducă în eroare pe cineva: era normal ca lui, matematician la Institutul de petrol și gaze din Ploiești, să-i fie mai familiară distilarea fracționată tradusă în ecuații matematice, decât, să spunem, atacurile ischemice tranzitorii în accidentele vasculare cerebrale. Dar tocmai prezența sa la al II-lea Simpozion de Informatică medicală de la Oradea, în zilele 15—17 mai, alături de a altor numeroși matematicieni, medici, informaticieni, ingineri din toată țara care s-au străduit să găsească un limbaj comun, evidențiază pregnant mutațiile de concepție, noua simbioză dintre științe, interferențele subtile aflate la înșiră temelia informaticii medicale. Simbolic apărea și faptul că șase ingineri și matematicieni de la Centrul teritorial de calcul electronic Arad au vorbit în fața medicilor despre „Un sistem de diagnosticare și tratament aplicat în medicină, Proiectul „HOMO””. Dar să ilustrăm fertilitatea modului de abordare cibernetică a problematicei medicale dezvoltând mai departe exemplul cu care am început reportajul.

O rafinărie, un bolnav, o rafinărie

— Tovarășe Virgil Enătescu, sinteți doctor în științe medicale, un entuziast adept al informaticii medicale din rindurile generației mai tinere, autor a zeci de lucrări situate la confluența medicinii, matematicii și tehnicii, apreciate în țară și peste hotare. V-aș ruga să comentați sensul discuției — pe care tot dv. mi-ați relatat-o — cu matematicianul din Ploiești. E totuși straniu: omul nu este o instalație de cracare catalitică, iar electromotorul nu poate spune „33”. Ce au ei în comun pe planul diagnosticului?

— Diagnostic înseamnă, de fapt, recunoașterea și clasificarea, în vederea luării unei decizii, și ea atare nu are un specific pur medical. Există și un diagnostic al operelor de artă! Mai simplu, automobilistii știu foarte bine că la un autoserice bine utilizat se află o secție de diagnosticare a defecțiunilor tehnice și ea funcționează în paralel cu cea de reparații. În tehnică, noua știință a fiabilității — fără ajutorul căreia nici rachetele cosmice și nici o altă instalație de mare complexitate nu ar funcționa la cei mai înalți parametri de siguranță — se ocupă și de probleme de diagnostic. Or, modelarea matematică abstractă, cu care operează fiabilitatea, poate duce la modele mult mai generale decât cel inițial, preluat din tehnică.

— De fapt este însuși drumul urmat de cibernetică.

— Într-adevăr ea a plecat de la modele concrete: electronice, fiziologice, neurofiziologice etc., ajungând în final la modele abstracte comune de reglare. Iată de ce, la simpozionul nostru, vedeta este cibernetică. Conferențiarul la care v-ați referit a studiat posibile defecțiuni într-un sistem tehnic și apoi a elaborat modelul general al unui diagnostic cu probabilități, interesând și medicina. Eu, ca medic, deși nu-l cunoșteam pe vorbitor, am sesizat că raționamentul său izvora din tehnică, întrucât modul în care prelua parametrii și în care stabilea ponderile probabilistice se depărta de ceea ce întâlnim în practica noastră. În plus, la el nu apărea intuiția, care joacă un mare rol în actual medical. Ceea ce nu înseamnă că modelul său general de diagnostic nu este valid, fără însă a exclude alte modele posibile. Această cale de cercetare o consider foarte rodnică.

— Problema s-a pus cu acuitate și la primul Simpozion de Informatică medicală, din anul trecut, la Satu Mare, la organizarea căruia ați adus o importantă contribuție. Discuțiile asupra acestui pasionant subiect aci, la Oradea, reprezintă deci continuarea celor de anul trecut.

— Am spus-o atunci și o repet: cu ce ne-au ajutat informatica și cibernetică în diagnostic? În primul rând, ne-au obligat să ne gândim că punem un diagnostic și să analizăm însuși procesul nostru logic de diagnostic. Până la automatizată, până la calculatorul electronic, prea puțin ne interesa care este „algoritmul”, drumul logic urmat pentru fixarea unui diagnostic. Odată cu încercarea de transpunere pe calculator, pentru prima dată medicul a fost pus în fața turburătoareii întrebări: „Cum gândesc?” Iată un câștig care nu trebuie subapreciat. Dar, cum se întâmplă totdeauna în situații de nouă științifică, apar și exagerări, care depind de felul în care gândește o persoană sau alta. Noi însă nu vorbim niciodată de diagnostic automat în sensul înlocuirii medicului — acest „amănunt” este clar, net, cert — ci în sensul colaborării cu medicul în diagnostic, la fel cum microscopul „colaborează” în amplificarea capa-

cității optice sau cum aparatul Roentgen potențează observarea prin vizualizare, prin transparență. Ca orice altă tehnică, informatica și cibernetică trebuie să-l ajute pe medic, eliberându-l de acele operațiuni rutiniere care pot fi preluate de calculator. Dar nu acesta din urmă pune diagnosticul, ci utilizatorul calculatorului, tot așa cum nu se poate vorbi de un diagnostic microscopic, ci de unul pus de specialistul care a privit prin microscop.

Pe cînd diagnosticul de sănătate?

— Așadar, în ce domenii considerați promițător diagnosticul automat cu ajutorul calculatorului?

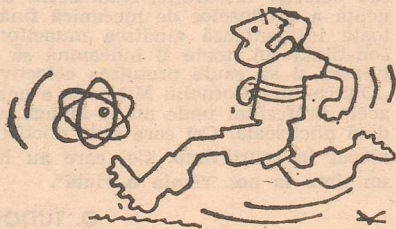
— În specialitățile bine parametrizate, în care se oferă măriri de laborator precise. Să luăm, de pildă, analiza rapidă și completă a unei electrocardiogramme. În diagnosticul automat sint implementate pe calculator 35 000 modele posibile de electrocardiogramme! Cred că există o șansă foarte mică să se întîlnească un model mult diferit de cele 35 000. Aici, în adevăr, calculatorul ajută. Imi da el diagnosticul sau imi face structurarea pe secțiuni radiologice a întregului corp — element formidabil pentru diagnosticul tumorilor cerebrale sau alte asemenea diagnostice. Așadar: calculatorul ca instrument! Iar dacă vrem să privim ceva mai departe, să nu uităm că medicina comportă o foarte mare doză de empirism. Se pomenește adesea de intuiție, și pe drept cuvînt. Aceasta nu trebuie însă să ne sperie sau să impună restricții în aplicarea metodelor automate. Orice diagnostic intuitiv, oricît de reușit ar fi, nu poate fi luat în considerare, nici măcar de autorul lui, pînă cînd nu este confirmat de un raționament logic, formalizat verbal, supus deci, cel puțin pînă într-un anumit punct, matematizării.

— Ce rezultate s-au obținut la noi în această privință?

— Aș cita ca exemplu realizarea doctorului Adrian Restian, de la spitalul „Tractorul” Brașov, și a matematicianului Paul Iacob, autorii uneia din primele metode de diagnostic automat de urgență din medicina românească.

— Dar să revenim la relația fiabilitate-medicină.

— Să amintesc că doctorul docent Constantin Bălăceanu a elaborat un model al fiabilității rețelelor neuronale — comunicat la Congresul de cibernetică de la Namur, Belgia — precum și un model al îmbătrînirii celulare. Eu însumi, acum cîțiva ani, citind cartea academicianului Gheorghe Mihoc și a colaboratorii, „Modele matematice ale fiabilității”, am constatat cu oarecare uimire dar și cu satisfacție comunitatea unor preocupări pe planul abstract matematic, deși eu sint psihiatru, iar ei matematicieni.

— Ce „inspirații” v-a dat teoria fiabilității?

— Mă gîndesc la „diagnosticul de sănătate” pe subsisteme — locomotor, cardiovascular etc. — și pe întreg sistemul corpului omenesc. Nu vi se pare ciudat că în medicină nu avem, de regulă, decât ceea ce am putea numi diagnosticul de pană, adică de boală? Iar unui pacient sănătos îi spunem: „Analiza aceasta e normală”, sau, mai general: „Ești sănătos”, dar ne oprim aici. Niciodată nu ne hazardăm în a preciza cam eî timp de aici încolo va fi sănătos! Cred că ar fi util și un așa-numit diagnostic de siguranță, care ar da indicii prețioase atît pacientului cit și medicului pentru anumite controale suplimentare la un anumit moment viitor. Aici începe așa-zisul diagnostic de risc, care se apropie mult de diagnosticul de fiabilitate din tehnică.

Iată dar cum se poate evolua pe surprinzătoare traiectorie în buclă: rafinărie — om — rafinărie.

Informatica medicală poate contribui la prevenirea orbirii!

Evident, liniile de cercetare conturate în convorbirea cu doctorul Virgil Enătescu nu dau decât o palidă imagine asupra multitudinii de probleme aflate în atenția simpozionului de la Oradea, organizat de Laboratorul Interdisciplinar de Informatică Cluj-Napoca, Direcția județeană sanitară Bihor, Uniunea Socie-

tăților de Științe Medicale — filiala Oradea, Școala interjudețeană de partid și Centrul teritorial de calcul electronic Oradea, sub patronajul comitetelor județean Bihor și municipal Oradea ale P.C.R. Vom aminti doar de cîteva din problemele discutate.

Dacă despre investigarea de masă, cu ajutorul calculatorului electronic, a factorilor de risc de cardiopatie ischemică în județul Bihor revista noastră a mai avut prilejul să scrie recent, simpozionul ne-a oferit date despre o nouă acțiune de acest gen, unică în lume, se pare, prin proporțiile sale de masă într-o populație compactă: depistarea diabetului chimic în rîndurile a peste 100 000 cetățeni.

— Această boală insidioasă — explică doctorul Eugen Pop, directorul adjunct al Direcției sanitare Bihor — este inaparentă clinic în faza inițială. Bolnavii se simt oboșiți, au modificări discrete de ritm cardiac, neurastenii. Cel mai adesea, bolnavul este obez. Marele pericol rezidă în faptul că el se consideră sănătos. Uneori, medicul însuși trece ușor peste modificările discrete produse de boală. Or, încă în această fază, pe retină apar modificări cu valoare de depistare, de avertisment, vizibile în cunoscutul examen „fund de ochi”.

— Și cum procedați practic? Doar nu se pot consulta o sută de mii de pacienți virtuali!

— Din banca de date în care se află înscrisă această mare masă de cetățeni din Oradea și din șapte localități urbane și rurale din județ au fost selecționați prin calculatorul electronic cetățenii cu glicemie la limita superioară a normalului. Am mers acum la 110 mg/100 ml singe (sub 120 e normal), dar intenționăm să coborîm la 100 și chiar la 90 mg/100 ml singe, dacă persoana respectivă este obeză. Folosim în acest scop fișierul electronic deja întocmit pentru studierea în masă a factorilor de risc coronarian. Calculatorul electronic elaborează automat și fișele pentru datele relevante în acest nou studiu epidemiologic. Astfel identificați, suspecții de diabet chimic sint comunicați, prin fișe, policlinicii teritoriale, care încep examinarea fundului de ochi, a gradului de alterare a vaselor și retinei. Întreaga acțiune e coordonată de un colectiv al secției de oftalmologie a Spitalului județean Oradea condus de doctorul Norbert Segal.

— Care este semnificația acestei acțiuni, desfășurate cu ajutorul calculatorului electronic?

— Pînă acum asistența medicală avea un caracter mai mult pasiv decît activ. Nu ne referim la colectivitățile din marile întreprinderi, unde medicina activă este prezentă pe diferite căi, ci la masa populației, care deseori se adresează tardiv medicului — în cazul de față, cînd omul nu mai vede bine, cînd apar tulburări neurologice sau chiar coma diabetică, situații în care șansele de vindecare sint reduse. Pe calea pe care ne-am angajat noi se trece și în cazul diabetului chimic cu modificări oculare la o medicină activă. Putem astfel, în unele cazuri, să prevenim orbirea!

Sînt în curs și alte acțiuni de acest gen, tot cu ajutorul calculatorului electronic, tot cu un caracter de masă și de noutate. Astfel un amplu studiu condus de doctorul Mihai Erdei și colaboratorii, de la Maternitatea Oradea, vizează influența factorilor de risc aterogeni asupra sarcinii, asupra mamei și copilului pînă la cinci ani. Din nou, medicina activă!

Un punct de vedere informațional asupra medicinii este susținut de doctorul Adrian Restian, de la spitalul „Tractorul” Brașov, autorul primei cărți de patologie informațională din lume, apărută la „Dacia”, Cluj-Napoca, în 1977.

— Fiindcă ne aflăm la un simpozion de Informatică medicală, ne simțim obligați, cumva, să vă întrebăm cum vedeți relația medic-calculator, domenii în care dv. ați adus multe lucruri noi în țara noastră.

— Un medic ajutat de calculator reprezintă cu mult mai mult decît un medic fără calculator. De cînd Laennec a introdus stetoscopul în medicină, în 1816, toate aparatele ulterioare au adus un plus de informații, desigur foarte utile. Azi medicul se vede însă năpădit de ele, tocmai datorită abundenței lor. Pînă azi nici unul din smedeniile de aparate medicale nu a prelucrat informațiile, numai le-a furnizat. Calculatorul electronic este primul care prelucerează superior informația. În timp ce polul informațional a crescut enorm, polul decizional a rămas singur: capul medicului. Faptul că azi el se poate baza și pe calculator înseamnă un uriaș progres.

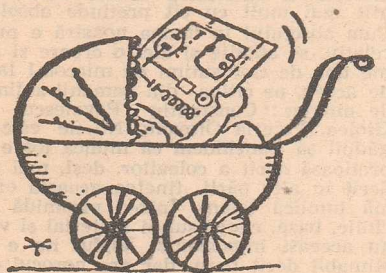
„Dacă se introduce în calculator o prostie, va ieși tot o prostie”. Să introducem, deci, idei inteligente!

Îndrăzneala unor idei, caracterul novator, vioiciunea discuțiilor în cadrul simpozionului de la Oradea nu trebuie să ne creeze un fals sentiment de automulțumire. „În România informatica medicală se află abia la început”, sublinia academicianul Ștefan Milcu la o masă rotundă. Bineînțeles, într-un sens mai larg, se poate afirma că pe plan mondial această nouă disciplină se află abia la început, dar se pare că la noi, după cum au lăsat să se înțeleagă unii participanți la simpozion, aceste activități se desfășoară destul de dezlînat, mai mult pe bază de entu-

ziasm local și, pe alocuri, într-o relativă obscuritate. Ni s-a relatat că în 1977, la primul simpozion de informatică medicală, în cadrul căruia cele peste o sută de comunicări prezentate învederău acel entuziasm local la care ne-am referit mai înainte, reprezentantul Institutului central de informatică a recunoscut că acel for diriguitor și centralizator nici nu era informat de asemenea preocupări și că își propune să le stimuleze abia de aci înainte. Iar foarte recent, într-un județ în care există buni specialiști pe tărîmul informaticii medicale și în care s-au născut și lucrări de pionierat, Direcția sanitară județeană, întrebată fiind de un for de la București dacă în raza ei de acțiune există preocupări și specialiști în acest domeniu, a răspuns scurt și cuprinzător: Nu! Ori-cum, apare promițător faptul că de curînd Centrul de calcul și statistică sanitară al Ministerului Sănătății a primit sarcina de coordonare a activității de informatică medicală din țară.

Un alt aspect ne-a fost relevat de economistul Teodor Neagu, de la Direcția sanitară Bihor, coautor al unor interesante comunicări cu privire la costul comparativ al medicației în secțiile de chirurgie și la perspectivele evidenței mecanizate a forței de lucru în sectorul sanitar.

— Relativ puțini economiști se interesează de promovarea în economia sanitară a unor noi metodelelogii bazate pe cuceririle informaticii și aliniate cu acelea care și-au demonstrat eficacitatea în industrie și în transporturi. Chiar la simpozionul de față, dintre cele peste 150 lucrări prezentate, doar vreo cinci abordează pro-

bleme concrete de economie sanitară, a căror însemnătate nu e necesar s-o mai subliniem. Să citez în acest context și pe economistul englez Golstan Iago, care afirma că „dacă cheltuielile pentru sănătate vor continua să crească în același ritm, în anul 2000 jumătate din populația Marii Britanii va fi ocupată cu îngrijirea celeilalte jumătăți”.

Semnificativ apare și faptul — adăugăm noi — că, după cite știm, interlocutorul nostru este singurul doctorand din țară în domeniul economiei sanitare. Or, tocmai în acest sector informatică, utilizarea calculatoarelor în gestiunea spitalelor și altor unități sanitare pot da rezultate economice apreciabile într-un termen relativ scurt. În fond, pentru un informatician gestiunea unui mare spital nu pune probleme fundamentale diferite de acelea privind „informaticizarea” gestiunii unei fabrici de nasturi sau a unui combinat siderurgic.

— Pachetul de programe „Sigma”, elaborat de Centrul teritorial de calcul electronic Cluj-Napoca, poate fi folosit cu succes și pentru gestiunea unităților sanitare — sugera, la simpozion, inginerul Constantin Mustață, secretar al Comisiei județene a inginerilor și tehnicienilor Cluj.

Știm că la spitalele județene Constanța și Brașov, de pildă, s-au făcut pași înainte în introducerea informaticii în sectoarele administrativ, contabil și cel sanitar propriu-zis, că s-au inițiat de către Ministerul Sănătății cercetări în colaborare cu institute de specialitate și centre de calcul din județe pentru elaborarea de modele și pachete de programe și că „nu pornim de la zero” — după cum declara, la o masă rotundă, profesorul doctor docent Petru Mureșan, directorul Centrului de calcul și statistică sanitară al Ministerului Sănătății — dar, cum s-a arătat la simpozion, trebuie acționat mai hotărît pentru afirmarea informaticii medicale în țara noastră.

Firește, nici în economia sanitară, nici în domeniile mai sofisticate și mai inedite ale modelării matematice a fenomenelor vieții nu trebuie absolutizate nici mașina electronică, nici aparatul matematic utilizat. Profesorul doctor docent Marin Voiculescu, președintele Uniunii Societăților de Științe Medicale din Republica Socialistă România, cita cuvintele unui cunoscut savant francez: „Să nu ne închipuim că un prost administrator de spital împreună cu un calculator electronic ar putea duce la un rezultat bun. Dacă se introduce în calculator o prostie, va ieși tot o prostie, dar, fiind trecut printr-un computer care costă scump, s-ar putea ca ea să fie înnoibilă și să nu mai fie contestată”.

Butada poate fi extinsă la întreaga informatică medicală, fără a umbri meritele actuale și importanța ei viitoare. „De un singur lucru nu dispunem nici cele mai puține ordinatoarele din lume — a declarat odată reprezentantul celei mai mari firme de calculatoare din lume — și anume imaginația!” Inșușire care, din ferice, nu lipsește participanților la cel de-al II-lea Simpozion de Informatică medicală angajați și pe mai departe în ceea ce am putea denumi, într-un sens larg, cel mai înalt proiect al ciberneticii secolului XX: Proiectul „HOMO”.

LIONEL NIȘESCU ■

Flacăra revine: CE S-A ÎNTÂMPLAT CU ACESTE IDEI?

In nr. 23 (939) din 2 VI 1973, Flacăra a prezentat activitatea, deosebit de interesantă și eficientă, a medicului Traian Crăciun, din Cluj-Napoca, unul dintre puținii (la acea oră) practicieni ai acupuncturii în orașul de pe Someș și în țară. Se înțelegea, din scrisorile pacienților reproduse în coloanele revistei noastre, că metoda folosită de dr. Traian Crăciun, specializat în China și Coreea, cu prilejul unor călătorii de studiu în aceste țări, necesită o mai mare atenție din partea forurilor medicale locale, bolnavii solicitând, în mod frecvent, aplicarea acupuncturii și a tratamentelor practicate de medicul numit. Într-un post-scriptum, cititorii erau înconștienți de înființarea, în cadrul rețelei medicale orașenești Cluj-Napoca, a unui cabinet în care dr. Traian Crăciun să-și poată desfășura activitatea, spre binele oamenilor care i se adresau.

Am descins la Cluj-Napoca zilele trecute dorind să văd în ce stadiu se mai află acel cabinet, dar — cu toate insistențele mele — nu l-am putut descoperi. În această situație m-am adresat, telefonic, dr. Aurelian Mazilu, directorul direcției sanitare a județului, pretextând dureri în regiunea lombară și pe traiectul nervului sciatic și rugându-l să-mi indice un tratament corespunzător, eficace. Spre plăcuta mea surpriză, amabilul medic m-a sfătuit să merg la dr. Traian Crăciun, care lucrează la clinica nr. 4, la Spitalul C.F.R., pentru acupunctură. Cît despre cabinetul pe care-l căutam, aveam să aflui, în continuare, că nu mai există, deoarece specialistul respectiv a fost... integrat, adică... ei bine, tocmai acest adică am încercat să-l lămuresc în orele următoare. Pînă atunci, am să mai notez că dr. Aurelian Mazilu m-a asigurat că-mi va da recomandarea necesară pentru a fi primit și îngrijit de dr. T. Crăciun care, deși n-ar trebui să se mai ocupe de acupunctură, sarcinile sale fiind altele, în cadrul așezămîntului spitalicesc amintit, mă va consulta și trata după metodele sale, care sînt foarte eficiente, mai ales în cazuri cronice, în care procedeele medicale obișnuite nu mai dădeau rezultate. Mulțumindu-i și acum, ca și la telefon dr. A. Mazilu, pentru bunăvoința sa, am pornit pe un traseu ce avea să se dovedească un labirint al nelămuririlor.

Știe toată suflarea omenească ce a nume este integrarea, mai ales în medicină unde, de cînd lumea, probabil, doctorii (consultînd și tratînd) sînt integrați evasi-automat. În cazul nostru, dr. T. Crăciun a primit, la 23 III 1973,

din partea Direcției sanitare a județului Cluj, o comunicare cu nr. 3331, al cărei obiect era trecerea sa (citiți „integrare”) de la 1 aprilie a.c. la Direcția regională C.F.R., în vederea plății cu ora, care înceta, la aceeași dată, la fostul cabinet de acupunctură. Cu alte cuvinte, această simplă și concisă notă echivala cu lichidarea cabinetului înființat, acum cinci ani, și pe care venisem să-l caut. În locul lui funcționează acum un cabinet de fizioterapie obișnuit. Prin urmare, o metodă nouă a fost înlocuită cu una tradițională (ierțați-mi paradoxul, întrucît, știți foarte bine, stimăți cititori, că acupunctura are o vechime milenară și a fost „redescoperită” de lumea modernă). La noul său loc de muncă, dr. T. Crăciun practică medicina internă, iar la consultațiile plătite, după sistemul „cu ora”, nu poate face

din teamă și speranță. A mai fost aici de 2—3 ori și știe că vor urma niște înțepături, mai dureroase poate la anul săi, dar mai știe că, încă după primele ședințe, a putut coborî brațul (ca toți ceilalți copii), că a putut merge direct către un punct dorit și mai știe că mama sa a avut ochii scăldați în lacrimi de bucurie, cînd l-a văzut îndrăznind să înfrunte boala veche. Dr. Crăciun vorbește și românește și ungurește (ca la școală) cu „Laici”, îi explică ce va urma. Între timp, dr. Muschievici îmi dă câteva relații despre ca: „Laici” a fost purtat prin mai multe spitale, tratat chirurgical, ortopedic, balneologic, neurologic, dar fără rezultate. Ceea ce s-a petrecut, după primele ședințe de acupunctură, este, după expresia dr. Muschievici, „extraordinar”. „Ca neurologi, simțim lipsa acestui gen de trata-

Un cabinet de acupunctură pe drept lăudat

nimic deoarece nu dispune de un cabinet și ar trebui să se ocupe de pacienți la domiciliul acestora.

Observațiile, pe care le supun atenției opiniei publice, ca și forurilor medicale din Cluj-Napoca, au fost aprig accentuate de ceea ce aveam să constat, în mai puțin de 30 de minute, cît m-am aflat în cabinetul de medicină internă, unde muncește dr. T. Crăciun.

Cineva ciocăne discret la ușă. Este o pacientă? Nu, soția unui bolnav care a căzut, astăzi iarnă, pe alunecus și a rămas anchilozat, din cauza durerilor. Medicii nu știu ce să-i mai facă. Femeia venise cu o recomandare din partea dr. Vlad, de la Direcția sanitară județeană (?) adică tocmai de la cei care desființaseră, prin „integrare” cabinetul de acupunctură! Cam ceea ce constatam și singur în convorbirea telefonică cu dr. A. Mazilu (pe care am relatat-o pe scurt).

Ceva mai tîrziu, apare o mamă tînăra cu fiul său „Laici” (diminutiv de la Ludovic), copil în vîrstă de 9 ani, însoțit de medicul neurolog Dan Muschievici, de la Clinica de neuropsihiatrie infantilă, din Cluj-Napoca. „Laici” este din Baia Mare și a suferit de un traumatism la naștere iar, ca urmare, mina dreaptă și laba piciorului drept i-au fost grav lezate, copilul ține brațul respectiv în poziție de „port-drapel”, adică îndoie de la cot spre piept, merge greu și dezechilibrat, iar degetele mîinii sînt strînse ghem. El privește spre dr. Crăciun cu un sentiment compus, vizibil,

ment și regretăm că din cauza penuriei de specialiști, tehnicieni și cabinete nu putem folosi metoda acupuncturii în mult mai multe situații deosebite. La indicația profesorului meu, conf. dr. Octavian Pavel, m-am adresat, dr. Traian Crăciun la care am găsit înțelegerea necesară pentru acest caz care ne interesează în cel mai înalt grad.”

„Laici” s-a cumișit, probabil pentru că cele citeva ace, foarte fine, au fost înfipte în locurile știute de dr. Crăciun și acum este atent la semnalizările sonore ale unui aparat conectat la rețeaua electrică de către medic. Nu înțeleg încă prea multe, dar profit pentru a răsfoi teancul de scrisori aflate pe masa din cabinet. Două, din cele citite cu îngăduința gazdei, sînt de-a dreptul impresionante: cea a lui Zoltan Kovacs, din Tg. Mureș care, după o perioadă de concediu medical de 7 luni, cînd nu mai credea că are vreo speranță, a fost vindecat „ca prin minune” de către dr. Crăciun ca și Stelian Dascălu, din Ploiești, suferind de spondilită anchilopetică, pensionat de 10 ani de zile, din cauza acestei boli și care scrie, printre altele: „... Și acum, după 10 luni, mă simt excelent deși atunci cînd am venit la dumneavoastră am avut nevoie de insoțitor. Nu vreau să vă flatez, dar ceea ce ați făcut dv. pot considera ca un miracol...”

În prezența unor astfel de fapte (am ales absolut la întîmplare citeva) mă simt tentat să-l întreb pe dr. Traian

Crăciun ce crede despre acupunctură, despre limitele ori posibilitățile acesteia.

— Nu este un panaceu universal, dar în anumite maladii, se obțin rezultate extrem de pozitive, în timp ce în altele nu. Astfel, pentru spondiloză, cu toate tulburările pe care le dă, în migrene, în cefaleele cronice, hernie de disc, nevralgii trigeminale, paralizii faciale recente aplic, fără nici un dubiu, acupunctura. Rezultate încurajatoare, dar asupra cărora nu vreau încă să dau un răspuns absolut, am obținut în tratamentul ulcerului, în dischineziile biliare și în alte maladii în care folosesc acupunctura și string material pe baza căruia să pot trage concluzii certe. Experimente, cred eu, interesante am făcut în stomatologie, cu fostul student clujean, Alexandru Csiki, acum medic la Rîșnov, a cărui lucrare de diplomă s-a bazat pe folosirea aparatului realizat de mine, împreună cu tovarășul Iuliu Berindean, de la Institutul de tehnică de calcul din Cluj-Napoca. Este, așa l-am denumit noi, aparatul „Locastim”, pentru a se înțelege funcțiile sale: locator de puncte și stimulator pentru electropunctură, dar care poate fi folosit și în anestezii, ceea ce a făcut stomatologul A. Csiki pe 70 de cazuri, cu succes. Am mai „împrumutat”, „Locastim”-ul și pentru unele intervenții în chirurgia mică și sint convins că folosirea sa poate fi extinsă și în cea mare. De ce nu este brevetat? Și din vina mea, pentru că nu am insistat, mai ales după ce a fost prezentat și la Cluj-Napoca și la București, cu prilejul expozițiilor din cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, dar și pentru că o ingineră de la O.S.I.M., care l-a văzut, a spus că se va ocupa de formalități. Dealtfel, actualul unicat pe care-l folosesc cînd am prilejul, și care are unele calități în plus față de aparatele similare străine, cunoscute de mine, (de pildă 5 canale și posibilitatea de a modula impulsurile după dorință), va primi o replică mai modernă întrucît mi-am propus, cu același colaborator, electronistul Iuliu Berindean, să pun la punct un nou tip, pe bază de circuite integrate, ceea ce va face ca dimensiunile actualului „Locastim” să scadă foarte mult ca și greutatea sa.

Iată cum, în acești ultimi ani, dr. Traian Crăciun, deși neîncurajat, a perseverat în cercetare și, după cele 3 tipuri de aparate, este pe punctul de a-l crea pe al patrulea. Mă întreb însă de ce preocupările sale, destinate alinării durerilor omenesci, preocupări încununete pînă acum de un net succes, continuă să nu intereseze forurile competente? Vom primi poate un răspuns autorizat? Sau vom găsi, la următoarea vizită la Cluj-Napoca, un nou cabinet de acupunctură?

EMANUEL VALERIU ■

Magnetul miraculos pentru sănătate

— Ce se întreprinde la ora actuală pentru valorificarea și aplicarea în practică a „MAGNETOTERAPIEI”?

La această întrebare am căutat răspuns la Stația de valorificare și întreținere a aparaturii medicale, titular de brevet pentru marea majoritate a invențiilor și inovațiilor cu aplicabilitate în domeniul medicinii. Tovarășul inginer Florea Ceausescu, directorul unității, ne-a spus:

— Pentru această invenție, de care revista „Flacăra” s-a ocupat în mai multe rânduri, titular de brevet este Fabrica de ferite din Urziceni. Cu toate acestea, noi i-am ajutat în valorificarea acestei prețioase invenții: am luat legătura cu autorii brevetului de invenție, inginerul Cornel Abrudan și Gheorghe Lucaci, pentru a definiția soluția de fabricare a dispozitivului de magnetoterapie. Am cerut, de asemenea, conducerii fabricii să realizeze un lot de 30 dispozitive, pe care le-am repartizat la un număr de 20 de unități medico-sanitare pentru experimentarea clinică și practică a acestui dispozitiv. La ora actuală, împreună cu colaboratorii mei, inginerul Ioan Chesa și ingineră Cristina Petrescu, adunăm aceste referate cu concluzii. Sîntem în posesia, deocamdată, a șase asemenea referate: de la Centrul metodologic de reumatologie, Centrul de hematologie din București, de la Spitalul clinic P.T.T., Dispensarul medical 20 Timișoara, Centrul de protecție și igienă a muncii de la Ministerul Industriei Chimice și urmează să primim și celelalte referate cu concluzii.

— Ce rezultă din aceste referate?
— Toate referatele primite pînă acum sînt favorabile, toate scot în evidență faptul că există bolnavi la care efectele tratamentului sînt de-a dreptul spectaculoase, vindecările au survenit rapid. Sînt, de asemenea, cazuri la care s-au obținut ameliorări, și sînt și cazuri de bolnavi la care nu s-au obținut rezultate concludente, dar nici efecte negative. În plus, s-a putut

constata că dacă acest tratament, cu ajutorul dispozitivului, se aplică în paralel cu un tratament medicamentos, efectele acestuia din urmă sînt potențate.

— Ce impun a se întreprinde în viitor rezultatele de pînă acum?

— Rezultatele finale ale experimentării acestui lot de dispozitive vor fi centralizate și supuse de noi direcțiilor de specialitate din Ministerul Sănătății care vor hotărî modul de aplicare a acestui tratament în viitor. Oricum, rezultatele de pînă acum, bune și foarte bune, ne îndreptățesc să credem că populația țării noastre va beneficia în curînd de un nou și eficient tratament împotriva afecțiunilor reumatismale, digestive, împotriva nevrozelor.

Discul de fricțiune care n-a trecut toate hopurile

Un telefon la Brașov, o convorbire scurtă cu ing. Vasile Pislaru, inventatorul noului disc de fricțiune pentru tractoare, despre care am scris în nr. 12, din acest an, al revistei noastre.

— De-atunci nu știu să se mai fi întîmplat ceva special, în afara indiferenței tovarășilor de la I.G.F.E. Rîmnicu Sărat. Doresc să dau totuși un răspuns afirmativ tovarășului inginer Popa, de la Rîmnicu Sărat, care ori n-a înțeles cele afirmate de mine, ori n-a vrut să arate că a înțeles. Întreprinderea „Tractorul” Brașov a confecționat matricele pentru demonstrație și încercări, dar producția de serie trebuie făcută la Rîmnicu Sărat. Documentația tehnică le-a fost furnizată de brașoveni, care livrează numai suportul-disc metallic, la cererea I.G.F.E. Pe vechiul procedeu practicat încă la Rîmnicu Sărat se realizează o producție de 240 ferodouri nu discuri, respectiv cu 60 de presări la cald (întră 4 ferodouri la o presare), ferodouri ce urmează să fie prelucrate și nituite pe 120 suport-disc metallici. Pe noul procedeu, tot într-un schimb, se realizează același număr de 240 ferodouri, fixate direct pe

120 suport-disc metallici în numai 30 de presări la cald (8 ferodouri fixate pe 4 suporturi la o presare (30×8=240) realizîndu-se astfel 120 de discuri de fricțiune presate, fără nituri). Îl întreb pe tov. ing. Popa: nici în astfel de condiții nu e cazul să tratăm serios chestiunea?

La Brașov, am vorbit cu tovarășa Augusta Moldovan, șefa cabinetului tehnic al Întreprinderii de tractoare, care ne-a spus:

— Bineînțeles că, după apariția articolului din „Flacăra” au avut loc discuții precipitate, cum se întîmplă în astfel de ocazii. Întreprinderea noastră a organizat o întîlnire la Rîmnicu Sărat, deoarece delegatul venit de acolo a ridicat unele pretenții nu prea întemeiate, după părerea noastră. Chiar azi sau mâine, vineri, vom merge și noi acolo. Ingerul Popa, cu care am vorbit cu prilejul precedentului articol, nu mai răspunde de serviciul tehnic. Cred că pe luni v-am putea da mai multe amănunte. Deocamdată, conducerea centralei noastre, prin tovarășul ing. Vasile Sechel, directorul general, sprijină invenția fostului nostru coleg, ing. Pislaru. Cel de la Rîmnicu Sărat nu vor să respecte toleranța indicată de noi, adică o parte a ferodoului iese mai grosă zicînd că nu pot obține decît grosimea generală a piesei și nu pe ambele părți. Intervin în construcția ferodoului niște raze mai mari care nu le convin și ultima obiecție este aceea privind rectificarea pe care acum o facem noi dar pe care se impune s-o preia întreprinderea din Rîmnicu Sărat, mai ales că au primit recent o mașină adecvată pentru astfel de operații. În delegația noastră am inclus și un tehnolog tocmai pentru a veni încă o dată în sprijinul colegilor moldoveni, dacă va fi nevoie. Sperăm ca foarte curînd să producem în serie noul tip de ferodouri.

Mildiografal cîndva premiat de Academie

Pe dr. Constantin Rafailă l-am găsit, ca și rîndul trecut, printre vrafurile sale

de cărți, aparate, probe de laborator etc.

— Ce ecou a avut articolul dv.? Să fiu sincer: nici unul, aici unde lucrez. Pastîșind titlul unei piese de teatru pot zice că în jurul meu n-a fost decît tăcere! Cum să interpretez acest fapt? Știu și eu? După 15 ani de zile, poate că unii oameni au fost jenași să afle că nu s-a valorificat o invenție premiată de Academie. În schimb, zilele trecute, am fost chemat la Direcția tehnică din cadrul Centralei pentru legume și fructe unde am prezentat ambele formule ale mildiografului, graficele realizate la Coțești și am răspuns multor întrebări de specialitate. Cred că aceasta a însemnat începutul unei acțiuni foarte pozitive, mai ales că am fost întrebăți și despre soiul de viță de vie realizat împreună cu un colectiv, despre care „Flacăra” a scris destul de recent, soi care nu se stropește împotriva manei.

La direcția amintită de dr. Rafailă l-am abordat pe dr. ing. Șerban Popa, care conduce acest sector de muncă.

— Lucrarea semnalată în coloanele revistei „Flacăra” ne-a preocupat, l-am chemat aici pe inventator, am discutat amănunțit despre aparatele create de el și am hotărît punerea în fabricație de serie a mildiografului și generalizarea folosirii sale în culturile de viță de vie. Totodată, ne preocupă stabilirea condițiilor de fabricare a lui ca și extinderea folosirii sale, deoarece ne-am convins că aria sa de utilitate este mai largă. Vă vom ține la curent, dacă veți considera necesar, cu desfășurarea acestei acțiuni căreia îi întrevădem bune rezultate. De asemenea, am solicitat Stațiunii viticole experimentale de la Odobești probe de vin din recoltele realizate în diferiți ani la vița rezistentă la mană, pentru a putea decide ce vom face în continuare cu acest experiment. Vom vorbi, cit de curînd și despre acest aspect.

1848 — preludiu eroic al viitorului stat modern și unitar românesc

Incadrându-se fenomenului general european, revoluția română a atras atenția asupra poporului de la Dunăre și Carpați care, afirmându-se cu o civilizație străveche și unitară, își căuta în perioada formării statelor naționale, căile de pășire, întregire și neafirmare. Lupta revoluționară a animat poporul român în întregul său; i-a clarificat obiectivele și i-a dezvoltat resursele.

Proclamând idealurile unității și neafirmării, ideologia revoluționară română s-a încadrat totodată celor mai progresiste țări ale revoluției europene în ansamblul ei. Afirmarea dreptului la o liberă dezvoltare economică, modernizarea statului, proclamarea libertăților publice erau obiective corespunzătoare epocii care, ca pretutindeni, se cereau a fi realizate.

Pe teritoriul locuit de poporul român (Moldova, Țara Românească și Transilvania) deși era sub dominația a trei imperii — otoman, habsburgic și tarist — națiunea română a acționat unitar. Aproape întreg teritoriul pe care ea îl locuia a fost cuprins în 1848, aceluși an al „primăverii popoarelor”, în flăcările revoluției. În acest sens putem vorbi despre o revoluție română de la 1848.

Reflectând specificul și necesitățile primordiale ale românilor, evenimentele revoluționare din țările române au fost, totodată, și componente ale procesului general european, reprezentând o contribuție proprie a poporului român dată aceluși an crucial pentru destinele continentului. Integritatea revoluției române în contextul european al epocii era deosebit de convingătoare revoluționarilor români de la 1848. Într-o cuvântare ținută în orașul Focșani, un conducător local al revoluției a cerut compatrioților săi să dovedească „în faptă luminății Europei că tot se mai păstrează în noi o scintilă de roman”.

Începutul revoluției pasoptiste în țările române l-a făcut Moldova, unde la sfârșitul lunii martie 1848 au avut loc la Iași adunări publice de protest împotriva cîrmuirii principelui Mihail Sturdza. Tot atunci a fost alcătuită și o petiție-proclamație care cuprindea un întreg evantai de revendicări menite să ducă la modificări de structură în societate. Sturdza a procedat însă la reprimarea brutală a mișcării, arestînd și expulzînd fruntașii revoluționari. În luna iunie, trupele tariste și-au făcut apariția în Moldova pentru a împiedica orice reîzbucnire a luptei revoluționare. Cu toate acestea, pe plan local, lupta s-a desfășurat mai departe, tărîndu-se deznădăjduindu-se forța ei revoluționară. În unele locuri, tinerii intelectuali revoluționari au organizat sătenii în cete înarmate. Starea de eferescență a întregului principat avea să ducă — în ciuda prezenței trupelor tariste — în anul 1849, la înlăturarea principelui Sturdza, puterea suzerană (Imperiul otoman) și puterea protectoră (Imperiul tarist) trebuind amîndouă să accepte această cerință.

În Țara Românească revoluția a izbucnit la 9/21 iunie 1848 în localitatea Islaz, din Oltenia (vestul principatului) propagîndu-se apoi în restul țării. La 11/23 iunie, sub presiunea maselor revoluționare, domnitorul Gh. Bibescu a semnat programul revoluționar de la Islaz, intitulat „Constituție” și a sancționat alcătuirea unui cabinet ministerial revoluționar. Două zile mai tîrziu, Bibescu a abdicat, plecînd din țară, iar puterea politică a fost preluată de un guvern provizoriu care a deținut-o timp de trei luni. La 19 iunie/iulie și apoi la 29-30 iunie / 11-12 iulie au avut loc acțiuni contrarevoluționare, care au putut însă fi zdrobite cu ușurință, guvernul provizoriu beneficiînd de sprijinul maselor. A fost stăvilită și o încercare unilaterală de imixtiune a imperiului otoman. Guvernul provizoriu a reușit să impună comisarului special trimis de sultan recunoașterea noii stări de lucruri din Țara Românească. Regimul revoluționar a instituit drapelul tricolor (roșu, galben, albastru), a abolit rangurile nobiliare, a desființat pedeapsa cu bătaia, a eliberat robii țigani și a instituit libertatea cuvîntului și a scrisului. Programul revoluției muntean prevedea și reforme cu un caracter revoluționar mai avansat, printre care desființarea relațiilor feudale în agricultură și improprietățile țărănilor. Dar sub presiunea diplomației Rusiei tariste, guvernul otoman a hotărît să treacă la reprimarea revoluției. Armata otomană s-a îndreptat spre București. Mii de oameni cu piepturile goale au ieșit înaintea armatei invadatoare, iar unitatea de pompieri din București și un regiment de linie au opus otomanilor o rezistență eroică. Din pricina marii inegalități a forțelor, rezistența a fost însă sortită eșecului, mai ales că armata taristă s-a alăturat celei otomane. Fruntașii revoluționari au fost arestați și apoi exilați. Regimul revoluționar din Țara Românească și-a încetat, așadar, existența sub loviturile unei duble intervenții militare contrarevoluționare, iar țara a fost supusă (începînd de la 13/25 septembrie 1848) ocupației străine timp de aproape trei ani.

În Transilvania evenimentele revoluționare s-au desfășurat timp de peste un an de zile. Aici revoluționarii români au avut de înfruntat nu numai regimul absolutist habsburgic, ci și conducerea revoluției maghiare, care n-a înțeles, decît atunci cînd era prea tîrziu, necesitatea recunoașterii națiunii române și a drepturilor ei. În adunările de la Blaj din 18/30 aprilie și 2-3/14-15 mai 1848, la ultima participînd 40.000 de români, a fost dezvoltată întreaga forță a maselor revoluționare românești. Petiția națională adoptată la Blaj de marea adunare populară cuprindea revendicări privind elibe-

rarea socială și națională, stipulații care indicau tendințele spre realizarea statului unitar român (cerîndu-se, între altele, desființarea vămii dintre Transilvania, Moldova și Țara Românească). Respingînd „uniunea” forțată a Transilvaniei cu Ungaria, adoptată de dieta din Cluj — în care populația majoritară românească nu fusese reprezentată decît de doi deputați — adunarea națională de la Blaj ceruse respectarea individualității țării, iar masele adunate strigau entuziast parcă într-un glas: „Noi vrem să ne unim cu Țara!” adică cu celelalte țări române de peste Carpați, cu care să întregescă strămoșescul teritoriu al românilor.

Revoluția română a fost astfel înfrîntă în toate cele trei țări prin intervenție represivă externă. Nicăieri forțele retrograde interne n-au reușit ele singure să înfrîngă avîntul revoluționar al poporului. Dar reprimarea revoluției n-a putut stă-

vili un proces de fapt ireversibil. Sub loviturile baionetelor și gloanțelor străine au murit doar oameni, nu și cauza revoluției. Revoluția a dezvoltat poporul român propria sa forță, iar în deceniile următoare programul ei revoluționar a fost în bună măsură realizat, prin constituirea statului român modern. Formarea României, prin unirea Moldovei și a Țării Românești (1859), reformele importante care au urmat acestui act istoric, apoi cucerirea independenței de stat prin războiul din 1877 și desăvîșirea unității statale a națiunii prin unirea Transilvaniei cu România în 1918, au fost în fapt consecințe inevitabile ale revoluției de la 1848-1849, concretizări ale marilor idealuri ale revoluționarilor de acum 130 de ani. Revoluția de la 1848 a marcat, așadar, încheierea procesului de constituire și afirmarea românilor ca națiune și a fost prologul constituirii României moderne.

DAN BERINDEI

A fi

Să fii la Cluj în vară, să ți se facă dor sub cerul ca o lacrimă fierbinte lăsînd peste atîtea lucruri sfinte balsamul lui atotcuprinzător.

Dinspre Feleac să curgă lumina precurată și să te-mbeți de aer ca de un vin prea bun. Să simți, în inserare, cum prinde să răzbată din nemurire pulsul pămîntului străbun.

Să știi că ești acolo și-acolo vei rămîne, că fiecare vorbă e abur din psalțiri increment în piatră, în arbori, în zidiri, — voalul de puritate al nației române.

Pămîntul să-și înceapă cuprinderea lui lină și morții să se facă mai vii decît cîndva, lancu Avram, alături, îngîndurat să-ți stea ca un gorun iradiînd lumină.

Apoi, în neclintirea aceluși spațiu sfînt, să fii ca o monadă vibrînd pînă în zori și coborînd în taină ca într-un vechi mormînt să-nveți încă o dată cum trebuie să mori.

MIRCEA MICU

FRATELIA — noi descoperiri arheologice

Pentru a afla ce înseamnă Fratelia în seria descoperirilor arheologice din Banat am stat de vorbă cu tovarășul Florin Medeleț, directorul Muzeului „Banatului” din Timișoara, care ne-a declarat: „Cea mai nouă descoperire de amploare făcută de Muzeul „Banatului” constituie necropola și așezarea nord tracică de la Fratelia, cartier al Timișoarei, care se datează în a doua jumătate a mileniului 2 î.e.n. vreme în care societatea din țara noastră se afla încă în epoca bronzului și în zorii epocii fierului.

Viața Frateliei a început în anul 1976, și nu s-a constituit ca o suprafață de șantier arheologic, cîmp deschis cercetărilor minuțioase. Aici întimplarea a făcut ca în urma unor excavări mai adînci, făcute în vederea implantării unor piloni pentru o viitoare platformă industrială a orașului, să se scoată la suprafață un vas din argilă. Din mină în mină, uluind și impresionînd pe cei care-l purtau fără a fi avertizați științific despre valoarea lui istorică, ci doar cu un sentiment puternic al lucrului deosebit, vasul a ajuns pe masa arheologului Florin Medeleț. De aici începe etapa cercetărilor arheologice, științifice ale Frateliei, cercetare ce și-a desfășurat viața în paralel cu șantierul industrial, arheologii, neprecupețînd nici un ceas, nici o zi. Aici timpul însemnînd noi bogății redată istoriei, noi argumente de neprețuit ce nu trebuiau să moară în pămîntul ce urma a fi betonat, încorselat în crusta implacabilă a betonului.

„Aici la Fratelia, ne spune directorul muzeului, prin săpăturile de salvare din 1976 au fost cercetate peste 200 de morminte (cifra exactă pe care o știm astăzi ar fi 212 de morminte) ale unei necropole plane de incinerare, necropolă care prin numărul mormintelor este una din cele mai mari de acest fel pentru această epocă din zona de sud-est a Europei. Cred că se poate lua în considerare ca un element de definire a nivelului de viață atîns de tribul cărui i-a aparținut acest cîmpeț, varietatea și numărul pieselor din inventarul funerar al fiecărui mormînt.

Mai bine de jumătate din morminte au în inventar mai mult de 3 vase din lut, unele avînd cîte 7-8 vase de forme și dimensiuni diferite, bogat ornamentate cu incizii sau caneluri, toată această ornamentică fiind subordonată credințelor urano-solare ale populației epocii. Aș spune că diversitatea pieselor ceramice care sînt însoțite de podoabe sau arme din bronz reflectă modul de trai cotidian al grupului uman respectiv. Prezența vaselor duble care pot fi, eventual, solnițe, (și ipoteza nu este atît de fantastică dacă ne gîndim că sarea era una din bogățiile ce a fost comercializată pe mari întinderi geografice încă din acea vreme) prezența gastroanelor, a cînilor și cînițelor, a oalelor și străchinilor indică nu numai diversitatea alimentației acestor oameni, ci sugerează o viață complexă, caracteristică mai cu seamă populației sedentare ce se îndeletnicește mai ales cu agricultura sau cu creșterea vitelor, dar de asemenea cu meșteșugurile, și nu numai cu cele domestice sau casnice. E de estimat faptul că aproximativ 700 de vase vor fi restaurate din necropolă, fapt care ne face să remarcăm munca omlor vremii — fiind o producție ceramică foarte mare! Pe urmă sînt de amintit obiectele din bronz — vorbește de cei ce transformau metalul în uneltă sau podoabă, meșteșuguri deja specializate, care presupun o tehnică a meșteșurilor anume pregătite, nu a fiecărui om al tribului. Dealțul la numai 2 km de așezarea și necropolă de la Fratelia a fost descoperit, în urmă cu 4 ani, un mic depozit de obiecte din bronz, important nu pentru cantitatea de obiecte din el, ci prin semnificația lor. Obiectele sînt: o nicovală, un ciocan și o dală și aparțineau unui meșter ce trăia în epoca în care și așezarea și necropolă existau și care se îndeletniceau cu confecționarea vaselor și podoabelor din bronz pe care știa să le ornamenteze în tehnica „au repousee”.

Revenînd la cercetările de la Fratelia nu trebuie să uităm că nu este singura necropolă de acest fel de pe teritoriul Banatului. Amintim astfel necropolele cercetate, după cum ne spune Florin Medeleț, de la Cruceni și Bobda, precum și alte necropole cunoscute dar încă necercetate, cum ar fi cele de la Parța — Timiș, Caransebeș — „Balta-Sărată” sau Moravița. „De asemenea, adaugă arheologul Florin Medeleț, este semnificativă

descoperirea făcută de profesorul Marius Moga în urmă cu 20 de ani, într-un alt cartier al Timișoarei, la „Pădurea Verde”, a unui sanctuar de cult care datează din aceeași epocă, adică din a 2-a jumătate a mileniului II î.e.n.”.

Pentru prima dată a fost surprins la Fratelia și cercetată arheologic așezarea de care aparține necropolă. Nu existau pînă acum așezări, cercetate pentru epoca acestor cîmpuri de urne, iar așezarea de la Fratelia completează fericit știrile despre viața de acum 2 milenii. Știm astfel că puștinătatea armelor din necropolă își are un corespondent în structura așezării care este neortificată, risipită pe o întindere destul de mare, fără ca prin aceasta să fie vorba de o populație pauperă.

Casele erau dispuse fără un plan regulat și erau locuințe semiadîncite în pămînt, iar suprastructura acestor case era din lemn, sau din stuf. Astfel, aici, la Fratelia, s-au găsit urmele stilurilor ce sprijineau acoperșurile caselor.

„Pe lîngă cele peste 200 de morminte amintite s-au cercetat și 20 locuințe, precum și conținutul unei gropi rituale ce mărginea spre vest necropolă, și care pare să indice că teritoriul firesc al necropolei era marcat

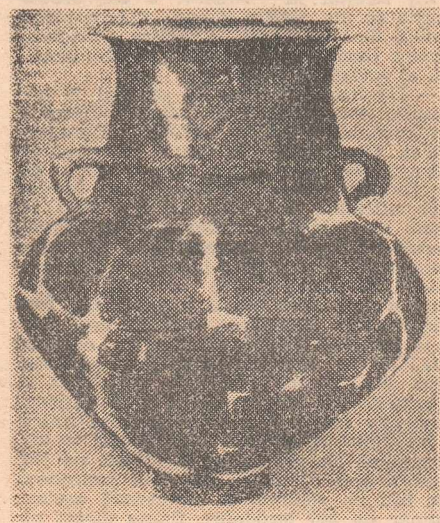
din loc în loc de astfel de gropi. Lipsa fortificației așezării, precum și lipsa totală a armelor în necropolă, ca și durata îndelungată în timp a acestei necropole, ce îmbrățișează aproape 200 de ani în epocă, poate să indice că zona centrală a Banatului nu era amenințată, în acea epocă. Era proteguită, și n-ar fi exclus ca, ipotetic, să ne gîndim la o uniune tribală puternică care controla un teritoriu vast”.

În intervalul celor aproape doi ani de la prima descoperire de la Fratelia s-a reușit să se restaureze inventarul a aproximativ 50 de morminte, urmînd ca în viitorii 2-3 ani să se continue minuțioasa muncă de reconstituire a inventarului necropolei.

Văd vasele curățate de pămînt, cu întreg inventarul alături. Oase incinerate, vase mici etc. legate în săculețe din pînză. Totul este impresionant! Vasele sînt foarte bine conservate de forme și mărimi diferite, cu incrustații în lutul ceramicii abia perceptibile. Trebuie luat în mină aproape și privit cu atenție, urmărind șerpuirea desenului... Dar într-o cameră alăturată alte zeci de vase își așteaptă rîndul. Acum nu sînt decît mormane de pămînt transplantat aici la Muzeul „Banatului”. Ce ascunde în miezul lui? Ce se mai poate descoperi? Poate germeii unei noi culturi. Fratelia... Arheologul și restauratorul vor avea mult de lucru... „Dealțul, reporterul revenînd aici va avea prilejul să consemneze și descoperiri arheologice neînfrățite încă, dar care-și așteaptă arheologul pe pămîntul bogat în vestigii istorice al Banatului” ne adaugă tovarășul Florin Medeleț. Și pentru că amintim de pămîntul bogat în vestigii istorice al Banatului nu trebuie să uităm descoperirile de la Remetea Mare, unde au fost aflate vestigiile unei așezări din prima vîrstă a fierului. Aici a fost amplasată și o necropolă datînd din sec. III-II î.e.n., de incinerare, prima cercetată arheologic pe cuprinsul Banatului, cu un bogat inventar de podoabe din fier, bronz și argint, de unelte, arme și vase ceramice.

Adăugînd această necropolă la descoperirile arheologice mai vechi, toate dădîc, ne putem reprezenta societatea care a generat în veacul I î.e.n. primul stat centralizat independent al lui Burebista.

CORNELIA DJIGOLA

Mă numesc Constandache Alexandru și locuiesc în Galați, strada Trotus nr. 12. Acum 5-6 ani strada noastră arăta normal, era pavată, existau scurgeri, trotuare, într-un cuvânt arăta ca orice stradă civilizată pe care puteai să mergi fără riscul de a te murdări pe pantofi, de a umbla prin apă etc. Din momentul în care întreprinderea mecanică navală Galați, învecinată cu strada, a început să se extindă, lucru care nu face decât să ne bucure, numai că mașinile au transformat strada într-o veritabilă baltă cu noroi; cind plouă, apa — nemaivind unde se scurge — ajunge pînă în pragul caselor, plecarea copiilor la școală, grădiniță, chiar și plecarea noastră la serviciu a devenit o adevărată problemă. Am intervenit la factorii în drept, am primit doar răspunsuri în doi peri. Se spune că zona va fi demolată în 1980, dar și pînă atunci trebuie să trăim în mod civilizată, așa că dorim ca cei care au strigat să repare măcar atît cît apa să nu mai bălăcească.

O foarte avansată surditate, precum și agravarea altor vechi afecțiuni — litiază renală, hipertensiune arterială, necontenite dureri precordiale etc. — aveau să mă transforme, cît pe ce, într-un om înalt de muncă, un cetățean inutil la 44 de ani. Cînd totul părea ireversibil am avut marea șansă de a întâlni niște oameni cu halate albe, de adevărat minunați care, pe rînd, de la o unitate spitalicească la alta, m-au operat, m-au tratat și m-au îngrijit cu desăvîrșită rîbdare, competență și probitate profesională, oameni care m-au ajutat să-mi recapăt încrederea și capacitatea de muncă — prof. univ. dr. Dorin Hociotă, dr. Traian Ataman și asistenta medicală Laura Lambarche de la Spitalul central O.R.L., dr. Stelian Persu și sora medicală Mariana Georgescu de la Spitalul Panduri; asistentul universitar dr. Nicolae Crîngulescu și sora medicală Ana Conțes de la Spitalul Colțea, medicul cardiolog Corneliu Coșeriu și asistenta Ada Teodor de la Policlinica Drumul Taberei și doctorița Elena Pavel de la circumscripția 207 de care aparțin. Tuturor acestor oameni, deosebit de probi și de umani, doresc să le multumesc pe această cale, urîndu-le din toată inima mulți ani cu aceeași mare putere de muncă. (Prof. Mihai Derdena, București)

Mă numesc Fănel Pirvulescu și locuiesc în satul Burila Mică, comuna Gogoșu, județul Mehedinți. În septembrie anul trecut mi s-a instalat la domiciliu un post telefonic, la cerere. Pînă aici toate bune. Necazul e însă la plata abonamentului lunar, în sumă de 80 lei, față de alți abonati care plătesc 60 lei, fiind din același sat. Menționez că legătura o am, ca și ceilalți săteni, la centrala telefonică de la centrul de comună Gogoșu. Am făcut o întîmpinare și la Direcția județeană PITR dar n-am primit nici un răspuns.

Din partea Regionalei C.F. București, Divizia de vagoane:
«Ca urmare a articolului „Prin geamurile personalului 4005 ar putea fi urmărită o eventuală eclipsă de soare” apărut în nr. 16/1978 al revistei în care se arătau neajunsurile privind starea de curățenie a culoarelor și geamurilor, precum și întîrzierea trenului, vă informăm că s-a cercetat cazul, rezultînd că sesizarea este justă. Această stare s-a datorat unor lipsuri și greutăți în activitatea de exploatare. În ce privește starea curățeniei, datorită unor lucrări de sistematizare ce se execută în complexul stației București-Basarab, temporar nu putem spăla mecanic la exterior vagoanele tuturor trenurilor. Această stare ne-a determinat să organizăm curățirea manuală a vagoanelor, cu care ocazie se execută și unele lucrări de reparație. Aspectul sesizat a fost înlăturat la trenul 4005. Totodată vă informăm că pentru abaterile stabilite în sarcina personalului la pregătirea trenului 4005, acesta a fost sancționat potrivit prevederilor statutului disciplinar al personalului din transporturi».

Mă numesc Ion Ciocan, sint lector la Facultatea de istorie și filosofie a Universității din București și vă aduc la cunoștință următoarele: mă aflu printre cei care, în urma unor eforturi însumînd ani de muncă și meditație, mi-am susținut doctoratul — la 17 iunie 1978.

Prin adresa nr. 12317 din 12 iunie 1978, serviciul de resort de la Universitatea din București mă informa precum că „prin hotărîrea nr. 490 din 7 iunie 1978, Comisia superioară de diplomă din M.E.I. a confirmat titlul de doctor în pedagogie tovarășului Ciocan Ion”. De atunci și pînă astăzi drumurile mele au fost foarte dese la universitate și M.E.I. — nu am rîmînit însă atestatul oficial. Din informațiile obținute de la universitate, procesul de eliberare a diplomelor de doctor a stagnat de circa 3-4 ani, în aceeași situație cu subsemnatul fiind mulți alți cetățeni români — care au și sînt doctoratul la Universitatea din București în diverse specialități. Nedumerirea mea este aceea: în situația de față unde trebuie să mai intervenim pentru a obține un drept confirmat?

Din partea Centrului universitar Timișoara, Cenuclul literar „PAVEL DAN”:

„Rubrica intitulată „Cap limpede” (FLACĂRA, 4 mai 1978) semnaleză plagiatul comis de Iolanda Balasz, autoare cuprinșă în antologia „Atelier literar” (apărută sub auspiciile Editurii „Facla”) în cadrul grupajului consacrat cenuclului „Pavel Dan”. Menționăm că persoana respectivă nu este membră a cenuclului „Pavel Dan” și nici nu a participat la vreo ședință a acestuia, fiindu-ne, practic, necunoscută. Credem că este vorba de o eroare a editurii, care se prelungeste și în prezentarea făcută cenuclului».

Comitetul de bloc al asociației locatarilor din Timișoara, Intrarea Pandurilor nr. 2, vă scriem aceste rînduri în speranța că se vor pune capăt gravelor nereguli care există la blocul nostru. Am făcut nenumărate adrese la forurile locale, la T.C.M.T. și O.J.T.C.V.L., au apărut articole în ziarul local „Drapelul Roșu”, am fost în audiențe, au venit mai multe comisiile care ne-au dat dreptate, și totuși nu am reușit să ieșim din impas. Vă prezentăm numai cîteva deficiențe de construcție și finisare, pentru care am ceruș schimbarea confortului de la 1 la confort 2: lipsește spălătoria; lipsește faianța de 5 mp pentru fiecare apartament; lipsește una baterie la vană; lipsește instalația de telefon; lipsește instalația de gaze la bucătărie, instalația RTv; nu există cămară de alimente; vana nu este înzidită etc., etc. Ultima comisie ne-a lăsat să înțelegem că va trebui să acționăm în judecată T.C.M.T. și O.J.T.C.V.L. — ne întrebăm: de ce?! Cine le dă dreptul acestora să abuzeze de banii și de timpul nostru? Pentru că cineva nu și-a făcut datoria sau a dat niște dispozițiuni greșite? (Scrisoarea este semnată de Olimpiu Popuția, președintele comitetului de bloc).

Din partea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare:

„Cu privire la scrisoarea trimisă revistei FLACĂRA prin care trei membri de partid au sesizat cî directorul și șeful de serviciu Dumitru Tiugan de la Baza de aprovizionare nr. 16 Craiova au săvîrșit o serie de abateri și abuzuri în activitatea ce o desfășoară, vă comunicăm: în luna august 1977 un număr de 6 oameni ai muncii s-au adresat printr-o scrisoare conducerii ministerului prin care au sesizat o parte din problemele cuprinse și în scrisoarea adresată dumneavoastră. Potrivit dispozițiilor date de tovarășul ministru, problemele sesizate au fost cercetate de un colectiv format din lucrători ai Direcției generale de aprovizionare și desfacere din M.A.I.A. care au confirmat că cea mai mare parte din problemele sesizate se confirmă; ca urmare, directorul unității a fost sancționat cu reducerea retribuției pe timp de trei luni cu 10%, iar Dumitru Tiugan a fost scos din funcția de șef de serviciu și trecut într-o altă muncă. Totodată au fost sancționați un număr de 17 oameni ai muncii din cadrul bazei, prejudiciile aduse unității fiind imputate celor vinovați. Aceleași probleme au mai fost cercetate în luna martie a.c. de doi delegați din partea M.A.I.A. și doi din partea Consiliului Central de Control Muncitoresc al Activității Economice și Sociale Dolj, care au constat că majoritatea problemelor sesizate se confirmă; ca urmare, Gheorghe Stănescu a fost înlocuit din funcția de director. Cu privire la abuzurile și abaterile săvîrșite de Dumitru Tiugan urmează să fie adoptate măsuri ale Comitetului județean Dolj al P.C.R. (Răspunsul este semnat de către tovarășul Ion Stanciu, adjunct al ministrului).

Din partea Procuraturii județului Galați:
„La scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Niculina Ciurea din Galați, prin care arată că se tergiversează rezolvarea dosarului privind decesul sofului său Ciurea Vasile — care la 25 ianuarie a.c. a fost accidentat mortal de un tramvai, vă facem cunoscut: cauza privind pe Nicolae Olaru, vatman la E.T.O. Galați nu a fost rezolvată intrucit cercetările erau incomplete și Procuratura locală Galați a dispus completarea și refacerea urmăririi penale. În afară de aceasta, Niculina Ciurea a depus la unitatea locală de procuratură un memoriu prin care a solicitat efectuarea unor probatorii care, fiind necesari rezolvării cauzelor, s-a dispus administrarea lor. Dosarul a fost rezolvat prin rechizițiul nr. 423/B/1978 al Procuraturii locale Galați la data de 29 aprilie 1978, inculpatul Olaru Nicolae fiind trimis în judecată, reținîndu-se în sarcina sa comiterea infracțiunii deucidere din culpă prevăzută și pedepsită de art. 178 alin. 2 din Codul Penal».

Din partea Consiliului Național al Apelor:

„La scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de un grup de pescari sportivi, cu privire la calitatea apei râului Siret în perioada de iarnă, vă comunicăm următoarele: în perioada la care se reeră sesizarea, într-adevăr situația calității apelor s-a prezentat necorespunzător, datorită debitelor scăzute ca urmare a unei secete prelungite; la aceasta a mai contribuit și temperatura foarte scăzută ce a condus la formarea unui pod de gheață pe o perioadă mai îndelungată față de anii anteriori. Apariția de pești morți s-a datorat în mare măsură lipsei de oxigen ca urmare a acestui pod de gheață. Unitățile din amonte de orașul Pașcani posedă spații și instalații de epurare a apelor uzuale provenite din procesele tehnologice ce sînt exploatate corespunzător. Au fost și situații cînd din neglijența unor tovarășii care au responsabilități pe linia întrefinerii și exploatarii instalațiilor de epurare s-au evacuat ape uzate insuficient epurate, pentru care au suportat prevederile HCM nr. 2496/1969. Pentru evitarea de situații asemănătoare celor semnalate s-au inițiat o serie de măsuri și s-au intensificat controalele la unitățile impurificatoare din amonte, în scopul de a se păstra calitatea corespunzătoare dezvoltării faunei și florei din riu».

Mă numesc Marcel Veleanu și locuiesc în comuna Giurgița județul Dolj și vă aduc la cunoștință următoarele: sînt abonată la revista FLACĂRA din anul 1964. Pe anul 1978 am făcut abonament cu chitanța 0950081 emisă de Oficiul PITR Giurgița. În luna ianuarie am primit abonamentul normal — deși am primit revista cu o întîrziere de 3-4 zile, dar nu mi-au lipsit din numere. Începînd cu luna februarie însă, în afară de întîrzierile obișnuite, lipsește din numere, iar aceste lipsuri s-au mărit foarte mult în ultima perioadă, de exemplu: nr. 8 din februarie a.c., nr. 14 și 16 din aprilie. Menționez că am avut discuții pe această temă atît cu tovarășul diriginte al poștei cît și cu agentul postal, iar răspunsul a fost acela că nu se trimite de la redacție! As dori să aflu care este ad vîrului?!

N.R. — Adevărul, tovarășe Veleanu, este acela că difuzarea publicației FLACĂRA nu cade în sarcina redacției revistei, atfel că răspunsul primit de dv. este eronat. Pentru deplina dv. edificare, așteptăm la rîndul nostru răspunsul Oficiului postal Giurgița pe care îl vom publica imediat ce ne va fi transmis.

Lin partea Ministerului Educației și Învățămîntului:

„Urmare scrisorii primite de la redacția FLACĂRA, vă comunicăm că tovarășilor Ion Suciu, Pavel Suciu, Simion Unguraș și Constantin Popița, elevi în clasa a XII-a învățămînt seral la Liceul industrial nr. 1 din Cluj-Napoca în baza dispoziției Ministerului Energiei Electrice nr. 23436 din 30.01.78, în mod excepțional li s-a anulat exmatricularea, au fost reprimiți la cursuri și li s-a încheiat situația școlară pe primele două trimestre. Precizăm că tovarășa profesoară Sonia Marina, dirigîntă a clasei, conform indicațiilor conducerii liceului, a luat în considerare doar motivările eliberate de serviciul „Personal organizare, învățămînt” din întreprinderea respectivă pentru reținerea la lucru peste orele de program, și nu pe cele eliberate de maștrii sau șefii de echipă».

Au trecut șai mult de trei ani de cînd datorită construcției necorespunzătoare a terasei imobilului în care locuiesc — proprietate de stat — în apartamentul pe care îl ocup, de cite ori plouă, infiltrații abundente pătrund în rețeaua electrică existînd pericol de scurtcircuit. Odată chiar acest scurtcircuit s-a produs și numai datorită faptului că mă aflam acasă a putut fi evitat un incendiu de proporții. Toate insistențele mele directe sau în scris adresate ICRAL-Giulești au rămas fără nici un rezultat practic, pericolul de incendiu și distrugerea a imobilului continuînd să rămînă. Dată fiind lipsa de receptivitate a ICRAL-Giulești, am fost nevoit ca în luna mai 1977 să mă adresez C.P.M.B., iar în august același an și M.I. — Grupa de pompieri a municipiului București. După cum puteți vedea din răspunsurile pe care vi le ane-

tez în copie, ambele aceste instituții confirmă cele sesizate de mine, recomandînd ICRAL-Giulești să ia măsuri urgente de remediere a defecțiunilor. Cu toate acestea, pînă astăzi situația nu s-a schimbat cu nimic. (Paul Bărdău, București, sectorul 7, strada Segarcea nr. 2-4, bloc A 14, scara 2, etaj IV, apartament 23, cartierul Drumul Taberei).

Din partea Consiliului Național al Apelor:

„La scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de un grup de pescari sportivi, cu privire la calitatea apei râului Siret în perioada de iarnă, vă comunicăm următoarele: în perioada la care se reeră sesizarea, într-adevăr situația calității apelor s-a prezentat necorespunzător, datorită debitelor scăzute ca urmare a unei secete prelungite; la aceasta a mai contribuit și temperatura foarte scăzută ce a condus la formarea unui pod de gheață pe o perioadă mai îndelungată față de anii anteriori. Apariția de pești morți s-a datorat în mare măsură lipsei de oxigen ca urmare a acestui pod de gheață. Unitățile din amonte de orașul Pașcani posedă spații și instalații de epurare a apelor uzuale provenite din procesele tehnologice ce sînt exploatate corespunzător. Au fost și situații cînd din neglijența unor tovarășii care au responsabilități pe linia întrefinerii și exploatarii instalațiilor de epurare s-au evacuat ape uzate insuficient epurate, pentru care au suportat prevederile HCM nr. 2496/1969. Pentru evitarea de situații asemănătoare celor semnalate s-au inițiat o serie de măsuri și s-au intensificat controalele la unitățile impurificatoare din amonte, în scopul de a se păstra calitatea corespunzătoare dezvoltării faunei și florei din riu».

În august 1977 am contractat un apartament cu 3 camere în Bd. Păcii, care avea termen de predare — altfel nici nu-l contractam! — pe 31 martie 1978. Blocul este departe de a fi dat în folosință anul acesta, aflîndu-se cu construcția abia la etajul I, iar el avînd 11 nivele: blocul H, Bd. Păcii 170. În contract sînt trecute obligațiile pe care le am eu odată cu încheierea contractului și mai scrie că rata la casă se reține odată cu primirea apartamentului, adică la 31 martie 1978. În afara faptului că eu nu am primit apartamentul la termenul contractat — și nu vă mai spun ce mare nevoie de casă am — acum mai sînt obligat să plătesc rata la un apartament pe care de fapt nu l-am primit și nici nu-l voi primi prea curînd. Pe lîngă rata de CEC de 592 lei acum mi se reține și rata la casă plus chiria pe care o plătesc unde locuiesc în prezent. Am fost de nenumărate ori la I.C.V.L. sector 7 pentru primirea unui act adițional pe care să-l prezint la locul de muncă în scopul de a-mi opri rata, dar de fiecare dată sînt aminată. Poate că prin publicarea acestor rînduri, cei în drept vor găsi de cuviință să mă ajute să pot plăti cele cuvenite corespunzător situației de fapt. (Emilia Serban, intrarea Frasinului nr. 27A, sector 7, București)

Din partea Inspectoratului școlar al județului Prahova:
„La scrisoarea adresată revis-

tei FLACĂRA de către Alexandru Ștefan din Ploiești, prin care reclamă comportarea directorului Școlii generale nr. 6 din localitate, vă facem cunoscut: din cercetările făcute s-a constatat că într-adevăr, ca urmare a unui act de indisciplină, conștind în urcarea pe copertina de la intrarea în școală, elevul Daniel Ștefan, de la Școala generală nr. 6 Ploiești, a fost admonestat și luat de urechi de către directorul școlii. Scena s-a petrecut în fața unor elevi și a unor cadre didactice din școală. Avînd în vedere atitudinea nepedagogică a tovarășului director Vasile Sorohan, acesta a fost sancționat cu „a-vertisment».

În Cluj-Napoca există un restaurant ce poartă numele de Someșul. M-am hotărît să petrec o seară aici. M-am așezat la o masă, într-o sală cu un fum ce puteai să-l tai cu dalta. Orchestra cînta la o intensitate năucitoare, într-o limbă pe care cei trei membri o socoteau a fi engleza, rareori mai dînd-o și pe românește și făcîndu-te să auzi — într-un pretențios și de prost gust joc de lumini — versuri ca următoarele: „Hai mîndro în Dealul Spirii / Să te-nvîț tablă-nmulțiri / Cît fac unu și cu doi / Și noi amîndoi...?!? Dacă aveți ocazia să treceți pe aici, evitați să pătrundeți în acest local cu pretenții, dar care a devenit, nici mai mult, nici mai puțin, decît o crîsmă ordinară. (Semnează ing. Gheorghe Florea, Cluj-Napoca)

Am aflat cu ulmire că pentru a-și înscrie dobinda anuală pe un libret CEC, orice cetățean din comuna Cîcănești, județul Argeș, este obligat să se deplaseze în comuna Corbeni, în loc să facă această operație în orașul Curtea de Argeș, așa cum se făcea pînă în prezent. Cred că această măsură nu face decît să aducă grave deservicii CEC-ului. Aceasta, pentru că nici un cetățean din comuna noastră nu are drum prin comuna Corbeni, în vreme ce zilnic merg la Curtea de Argeș mai multe sute de cetățeni care lucrează în acest oraș, foarte mulți dintre ei fiind depunători CEC. Potrivit însă actualului dispoziții, cei ce beneficiază de serviciile CEC-ului trebuie să facă și drumul de la Curtea de Argeș la Corbeni — 36 km dus-întors! Pentru completarea imaginii, mai precizez că între comuna Cîcănești și orașul Curtea de Argeș există 14 curse auto zilnic, în timp ce între Cîcănești și Corbeni nu există și nu va exista niciodată vreo cursă, neexistînd nici o justificare pentru aceasta. (Prof. Gheorghe I. Ungureanu, Cîcănești — Argeș)

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13 iar luni, marți și miercuri între orele 10-17.

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

- Georgeta Ionescu — Constanța. Alocația de stat pentru copii se acordă sofului. Poate încasa acest drept mama minorilor în cazul cînd părinții sînt divorțați. În situația dv., pînă la pronunțarea definitivă, tatăl minorilor urmează să încaseze alocația și, dacă nu v-o remite cu regularitate, îl puteți acționa la comisia de judecată pentru pretenții bănești.
- Marieta Scripcaru — Botoșani. Am fost informați că vi s-au acținat toate drepturile bănești cuvenite pentru concediul de maternitate. De asemenea, sînteți în evidența Consiliului popular municipal pentru a vă repartiza o butelie de aragaz din cota trimestrului II pe 1978.
- Gheorghe Bălăceanu — București. Figurați la poziția 1/3 camere pe lista secției în care lucrați, pentru anul 1978.
- Constantin Popa — Făgăraș. Aveți dreptate. Nu a fost.
- Aurică Mihai — Cîmpina. Fiind o hotărîre definitivă, singura soluție legală este de a vă prezenta la examen pentru obținerea unui nou permis de conducere, plătind taxa de 1.000 lei.
- Lucia Pansă — Sinaia. Sînteți înscrisă pe locul 2 pe tabelul de priorități.
- Virginia Mocuța — Brăila. S-a dispus I.J.G.C.L. remedierea de urgență a imobilului în care locuiți.
- Aurica Dușmanu — Constanța. Din scrisoarea pe care ați trimis-o redacției nu reiese clar ce doriți.

MARGA NEDELEA

La Botoșani, d

La naționalizare, în iunie 1948, industria județului Botoșani număra doar 4 (patru) întreprinderi care treceau în administrare muncitorească. Intre ele, două mori, una la Botoșani, alta la Dorohoi, „întreprinderi-simbol” (cum scria o gazetă a vremii) pentru județul „eminamente agricol” de la răscrucea podișului sucevean cu cimpia Moldovei. Erau, într-adevăr, în epocă, niște „întreprinderi-simbol”. Botoșanii, în epocă, te primeau cu un miros pătrunzător de piine, aici aglomerându-se, aduse cu carele sau cu trenurile (mai puțin cu trenurile, rețeaua liniilor de fier principale ale Moldovei ocolind orașul), singurele averi și arome ale ținutului. Miile de care cu griu se prefăceau aici în făină, și, în văzduhul fierbinte de iunie, peste tirgul adormit și plat, părea că se ridică, intangibilă și ireală, o piine, care se rumenea undeva, sus, lângă scare. (La incendiul unei mori mai vechi, în anii dinaintea războiului, sârăcimea, chemată să salveze depozitul de griu, cărase, zile și nopți în șir, nesfârșite poveri de boabe carbonizate. Nu se mai văzuse nicicând atîta griu în Botoșani, și nici atîta piine neagră ca smoala în mahalale, dar praznicul n-a ținut decît o săptămînă. „Dac-ar mai arde vreo moară, să se deschidă brutării și la noi în mahalala”, s-a zis pe-aici multă vreme...). Cimpia își vărsa aici prisosul ca într-o groapă fără fund. Peste oraș pluteau a-burii griului și a-burii piinii, închipund acolo, sus, o brutărie imaginară, singura de unde piinea se putea cumpăra pe nimic.

În acel iunie 1948 mai trecea în administrare muncitorească și un mic atelier de reparații — actuala întreprindere I.M.A.I.A. — cu douăzeci de lucrători, din care patru încă ucenici. Ea nu era o „întreprindere-simbol”, nesimbolizînd nimic. Un coleg de la ziarul „Clopotul” — Botoșani (celebrul „Clopotul”, vechiul ziar comunist, care anul acesta își celebrează 45 de ani de la apariție) descoperă, recent, în arhiva I.M.A.I.A.-ei, o fotografie de epocă, cu cei douăzeci, bătrîni și tineri, stînd în fața unui fel de șopron, adică a „întreprinderii” pe care o luau în stăpînire muncitorească. Unii din ei, cei mai bătrîni, au trecut în neființă, alții, ca Neculai Vladovici, Petru Romanuț, Constantin Petrescu, s-au pensionat, alții, ca Mihai Iacov sau Adolf Hîghel, încă muncesc, încă mai sînt aici, într-o întreprindere care nu mai păstrează din vechea-i imagine decît o fotografie, un petic îngălbenit de carton, gata să se destrame, un instrument fragil, totuși încă durabil, al memoriei, uscat ca și un document, dar mai viu decît el, unică punte între trecut și prezent, pretext, pentru tinerii de atunci, azi cărunți, de confruntare, de rectificarea unor dimensiuni, de popas istoric. Cit s-au schimbat, pe-aici, lucrurile, cit s-au schimbat și simbolurile, în acești treizeci de ani! Răsfoind, azi, în lumina amintirilor, caietul de bord al întreprinderii, al dezvoltării ei, incolonînd cifrele transformărilor, ale producției, ale succeselor, ești tentat să pui, lângă fiecare din ele, cite un semn de exclamare, ca un superlativ. Dar cite semne de exclamare sînt admisibile, într-o istorie de numai trei decenii? În 1953, la 10 ani de la naționalizare, fostul atelier, reconstruit din temelii, specializat în reparații de motoare, începea să producă piese de schimb, primele piese de schimb pentru utilaje agricole. După alți 10 ani, în 1963, în exploziva inaugurare de ritmuri noi a industriei românești, decizia de Congresul al IX-lea al partidului, I.M.A.I.A. începea să fabrice utilaje complexe destinate mecanizării agriculturii și a zootehniei. După alți 10 ani, în 1973, I.M.A.I.A., una din cele mai mari, mai moderne întreprinderi ale branșei, veritabilă citadelă a noului, cu o muncitorime de înalt nivel profesional (din rîndul căreia s-au recrutat numeroase cadre, alcătuiind nucleele noilor întreprinderi ivite pe platforma industrială a Botoșanilor), produce 32 de tipuri de utilaje pentru agricultură și zootehnie și peste 300 de repere de piese de schimb.

Nimic din ce-a fost, nimic din imaginea oferită de vechea fotografie, nu se mai vede azi. Azi se vede o mare uzină, concepută modern, echipată modern, o arhitectură a noului, o catedră a noului, oferind, prin istoria acestor trei decenii, o prelegere esențializată, apăsător simbolică, despre destinul industriei la români, despre capacitatea unui popor, în frunte cu muncitorii săi, sub lumina marilor planuri ale partidului, de a-și întemeia, organiza și conduce o mare civilizație deschisă spre viitor.

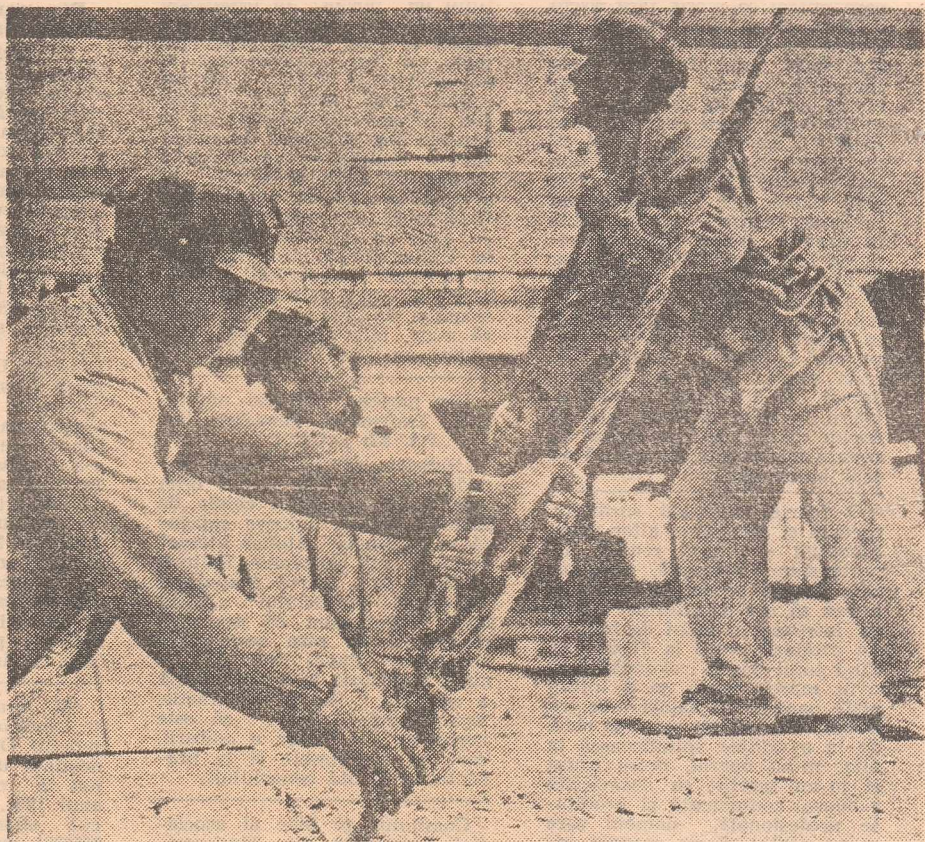
● Rampa de lansare: industria

Rememorez istoria I.M.A.I.A.-ei, împreună cu cîțiva dintre martorii ei direcți, într-una din cele mai noi incinte

ale uzinei, un mare atelier de forjă, inaugurat în anii trecuți. Doar el, acest atelier, ar putea îngloba, mi se spune, în spațiul lui, vreo zece ateliere precum cel din fotografia de acum trei decenii. Și totuși, ceea ce reperul istoric pune sub semnul gigantismului este, de fapt, în geografia de azi a industriei Botoșanilor, doar un pisc dintr-un lanț de piscuri, nu cel mai impunător, covârșit de multe alte întemeieri.

Străbat marea platformă industrială a municipiului, inaugurată la începutul trecutului cincinal, prin întreprinderea de utilaje și piese de schimb. Prin ea, prin această platformă, orașul și-a spart carapacea lui seculară, dezvoltîndu-se, exploziv și puternic, dincolo de fruntașii vechi, înghițind spații vaste, umplîndu-le cu arhitecturi somptuoase, într-o mișcare de planuri, pe orizontală și verticală, care rescrie fundamental o privesc, fixîndu-i inedite coordonate. Din nou, reperul istoric (Botoșanii sînt un oraș-muzeu, un oraș-monument al istoriei, nicicînd, în nici o împrejurare, nu poți ignora în vreun fel reperul vechimii, aici omul, de cînd se știe, a respirat istorie, s-a hrănit cu istorie, a mîncat-o pe piine, uneori fără) pune o binevenită pedală imaginației, cristalizînd efecte de o strălucire aparte. Vechiul tirg de la cumpăna podișului sucevean cu șesul moldav, atestat ca „tirg” la 1439, deci cu o întreagă istorie rustică înainte, vestit iarmaroc al țării de sus, cu mulțimea-i pestriță mereu în mișcare, mereu umflîndu-se cu alte și alte valuri de negustori, mișcîți și meseriași, mereu revărsîndu-se peste maluri, s-a modificat, și el, îndestul în timp, lășîndu-și harta, dar într-o curgere leneșă, lentă, băltoasă, orizontală, înghițînd spații noi prin aglutinare, ca o amoebă. Așa, cîndva, a înghițit satul străvechi al Popăuților, cu strălucita ctitorie a lui Ștefan cel Mare, dar, pentru asta, i-au trebuit niște secole. Acum, într-un răstimp doar de ani și sezoane, deci numai într-o secundă istorică din cărunta sa vîrstă, orașul s-a desfășurat, în cuprindere și în înălțime, pe spații de cîteva ori mai mari decît înglobaseră secolele, platforma industrială, de pildă bătînd cu o latură în coasta satului Cătămarăști, cu alta în poarta cetății, cu piscurile spre ceruri pe care vechile ctitorii nu le-au atîns.

În cincinalul trecut, județului Botoșani i-au fost alocate, spre dezvoltare, 4,1 miliarde lei. În cincinalul trecut, s-au pus în funcțiune 9 mari întreprinderi industriale. În cincinalul pe care-l străbatem, Botoșanilor le-a fost alocată, spre dezvoltare, o sumă de două ori și jumătate mai mare: 10,2 miliarde lei. În cincinalul pe care-l străbatem, numărul noilor întreprinderi industriale este aproape triplu: 22. Pe platforma industrială a orașului-reședință, aceste cifre, traduse în piatră, fac din piatră o masivă centură a civilizației noului, încercuind vechiul

tirg și, în același timp, deschizîndu-l spre toate zările, legîndu-l de respirația timpului și a țării, la unison dezvoltării accelerate a tuturor zonelor patriei. S-au construit, numai în ultimul deceniu, întreprinderea de utilaj și piese de schimb pentru industria ușoară, întreprinderea „Electrocontact”, întreprinderea de organe de asamblare, întreprinderea de izolatoari electrice de joasă tensiune, întreprinderea de șuruburi, Fabrica de lapte praf, Fabrica de nutrețuri, Fabrica de mobilă, au intrat în producție noi capacități la uzinele textile „Moldova” (unul din primele mari edificii industriale ale socialismului, ridicate în anii de după naționalizare), la întreprinderea de confecții, la întreprinderea mecanică etc., sînt în plină construcție noi uzine și fabrici, precum întreprinderea pentru articole tehnice din cauciuc, întreprinderea „Integrată” și altele. O cifră-corală, semnificativă, deopotrivă, pentru ritmurile de dezvoltare, pentru noua economie, ca și pentru noua dimensiune umană, pentru noua calitate a vieții, derivînd din noua calitate — muncitorească — a Botoșanilor: pînă la sfîrșitul actualului cincinal, forța muncitorească a locurilor,

forță tină și dinamică, aflată în plin proces de expansiune, va primi 20.000 de noi locuri de muncă. 20.000 de noi destine muncitorești, adunate într-un singur șuvoi, îngroșînd tumultul de energie, de forță, de vitalitate și de creație, cel care, de trei decenii încoace, din an în an mai puternic, fertilizează orașul, dînd sunet nou și plin orologiilor vieții sale.

Timpul, la Botoșani, bate astăzi altfel, ornicul lui și-a împins acele, în acești ani, cu niște sferturi de cadran înainte, făcînd ca ziua să fie mai largă, adică mai cuprinzătoare, și anul mai lung, adică mai intens. Valoarea unei zile, în Botoșanii anului 1978, înseamnă, în procente, față de anul 1971, luat ca an-eta-lon sau an-referință, 405 în investiții, comparativ cu 100, 267 în industrie, comparativ cu aceeași sută. La ce răspunde, în viața orașului, această revizuire a orologiilor, pentru a te împinge acele mai departe? Cum trăiește, în noul timp, acest oraș, acest atît de vechi, de străvechi oraș, acest tirg ce, cîndva, într-un „cîndva” ce-a însemnat niște veacuri, s-a mișcat în același ritm, după mecanica de ceasornicîrie prăfuită a turnurilor bătrîne, inverzite de mușchi?

„Spre ajungerea respectivului scop (refacerea fabricii din Zlatna — n.n.) am socotit a fi unul dintre cele mai puternice: ca oamenilor din părțile acestea, care numai din producția metalelor trăiesc, să li se deschidă prilejul de a veni iarăși în ocupațiile lor de mai înainte și de a-și putea cîștiga hrana de toate zilele (...) Umbli o mulțime de bande și de lotri prin care ținutul acesta de mare însemnatate pentru țara și națiunea română se va prefăce o pustietate teribilă...”

(29/17 decembrie 1848. Din raportul comisarilor I. Angelu, I. Pipoșu, P. Dobra, către Comitetul Națiunii Române din Sibiu.)

Din mașină, Arieșul se vede tulbure, năvalnic și alb. Alb e din pricina zăpezilor care se tolesc pe Biharia. Pe malul îngust — o femeie. Poartă pe cap o broboadă neagră și fusta groasă, tot neagră, li acoperă cioarecii pînă la glezne. Stă aplecată deasupra apei și în lucrul pe care-l face nu se grăbește. Adună apă într-un căuș și rezultatul îl

răstoarnă într-o găleată. Apoi urcă încovoiată către casa din deal. Cărarea șerpuitoare iese din penumbră în lumina amiezii și suie dincolo de casă spre dealul numit „Dealul cu melci”. Melcii sînt pietrificați. O inscripție indică vîrsta melcilor: 70.000.000 ani. Femeia n-are vîrstă. A ajuns în pragul casei. Așază căușul peste căldare și pe amîndouă le lasă în fața ușii.

Șoseaua urmează cursul Arieșului, pe lîngă stînci întunecoase, prin văi luminoase din leagănul munților și o altă femeie traversează șoseaua, fusta lungă, pasul adînc sub povara desagilor de pe umeri, broboada cu două cute în dreptul timpelor; și bătrînul înalt cu spatele drept și mîinile întinse în față, una peste alta, și amîndouă pe capătul bastonului; și, pe aceeași bancă, băiatul în costum de elev ascultînd încovoiat, cu mîinile în poală, spusele omului; și crucea brațelor ținînd coarnele plugului, undeva pe deal; și petele mișcătoare de alb și roșu prin poiana verde: vitele, ugerile întinse sub greutatea laptelui, copiii de lîngă casa de deasupra Arieșului, temelile de piatră, înalte, și, deasupra, fereastra din lemn nou, cum sînt toate ferestrele și toate casele moșilor, de jos, de lîngă Arieș pînă departe în munte pe zeci de kilometri, răzlețite și ascunse între silcuri de arbori; și monumentul din Sălcui de bolovani de piatră aleși dintre bolovanii aruncați de moși în invadatorii horthysti și leagănul în care era adormit Iancu; și briciul cu care se rădea Iancu; și fluierul lui Iancu, și paloșul lui Iancu, și Iancu în casa lui Iancu, la 48 de ani, înainte de a muri, chipul boțit ca și vesta și haina deschisă în buzunarele căreia Iancu își ascunde mîinile; și copiii ca toți copiii care înainte de a afla bine ce-l mama și ce-l tatăl, află

că sînt urmașii lui Iancu, adică năfrîni; și de atîta istorie și cu atîta istorie, prezentul unde-ar mai încapa prima macara din istoria moșilor, orașul Cîmpeni, ca un cioc de peli peste zidurile noi și înalte; și fab de mobilă, mobilă sculptată; și hal din temelii noii istorii care începe Roșia Poieni și în Arieș, înainte de Cîmpeni, grătarul unde se strîngeau I

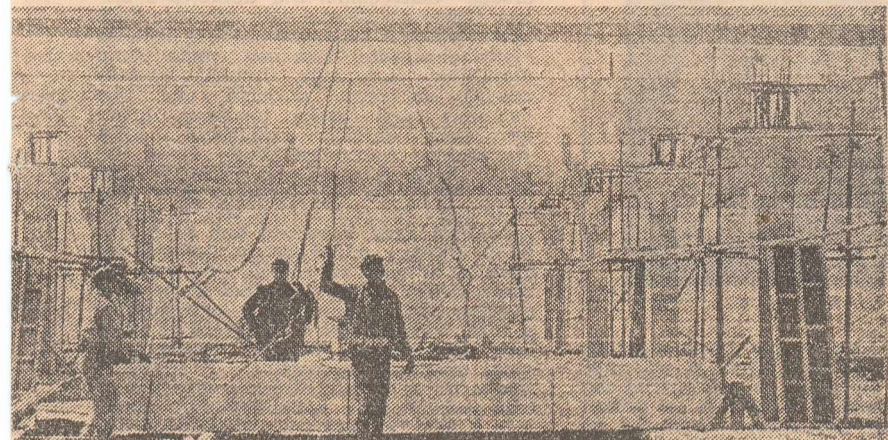
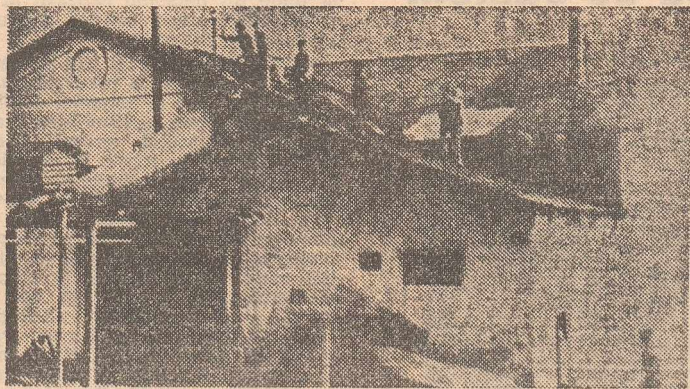
Joi, cătu

nele din plutăritul sălbatic și bărb cu miile, ca să capete de lucru cîți

★
— Tovarășe primar, care este evmentul de cea mai mare însemnătate pentru viața oamenilor din Abrud...
— Faptul că tot omul are unde lu...
— Și următorul?
— Faptul că avem acum peste o...
de ingineri în oraș. După revoluția Iancu, țara moșilor se depopulează. Țutul pleacă să caute de lucru. Trăie în cînstire pe unde apucă să rămîi înapoi nu se mai întoarce. N-are u Pămîntul e de fertilitate cinci sau ș...
după categoria asta urmează stîncă. Dacă moțul nu se mai întoarce, străin nu s-a pomenit să rîvnească locurile noastre. De aceea spunem următorul fapt care ne bucură sînt o sută de ingineri care sînt ai noi moțul de-acuma are unde se înto și se întoarce.
— Cum e moțul?
— Cînstit, harnic, trăiește în res

Peștii și trei decenii

ianie 1948, la
alizare: 4
intreprin-
ntre care
nori ● In
ul cincinal:
noi intreprin-
O opinie a
colae Iorga
oraș în care
ile se revin-
făcând ziua
rgă și anul
ig.

Se așteaptă
mare artist

toșean ca și Eminescu, ca și Enes-
a și Luchian, ca și Băncilă sau An-
Nicolae Iorga, istoricul ce-a chemat
caunul dreptății sale neamuri, țări,
răseruci ale timpului, judecându-le
pe toate, s-a oprit și asupra orașu-
sedintă a unuia din cele mai fru-
te ținuturi ale acestei țări, pedepsin-
in „Istoria românilor în chipuri și
te”, cu cuvintele:
sezat într-un loc oarecare, departe
de cea mare a Prutului, într-un ținut
n-avea altă bogăție decât a vitelor,
iseau pășune înaltă și grasă, pe po-
surile dealurilor de lut ce se intru-
aici, satul Botoșanilor nu făcea să
evadă prin nimic un viitor mare.”
r-o monografie a Botoșanilor, Artur
vei, distinsul literat și folclorist, pre-
at și de istoria socială, împărțea

opinia lui Iorga, vorbind despre asezarea
Botoșanilor „într-un loc așa de puțin
prielnic pentru un oraș și chiar pentru un
sat.”
Cît a fost vina locului, în destinul, prin
timp, al unui târg pe care, în 1938, într-un
amplu studiu, revista „Sociologie româ-
nească” a lui D. Gusti îl numea, chiar în
titlu, „un oraș în declin”, închizându-i —
fiindcă înseși datele epocii obligau la asta
— orice deschidere de orizonturi?

Locul, totuși, făcuse istorie, ca răscruce
a marilor drumuri sau „sleahuri” ale
Moldovei, unind podișul cu sesul, unind
nordul cu sudul, estul cu vestul, un întreg
trafic de mărfuri slobozindu-și pe-aici
culorile, o întreagă și ampiă miscare de
oameni și seminții ținându-l treaz și spo-
rindu-l faima. Vechiul târg de lângă ctio-
ria din Popăuți (după unele documente,
curte domnească) a lui Ștefan cel Mare,
denumit apoi și „Tirgul Doamnei”, fiind
dăruit de către domniei Elenei Despot
Doamna, soția lui Petru Rareș, va fi fost,
în epocile lui de glorie, la fel de puternic
ca multe altele ale centrului Europei, fi-
indcă prosperitatea Moldovei atrăgea
lume, dind siguranță călătorilor pe aceste
drumuri răsăritene, îmbiindu-i să facă po-
pas sau chiar să prindă aici rădăcină. Era,

cum stă scris într-un urlic al lui Petru
Șchiopul, „cel mai vechi iarmaroc în Mol-
dova”, vestit pentru târgul lui de produse,
în special pentru cal, aduși din crescăto-
rile de pe branștele domnești, dar și
pentru vite, blănuri, lemn, miere, vinuri,
făină, morile locului fiind prețuite pînă
departe peste fruntarii, ca unele care mă-
cinau griul din stepa Jiliei, scotit cel
mai bun din lume. Un târg în care locuia
doamna țării, faimoasă în epocă pentru
știința și harul ei (scria, cu mina ei, fru-
moase scrisori în slavonă, limba diploma-
tică a vremii, către sultanul Suleiman),
un târg pe care doamna l-a înzestrat cu
mari ctitorii de piatră, cu organizare oră-
genească, în frunte cu un soț și 12 pir-
gari, nu putea fi decât un centru ales,
covîrsind în mindrie, poate că și în prospe-
ritate, centre mai vechi sau mai noi ale
țării, și nu numai ale acestei țări. Dar
veacul de glorie s-a surpat, ca și un pod
frînt sub talazuri, sub năpraznice loviri,
năvăliri, războaie, sub blestemul nu al
unui loc, ci al unui timp, astfel că veacul
al XX-lea, după alte veacuri de vegetare
în mil istoric, găsea „Tirgul Doamnei” ca
un „oraș în declin”, declinindu-și istoria,
trăind sau murind într-un ev vetust, bi-
zar, perimat. De aici și pînă la ctitoria
lui Ștefan, adormită sub odăjdiiile ei pe
coasta săracă a Popăuților, era o distanță
mai mare, înfinit mai mare decât de la
prima așezare păstorească de pe apele
Moldovei la Roma lui August. Ce anume
ar fi putut să scurteze distanța dintre
cele două așezări, ce forță ar fi putut să
apropie și să confunde, în semnificații
majore, cele două capete ale istoriei, si-
fînd timpul să bată din nou, cu o și mai
sporită vigoare?

În cincinalul trecut, adică între anii
1971 și 1975, puterea socialismului, pu-
terea muncitorească, a ridicat în județ și
în orașul de reședință, o dată cu noile
fabrici, aproape 6 000 de apartamente. În
actualul cincinal, cifra este mai mult
decît dublă: aproape 14 000 de aparta-
mente. În anul „orașului în declin”, Bo-
toșanii aveau, potrivit recensămîntului
din 1930) 32 107 locuitori. În prezent, nu-
mărul lor e dublu: peste 63 000. Vor fi
și mai mulți, o dată cu ocuparea celor
20 000 de noi locuri de muncă.

● Civilități moldave

Participanți, acum 30 de ani, la actul
naționalizării, cînd cele patru întreprin-
deri ale județului (din care jumătate,
adică două, erau morile Botoșanilor și
Dorohoiului) treceau sub conducerea mun-
citorilor, Toader Pasaluc, muncitor al In-
treprinderii de morărit și panificație, își
aminteste că moara din Botoșani, la care
lucra, dădea, pe zi, 8 tone de făină. Astăzi
dă 83. Astăzi, întreprinderea de morărit
și panificație mai prepară, pe lângă pîine,
120 de sortimente de așa-numite „specia-

lități”, într-o cantitate ce se ridică la 8,6
tone pe zi. (În 1968: 2 tone). Azi, la 30
de ani de la naționalizare, Botoșanii sînt
un centru al industriei alimentare cuprin-
zînd întreprinderi precum cea de indu-
strializare a sîmței de zahăr de la Bucecea
(3 kg. din zahărul pe care-l consumăm,
anual fiecare din noi, vine de-aici, de la
Bucecea), o mare întreprindere de legu-
me și fructe, o mare întreprindere de in-
dustrializare a laptelui (care livrează
zilnic 40 de sortimente de brînzetură, unt,
lapte praf, produse proaspete), o întreprin-
dere de industrializare a cîrnii, cu o
producție anuală de 5 000 de tone de car-
ne și 400 de tone de preparate din carne.
Prin darea în funcțiune a noului abator
de la Botoșani, acum în construcție, se
va produce și livra către piață de 5 ori
mai multă carne.

Se mîncă bine la Botoșani, se și bea
bine (vița de vie urcă pînă aici, sub
soarele rece de miazănoapte), dar nu
excesiv, acești moldoveni de la miază-
noapte, de la sfîrșitul latitudinii griu-
lui și a strugurilor, dovedindu-se, to-
tuși, niște meridionali, nefiind deci niște
gurmanzi, ci doar amatori de mîncare
bună, neubind ameteala violentă a vinu-
lui, ci doar aroma și gustul lui. (Drept
care, spune legenda, confirmată și de unii
istorici, Burebista, prigonitorul viilor și
al băutorilor, a dat dispensă de cultivare
perpetuă a vitei numai acestor daci de
la nord). Se mîncă bine la Botoșani,
pîinea albă și rumenă este azi o realitate,
este astăzi pe toate mesele.

Pe bulevardele noi, înecate în profu-
ziunea de flori a acestui sfîrșit de mai,
în noile parcuri, în pietele strălucite mo-
numentale de blocurile cu multe etaje, se
joacă copii frumoși, sănătoși, cu fețe
suave, cu ochi luminoși, ca din Tonitza,
se plimbă, serile, îndrăgostiții, se plimbă,
îndreptîndu-se spre teatru, spre cinema,
spre sala de concert sau de expoziții, spre
muzeu sau spre bibliotecă, muncitori care,
abia cu o oră sau două în urmă, au
schimbat salopeta diurnă cu costumul de
gală, muncitori care, pe fețele pînă mai
adineaori concentrate asupra unei mașini
sau a unei planșe tehnice, poartă, acum,
un suris destins, sau gravitatea nobilă a
reflexiunii, cu care merg la întîlnirea cu
bucuriile artei.

Ei toți, acești noi sau mai vechi locu-
tori ai orașului, muncitori sau de alte
profesii, creatori de nouă civilizație și
beneficiari direcți ai roadelor ei, fac as-
tăzi din bunurile materiale, ca și din cele
spirituale — ultimele, pe-aici, cu o cir-
culație veche, dar cu un caracter intim-
familiar de schimb de vizite, pe orbita
unui cerc de intelectuali — o legitate a
vietii, o legitimitate a ei, un adaos fi-
resc al ei, necunoscut pînă mai ieri.

La Botoșani, orașul aflat în plină ex-
pansiune industrială, arhitectonică, edifi-
tară, de civilizație, de confort, de viață
spirituală, istoria, după cite se vede, are
încă multe de spus, într-un loc redevenit
prielnic ei, într-un timp — pentru prima
oară — devenit prielnic omului.

I. OLTEANU ■

legii și vă rog să mă scuzați e tare
cap, adică țî-o toarnă că nu se uită
ești primar. Și ar mai fi ceva.
— Vă rog!
— Puțurile romane din care ne apro-
zionam cu apă nu ne mai ajung. La
de kilometri de aici este o sîncă
ureia noi îi spunem Vulcan; din aceas-
sîncă izbucnește un izvor și noi am
fîmît vreo zece milioane de lei ca să-i

— Asta n-o mai știu. Ținea mult să
vadă drumul ăsta asfaltat. Dar bolnav
de inimă nu știu că ar fi fost. Cît timp
voi trăi, spunea, nu mă las pînă ce nu
voi obține asfaltarea acestui drum, ca
moțul să nu se mai simtă izolat dacă
ar vrea să revină și să rămînă în locu-
rile astea. Ultima oară l-am văzut la
Cluj-Napoca; nu mai știu dacă o fi tot
acolo.

aici se nasc și cresc cei mai minunați
copii din cîți există. Da, nu există copii
mai minunați ca moțul mei. De cînd se
naște, moțul se pregătește pentru călă-
toria lui prin lume. Și se pregătește
pentru această călătorie învățînd foarte
bine cine este. Fără să crească populația
și cu copii mai puțini, așezarea noastră
are astăzi două localuri de școli gene-
rale, patru localuri pentru școli de pa-
tru clase și 25 din dascălii moți s-au
reintors în satul natal și după ei se re-
intorc și alți foști copii care au învățat
meserii folositoare industriilor care a-
par la noi. Fiindcă moțul ațita vrea:
să aibă unde lucra, după veacuri de
șerbie.

— Credeam că în acești munți tele-
viziunea n-are cum ajunge.

— Prin unde reflectate, de la Pălți-
niș, „lîngă Sibiu... Roșia Poieni și indu-
stria cuprului și tot ce va însemna cu-
prul pentru țară începînd cu anul 1982
dau vieții moțului înălțimea la care a
aspirat. La Abrud și la Cimpeni vor fi
construite întreprinderi textile și alături
de bărbat, femeia își găsește rostul ei
propriu.

— Vă rog, i-am spus lui Ștefan David,
să numiți doi mineri, doi bărbați moți,
doi oameni care să fi urcat acești ani
din urmă nu numai în vîrstă și a căror
viață să dea ea însăși înălțime anilor
care au trecut și îndrăzelii de a fi
moț, și primarul din Abrud i-a numit
pe Moise Vădan și Dumitru Cioara și
apoi l-am rugat pe Ștefan David să-mi
spună de ce i-a numit tocmai pe aceștia
și Ștefan David a spus:

— Vă rog să notați că Abrudul este
cel mai vechi oraș din România. Și
după ce-am notat, primarul a adăugat:

Prinz, în Munții Apuseni

aptăm apa și s-o aducem în oraș. Și
că vreo 30 de milioane le-am primit
pentru drumuri; moțul bătea munții cu
ciorul; două care dacă s-ar fi întil-
t n-ar fi avut pe unde trece. La lucru,
Roșia Poieni, cale de 24 km, pînă de
un timp, moțul mergea și se întorcea
jos. La fel mergeau și învățătorii
din sate și copiii din sate care învățau
în oraș. Cel mai de seamă lucru era
aveau unde merge și de unde veni
acest lucru de seamă a rămas și a-
cum cel mai bun lucru pe care-l avem
orice s-ar mai face și vom face foar-
multe nimic nu va întrece și toate
vor întoarce la faptul că tot omul
pe unde lucra.

Pe șoseaua care duce de la Cimpeni
la Bistra, doi activiști discută:
— Am cunoscut acum cîțiva ani pe
unul din părțile astea; ultima oară lu-
ra la direcția agricolă din Cluj-Na-
poca. Zicea c-ar dori să se întoarcă...
— Bolnav de inimă?

— A murit. Chiar în Bistra a murit.
L-a apucat durerea pe șosea. Venise cu
mașina. A coborît și după ce-a coborît
a murit.

— Sînteți învățătoare în „Avram
Iancu”?

— De 25 de ani. Mă numesc Elena
Pogan. După ce-am terminat facultatea
la Cluj-Napoca m-am întors și n-am
mai plecat. Vă rog să mă iertați, trebuie
să cînt.

Elena Pogan conduce corul de tîlnice
care, în această amiază, repetă în curtea
casei memoriale Avram Iancu. Aici s-a
născut în 1824 revoluționarul ardelean.
Casei alcătuită atunci din două camere
i s-au adăugat după o sută de ani de
la nașterea lui încă două aripi. În 1972,
la o sută de ani de la moartea sa, s-au
plantat în curte brazii și acum, în aceste
întregiri, locul respiră întreagă veșnicia
munților. Elena Pogan termină de cîntă
și spune: „N-am mai plecat fiindcă

Este cel mai vechi oraș și dacă aurul
care a fost scos din părțile astea ar fi
rămas la noi cu el am fi ridicat tot
orașul numai în aur, inclusiv drumuri-
le. În aur, orașul ar fi arătat desigur
altfel. Și poate astfel de orașe or exista
în lume, nu neapărat construite în aur,
ci foarte bogate și foarte frumoase,
moțul s-a împodobit mai ales pe
dinăuntru și după ce s-a împodobit pe
dinăuntru a așteptat; a așteptat în felul
în care s-a priceput, trudind din greu
și conservînd singurul lucru de preț
care-i rămăsese: tradiția și spiritul a-
cestor cuvinte frumoase spuse de Ian-
cu: „Pretențiile ne sînt sfinte pe cît de
sfîntă e dreptatea, noi românii sîntem
gata a le apăra cu orice preț”. Și drep-
tatea a venit. La adunarea populară de
la Baia de Arieș, secretarul general al
partidului a spus că de-acum înainte,
după deschiderea exploatarei de la Ro-
șia Poieni, în Apuseni va fi atîta muncă
încît tot moțul va putea reveni pe lîngă
casă. Și moți sînt în toată țara, mi-
neri și ingineri, și medici, și profesori,
și oameni de știință... Sigur, în oraș mai
sînt multe de făcut. Și pîinea ar putea
fi mai bună, avem și noi burocrății nos-
tri moți, și condițiile de locuit ar putea
fi mai altfel, dar toate cite le-avem de
îndeplinit le cunoaștem și nouă ne va
fi mai ușor decât orașelor de care vor-
beam fiindcă, gîndesc eu, mai ușor e
să-ți împodobești orașul cînd oamenii
sînt gata împodobiți pe dinăuntru. Oa-
menii de pe aici știu a munci, și știu ce
înseamnă disciplina și respectul legii și
dacă i-am numit pe Moise Vădan și
Dumitru Cioara am făcut-o pentru că
sînt mineri din tată în fiu, iar dacă
i-am numit numai pe ei, am făcut-o
fiindcă mi-ați cerut numai doi, cînd
v-aș fi putut da brigăzi întregi.

NICOLAE CRISTACHE ■

Vom fi martorii medicinei computerizate, dar elementul de esență al meseriei noastre rămâne dragostea de oameni

— Bolile cardiovasculare reprezintă în întreaga lume greul tribut pe care omnia este nevoită să-l plătească astăzi unei civilizații galopante. Pe plan mondial din totalul deceselor 51 la sută sînt consecința acestui cumplit flagel. Cancerul, accidentele rutiere, chiar războaiele, toate la un loc, nu provoacă atît de multe victime. Care este situația în România?

— În comparație cu unele țări ale Occidentului, situația din țara noastră este mai puțin alarmantă, dar mortalitatea cauzată de maladiile cardiovasculare a crescut considerabil în ultimele decenii. Sedarismul, intemperanța, viața agitată, abuzurile alimentare, țigara pe care tocmai o fumați și cafeaua pe care tocmai am băut-o au în această privință un cuvînt greu de spus. Din fericire statul nostru a întreprins măsuri profilactice și curative de o mare amploare vizînd aceste îmbolnăviri. Clădirea în care ne găsim, expresie a acestei preocupări, este nu numai cea mai mare clinică de boli cardiovasculare din România, ci una dintre cele mai mari și mai moderne din Europa. Ea a fost creată prin grija și aportul nemijlocit și decisiv al secretarului general al partidului nostru. Activ și prompt ca întotdeauna în luarea unor hotărîri vitale, cunoscînd în mod nemijlocit dialectica vieții, analizînd cu luciditate și profunzime aspectele multiple și complexe ale fenomenului social — tovarășul Nicolae Ceaușescu a hotărît realizarea și înzestrarea unui asemenea centru spitalicesc pentru a preîntîmpina îngrijorătoarea extindere a cardiopatiilor, fenomen mondial provocat și susținut de civilizația modernă. Bolile cardiovasculare, termen generic care include boala hipertensivă, coronaropatiile, bolile valvulare, congenitale, patologia vaselor periferice etc., învalidează astăzi mai ales populația tînără și activă, creînd un număr mare de dependenți sociali.

— Trăim cu toții în admirația marilor cuceriri ale civilizației științifice, ale tehnicii mondiale care a făcut progrese uluitoare. Dar azi, tocmai de aceea și mai mult ca orînd medicul este dator să-și reamintească în permanență preceptele umanitare ale profesiunii. „Civilizația tehnică trebuie să devină o slujitoare, nu o zeiță”, spunea Duhamel. Să-i alăturăm cu alte cuvinte civilizația morală — cu domnia inimii. În această ordine de idei aș dori să reamintesc un fapt puțin semnificativ la prima vedere. Clinica de boli cardiovasculare de la Fundeni te întîmpină cu intrarea principală larg deschisă, accesibilă pentru toată lumea, deopotrivă, deci, bolnavilor, personalului sanitar și publicului vizitator. Este vorba de un elementar gest de curtoazie profesională sau poate, mai mult, de o dovadă a respectului și deferenței față de toți cei care-i solicită serviciile. Țin să notez acest lucru, deoarece, din păcate, în multe unități medicale s-a dispus cu de la sine putere închiderea sau blocarea porții principale, bolnavii și vizitatorii fiind obligați să întreprindă călătorii umiltoare prin uși dosnice, de-a lungul unor curți înfășate de lăzi și paturi dezmembrate, prin subzori sordide și culoare întunecoase. „Flacăra” dealtfel a semnalat aceste manifestări penibile în cadrul unei anchete.

— Spitalul, clinica trebuie să aibă, după opinia noastră, un caracter deschis. Omul vine la noi nu de plăcere, ci împovărat de temeri, suferință și incertitudine. De ce să-i amărîm sufletul și cu orgolii inutile, cînd prima îndatorire este aceea de a-i dovedi de la bun început respect, înțelegere, omenie, nemăsurată răbdare și solicititudine. Aceste atribute indispensabile profesiunii noastre au fost observate și esențializate sub formă de precepte de foarte multă vreme. L-ați citat pe Duhamel. Eu îl voi aminti pe Hipocrate al cărui nucleu central al jurămîntului îl constituie tocmai stipularea obligației de devotament față de bolnavi, iar arta și meșteșugul medicului trebuie să izvorască din inimă. Îmi amintesc de articolul publicat de revistă dumneavoastră. Ați pomenit, mi se pare, și despre unele condiții necorespunzătoare în care se desfășoară uneori spitalizarea, despre claustrarea bolnavului, despre faptul că odată internat, pacientul devine un „bun” al unității sanitare, izolat de rude și prieteni, de colegii de serviciu. De acord, dar nu fără unele rezerve. Pe vremea cînd lucram în clinica de boli cardiovasculare din Tirgu Mureș, am hotărît ca vizitarea bolnavilor de către cei din afară să se poată face zilnic. Ne-am pomenit cu un adevărat asalt de vizitatori care au adus serioase prejudicii nu numai activității de ocrotire sanitară, ci în primul rînd bolnavilor. Nu toți mușafirii știu să respecte normele de igienă, și mai cu seamă nu toți apreciază cu tact și răspundere civică măsura unor asemenea acte de largă înțelegere și compasiune pentru cei în suferință. N-am renunțat totuși la idee. Ne gîndim, de asemenea, la extinderea radiofonicității pentru pregătirea vizitatorilor precum și utilizarea televiziunii cu circuit închis, astfel încît pacientul să poată comunica în orice clipă cu cei din afară. Deocamdată un asemenea sistem de legătură în clinica noastră din Fundeni pe calea undelor funcționează între sălile de operație și laboratorul de biochimie. În concepția noastră, umanizarea spitalului reprezintă o necesitate și o preocupare permanentă.

● Prof. dr. docent Ioan Pop D. Popa s-a născut în 1927 la Oradea și a urmat Facultatea de medicină din Cluj-Napoca, absolvind cu diplomă de merit. A lucrat 14 ani la Clinica de chirurgie nr. 1 din Cluj-Napoca și apoi 12 ani la Clinica de chirurgie nr. 2 din Tirgu Mureș, iar din 1974 este șeful Clinicii de boli cardiovasculare din București. A publicat singur sau în colaborare peste 260 de lucrări științifice și 3 monografii. În cercurile medicale din întreaga lume este apreciat drept unul dintre marii specialiști în chirurgia inimii și vaselor — în același timp intemeietor de școală.

A participat ca reprezentant al țării noastre la numeroase congrese medicale internaționale. A făcut schimburi de experiență și perfecționare la Moscova (1963), Paris (1968), la Houston, Portland și New York (1970-1971). Este membru al unor societăți științifice și academii

— Chirurgia cordului este de dată relativ recentă, iar dumneavoastră vă numărați printre pionierii acestei dificile practici chirurgicale...

— Să nu lezăm memoria unor înaintași celebri. Prima operație pe inimă a fost făcută în 1953 de către profesorul Hortolomei. Intervenții chirurgicale pe cord închis au mai fost efectuate ulterior de Voinea Marinescu, Burghel, Sedlacek și alții. În 1964, Voinea Marinescu realizează prima operație pe cord deschis în Fundeni. Am preluat ștafeta abia în 1973 în Tirgu Mureș, continuînd-o acum aci.

— Mă așteptam la un asemenea răspuns, de aceea mi-am pregătit încă de acasă o contrareplica. Am fost avertizat de către cei care vă cunosc de riscul unei discuții privind strict activitatea dumneavoastră. Vă rog să ne permiteți să vă considerăm totuși un pionier al domeniului și asta deoarece chirurgia cordului a devenit o practică curentă abia după înființarea clinicii pe care o conduceți, și în cadrul căreia ați efectuat cele mai numeroase și dificile intervenții chirurgicale. Apreciez tocmai de aceea că vasta experiență de care vă bucurați vă conferă și privilegiul de a spulbera scepticismul marelui public, al miilor de pacienți virțuali care și astăzi continuă să privească îngroziți și neîncredători terapia chirurgicală a bolilor cardiovasculare.

— Cred că ne apropiem de momentul de esență al discuțiilor noastre. Mă refer la specificul meseriei noastre și la modul în care aceasta este considerată. Chirurgia cardiovasculară, specialitate nouă, s-a desprins asemenea celorlalte discipline (ortopedia, ginecologia, urologia, oftalmologia, O.R.L.) din marea familie a chirurgiei generale. Ea nu se bucură de o tradiție prea îndelungată și de aici scepticismul marelui public. De fapt, pînă de curînd, chirurghi celebri au considerat cordul inabordabil. O somitate medicală, Jean Louis Fost, afirma de pildă în 1939 că inima este un organ simbolic al vieții care trebuie să rămînă „tabu” pentru specialitatea chirurgicală. Atît doar că astăzi, într-un deceniu, știința medicală poate înregistra mai multe progrese decît altădată într-un secol, ca urmare a colaborării cu biologia, chimia, electronica, imunologia etc. Astăzi se poate afirma fără rezerve că majoritatea covîrșitoare a bolilor cardiovasculare sînt soluționabile chirurgical fie paleativ, fie radical. Și asta mai cu seamă datorită faptului că tratamentul conservator are indicațiile și limitele lui bine stabilite. În concepția veche, clasică, limita extremă se extindea pînă la epuizarea gamei de droguri cu efect simptomatic. Potrivit concepției actuale este inadmisibil ca un cardiac ce poate beneficia de actul operator să nu folosească la timp această șansă. Or, din păcate, afecțiunile cardiace sînt trimise spre rezolvare în stadiul în care hipertensiunea pulmonară este mare, cînd în unele boli congenitale există șunturi egalizate sau inversate, cînd arteritele prezintă gangrene digitale, cînd vîrsta pacientului și starea miocardului nu mai oferă șansele optime pentru o intervenție chirurgicală.

— Ce alte argumente puteti aduce în sprijinul acestei idei?

— Practica operatorie desfășurată la Fundeni și la clinica de specialitate din Tirgu Mureș atestă deopotrivă necesitatea, oportunitatea și eficiența actului terapeutic chirurgical. În clinica noastră de la Fundeni au fost efectuate în ultimii 2 ani și jumătate aproximativ 4300 de operații, mortalitatea fiind mai scăzută decît în unele unități de chirurgie generală. Iată cîteva exemple pe ani. În 1976 au fost operați 1456 de bolnavi, mortalitatea globală fiind de 3,63 la sută. În 1977 au fost operați 1750 de bolnavi, mortalitatea globală fiind de 3,8 la sută. În primul trimestru al anului 1978 s-au efectuat 737 operații cu mortalitate globală de 3,4 la sută. Din aceste operații 100 au fost pe cord deschis. Paleta operatorie cuprinde

operațiile pe cord deschis despre care am pomenit prin folosirea inimii și plămînilui artificial, închideri de sept arterial sau ventricular, operații de stenoze ale arterei pulmonare, de implantări anormale de vene pulmonare în inimă, trilogii, tetralogii și pentalogii Fallot. S-au efectuat înlocuiri valvulare utilizîndu-se valve artificiale unice sau multiple și operații de by-pass aorto-coronarian (realizarea unei legături între aortă și coronara bolnavă, corectîndu-se astfel lipsa de irigare a mușchilor inimii cu sînge oxigenat). De menționat că, pînă nu demult, pentru asemenea operații bolnavii trebuiau să se adreseze străinătății unde costurile variază ca preț între 3000 și 12000 dolari, depinzînd de operație și durata spitalizării.

— Ați realizat singur sau în colaborare peste 260 de lucrări și comunicări științifice, majoritatea publicate. Între acestea: „Inima, patologii și tratament chirurgical”, carte de căpătîi pentru actualii și viitorii chirurghi ai cordului. La pagina 51 o fotografie prezintă „cord-pulmonul”, C.P.-4, un aparat complex, capabil de a prelua în operațiile pe cord deschis funcțiile inimii și plămînilor. L-ați realizat în 1956 împreună cu un grup de colaboratori, ingineri și tehnicieni, aparatul reprezentînd la data respectivă o noutate pe plan mondial. Care mai este soarta lui?

— Probabil că zace dezmembrat în vreo magazie a clinicilor din Cluj-Napoca. Am cheltuit ani buni din tinerete pentru realizarea lui, dar din motive independente de voința noastră, în loc să vindem noi aparate de acest gen, s-a preferat importul.

— Am adus vorba despre inima și plămînil artificial pentru a vă incita la o discuție privind invențiile și inovațiile de ordin medical. După părerea noastră potențialul creator al specialiștilor noștri este insuficient folosit, există încă numeroase idei generoase, descoperiri și realizări notabile care nu pot răzbate spre lumină din pricina birocrăției, indolenței și relei credințe de care se fac vinovați unii reprezentanți ai unor instituții medicale.

— Cunoșc preocuparea revistei „Flacăra” pentru promovarea creației științifice originale și o apreciez drept notabilă. Personal, consider că fiecare idee trebuie să fie respectată, cercetată și, dacă este cazul, aplicată. În domeniul cercetării medicale se simte nevoia unei instituții specializate care să se ocupe în exclusivitate de verificarea unor ipoteze de lucru, de promovarea sau scoaterea din competiție a unor invenții și descoperiri prezentate de diverse persoane. Un asemenea serviciu de specialitate — dotat cu laboratoare, specialiști, aparatură, animale de experiență — ar putea da imediat cîștig de cauză inițiativelor valoroase. Din o sută de propuneri una poate fi genială, invenția și descoperirea respectivă pot justifica timpul pierdut și banii cheltuiți cu celelalte nouăzeci și nouă. Numai în felul acesta vom putea promova creația autentică, scurtînd drumul ce leagă ideea de înfăptuirea ei practică, numai astfel vom putea înfrînge inerția și conservatorismul unora. Ați scris despre doi creatori de aparate medicale din cadrul spitalului Fundeni: medicii Marla Lorena Scrobocaci și Păușescu. Amîndoi — au declarat-o singuri — s-au bucurat aici de înțelegerea și sprijinul necesar. Am acordat de asemenea mult credit ipotezei de diagnostic prezentată de cercetătorul Ionescu-Dimbovița și susținută cu ferocitate de „Flacăra”. O testare a metodei sale prin examen de laborator, sistem dublu-orb, a avut loc aici la Fundeni. Dar pentru a-și demonstra public și în mod oficial descoperirea, Ionescu-Dimbovița a fost nevoit să aștepte, după afirmația sa, 20 de ani! Or, în condițiile vieții științifice actuale, ale derulării ei tumultuoase, aceasta înseamnă enorm, inadmisibil de mult. Aș mai dori să prezint un vechi deziderat al Comisiei pentru aparatură, medicament și substanțe perfuzabile, al cărei președinte,

din întîmplare, sint. Apreciînd ajutorul pe care l-am primit pînă în prezent din partea Stației de verificare și întîrețire a aparatului medical, socotesc deosebit de oportună transformarea acesteia într-o secție de concepție, de prototipuri — dotată cu toate utilajele trebuincioase — și unde un personal calificat ar putea să realizeze în mod practic propunerile de invenții și inovații.

— Sinteți, înțelegem noi, și pentru o riguroasă selecție a personalului de specialitate, medicii și personalul mediu sanitar, prin încurajarea aptitudinilor naturale și hrînirea talentului virtual. Apreciați că acest proces de triere și depistare a cadrelor valoroase trebuie să înceapă încă din anii studiilor medii și universitare?

— Întrezăresc, cred, țînta întrebării dumneavoastră și am să vă răspund, propunîndu-vă un scurt popas în anii studenției mele. M-am înscris la Facultatea de medicină din Cluj în 1946, deci la numai un an după sfîrșitul ultimului război mondial. Viața era încă grea, traiul zilnic sugrumat de privațiuni. Bani erau puțin și pentru noi studenții viața mondenă aproape inaccesibilă. Dar tineretea e oricum frumoasă. Și apoi, știu eu poate lipsa televizorului, a magnetofonului, a ispitelor vieții tehnizate lăsa mai mult timp discuțiilor pasionante, lecturii, spectacolelor de teatru și operă etc. Due cu mine pînă astăzi imaginea marilor mei dascăli: profesorii Iuliu Hațieganu, Alexandru Pop, Victor Păpilian, I. G. Russu, Rubin Popa, Goia și Nana. Există pe vremea aceea și la Cluj ca în toate centrele universitare un fel de patriotism local în sensul bun al cuvîntului. Existau multă pasiune profesională, altruism și spirit de echipă. Profesorii își notau viitorii colaboratori încă de pe băncile facultății, reținîndu-i la catedrele lor și totul concura spre o atmosferă de emulație colectivă, la ridicarea prestigiului școlii medicale respective. E adevărat, istoria nu se repetă. Strictea compartimentare și tehnizarea a disciplinelor medicale și apariția unor noi specialități a dus la fragmentarea acestor largi colective profesionale. Dar reînființarea școlilor medicale este posibilă, iar importanța și bunele lor tradiții au fost subliniate chiar de către tovarășul Nicolae Ceaușescu.

— Considerați că o comparație între tineretul studios de atunci și cel de azi ar fi în defavoarea acestuia din urmă?

— Generația tînără de azi este mai „tînără” decît tineretul din vremea studenției mele. Dealtfel aceasta este situația mondială. Noi cei de atunci trecuți și prin război îmbătrîneam mai devreme. Tinerii de azi par mai copilăroși la prima vedere. Aluatul este însă același. Depinde cum se maturizează. Tineretul de azi este mai direct, mai puțin protocolar. Nu se împacă de loc cu morga și aerul academice al profesorului de altădată. Este nevoie să intrăm în sfera preocupărilor lor, să le cultivăm afectivitatea interioară găsînd a ceeași lungimi de undă care se acordează cu preocupările lor. Noi eram mai modesti în pretenții și manifestări, ei sînt mai emancipați, societatea a evoluat, mijloacele de informare sînt altele. Studentul de azi e mai pretențios, îi cere informații de ultimă oră, îi cere să se plaseze în actualitate. Contrapartea exploatează orice lacună profesională a educatorului. Învățămîntul reclamă apoi multă practică și nu administrarea de comprimate noționale. Revenind însă la problema școlilor medicale, îndrăznesc să afirm că în domeniul terapeuticii chirurgicale a bolilor cardiovasculare există la ora actuală două școli constituite: cea de la București și cea din Tirgu Mureș. În amîndouă se resimte aerul sănătos al activității colective, al spiritului de echipă. Medicii cu experiență participă în activitatea operatorie ca prim-operatori sau ajutoare, în frunte cu profesorul. Ne-am străduit să educăm în același climat și personalul mediu sanitar. Să încetăm ideea că facem parte dintr-o unitate sanitară de vîrf, în „topul” piramidei medicale.

— Ați fost vizitat de numeroase personalități ale chirurgiei cardiace mondiale, ale căror aprecieri pozitive sînt înscrise în cartea de aur a clinicii. Considerați utile aceste schimburi?

— Într-adevăr am fost vizitat de numeroși profesori și șefi de școală de chirurgie cardiovasculară, colegi și amici cu care în schimburile de opinii, și în activitatea operatorie desfășurată în comun, am realizat profituri bilaterale. Osmoza în medicină și în știință este necesară ca și în natură. Sînt pentru aceste schimburi de oameni de știință care deschid noi orizonturi, și de care beneficiază în ultimă instanță bolnavul.

— Perspective?

— Prin grija deosebită a partidului nostru, bolnavii de inimă au în prezent o casă a lor. Clinica de la Fundeni este, spuneam, printre cele mai mari din Europa. Este prevăzută extinderea ei, iar în curînd, ca urmare a lucrărilor edilitare ale Capitalei, o vom înconjura cu o bază de verdeață, o adevărată baie de oxigen pentru cei sosiți să-și tîmăduiască suferința. Vom beneficia, de asemenea, de noi și moderne aparate pentru explorări funcționale, pentru cură și tratament. Sînt sigur că vom ajunge să fim și martorii unei medicine computerizate, dar în cadrul meseriei noastre elementele de esență sînt și vor rămîne: omenia, solicitudinea, dragostea de oameni. Îmi vin în minte cuvintele prof. Gh. Marinescu care spunea că cea mai mare fericire este să faci bine țării și poporului din care faci parte. Să o facem deci cu știință și conștiință.

LIVIU TIMBUS ■

„Dacă ar fi s-o iau de la capăt, n-aș alege alt drum”

— Tovarășe Corneanu, firește că am intrat în biroul dumneavoastră după ce am parcurs orașul în lung și-n lat. E o așezare mindră, e un oraș frumos. Aș vrea să vă întreb altceva. E o localitate bătrână, e localitate fină?

— Și una și alta. Poate că nu bătrână, ci veche. Prima ei atestare documentară datează din 1320, ceea ce vrea să însemne că e vorba despre o vatră străbună de formare a poporului și limbii române. Istoria n-a fost totdeauna blândă și mărinoasă cu această cetate de margine de țară, dar din toate încercările ea a ieșit mereu mai puternică. S-a consolidat necontenit. S-a dezvoltat. A înflorit. Înflorite. Când zic că e un oraș tânăr, mă gândesc la cei peste zece mii de elevi ai Careiului, la zarva lor, la bucuriile lor. Mă plimb uneori pe străzi și-mi vine să mă opresc în dreptul fiecăruia și să-l mângâi.

— Cred că știu ce doriți să spuneți. Ați avut o copilărie grea, foarte grea. Ce-ar fi s-o povestiți, pe scurt, cititorilor noștri și, implicit, copiilor din Carei?

— Am fost acasă nouă copii. Am rămas șapte. Analfabet, abia a învățat până spre sfârșitul vieții să se semneze, tata n-a avut până la reforma agrară din '45 nici un pic de pământ. Muncea cu ziua, pe unde apuca. Copiii mai mari, Vasile, Alexandru și Ioan, l-au urmat devreme la seceră. La cinci ani, cunoșteam bine doar două lucruri, să număr până la zece și să țin seceră. Până în '49 când am intrat la o școală profesională, la Satu Mare, nu cred că m-am săturat vreodată. Ca să avem ceva în stomac și să ne mințim foamea, mîncam adesea măcriș și borseu, un fel de linte. La haine, eu, al treilea născut, parcă am avut mai mult noroc, căci opincile și cămășile fraților mai mari ajungeau până la mine cit de cit bune de purtat. Mai rău a fost de Petru și de Aurel, cei mici, cărora nu le rămneau, de regulă, decît niște trențe. Tata dacă n-a știut carte, a știut în schimb să discearnă în viață și să aleagă binele de rău, dreptul de strîmb. În '45 a intrat în partidul comunistilor, iar noi, toți cei șapte copii, l-am urmat.

— Ceva pare să fie în neregulă. Din cite am aflat, ați început școala elementară în Moldova, mai exact în comuna Măzănești, nu departe de Suceava. Cum s-a întimplat că un ardelenț get-beget, eum vă recomandă, a buchisit primele litere tocmai de cealaltă parte a munților?

— În 1940, după arbitrajul Dictat de la Viena, din cauza prigoanei dezlănțuite de autoritățile horthyste, tata a fost silit să-și caute adăpost dincolo de munți, iar familia lui a fost expulzată. De fapt, el nu făcuse nici un fel de politică, dar se născuse român și gîndea ca un român, ceea ce însemna o crimă pentru invadatorii. Automat, orice român era pentru ei o lichea, un dușman. Pe tata l-au luat la ochi pentru că protestase la moartea unui cumnat, ucis prin bătaie, cu frînghia udă la tâlpi. Ii pregăteau și lui o soartă asemănătoare, dar bătrînul a simțit primejdia și a fugit, într-o noapte. Pe noi ne-au expulzat, drept pentru care, pînă în toamna lui '45, am umblat prin Moldova și prin Banat. Mama a mai născut în anii aceia două fete, dar amîndouă au murit, din cauza condițiilor grele. În toamna lui '45, ne-am întors, dar casa părintească fusese dărîmată de jandarmii lui Horthy. Tata a zidit o cameră cit o chilie, pentru mama și pentru frații mai mici, iar noi, cei care eram de-acum bărbați, chit că eu abia împlinisem nouă ani, am dormit o iarnă întreagă într-un grajd. Așa se face că am început școala în Moldova.

— Ați intrat apoi, din cite am înțeles, la o școală profesională de turnătorie de fontă, la Satu Mare. Ce-a urmat?

— Sper că n-ați bătut drumul pînă la Carei ca să discutați numai despre viața mea!

— Treceți în curînd la altceva, dar vă rog să continuați.

— Am terminat profesionala și am fost repartizat la Brașov. La „Steagul roșu”. După cum era obiceiul pe atunci, școala ne-a plătit biletele de tren, dar noi n-am știut că trebuie să le păstrăm pentru decontare. Le-am aruncat. Firește, ni s-a oprit costul lor din primul salariu, dar cu amintirea asta vreau să spun cit de puține informații aveam noi despre viață. Oricum, barăcile de la „Steagul roșu”, care ne blagosloviseră în oraș cu porecla de cotețari, i s-au părut adolescentului care eram un palat față de grajdul de acasă. N-ați apucat anii aceia. Tata murise, Vasile lucra ca brigadier la Bumbești-Livezeni, iar eu o țineam de luni pînă luni cu marmeladă pe pine, ca să pot trimite cîtiva lei la Craidoroș. Atunci, în '52, am intrat în U.T.M., patru ani mai tîrziu, pe cînd îmi satisfăceam stagiul militar, am devenit candidat de partid. Apropierea de mișcarea comunistă, către care conduceam în mod logic toate drumurile și exemplele vieții mele, mi-a schimbat radical tot destinul, mi-a îndrumat pașii, mi-a limpezit mintea. Mie și unei întregi generații. Noi cei de atunci, Vasile Hotcă, Ioan Medrea, Dumitru Chira, Ioan Iles, Gheorghe Sasu, Gheorghe Mastan, ceilalți, alcătuiam unul din primele detașamente muncitorești, am devenit și am rămas soldați credincioși ai partidului. Ii știu pe toți, am luptat și am îmbătrînit împre-

● Ioan Corneanu; născut la 1 ianuarie 1936 în comuna Craidoroș, județul Satu Mare; membru de partid din anul 1956; absolvent al Facultății de istorie din cadrul Academiei „Ștefan Gheorghiu”, fără frecvență, promoția 1973; doctorand, aflat în faza finalizării tezei, intitulată „Activitatea organului județean Satu Mare al P.C.R. pentru înfăptuirea transformărilor democratice în perioada 1944—1948, pînă la fîurirea partidului unic al clasei muncitoare”; prim-secretar al Comitetului orașenesc de partid Carei, primar al orașului.

ună, unul e șef de secție la turnătorie, altul lucrează în turism, fiecare cu viața și cu răspunderile sale, tinerețea noastră n-a fost scutită de ezitări sau de greșeli, dar nici unul n-a dezamăgit.

— Vorbind despre dumneavoastră, unul din cei amintiți mai devreme zicea că, pe timpul U.T.M.-ului, ați fost activist în toate raioanele fostei regiuni Maramureș. E adevărat? Evocați o întimplare din anii aceia.

— E adevărat. Purtam zi și noapte o geantă din care nu lipseau, laolaltă, perișta de dinți, ceapa, slămina și bluza de pijama. Mergeam de la Baia Mare la Vișeu, de pildă, cu niște autobuze răpicioase, făcînd și o zi întreagă pe drum. Asta cînd luam un motor, cînd găseam vreo ocazie, căci cel mai adesea umblam pe picioarele noastre. Să nu mă înțelegeți greșit. Astea nu sînt amintirile lui Ioan Corneanu, ci amintirile unei întregi generații de activiști. Cînd primeam cizme era o bucurie pe care n-o întrecea decît repartizarea unei pufoaice! Cred că am fost pentru prima oară cu adevărat fericit în viața mea cînd mi s-a dat o bicicletă. La sediul, dormeam pe unde apucam. Pe mese. Direct pe dusemea. Desigur, n-a fost ușor dar, dacă ar fi s-o iau de la capăt, n-aș alege alt drum. Astăzi, cînd mi-e dat să mai văd pe cite unul cum nu poate fără automobil și cum strîmbă din nas că mașina care-l deserveste întîrzie citeva minute, îmi vine să-l iau deoparte și să-i spun toate cele ce v-am spus.

— În aceeași ordine de idei, primarul orașului Carei are și dînsul la dispoziție o mașină. Nu-i așa?

— Are, dar o folosește numai cînd e neapărată nevoie. De acasă la primărie, primarul n-a mers niciodată cu mașina și nici nu va merge. Asta ca să dau primul exemplu venit în minte.

— Cu sau fără voia noastră, am ajuns cu vorba la orașul al cărui prim gospodar sînteți. Ce reprezintă el pentru România?

— Vă gîndiți la o definiție?

— Luați-o cum vreți.

— Am mai spus citeva cuvinte despre Carei. Orașul mai înseamnă ultima brazdă de pămînt românesc eliberată în timpul ultimului război, la 25 octombrie 1944, cînd soldații și ofițerii români l-au alungat pe cotropitori dincolo de granițele țării. Monumentul ostașului român, opera sculptorului Vida Geza, domină prin măreșim geografia Careiului, simbolizînd eroismul și puterea de sacrificiu a fiilor acestui popor. Ce mai înseamnă așezarea noastră pentru România? Un oraș în plină dezvoltare socialistă în care trăiesc și muncesc împreună, români, maghiari și cetățeni de alte naționalități, harnici și întreprinzători, o localitate care nu mai amintește decît pe ici-pe colo de ceea ce era ea, un biet tîrg pitic și prăfos, în urmă cu citeva decenii.

— Venind aici, am adunat, firește, unele date despre Carei. Am reținut că, de pildă, în 1950, lucrau în industria orașului numai vreo șase sute de oameni. În același an, producția industrială reprezenta abia nouă la sută din puterea economică a localității. Care e situația la ora de față?

— Careiul a trăit și trăiește mutații de ordinul miracolului. Politica înțeleaptă a partidului și statului nostru de dezvoltare a forțelor de producție pe toată suprafața țării, în mod egal în jurul Capitalei, să zicem, și la noi, într-un capăt de țară, și-a arătat și își arată roadele cu fiecare zi. Careiul produce în prezent două miliarde de lei. La sfîrșitul cincinalului în curs, producția industrială a orașului va atinge trei miliarde, de mai bine de trei sute de ori mai mare decît în anul la care vă refereați. Mai exact, de trei sute douăzeci de ori mai mare! Respectînd adevărul, se cade să spun că la transformarea socialistă a localității noastre a contribuit, cu prezența sa, cu sfaturile și

indicațiile sale, secretarul general al partidului. Cel dintîi bărbat al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a vizitat în repetate rânduri Careiul, oferindu-ne de fiecare dată sugestii prețioase, de maximă importanță pentru destinul orașului. Pe baza unor analize detaliate, secretarul general al partidului a hotărît nu doar construirea la Carei a unor obiective industriale, ci și amplasarea acestora, eșalonarea dezvoltării lor. Astfel, ca urmare a vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu din 1969, au apărut pe harta orașului o întreprindere de construcții pentru transportoare, recipienți și remorci de mare tonaj, o fabrică de mobilă, o filatură, o întreprindere de fermentare a tutunului, alte unități. Ele au schimbat nu numai raportul dintre industrie și agricultură, ci și fața orașului. Nu exista, în 1960, nici un metru de asfalt. Azi e peste tot. Nu era apă. Azi avem o uzină modernă, care va pompa la sfîrșitul anului peste trei sute de litri de apă pe secundă. Nu era canalizare. S-a făcut. Lucrăm la definitivarea proiectului noului spital cu patru sute de paturi. Avem o policlinică nouă, utilată cu toate cele necesare. Construim trei bazine pentru punerea în valoare a calităților terapeutice ale apelor minerale. Orașul care altădată deținea o presă de ulei și o moară cu valțuri exportate în prezent de sute de milioane de lei valută.

— Tovarășe Corneanu, să meargă oare la Carei toate ca pe roate?

— N-a zis nimeni așa ceva. Sînt unele poticneli în domeniul realizării investițiilor. Atît la fabrica de instalații și utilaj minier, cit, și la cea de conserve din legume, apar unele rezanțe. Firește, școlile nu lipsesc, ba că n-au sosit utilajele la timp, ba că ritmicitatea e necorespunzătoare, ba că e albă, ba că e neagră, am luat în considerație și factorii obiectivi dar, înainte de toate, am luat toate măsurile ca întîrzierile să fie recuperate. Această operație e în curs. Intervine însă, un aspect criticat nu o dată de secretarul general al partidului, anume modul greoi, birocratic chiar, în care centralele industriale și ministerele țin legătura cu unitățile din teritoriu. Pentru orice fleac e nevoie de o aprobare de la București. Pentru orice aprobare e nevoie de deplasarea unui delegat la centru. Nu zic că specialiștii din centrale și ministere nu vin la Carei, vin mai des decît altădată, dar vin ca să noteze și, eventual, să-și dea cu părerea. După ce notează merg la București să informeze și, de la caz la caz, să rezolve! Iată un exemplu concret. De multă vreme, de prin '71, ne

zbatem să convingem că trebuie construită la Carei o fabrică pentru punerea în valoare a puzderiilor de in și cînepe. Am făcut propunerea, a fost dezbătută și aprobată, s-a hotărît construirea unei întreprinderi de plăci aglomerate pentru exploatarea puzderiilor dar, practic, ce s-a întreprins în toți acești ani? Mai nimic. A fost nevoie să ridic problema la Conferința Națională a partidului, în decembrie trecut, pentru ca lucrurile să intre pe făgaș normal. În prezent se lucrează la proiect, dar ritmul ar trebui grăbit.

— După statistici, locuitorii români ai Careiului reprezintă cincizeci și nouă la sută din totalul populației orașului. Restul îl constituie maghiarii, evreii, șvabii, secuii, ba chiar și un italian, Vasile Alberto, lucrător la căile ferate. Ce e specific, tovarășe primar, conviețuirii dintre ei?

— Ca peste tot în România socialistă, problema națională a fost definitiv rezolvată și la Carei. Mai bine-zis o asemenea problemă nu există. Toți locuitorii orașului, români, maghiari, de alte naționalități, trăiesc și muncesc într-o frăție și într-o armonie fără fisuri. Ei vorbesc limbi diferite, nu mai spun că românii știu maghiara și maghiarii româna, dar dețin același limbaj al muncii, al bunăstării, al fericirii. Cînd am amintit mai devreme ce s-a construit la Carei, m-am referit la înlesniri sociale puse la dispoziția tuturor cetățenilor așezării, indiferent de naționalitatea lor. Construim anul acesta cinci sute de apartamente, care se vor adăuga celor patru mii cinci sute ridicate după 1960. În ele se vor muta, după necesități, deopotrivă români și maghiari. Există în oraș mai multe clase cu limba de predare maghiară. De altfel, ca să mă întorc în timp, chiar istoria, cu excepția tristei perioade de dominație horthystă, a zămislit și consolidat frăția de muncă și viață a românilor și maghiarilor. Au trecut prin Carei, cu urme spirituale mai mult sau mai puțin trainice, atît Simion Bărnuțiu sau Ioan Buteanu, revoluționarul de la 1848, cit și Ady Andre sau Margit Kafka, scriitorii renumiți de limbă maghiară. În sprijinul egalității și democrației care guvernează întreaga viață socială din România de astăzi, aș putea face o listă de oameni din Carei, de comuniști, care nu sînt de naționalitate română și care dețin, ca urmare a meritelor și seriozității lor, funcții de răspundere în aparatul de partid și de stat. Andrei Beko, de exemplu, este secretarul cu probleme de propagandă al Comitetului orașenesc de partid. Ștefan Naghi conduce cooperația meșteșugărească din oraș. Anton Neuhoff e director la mobilă, Dezideriu Farago, la unitatea de prestări de servicii către populație. Gheorghe Tzențer, la cea de reparații auto și așa mai departe. Mai sînt unii nu la noi, ci mai departe, care din motive meschine bat cîmpii și bat toba pe marginea așa-zisei lipse de drepturi a populației maghiare. Minciuni sfruntate. Invit, nu pe inspiratorii acestor defărmări, fiindcă am spus ce suferințe ne-au adus acestea, ci pe cei care, din necunoștință, le dau uneori crezare, la Carei, să se convingă, mergînd pe străzi, stînd de vorbă cu oamenii, cu locuitorii maghiari în primul rînd, că realitatea e alta și că nimic altceva nu-și dorește cetățenii. Careiului decît să fie pace și sănătate.

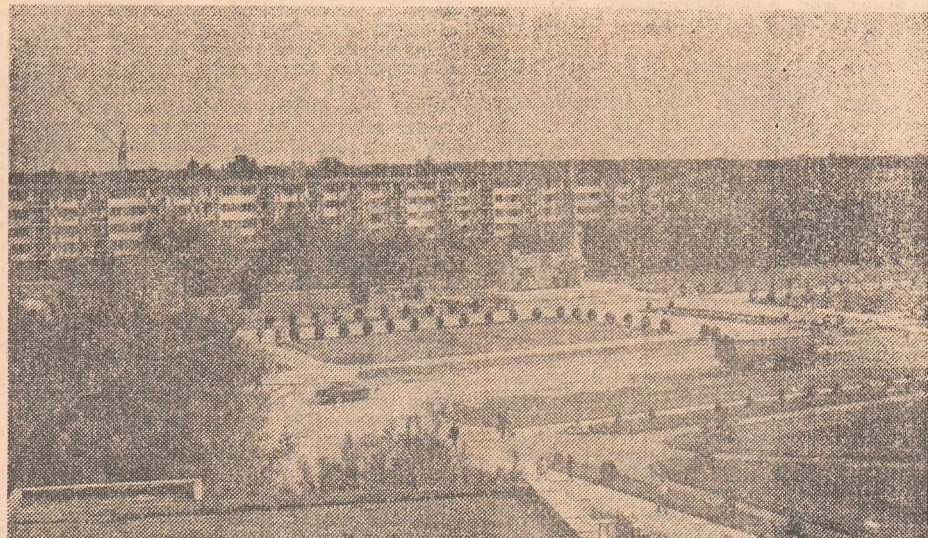
— Tovarășe Ioan Corneanu, ce nu v-a plăcut niciodată în viață?

— Să pun etichetă pe fruntea unui om. Să-l judec după dosar, fără să-l văd cu ochii mei.

— Vorbiți mereu despre locuitorii orașului. Știu că ați făcut multe pentru ei, înțeleg că-i iubiți. E firește, sînt tovarășii dumneavoastră de muncă, vecinii dumneavoastră. În încheiere aș dori să vă întreb altceva. V-ați simțit vreodată vinovat față de ei?

— Au fost cazuri cînd am luat hotăriri bune, dar am rămas dator în urmărirea lor. Nu demult, am adunat cetățenii de pe citeva străzi, Nicolae Iorga, Curușilor și Albinel, promișindu-le că, în măsura în care vor aduna ei o parte din fondurile necesare, le vom pune la dispoziție materiale pentru pregătirea conductei de canalizare. Oamenii au strîns banii, dar primăria n-a reușit să se țină de cuvînt. Le-am explicat, ei au înțeles, de fapt întreaga acțiune ar fi urmat să aibă loc într-un termen devansat, dar în sinea mea am rămas mîhnit.

ANDREI GEORGESCU

Transportul în comun — o cauză

— După cum se știe, reunit în ședință la 9 mai, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a tras sarcina de a se acționa cu și mai multă vigoare pentru îmbunătățirea condițiilor de transport în comun al populației, indicând ca majorarea tarifelor pentru transportul urban de călători în unele localități, între care și Capitala, să fie discutată în prealabil în colectivele de oameni ai muncii. Este o nouă manifestare plină de democrație noastră, o nouă dovadă că populația țării deține o importantă putere de decizie. În spiritul hotărârii amintite, plenara Comitetului de partid al municipiului București a analizat și dezbătut pe larg diferitele aspecte ale transportului în comun în Capitală, adoptând un amplu program de măsuri în scopul îmbunătățirii calitative a întregii activități în acest important sector al serviciilor publice. Am vrea să aflăm de la dumneavoastră, tovarășe director general al I.T.B., Dumitru Stoian, care au fost rațiunile care au condus spre mărirea tarifelor?

— Situația financiară a întreprinderii. Din 1962, I.T.B.-ul nu reușește să-și acopere cheltuielile, încasările realizate din vânzarea biletelor și a abonamentelor reprezentând nici jumătate din nevoi. Mai exact, reprezentând abia 45 la sută. Altfel zis, unitatea noastră a fost și este nerentabilă, ea apelând la ajutorul statului, nevoit să acorde anual importante subvenții de la buget. An de an tot mai consistente, subvențiile date de stat depășesc în prezent 850 de milioane de lei. Am mai spus-o și o repet. Se ajunsesse în situația în care fiecare kilometru parcurs de un mijloc de transport în comun se însoțește de o pierdere planificată, I.T.B.-ul câștigând de pe urma oricărui tramvai sau autobuz tras pe dreapta dintr-un motiv sau altul. Trebuia intervenit, iar conducerea superioară de partid și de stat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, personal, au sesizat dificultățile prin care trece întreprinderea noastră, recomandând majorarea tarifelor și indicând, cum spuneți, stabilirea acestora prin dezbateri și discuție publică.

— Aminteați că întreprinderea este nerentabilă. Din ce motive, tovarășe director general?

— Înainte de toate datorită faptului că tarifele de bază pe I.T.B. nu s-au modificat din 1948, interval în care, după cum bine se știe, retribuțiile oamenilor muncii din țara noastră au cunoscut substanțiale și repetate creșteri. Iată, de pildă,

că în răstimpul ultimilor 25 de ani retribuția a sporit pe ansamblul Capitalei, în medie, de 5,4 ori, în vreme ce la nivelul I.T.B.-ului această creștere a fost mai mare, de 7 ori. La unele categorii, chiar mai mare. Valoarea fondurilor fixe a crescut și ea neconținut, de 2,1 ori la tramvaie și de 36 de ori la vehicule pe pneuri. Dezvoltându-se de la an la an, rețeaua transportului în comun s-a triplat în ultimele 3 decenii, după cum s-a triplat și numărul de călători transportați, astăzi întreprinderea noastră asigurând între 4,1 și 4,5 milioane de călătorii în 24 de ore, statisticile demonstrând că peste 1,2 milioane de locuitori ai Capitalei beneficiază, zilnic, de serviciile transportului în comun. Dacă tarifele au rămas neschimbate la noi, lucru care nu s-a întâmplat nicăieri în lume, prețurile la materii prime, la combustibili, la energie electrică, la diverse piese de schimb, s-au mărit mereu pe piața mondială și, implicit, pe piața noastră, transformând I.T.B.-ul într-o unitate nerentabilă, lucrând cu pierderi planificate.

— Ziceați că rețeaua transportului în comun s-a dezvoltat mereu. Cum s-a întâmplat acest lucru, concret, în 1977?

— S-au înființat în cursul anului trecut 5 linii noi, 115 R, 114 R, R 1, 125 precum și o navetă între „23 August” și Piața Muncii pentru deservirea personalului muncitor de pe una din marile platforme industriale ale municipiului. Alte 7 trasee s-au modificat. Pe 45 de linii, după sondaje ferme și după părerile cetățenilor, a sporit capacitatea de transport. Toate aceste acțiuni au continuat și continuă, atenția noastră principală fiind îndreptată spre asigurarea celei mai bune ritmicități a transportului în comun în orele de vârf, între 7,30—9,00 și 18,00—20,30. Credem că, din acest punct de vedere, am înregistrat unele succese, dar mai avem multe de făcut până la a rezolva integral doleanțele, cu totul îndreptățite, ale cetățenilor, mai ales ale celor care încep lucrul în schimbul de după-amiază când, tocmai din cauza nedecării programului, apar unele neajunsuri. Din păcate, fără să încerc să trag spuza pe turta întreprinderii, anumite cauze obiective îngreunează pe alocuri fluenta transportului în comun.

— Anume?

— De la bun început vreau să spun că, prin comparație cu perioada similară a anului trecut, numărul reclamațiilor înaintate pe adresa Direcției generale I.T.B.

s-a redus la jumătate, dar multe necazuri și reclamații provin din acele zone ale orașului în care se construiește și se sistematizează. Sînt atacate lucrări de amplasare în preajma Oborului unde, după cum se știe, se efectuează lucrări pentru realizarea unui pasaj denivelat. N-am avut altă soluție decît să abatem traseele transportului în comun. Pe măsură ce șantierele de sistematizare se vor extinde și în alte zone ale orașului, la Piața Muncii, la Podul Grant, în alte părți, nu e exclus ca circulația pe I.T.B. să se îngreuneze în perimetrul respective, deși noi, ca și toate celelalte organisme cu responsabilități în domeniu, vom lua toate măsurile necesare ca lucrurile să decurgă în condiții cât mai bune. Vom fi ajutați în această direcție de transpunerea în viață, cât de curînd, chiar în decursul acestui an, a citorva din măsurile adoptate de recenta plenară a Comitetului municipal de partid. Mă gîndesc, între altele, la completarea liniei de centură, prin sistematizarea Șoselei Fundeni, prin lărgirea Căii Vitan — Birzești și așa mai departe, pentru trecerea tranzitului pe rute ocolitoare, prin evitarea perimetrului central. Alte dificultăți provin din faptul că nu toate întreprinderile au respectat indicațiile primăriei de decalare a orei de începere. Am să dau un exemplu pozitiv, dar lămuritor. Dacă unitățile de pe platforma „23 August” n-ar fi respectat indicațiile amintite, I.T.B.-ul ar fi trebuit să mobilizeze pentru transportul la timp al tuturor lucrătorilor de pe platformă 600 de vehicule la aceeași oră, adică peste 20 la sută din parcul circulant la virful de dimineață! Scoaterea mijloacelor de transport din marile cartiere reprezintă pentru noi o altă problemă încă nerezolvată, mai ales că transportul în comun circulă în prezent cu 4000 de vehicule obligate să se strecoare printre alte 250 de mil, cărora trebuie să le adăugăm pe cele aproximativ 35 de mii aflate, zilnic, în tranzit prin Capitală. În primele ceasuri ale dimineții ies, numai din Titan, 120.000 de oameni în răstimp foarte scurt. Pentru satisfacerea acestui flux, am concentrat și concentrăm un număr suficient de vehicule, 440 pe Bulevardul Șulea, în ambele sensuri, pe oră, dar pentru a duce către centru acest număr mare de călători nu avem la dispoziție decît două artere, străzile Dudești și Dristor, ambele cu câte o singură bandă de circulație pe sens. În plus, multe alte străzi ale orașului sînt subdimensionate, prevăzute cu dese treceri de pietoni și abundent semaforizate, ceea ce face ca viteza de deplasare a mijloacelor I.T.B. să scadă foarte mult.

— Cît de mult?

— Un exemplu. Între Piața Romană și Piața Unirii, pe 2,2 kilometri funcționează 8 semafoare și există 13 treceri de pietoni. Frecvența mijloacelor I.T.B. atinge 280 de vehicule pe oră și sens, dar viteza de deplasare nu depășește 9 kilometri pe oră. Pe tronsonul Piața Unirii — Podul Izvor, ea e și mai mică, în jur de 7,5 kilometri pe oră.

— Tovarășe Dumitru Stoian, anumite dificultăți ale transportului în comun sînt create din interiorul întreprinderii pe care o conduceți. E o părere, e un adevăr?

— E un adevăr. Se circulă uneori necorespunzător, dar pentru a se circula cum se circula, mii și mii de itebisti, înțelegînd prin asta și personalul de conducere, se scoală la 4 dimineața și se culcă la 1 noaptea. Desigur, sînt încă destule lipsuri la nivel de unitate. Se absentează încă fără motiv. Se întîrzie la autobuze și depouri, deci se întîrzie pe traseu. Se stă la taclale la cap de linie, lipsă pe care o vom remedia imediat, prin generalizarea ceasurilor de pontaj montate la cap de linie. Reparațiile se fac uneori de mîntuială, se demontează un autobuz, de pildă, și se ține în atelier pentru defecțiuni minore, care ar putea fi remediate din mers. Înregistrăm încă multe evenimente de circulație, chiar dacă numărul acestora e în scădere, cu 20 la sută față de perioada similară a anului trecut. Totuși, 30 la sută din totalul evenimentelor petrecute pe raza Capitalei se produc din vina personalului nostru. Pentru toate acestea, ca și pentru altele, am fost criticați aspru în plenara Comitetului municipal de partid, precum și în cursul dezbaterilor în care oamenii muncii au fost invitați să-și spună cuvîntul asupra majorării tarifelor. Aș dori să spun că și pînă acum conducerea întreprinderii a fost drastică față de actele de indisciplină.

— În ce sens?

— Anul trecut, în condițiile în care fluctuația personalului nostru a atins cote apreciabile au fost sancționați peste 8000 de lucrători. Din cauza deficitului de personal am fost nevoiți să introducem autotaxarea pe 19 linii, această operație fiind în curs de extindere. N-a existat o preocupare permanentă pentru atragerea și calificarea unui personal stabil, atitudine care se

În spiritul democrației noastre, o responsabilă

Menite să contribuie la îmbunătățirea în continuare a transportului în comun, la trecerea pe principii economice a activității și în acest important sector de servicii publice, măsurile adoptate recent de Comitetul Politic Executiv privind majorarea tarifelor pentru transportul în comun, tarife neschimbate de peste treizeci de ani, au fost discutate, zilele trecute, în colectivele de oameni ai muncii din Capitală. Prezenți la trei întreprinderi bucureștene, reporterii noștri au surprins cîteva aspecte de la dezbaterile noilor tarife, precum și a programului de măsuri adoptate de plenara Comitetului municipal de partid București, vizînd îmbunătățirea continuă a transportului în comun, asigurarea eficienței acestei activități, dezbateri în cadrul cărora oamenii muncii au dat o înaltă apreciere măsurilor stabilite de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. și au făcut, în același timp, numeroase propuneri în legătură cu mai buna organizare a muncii întreprinderii de transport București.

Întreprinderea

de articole de sticlă

Vineri, 19 mai, la Întreprinderea de articole de sticlă din București, participînd la dezbaterile oamenilor muncii privind noile tarife ale transportului în comun în Capitală.

Într-un scurt rezumat al discuțiilor ce au avut loc cu o zi mai înainte, în cadrul altor secții, Dumitru Culiță, președintele comitetului sindicatului pe întreprindere, avea să ne declare că dezbaterile au prilejuit nu doar o cunoaștere, de către muncitorii, a problemelor cu care se confruntă marea familie a lucrătorilor de la transportul în comun, ci și afirmarea conștiinței civice și muncitorești a tuturor celor care au participat la discuții. „Pusă față în față, a continuat Dumitru Culiță, cu cifrele care ilustrează avîntul impecabil al transportului în comun în București de-a lungul ultimilor 30 de ani, apreciînd eforturile statului de a mări parcul circulant de vehicule, numărul traseelor, precum și modernizarea mijloacelor de transport, vorbitorii au relevat justetea măsurilor privind așezarea activității I.T.B. pe baze economice. Vasile Rădulescu, muncitor specialist la turnul de amestec, de exemplu, a ținut să facă o corelație între cele două etape ale majorării tarifelor în transportul comun și etapa, încheiată, a majoră-

rilor de retribuții din acest cincinal, majorare care, după cum se știe, va cunoaște încă o etapă, cea din 1980. În acest sens, toți cei prezenți și-au exprimat acordul lor pentru aplicarea primei etape a majorării tarifelor transportului în comun. Am înregistrat, în timpul dezbaterilor, o propunere exprimată nu doar de un singur om, sau într-un singur colectiv, ci în mai multe secții, propunere care, aplicată, ar duce la economisirea sau folosirea mai eficientă a carburanților. Aici, la capătul bulevardului Ion Șulea, se află garajul mașinilor 65, 111, 102 și 42. Dintre acestea, primele două își au traseul chiar pe bulevardul Ion Șulea. De foarte multe ori, aceste mașini, cînd se retrag spre garaj, vin goale. Ar fi bine, au spus mai mulți vorbitori, ca mașinile respective să nu se mai retragă goale, ci cu călători, așa cum fac tramvaiele 19, 27 și 30, care se retrag la depoul Dudești. Și celelalte două mașini, 102 și 42, cînd pleacă din garaj, ca să se înscrie pe traseu, pleacă tot goale, deși, pînă la traseul lor ar putea lua călători.”

Participînd la adunarea personalului TESA, cu care, la Întreprinderea de articole de sticlă se încheiau dezbaterile privind noile tarife ale transportului în comun, aveam să notez încă o dată această propunere, ea fiind, chiar și la prima vedere, îndreptățită. Au subscris, prin cuvîntul lor, la transmiterea sugestiei către conducerea I.T.B.-ului, inginerii Anica Oprea, Cossette Zgreabănu, Maria Grozavu, Eugen Oprea și alții. O altă propunere, venită mai ales din partea femeilor, a fost aceea ca, în dreptul marilor întreprin-

deri, stațiile autobuzelor, ale troleibuzelor și ale tramvaielor să fie în imediată apropiere, nu la distanțe de aproape 100 de metri una de alta, astfel încît, în aceeași direcție, să poată fi luat primul mijloc de transport care se ivește.

„Sînt bucureștean, a mărturisit, ca să zicem așa, inginerul Ion Boian, și cunosc, vreau să spun că am fost martor la dezvoltarea transportului în comun în București. Mai sînt, fără îndoială, multe lucruri de făcut pentru îmbunătățirea acestui transport care nu este doar o problemă a I.T.B.-ului, ci a noastră, a tuturor, care beneficiem de serviciile sale. M-a surprins în mod deosebit faptul că statul, în ultimii trei ani, a subvenționat I.T.B.-ul cu o sumă de aproape 2,5 miliarde lei. Să recunoaștem că tarifele, aceleași de acum 30 de ani, nu mai corespund nici pe departe posibilităților de acoperire a investițiilor făcute de către stat pentru modernizarea și dezvoltarea transportului. Într-un cuvînt e de datorită noastră, de oameni ai muncii, de locuitori ai celui mai mare oraș al țării, să contribuim în interesul nostru, la înlăturarea acestor pierderi, creînd astfel posibilități sporite de îmbunătățirea activității în acest sector de care beneficiem cu toții.”

Am transcris cu exactitate spuselor inginerului Ion Boian, pentru a sublinia nu doar cadrul larg democratic al dezbaterilor oamenilor muncii de la I.A.S.B., ci și înalta lor capacitate de gîndire muncitorească politică și civică.

VICTOR NIȚA

IREMOAS

Este ora 15. Abia ieșiți din schimb, oamenii, adunați în sala clubului IREMOAS, ascultă cu atenție referatul prezentat de inginerul șef al întreprinderii, Aurel Străulea. Ceea ce aud cum au putut citi, dealtfel, în presa de dimineață, unde au fost prezentate cîteva date statistice privind situația actuală a transportului în comun în Capitală, care atestă necesitatea introducerii unor noi tarife pentru diminuarea și, în perspectivă, pentru eliminarea pierderilor mari înregistrate în acest domeniu. Așadar: „tarifele de bază ale transportului public din București au ră-

mas neschimbate de 30 de ani”: „în prezent încasările realizate nu acoperă decît 45 la sută din cheltuielile necesare funcționării transportului în comun...”

Primul care se înscrie la cuvînt, Alexandru Rosculeț, arată că după opinia lui este binevenită propunerea ca majorarea să se facă în etape, corespunzătoare creșterii retribuțiilor în acest cincinal. „Apoi, mai adaugă el, pe lângă faptul că majorarea corespunde unor cerințe obiective, noi trebuie să fim convinși că banii rezultați astfel vor îmbunătăți munca I.T.B.-ului, astfel încît să putem călători în condiții mai bune, fie la muncă, fie spre casele noastre. Propun să fie reînființate linii care să traverseze orașul fără multe întreruperi și mai propun ca toți, absolut toți cei ce călătoresc cu mașinile I.T.B.-ului să plătească, să scoată abonament, fiindcă abonamentul, cum am văzut, nici nu prevede o creștere prea mare de tarif. Cred că e corect ceea ce spun, fiindcă toți trăim, doar, dintr-o retribuție, fie că sînt muncitori la „23 August”, la IREMOAS, sau în altă muncă.”

„I.T.B.-ul, arată apoi inginerul șef Aurel Străulea, ar fi bine să studieze posibilitatea de a reînființa cursele mai lungi, cu care să ajungă de exemplu din Pantelimon pînă în platforma industrială Militari, la noi, fără să treci de două-trei ori dintr-o mașină în alta.”

Ion Burlacu: „De cînd am intrat eu în producție cred că retribuția mi-a crescut de vreo zece ori. Iar prețul biletelor, cum s-a zis, și pe dreptate, a rămas același. Am aflat că statul, care nu e altcineva decît noi, suportă un mare deficit pentru a acoperi cheltuielile I.T.B.-ului. De aceea cred că majorarea nu face altceva decît ca relația dintre călători și I.T.B. să fie mai directă. I.T.B.-ul se va simți astfel mai direct răspunzător de obligațiile pe care le are față de noi, călătorii, și de aceea cred că lucrurile vor merge mai bine decît pînă acum.”

Constantin Pruteanu: „Eu zic că e necesar să se ia măsuri mai energice și în ceea ce-l privește pe cei care suferă de amnezie cînd e vorba de bilete: am auzit că sînt încă destul de numeroși. E înșeală nu numai I.T.B.-ul, ci și pe noi. De aceea mai spun că ei vor trebui să plătească să-și usture. Dar să nu-l lășăm numai pe I.T.B.-iști să se lupte cu el...”

a tuturor

impunea cu atât mai mult cu cât practica a demonstrat că majoritatea actelor de indisciplina comise la I.T.B. s-au datorat tocmai flotanților. Și din acest punct de vedere, perspectivele sînt oarecum liniștitoare. Pentru anul viitor, întreprinderea va primi 700 de apartamente, anexă la contractul de muncă. Se vor adăuga 500 de locuințe din fondul de stat și alte peste 1.000 proprietate personală. Totodată, doresc să amintesc că, recent, s-a aflat în unitatea noastră un colectiv al Consiliului central de control muncitoresc al activității economice și sociale care, pe lângă criticile îndreptățite, ne-a dat indicații de mare ajutor în domeniul autogestunii, ne-a înlesnit unele contacte pentru procurarea pieselor de schimb, problemă aflată încă în curs de rezolvare.

— Ne puteți da un exemplu de ce a însemnat acest ajutor?

— Am introdus — și vom generaliza — autogestiuinea pe fiecare autobuz, în sensul că un conducător de autovehicul trebuie să semneze fișa de reparații, autobuzul devenind astfel un fel de carte de vizită pentru omul de la volan. Pînă nu demult, șoferul nu răspundea de calitatea reparațiilor. Din păcate, pentru a le efectua, nu am avut totdeauna la dispoziție piesele de schimb necesare. Ne-a bucurat foarte mult faptul că unitățile furnizoare de piese de schimb, „Autobuzul” în special, și-au luat angajamentul în fața opiniei publice să răspundă cu promptitudine solicitărilor noastre. I.P.A. Sibiu, „Steagul roșu” Brașov și alte câteva întreprinderi au încă restanțe față de I.T.B.

— Tovarășe director general, vă rugăm să reveniți la problema tarifelor ce urmează să se aplice de la 1 iunie. Ele sînt cunoscute, se află în discuția colectivelor de oameni ai muncii. Așteptăm de la dumneavoastră câteva scurte comentarii.

— La tramvaie, de exemplu, tariful de 0,65 lei prevăzut pentru prima etapă va fi unic, fără nici o diferență de clasă. La autobuze, cu excepția liniilor cu caracter preorășenesc, cetățeanul va plăti 1,25 lei pentru orice fel de cursă, normală sau rapidă. Pentru traseele cu caracter preorășenesc, 203 R, de pildă, se mențin tarifele maxime actuale care devin unice, valabile pe orice distanță a liniei respective. În cazul concret, 1,50 lei. Doresc să remarc că — pentru prima oară — elevii, studenții și militarii în termen, cu o pondere deosebită în economia transportului în comun, vor plăti mai puțin, abonamentele lunare cu călătorii nelimitate puse

la dispoziția lor de la 1 iunie fiind cu 50 la sută mai ieftine. Este și aceasta o dovadă a griii pe care partidul și statul nostru o acordă, în general, tineretului, cărui îi face, și din punct de vedere al costului pe I.T.B., importante înlesniri. De asemenea, vreau să subliniez că sistemul de abonamente prevede economii substanțiale pentru bugetul cetățenilor, 20 la sută în medie, 60 la sută în cazul elevilor, studenților și militarii în termen.

— Din cîte cunoaștem, oamenii muncii au făcut vizavi de activitatea întreprinderii pe care o conduc și numeroase observații. Au înaintat o sumedenie de propuneri, de sugestii. N-au lipsit, firește, nici criticile. Cum au fost ele primite? Ce ecou au trezit la nivelul conducerii I.T.B.?

— Ne-a bucurat și ne bucură faptul că locuitorii Capitalei au înțeles exact sensul majorării tarifelor pe transportul în comun. După cum se știe, plenara Comitetului municipal de partid București a propus colectivelor de oameni ai muncii ca acoperirea cheltuielilor întreprinderii noastre să se facă nu dintr-odată, ci echilibrat, în două etape. Prima etapă corespunde creșterii retribuțiilor tuturor oamenilor muncii, care se încheie la 1 iunie 1978, cea de a doua, următoarei creșteri a retribuției, care se va încheia în 1980. În prima etapă, statul va continua să subvenționeze activitatea I.T.B. din buget cu 300 de milioane pe an pînă în 1980. În condițiile în care noi va trebui să reducem, prin soluții proprii, anual, volumul actual al cheltuielilor cu 200 milioane de lei. În acest scop, în condițiile în care dotările din acest an vor facilita activitatea pe I.T.B., intrînd în discuție 50 de tramvaie silențioase și 250 de autobuze, vom studia cu amănunțime și responsabilitate toate propunerile venite din partea colectivelor întreprinderilor bucureștene, le vom aplica nemijlocit în activitatea noastră. Țin să-l asigur pe cetățeanul Capitalei, pe toți cei care beneficiază de serviciile transportului în comun, că vom depune eforturi și strădanii înzecite pentru ca ei să circule mai repede și mai bine, în condiții cât mai civilizate. Dealtfel, în acest scop, s-a instituit un comandament la nivel de primărie, sub conducerea prim-vicepreședintelui, care reunește, în ideea îmbunătățirii transportului în comun, toate unitățile cu răspundere în domeniu. Încrederea pe care ne-a acordat-o și ne-o acordă conducerea partidului, primăria, oamenii muncii, ne onorează, dar ne și obligă. În primul rînd, ne obligă.

VIDIU IOANIȚOIAIA

dezbatere cetățenească

Șerban Caloinescu: Propun înființarea unor grupe muncitorești, cu funcție de control, la capăt de linie. Să existe, un control obștesc al I.T.B.-ului. Obiectivitatea ar fi, astfel, deplină. Aș mai avea o propunere privind prelungirea unui traseu. Mașina 74 barat care pleacă din platforma Militari merge pînă în Piața Kogălniceanu. Mie mi s-ar părea mai nimerit ca mașina 74 barat să suie pînă la Universitate și apoi s-o ia la dreapta spre Piața Unirii, de unde s-ar putea întoarce înapoi pe cheul Dimbovitiei.

Dezbaterea a durat o oră încheiată. Vorbind despre I.T.B. n-au uitat să vorbească despre ei înșiși, adică despre călătorii. În cuvinte deschise, fără fereală, prind o matură înțelegere civică a problemelor supuse lor spre dezbatere.

D. ELIADE

Semănătoarea

Secția a IV-a, scularie, la cumpăna dintre schimbările unu și doi. Soarele care arde la ceas de prînz încălzeste aerul imensei hale. De cîteva minute mașinile și-au oprit zvonul, iar atenția celor peste patru sute de muncitori este concentrată spre un mic podium montat ad-hoc între două freze. Oamenii „sculariei” — creierul tehnic al întreprinderii unde se realizează complexele S.D.V.-uri pentru mașinile construite la „Semănătoarea” — dezbate propunerile privind majorarea tarifelor la transportul în comun. „Este firească și binevenită această măsură și am să mă explic, în cuvîntul modelierului Dumitru Musat. Este firească pentru că, stîm cu toții, de mai bine de treizeci de ani plătim tramvaiul doar 30 de bani, iar retribuțiile noastre au crescut de cîteva ori, astfel încît putem spune că transportul este aproape gratuit. Este binevenită pentru că, iată, este absolut necesar ca I.T.B.-ul să-și îmbunătățească activitatea, și, de asemenea, ca circulația în unele puncte din Capitală să se desfășoare normal. Cunoaștem că, de pildă, acum se lucrează la pasajul Colentina sau că „mai aproape de noi”, podul Grant va fi lărgit. Se vor îmbunătăți cîteva trasee, se vor face numeroase lucrări pentru desfășurarea unei mai bune circulații. Toate ace-

tea, consider eu, nu se pot realiza numai de către stat, fără sprijinul nostru, după cum I.T.B.-ul nu-și va desfășura activitatea în condiții mai bune, dacă nu-și va sprijini această activitate pe baze financiare noi, normale, ca orice întreprindere productivă”. Vorbitorii au subliniat, în continuare, justetea acestor măsuri relevante, totodată, răspunderea ce revine întreprinderii de transport pentru ameliorarea activității sale.

Dezbaterea continuă pe același ton și la același nivel responsabil, muncitorii de la scularie arătîndu-se în unanimitate de acord cu majorarea prevăzută în etapa I, și făcînd în același timp numeroase observații și propuneri privind munca tovarășilor lor de la întreprinderea de transport. „Este foarte înțeleaptă această măsură, arăta controlorul Ion Mincă, pentru că diferența dintre veniturile noastre și banii pe care îi cheltuim pe transport este enormă și în acest mod nu se mai poate continua”. Notăm pe scurt și alte cîteva sugestii și propuneri făcute cu acest prilej: Ion Stancu, frezor: „Să se reintroducă acele bilete prin corespondență”. Nicolae Varbiu, matrier: „Mai multă disciplină în ceea ce privește parcursul 113, iar tramvaiul 14 să ne transporte și la ora 23,30, cînd iesim din schimbul doi, iar dacă din cauza lucrărilor ce se efectuează la metrou, lucrul acesta este imposibil, cred că se poate găsi o soluție adecvată”. Ilie Iancu, frezor: „O legătură ceva mai bună între „Semănătoarea” și cartierul Drumul Taberei”. Alexandru Făgii, controlor: „O mai bună corelare a programelor I.T.B. cu cel al marilor întreprinderi, mai ales la intrarea și ieșirea din schimbul II”. Adunarea muncitorilor de la „scularie”, la care am luat parte, este una dintre cele 27 de adunări ținute în această perioadă la importanta întreprindere bucureșteană, adunare în care, ca peste tot în aceste zile, oamenii muncii din Capitală și-au manifestat adevineea pentru înțeleapta hotărîre a Comitetului Politic Executiv, dezbătînd în același timp, cu simț de răspundere, îmbunătățirea transportului în comun în calitate de beneficiari dar și prin prisma solidarității muncitorești care vizează eficiența economică a unei întreprinderi a cărei activitate ne privește pe fiecare.

MIRCEA RAICIU

Alimentația publică și cerințele consumatorului

La Cluj-Napoca și „din mers” se mănîncă excelent!

...Întrebare pe care și-o pune oricine trăiește ori vizitează un oraș și pe care, cu luni în urmă ne-am pus-o pentru București, repetînd-o acum în orașul de pe Someș.

Descinzînd în gara principală de la Cluj-Napoca, mi-am dat seama că restaurantul de aici, aparținînd de întreprinderea comercială de staț a alimentației publice (care răspunde de întregul comerț stradal) are un program judicios întocmit pentru că ține seama de o realitate prezentă, dealtfel, în oricare altă gară din lume: ora sosirii primului tren și cea de plecare a celui ultim. Prin urmare, între aceste ore se poate minca ceva în acest restaurant, folosînd „linia de autoservire”. O întrebare mi-a stăruit însă fără a-i găsi răspunsul: cînd acel ultim tren întîrzie, programul restaurantului se prelungește automat? Din informațiile culese se pare că nu. Prin urmare, deși bine gândit, orarul de funcționare rămîne tot unul fix cu toate neajunsurile lui. Am amintit acest amănunt pentru că în cealaltă gară clujeană, denumită „Nouă”, destinată curselor locale, navetiștilor, prin urmare, se poate servi ceva de mîncare permanent, 24 de ore din 24, idee ce ni se pare absolut excelentă pentru un loc atît de animat. În total, am numărat în prima gară 9 puncte de desfacere a unor produse alimentare, chiar pe perone, iar în imediata vecinătate, alte cîteva unități, cum este de pildă restaurantul „Simplon”, o rotiserie, o cofetărie deschisă de la orele 6 dimineața și unde nu se răstește nimeni la tine dacă ceri un simplu ceai. În general, ambele gări oferă o gamă variată de produse, de la mîncăruri preparate, la sandvișuri și minaturi, fără a fi excluse dulciurile, băuturile răcoritoare, tot felul de preparate de patiserie, mult deosebite de cele pe care comerțul alimentar din Capitală ori din alte orașe le pune la dispoziția cetățenilor grăbiți. Voi numi cîteva dintre acestea, deoarece le-am întîlnit și prin alte locuri din centrul orașului ori din incinta întreprinderilor industriale ca și la unele bufete din instituite și facultăți: langoși, plăcinte cu ceapă, cu brînză, cu ciuperci, cu varză, cu carne.

În acea zi, orașul stătea sub un cer de plumb, din cînd în cînd ploua. Era o zi foarte rece deși trecuseră de jumătatea lunii mai, astfel că n-am putut admira noile tipuri de tonete și nici n-am îpregistrat cozi și nervi la aceste puncte. Cu atît mai mult, mi s-a părut nerezolvată problema depozitării mărfurilor. Lăzile și navele, în special cele destinate băuturilor răcoritoare zac, ca și la București, în stradă, chiar dacă sînt stivuite de-a lungul pereților altor magazine ori case. Interesant mi s-a părut sistemul de a amplasa tonetele în imediata vecinătate a unor unități mai mari, care dispun de bucătări proprii. Acestea pot aproviziona permanent tonetele cu produse proaspete și calde, fără ca strada să sufere de pe urma mirosurilor. Și încă ceva: grăbit ori nu, în fața unor vitrine frumoase, abundente, omul mai face cîte o concesie și intră în prăvălie. Pierdere de timp, veți spune, poate, unii dintre dumneavoastră. Nicidecum, deoarece, cel puțin unitățile din centrul orașului, oferă posibilitatea de a servi direct, în picioare cu alte cuvinte, ori stînd la mese. Nu știu cum s-ar putea explica de ce la Cluj-Napoca — spre deosebire de alte localități — aparatele Esspresso, pentru cafele, funcționează permanent, astfel încît cetățeanul aflat în orașul de pe Someș poate primi, la prețuri convenabile, fie o cafea mică, fie una mare, după dorință. Am cunoscut și o cofetărie (atras chiar de toneta din fața vitrinei a acesteia) în care am fost întrebat ce soi de ceai doresc: de tei, de mentă, mușețel etc., unitate respectivă fiind „specializată” în ceaiuri (pe lângă produse de cofetărie).

Cu toate acestea, unii clujeni consultați în privința posibilităților de a lua o masă rapidă, „în picioare” eventual, apreciau că la București se vînd crenvurști în piine iar în orașul lor nu. Poate erau amatori de astfel de produse, dar la Cluj-Napoca am gustat un alt soi de cîrnăciori celebrii „csabay” tot fierți și am aflat că zilnic se desfac și se consumă prin unitățile comerțului stradal circa 500 kg de „csabay”. Cred că merită a fi consemnate cîteva noutăți, față de alte orașe, în privința comerțului stradal clujean. Cea mai importantă cred că este continuarea acestui gen ori prelungirea lui în magazine alimentare mici, care pun la dispoziția călătorului grăbit

sandvișuri cu șuncă, brînză, diferite gustări calde sau reci (chifteluțe, mititei, cîrnați, chiar și fripturi), pachete cu gustări la prețuri accesibile — de la 3 la 6 lei și care conțin un cîrnat ori o jumătate, 1 pateu, o chifteluță, un ou fiert, puțină verdeață și piine; în strada Napoca și-a făcut un bun renume bufetul în care, cu 3 lei, poți primi diferite gustări, tot astfel cum în str. Petru Groza un alt local profilat îți spune prin firmă despre ce poate fi vorba: „Aperitiv”, lingă Operă „Polar bar”-ul prezintă variate feluri de înghețate, cofetăria „Silvia”, din str. 30 Decembrie prepară patiserie dietetică frumos prezentată în vitrine și cam 60 de feluri de prăjituri, cafea și ceaiuri medicinale, care pot fi solicitate însă și primite în majoritatea unităților în care se servește micul dejun. Tot la „noutăți”, evident pentru cei care nu cunosc obiceiurile orașului, trebuie consemnată una ce mi s-a părut o dovadă de civilizație și de înțelegere inteligentă a comerțului: faptul că în unele unități se poate comanda o jumătate de porție — adică o sarma în loc de două, o jumătate de porție de varză à la Cluj și așa mai departe — plătindu-se bineînțeles 50% din preț, dar fără ca ospătarul să te fulgere cu priviri jignitoare ca pe un milog și fără a se face o dublă risipă, cum am văzut prin alte multe localuri unde farfuriile clienților rămîneau încărcate și neconsumate mergînd la lada cu gunoi a restaurantului, plătite, evident, integral. Sigur, se impune ca și consumatorul să știe cît anume să comande pentru a-și potoli foamea.

În încheierea acestui destul de larg traseu, (care a inclus și cîteva incinte de întreprinderi unde se oferă muncitorilor pachete combinate, langoșuri, patiserie, băuturi nealcoolice etc.) am poposit, la un ceai de mușețel, alături de Gheorghe Durgheru și Ioan Ivașcu, director adjunct la I.C.S.A.P. Cluj-Napoca și, respectiv șef al biroului comercial, pe care nu-l putusem „prinde” la birourile lor intrucît, așa cum mi-au declarat colegii lor, stau foarte mult pe teren. Părerile lor este că încă mai poate fi îmbunătățit și diversificat comerțul stradal în orașul lor. „Clujeanul este foarte pretențios, mi-a spus Gheorghe Durgheru, și noi pe el trebuie să-l satisfacem mai întii pentru că alături de el trăim. De aceea ne sfătuim cu consumatorii prin diferite căi de investigare a dorințelor lor: studiul cererii caietului de consum, aflat în toate unitățile noastre, chestionare distribuite la toate expozițiile alimentare organizate tot în ideea sondajului public (pînă acum am avut 68 de asemenea expoziții, iar pînă la sfîrșitul anului am planificat 185) și prin codica de sugestii. Așa am reușit să impunem la consum unele produse mai puțin obișnuite pentru ardeleni cum este peștele, pe care-l desfacem acum în cantități importante, la fel cu preparatele din legume, paste făinoase, orez, arpacas, griș, ciuperci înlocuind în parte carnea de porc care predomină copios menu-ul obișnuit al omului din Cluj-Napoca. Din această cauză am fost nevoiți și sîntem în continuare să promovăm unele bufete în funcție de schimbarea produselor puse în vînzare. O primă etapă s-a încheiat în 1976. Acum o reluăm.”

Ioan Ivașcu completează: „Noi am inclus și magazinele „Gospodina” în sistem, adică oferim și prin aceste unități posibilitatea luării unei gustări gata preparate. Astfel, „în vitrinele reci” avem, în cutii de plastic, tot felul de salate în porții (boeuf, italiană, cu cîrnați și zarzavaturi, salată de legume etc.) și mîncare la pachete, ca și preparate de casă din carne — tobă, caltaboși, un cîrnat vinătoresc în genul celui oltenesc, dar cu mai puțin usturoi și așa mai departe — fapt care permite o rapidă aprovizionare, „din mers” cum ați spus, a cetățeanului presat de timp. Mai puțin ne-am referit la dulciuri deși și acestea se desfac prin multe unități și sînt foarte solicitate, iar acum, odată cu venirea timpului călduros, vor intra în cantități mari în consum băuturile răcoritoare și nectarurile de fructe. În noile tonete, dintre care s-au introdus 50 de bucăți, am prevăzut și vitrine de prezentare a preparatelor care se găsesc în comerțul stradal. Ora de deschidere a celor mai multe unități de acest fel este 6 dimineața. Dintre cele peste 100 de puncte ale comerțului stradal, cele mai numeroase sînt amplasate în zonele din centru, evident cele mai aglomerate.”

EMIL LEONARD

Fascinația arheologiei

III.

E și acesta un mod de a ne răzbuna împotriva enigmatelor. Să nu ne mai pese de ele. Și să tratăm o piramidă, cind ne obosește cu tainele ei, ca pe orice povoiș de munte. Cită vreme reușim. Apoi, pietrele roșietice, de tuf vulcanic, ne conștrîng prin mușenia lor să ne punem singuri întrebările lui Prescott. Cine au fost constructorii acestor piramide? Olmecii, a căror istorie se pierde în legendă? Toltecii, despre care cam tot ce știm nu se bizuie pe date sigure? Și ce s-a întimplat cu populația de constructori? Orașul sacru Teotihuacan era de-acum o imensă ruină în timpul imperiului aztec și reprezenta o enigmă pentru azteci ca și pentru noi.

Cineva invocă poveștile cu extraterestri pe care le-am mai auzit, au fost puse de unii să justifice și piramidele din Valea Nilului. E la modă, se pare, să punem pe seama unor ființe din alte planete ceea ce nu pricepem în fața vestigiilor altor timpuri, renunțînd să mai căutăm pe obrazul tatuat de nisip al Sfinxului propria noastră istorie, ipotetă care m-a agasat totdeauna și care, dincolo de problema științifică, ridică o problemă morală. Sintem oare atît de obosiți de scepticism încît nu mai credem că omul a îndrăznit uneori imposibilul? Nu credem că oameni ca noi au fost în stare să ridice piramide? Ni se pare absurd ca ei să pună atîta grandoare în slujba unei iluzii care nu i-a salvat totuși de la moarte? Chiar n-am înțeles de ce omul n-a suportat singurătatea, nici a pustiu-lui, nici a cerului și de ce nu s-a asemnat cu ideea că timpul curge ireparabil, cum spune Vergiliu? Dar dacă Michelangelo și-ar fi pus în practică visul de a sculpta munții, am fi crezut că tot extraterestrii au făcut asta? M-am plictisit să aud aceste teorii care nu țin numai de science-fiction, ci și de o filosofie umilă. Miine, poimîine vom auzi că Don Quijote n-a fost altceva decît un extraterestru. Un om normal n-ar bate drumurile să lupte cu morile de vînt! „Cum și de ce au fost ridicate piramidele?” întrebă partizanii extraterestrilor. Ca și cum moartea și viața n-ar fi motive suficiente... De la tatăl meu, căruia îi plăcea să planteze pomi fructiferi și ar fi vrut să umple munții cu ei, am învățat că există multe moduri de a contesta moartea, dar toate ne cer să credem în ceva care să rămînă după noi. Altfel, ce rost ar mai avea să vorbim despre ceea ce durează? Să ne tirim ca șerpii și să lăsăm cerul în pace. Să uităm că piramidele sînt rezultatul unui efort omenesc. Că omul a știut să străbată distanța de la teamă la măreție, chiar dacă uneori această măreție este aparent inutilă. Că piramidele le-am construit noi. Noi care n-am putut să dăm dreptate nisipului... Renunțați la orgoliu, ni se spune, și hotărîți-vă pentru umilința că piramidele nu sînt opera unor oameni ca voi. Ele sînt urmele unor ființe ciudate. De ce încercați să înțelegeți? E destul că nu mai știți să admirați aceste piramide și că sînteți străini de lecția lor. E destul că nu vă mai gîndiți la ceea ce au comun lor și un asemenea munte de piatră în trepte. De fapt, e tot un fel de zbor și aici. Un act de nesupunere la condiția șerpilor. Destinul șerpilor e să se tîrîie în țărîna, să se culce pe pietrele calde, în vreme ce omul a ridicat privirea și a vrut să conteste în toate modurile reptila. Unul din aceste moduri este piramida. Dar de ce încercați să înțelegeți? Cine mai are vreme să rivnească imposibilul, să privească stelele și să creadă în logica acestor pietre?... Prea seamănă aceste teorii cu unele lucruri din viața de toate zilele ca să nu fie suspecte... Atunci să declarăm că și Gioconda, din moment ce nu-i înțelegem surisul enigmatic, este opera extraterestrilor. Și Capela Sixtină. Și Parthenonul. Tot ce nu mai avem noi răbdare să întreprindem. Să declarăm că și măslinele au fost plantați de extraterestri; și palmierii din deșert; și fîntînile din singurătatea unor podișuri aride au fost săpate tot de ei. Noi am venit mai tîrziu să ne mirăm, să punem foc, să lăsăm nisipul și iarba să acopere piramidele, să mutilăm surisul Sfinxului, să golim sarcofagele. Am venit mai tîrziu să cucerim Tenochtitlanul, să-l ardem din temelii, să aruncăm manuscrisele în foc, să trecem cu Cortés pe lingă Teotihuacan fără să știm că aici, cîndva, cu cincisprezece secole înaintea noastră extraterestrii au ridicat niște piramide bizare, să lăsăm iarba să desăvîrșească indiferența noastră și să ne uităm nedumeriți la acești munți de piatră după ce arheologii i-au dezgropat din pămînt. Noi am venit numai să ne fotografiem aici, lingă operele extraterestrilor, să umbliăm prin soare și să ne spunem că nu, oamenii n-au luptat niciodată împotriva morții, aceste pietre n-au nici o legătură cu speranțele noastre, ne putem duce liniștiți să ne cumpărăm suveniruri, întorcînd spatele piramidelor, murmurul lor ciudat nu ne aparține... Ale noastre sînt numai trenurile care aleargă, avioanele care gîfite, mașinile care vin și pleacă, deoarece aproape orice călător sosît în Ciudad de Mexico se simte dator să facă o plimbare la piramidele de la Teotihuacan, ale noastre sînt casetofonele care urlă în urechile zeilor de piatră, aparatele de fotografiat care făcîne ca să ne aducă aminte că am fost aici, ale noastre sînt amuletele, calendarele aztece care se vînd prin prăvăliile proliferate în jurul acestor piramide, ca pretutindeni unde există asemenea monumente celebre. Ale noastre sînt ușurința cu care trecem peste gîndul că pentru a înțelege piramidele trebuie să le merităm, liniștea cu care cumpărăm o cărțuție-ghid, ca s-o citim în tihnă, acasă, să știm ce-am văzut... Și totuși, să nu ni se explice că aceasta e o problemă de science-fiction. La mijloc e ceva mult mai important decît un adevăr științific și decît jocul fanteziei. E datorită de a trage toate concluziile necesare din faptul că aceste piramide sînt ale noastre, ale celor care am vărsat sînge pe pietrele sacrificiilor, dar am sădit și palmieri și flori pe pămîntul acesta despre care toată lumea ne spune că se vede din cosmos ca o lacrimă albastră. În definitiv, justificarea cea mai înaltă a arheologiei e să găsească în pămînt nu atît dovezi pentru un timp pierdut, cît un adevăr pentru cel care sapă. Demult nu mai am nici o îndoială că Odiseea a fost scrisă pentru sfîrșitul ei.

OCTAVIAN PALER ■

CRONICA FILMULUI

„Doctorul Poenaru”

Realizat după romanul lui Paul Georgescu cu același titlu (Premiul Uniunii scriitorilor din Republica Socialistă România, pe 1977), filmul tînărului Dinu Tănase — care, deși format la școala operatoriei, semnează aici scenariul și regia — se înscrie printre succesele cinematografice ale ultimilor ani, alături de cele ale lui Danieliuc, Pița, Tatos, Vaeni, Timotei Ursu ș.a.

După „Trei zile și trei nopți”, film în care Dinu Tănase fusese în același timp operator și regizor, aici, în „Doctorul Poenaru”, el părăsește camera în favoarea lui Mihai Popescu (imagine care, ea însăși, merită un capitol aparte!), realizînd un film adevărat și sobru, un film greu în cel mai deplin și bun înțeles al cuvîntului, un film impresionant nu numai prin impecabila dirijare a unor actori de excepție, dar și surprinzător, tulburător de veridic, impresionant în performanța — aici e o performanță cea care o realizează aici Dinu Tănase — în reconstituirea unei epoci: cea dintre cele două războaie mondiale, epocă dură, marcată permanent de violența primei incieștări mondiale, dar și de cealaltă violență, nu mai puțin atroce, cea a „junglei politice” caracteristică regimului burghez-mosieresc. Și notăm cu satisfacție, tot aici — adică la realizarea atmosferei, aerului epocii la care ne referim — numele lui Florin Gabrea (decoruri), Ileana Mirea (costume) și Adrian Enescu (muzica filmului).

Destinul sinuos al eroului — acest intransigent doctor Poenaru, acest minunat om dăruit meseriei, cînstel și dragostei de oameni, pînă la a deveni, în final, un personaj alături deschis mișcării muncitorești — este redat magistral de către Victor Rebengiuc, un actor care nu încetează să ne uluiască la fiecare nouă apariție a sa pe ecran (și să ne amintim doar mai recente roluri din „Buzduganul cu trei peceți” sau „Profetul, aurul și ardelenii”, pentru a le compara cu acesta din „Doctorul Poenaru”!). Este uimitoare aria interpretativă a acestui om, capacitatea sa de a compune personaje radical deosebite, structural altfel, fără a apela cîntie cît la machiaj, compoziție etc.!).

Beneficiind de o partitură mult mai restrînsă și, din scenariu chiar, neavînd niște date substanțiale, Ștefan Iordache (admirabilul interpret din „Ediție Specială”, pe care l-am aplaudat atunci), aici, în „Doctorul Poenaru”, este mai puțin convingător și mai ales dezavan-

tajat — în special în cea de-a doua parte a filmului — de un machiaj cam grosier, și de un tic facial impus probabil în lipsă de alte date personale; oricum, rămîne același Ștefan Iordache pe care îl iubim, așa cum numai un foarte bun și serios actor de film poate fi iubit.

Intr-un rol episodic, George Dinică te încremenește în scaun, făcîndu-te să regreti că, din cine știe ce motive (oare unul dintre acestea nu e cel datorat unor regizori care îl distribuie numai într-un anumit gen de roluri, cu predilecție acelea de „smecher dur”?), nu i s-a oferit încă un rol pe măsura marelui său talent. Timp de numai cîteva minute — atît cît apare Dinică în „Doctorul Poenaru” — ai senzația că ecranul își pierde contururile, că în fața ta evoluează un personaj în stare pură, și nu un interpret obosit, sosît noaptea la filmare între două repetiții la teatru.

Pentru a reveni la regie: există cîteva secvențe în acest film, zguduitoare: cea în care Poenaru ia contact cu realitatea spitalului în care va lucra; trecerul; sau petrecerea de Crăciun, aceasta din urmă fiind, cred, o secvență antologică. Dinu Tănase dovedește încă o dată că, la fiecare nou film pe care îl face, și mai ales la vîrsta pe care o are, nu se menține la o anumită temperatură artistică, ci și aduce un plus de maturitate, de seriozitate profesională. „Doctorul Poenaru” este reprezentativ în acest sens.

HORIA PĂTRAȘCU ■

CRONICA SPECTACOLELOR

Dialogul criticilor

Bacău, 11-14 mai. Colocviul republican al criticilor de teatru (ediția a V-a) — un spectacol al criticii și al autocriticii, al analizei lucide și intructiva profunde, dar în prea mică măsură și al hotărîrilor de eficiență.

Critica. Pentru că există prejudecata că „genul” nu prea are audiență la public, critica de teatru nu i se acordă destul spațiu tipografic. Relele care decurg din această atitudine a unor conducători de publicații sînt evidente: cronică de teatru nefiind constantă își pierde forța orientativă și nu are destule puteri ca să formeze publicul și chiar și pe croniciari (prof. Vicu Mîndra); cronică de teatru e dată adeseori pe mîna și condeiului unor oameni care, departe de a fi specialiști, deserveșc și jignesc teatrul chiar cu greșeli de gramatică (Stelian Vasilescu); cronică de teatru, mai ales în publicațiile centrale, este extrem de unilaterală, ea privind doar spectacolele teatrelor bucureștene și ignorînd pe acelea, multe de reală valoare, a spectacolelor din întreaga țară (prof. Ileana Berlogea); lipsesc articolele de sinteză și sint păgubitor și îngrijorător de puține cărți de teatru (Zeno Fodor); condiția cronicii de teatru afectează și condiția cronicarului de teatru, care trăiește, uneori, dureroasa surpriză-lovitură de teatru de a constata că nespecialiștii în ale teatrului i-au modificat aprecierile ori formulările (Miruna Ionescu); lipsesc sintezele critice și doar față de amploarea și calitatea fenomenului teatral românesc, acestea sînt așteptate pînă și de specialiștii din străinătate (Natalia Stancu).

Autocritica. E adevărat — s-a recunoscut cu onestitate — forța de fascinație a articolului de critică teatrală depinde de înșiși criticii de teatru, de personalitatea scrisului lor, de felul în care se pricep să scrie un articol-eveniment publicistic; e adevărat, în multe cronici se vede o fugă de concretețe; e adevărat, se analizează pe larg piesa și se cam expediază conside-

rațiile despre spectacol; e adevărat, subiectivismul cronicarilor nu-i întotdeauna destul de reprimat; e adevărat, critica de teatru nu-i continuu și peste tot activă, ci numai constatatoare; e adevărat, la unele publicații, mai ales la cele în care cronică e făcută de nechemăși ciudat chemași, este demascată tocmai lipsa unei concepții despre critica de teatru.

Soluțiile. La Bacău, totodată cu lucrările Colocviului criticilor, s-a desfășurat și Gala națională a recitalurilor dramatice (ediția a VI-a), la care au participat 52 de actori (cronică spectacolului galei și a unor recitaluri va apărea în numerele următoare ale revistei). Și totuși, puteai să numeri pe degetele de la o singură mîna cîți actori au participat la Colocviul criticilor. Să ai larg deschise porțile democrației concrete și să nu faci critica criticilor: ce moment conflictual, ce moment dramatic, ce răsturnare de roluri au fost ratate! Pentru că, iată, actrița Irina Petrescu, care a participat la spectacolul Colocviului criticilor, a roștit, spontan, în cursul dezbaterilor, poate cea mai esențială și cea mai nemiloasă replică la adresa muncii și plîngerilor criticilor, cam așa ceva: „Ei asta-i, cum să nu intre, cum să nu-și găsească loc un articol de critică, dacă e de calitate!” Ce atridică tragedie ieșea din Colocviul criticilor dacă participau activ și ceilalți 50 de actori veniți din întreaga țară, bașca forțele actoreștii locale!

În ceea ce ne privește, declarăm această cronică scrisoare deschisă, invitînd la meditații și răspunsuri, ori, mai bine, la atitudine-răspunsuri. Pentru că n-ar fi drept și-ar fi păgubitor — pentru cultura noastră I — ca dezbaterile și adevărurile Colocviului republican al criticilor de teatru să răsune doar ca un monolog. Pe de altă parte, colegilor de rubrică de critică de teatru, ne îngăduim ca, în lupta pentru cuadrați de pagină tipografică, să le propunem soluția revistei „Flacăra”: redescoperirea conciziei exprimării. O trebușoară deloc comodă, însă o soluție și chiar demnă, eficientă și corespunzătoare baremurilor de răbdare ale cititorului-spectator contemporan.

NELU IONESCU ■

CRONICA DISCULUI

Omagiu lui Fănică Luca

Iată un disc de excepție! Nu prin calitatea tehnică a înregistrării, nu neapărat mai bună decît a altor discuri Electrecord din ultima vreme. Ci prin „subiectul” său, căci privind doar prima față a discului mapei sîntem informați că discul STM-EPE 01394 aparține marii serii, de-acum tradiționale, Comori folclorice românești și, în cadrul acesteia, seriei mai mici care a ajuns și ea la al patrulea număr: Un virtuoz al naiului, Radu Simion. Cum pe Radu Simion îl cunoaștem într-adevăr ca pe unul dintre specialiștii acestui instrument și cum era de așteptat ca cel de-al IV-lea volum să continue seria succesorilor sale personale interpretative, comunicîndu-ne încă o parte din vastul său repertoriu, nu mică ne-a fost mirarea cînd am cîlit pe fața a doua a discului, ceea ce, credem noi, ar fi trebuit poate să stea pe frontispiciul mapei: Omagiu lui Fănică Luca. Adică, pe acest disc, Radu Simion, interpret, acompaniat de Orchestra de muzică populară a Electrecordului, dirijată de el însuși, reia, omagîindu-și maestrul, profesorul, al cărui discipol apropiat a fost, cîteva dintre piesele cărora marele artist și pedagog Fănică Luca le-a redat, în interpretarea sa, fie la nai, fie cu vocea, nemurirea.

Discul conține astfel cîteva cîntece populare foarte cunoscute, cum sînt „La Ciolpani la Crucea-naltă”, „Mă însuray, luai nevastă”, „Drag îmi e să fiu pe lume” și altele, două melodii lirice de dragoste ori „de ascultare”, „Neică ce dragoste avem” și „Leana mea”, precum și două sirbe atribuite cu certitudine lui Fănică Luca. În special în melodiile lente, cantabile, de mare respirație, după cum remarcă și Tiberiu Alexandru în prezentarea discului, se regăsește în interpretarea elevului favorit, maniera de a cînta a magistruului, arderea și tensiunea cu care Fănică Luca își apropia cîntecele dragi inimii sale.

Discul acesta este remarcabil! O fotografie ni-l în-

fățișează pe Fănică Luca împreună cu Radu Simion, cîntînd la nai. Fost profesor titular al catedrei de nai de la Liceul de muzică nr. 1 din București, Fănică Luca are marele merit, în afara interpretărilor sale, de a fi format o întreagă pleiadă de tineri interpreți la nai: Damian Luca, Constantin Dobre, Radu Simion, Damian Cîrlănuș, Nicolae Pirvu, Gheorghe Zamfir și alții. Unul dintre ei, iată, ne oferă acest disc surpriză, ca expresie a omagiului pentru dascălul său, la împlinirea a 10 ani de cînd acesta nu mai e printre noi.

Ascultîndu-l pe Radu Simion, îl „reascultăm” pe marele Fănică Luca, cel care i-a umit, se zice, cu naiul său vrăjit pe americani la Expoziția internațională din 1939. Un gest de restituire firesc și emoționant. Un simbol.

NICOLAE SPIRESCU ■

Sergiu Celibidache: „Aici, printre români, am început să mă

caut pe mine în alții. Aici se află legăturile mele spirituale”

— Sergiu Celibidache are o biografie exemplară?

— Detest să vorbesc și să se vorbească despre mine.

— Atunci nu riscați să deveniți nostalgic?

— Depinde de ce.

— Amintindu-vă de copilărie.

— Pot să-mi amintesc foarte bine fără a deveni nostalgic. Am avut o copilărie fericită. Dar n-aș mai vrea să redevin ce-am fost.

— Nici măcar adolescent?

— Nici măcar. Mă aflu acum într-o altă sferă armonioasă în care am putut să cresc, să izbutesc în viață.

— Cum ați descoperit muzica? Ați fost de la început — cum se spune de obicei în astfel de cazuri — o natură muzicală?

— Descoperit e mult zis. De mic îmi plăcea să ascult câte o fanfară... Sau să cânt la pian. Dacă mă gândesc bine parcă dintotdeauna m-am ocupat de muzică. Din păcate am avut profesori foarte proști.

— Asta v-a ambiționat să-i întreci în pregătire?

— N-aș spune așa. Dar ce am învățat în adolescență — armonia, contrapunctul — am învățat ca autodidact.

— Atmosfera din familie era favorabilă aptitudinilor dumneavoastră?

— Nimeni nu se gîdea la o formație profesională. Am fost o dezamăgire pentru toată familia în momentul în care m-am decis să plec în străinătate să studiez muzica.

— La cite instrumente cîntați astăzi?

— La nici unul.

— Dar la dirijorat cum ați ajuns?

— Din nevoia de a trăi. Un profesor, Heinz Tiessen, m-a îndemnat în 1945 să mă prezint la un concurs pe care niciodată nu credeam să-l câștig și totuși l-am câștigat.

— Nu v-a stătuț rău. E o cale care v-a adus glorie. Însă faptul că nu cîntați la nici un instrument nu este un handicap?

— Dimpotrivă. Eu cunosc instrumentele cum le cunosc puțini, le știu toate secretele. E mai bine să apreciezi sunetul în afara oricărui proces de producție, în afara realizării lui.

— Rolul dirijorului a scăzut în cazul orchestrelor de azi?

— Nu. Dirijorul este un factor de unificare a elementelor divergente și prin natura lor incoerente care alcătuiesc un ansamblu simfonic.

— Sinteți atât de lapidar în răspunsuri încît va trebui, cred, să-mi consum întrebările de la mai multe interviuri. Iată încă una dintre ele: ați ales dirijoratul din nevoia dumneavoastră de pace, de armonie pe care vreți s-o instaureți în cadrul — fie el și restrîns — al unei orchestre?

— Încă o dată nu. Asta este valabil pentru oricare dirijor. Trebuie să existe un factor de împotrîvire la tendințele divergente.

— Ce înțelegeți printr-o conștiință artistică?

— Nimic.

— Spășit vă întreb altceva: ați citit DOCTOR FAUSTUS?

— Da.

— În sfîrșit un da. Mă grăbesc să-l consemnez.

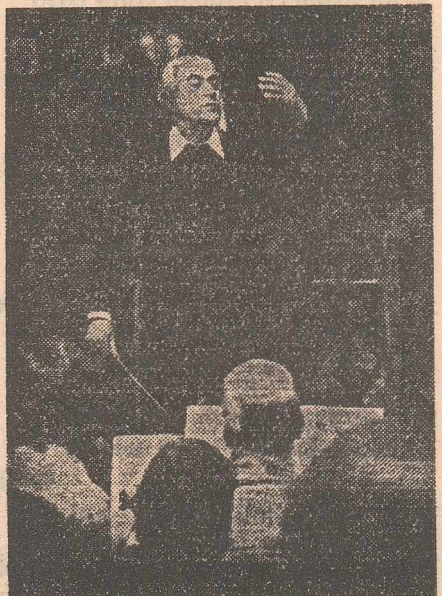
— Dar mi s-a părut că acolo e vorba de o înțelegere superficială a problemelor muzicii. Deși pleacă de la cazul lui Schönberg. Romanul este izbutit literar. Însă nu cred într-un muzician ca Adrian Leverkühn, eroul lui Thomas Mann, care a izbutit doar prin voință. Nu e de ajuns să vrei să crezi și gata, lucrurile să meargă strună. Eu nu cred în progresul în artă. Desăvîrșitul nu poate să evolueze. El este o transcendență a oricărei condiții și ca urmare e în afara funcției evolutive.

— Artă te poate izola de semenii? Poate fi multumit un artist că doar un grup restrîns oficiază actul artistic?

— Din contră. Artă este făcută de om pentru om. Esența supremă a artei este libertatea. Cu toate că pleacă de la un hedonism al senzațiilor, în final este vorba de o transcendență a lor. În literatura europeană primul care a spus-o a fost Schiller.

— Și totuși, pe eroul lui Mann muzica l-a însingurat.

— Atunci ce te mai îndreptățește să numești artă ceea ce facea el? În artă poți să comunici cu ceilalți. Trebuie să te regăsești în semenul de lingă tine. Cad barierele aparente și temporare, condiționate, dintre oameni. Prin natura lucrurilor sintem separați. Artă ne apropie. Sau măcar încearcă.

— Arta este un lux? Sau are consecințe sociale?

— Nu. Cum poate să fie o nevoie socială un lux? De libertate avem cu toții nevoie. Iar dacă arta are consecințe sociale? Nu, arta nu are consecințe sociale. Arta este o consecință socială.

— Nu este o vinovăție să ascuți Mozart în timp ce pe planetă se mai moare de foame?

— Se mai moare de foame tocmai pentru că nu se ascultă Mozart.

— Cum poate pătrunde arta în sferă cît mai largi?

— Pătrunzînd.

— Bine... Însă în ce valori credeți: în cele tradiționale sau în cele contemporane?

— Nici în unele, nici în altele. Ci în cele trăite. Asta nu înseamnă că valorile tradiționale nu pot fi trăite. Dar nu sînt trăite pentru că eu cred în ele. Eu cred în ele pentru că le pot trăi.

— Remarcă spiritul dumneavoastră paradoxal. Însă ce raport vedeți între național și universal?

— Văzut din plan național universalul este copleșitor. Văzut însă din plan universal naționalul e totul.

— Muzica de azi este într-un impas sau e numai o perioadă de căutare?

— Astăzi nu există muzică. Doar ici, pe colo, mostre de folclor agățate de capitalul afectiv al fiecăruia. În creația contemporană s-a ajuns la penibila confundare între expresie și conținut. Adică între semnificat și semnificant.

— Într-adevăr, muzica de azi cunoaște o perioadă de căutare febrile. Nu e oare o consecință a frămîntărilor omului modern?

— Nu știu dacă muzica de azi li oglindește frămîntările. Dar știu că reflectă golul amenințător cu care se întâlnește omul la fiecare pas.

— Vă simțiți bine într-un univers într-o continuă mecanizare, automatizare?

— Mulțumesc de întrebare, mă simt foarte rău.

— Natura vă mai spune ceva?

— Cred că-mi spune tot. Dar nu știu cît înțeleg eu.

— Folclorul mai poate juca un rol în lumea de azi?

— Un rol extraordinar. Și noi, românii, trebuie să fim mulțumiți. Avem un folclor excepțional. El este fotografia complexității noastre sufletești. În ultimă analiză e o priveliște asupra grădinii pe care în parte o stăpînim. E capitalul nostru de mare preț.

— Ce credeți: folclorul e pe cale de

dispariție într-o lume tot mai mult guvernată de tehnică?

— Fără discuție. O dovedește ceea ce se întîmplă în civilizațiile occidentale. Tehnica secătuieste sursele creației populare. La noi încă nu e cazul să ne alarmăm și sper că toți cei de care depinde alimentarea noastră sufletească să-și dea seama de bogăția pămîntului românesc.

— Dar cum vedeți raportul dintre folclor și creația cultă?

— Ideal e să nu te tai de la rădăcină. Orice viață socială îndreptată spre forța pămîntului capătă însuflețire ca să poată dura. Cunoașterea adîncă a folclorului — și nu a prefabricatelor lui — nu poate decît să aducă prosperitate, vitalitate.

— În anii pe care i-ați trăit care a fost cea mai importantă descoperire pe care ați făcut-o în legătură cu dumneavoastră?

— O formă specială de conștiință. Pe care mi-e imposibil s-o definesc. Este forma de conștiință care nu lucrează în alternanță sau succesivitate ci în simultaneitate. În conștiința mea coexistă în același moment fapte care au fost cu fapte care or să vină. Pentru mine întregul nu e o sumă aritmetică a detaliilor ci o relație permanentă între întreg și detaliu.

— Eu, avînd o conștiință succesivă, voi înțelege în timp ce mi-ați spus acum. Și care îmi aduce aminte de o povestire a lui Borges, EL ALEPH, în care eroul vedea în același timp atît trecutul cît și prezentul și viitorul.

— Stimez pe acest autor dar nu cunosc povestirea.

— S-o luăm metodic. Vă interesează timpul trecut?

— În chip limitat. Mă cufund cu mai multă plăcere în prezent. Pentru mine însă nu există, așa cum îți spuneam mai înainte, o demarcație netă între cele trei timpuri.

— Vă nemulțumește ceva din timpul prezent?

— Personal n-aș zice că mă nemulțumește ceva. Și tot ce fac nu o fac dintr-o nemulțumire. Însă cîteodată pun mîna pe un lucru esențial și caut să umplu niște goluri.

— Nu sinteți nemulțumit. Totuși, lumea contemporană nu are înfățișarea raiului.

— E adevărat. Trecem prin lucruri îngrozitoare. Dar nu e vina mea.

— Nici n-am zis asta. Însă ca artist ce faceți dumneavoastră ca aceste lucruri să nu mai existe?

— Eu sînt artist numai în funcție de ceilalți. Și de făcut facem cite ceva cu toții. Apelul meu e acesta: limitați suferința celorlalți!

— Care dintre relele de azi vă supără cel mai mult?

— Sînt atîtea încît îmi vine greu să aleg pe cele mai groaznice. Cred că egoismul este cel mai cumplit lucru. Din el derivă ignoranța și tot ce mi se pare negativ în om. Toți se gîdesc că au dreptate așa că nici nu mai știu cine o are de fapt. Iar cea mai teribilă formă de ignoranță este cea referitoare la tine însuși. Istoria umanității ar fi fost scutită de multe pagini singeroase dacă oamenii s-ar fi cunoscut pe ei înșiși.

— Să trecem acum — respectînd succesivitatea — la timpul viitor. Cum îl vedeți?

— Cum îl vezi și matale: prost.

— Eu sînt mai optimist.

— Te credeam mai realist... În fine, spune-mi cînd s-a mai întîmplat în istoria omenirii ca toată lumea să se înarmeze și să nu se întîmple ceva? Nu există încă principiul moral care să stabilească în mod clar că cel mai tare are dreptate. Criteriile după care s-au condus oamenii de atîtea ori n-au fost nicidecum de natură morală. De aici atîta suferință în istoria asta a noastră, a oamenilor.

— Dar despre istoria noastră, a românilor, ce spuneți?

— Sîntem și noi, românii, o națiune care ne-am cîștigat dreptul istoric de a supraviețui în timp și de a dovedi că sîntem un popor de mare talent. Am venit la noi în țară cu gîndul de a arăta că și la noi se poate face o muzică de calitate. Țin și eu ca România să ocupe un alt loc în lumea contemporană. Poziția noastră geografică, departe de marile centre unde s-a făcut muzică în profunzime, nu ne-a înlesnit o evoluție naturală. Avem sînge latin, o afectivitate bogată, dorință de comunicare. Am trăit într-un veșnic orizont agresiv. Toate acestea ne-au conturat mult mai clar specificul românesc, ne-au dat o originalitate sui-generis, care nu vine de nicăieri dar care își are sursa în sufletul poporului.

— Ce v-a intristat cel mai mult din istoria noastră?

— Din istoria noastră?... Faptul că datorită factorilor pe care îi știu cu toții n-am reușit să luăm de la început pasul firesc al creșterii naturale, ca alte popoare europene.

— Există un moment luminos în existența dumneavoastră care să vă aducă liniștea sufletească rememîndu-l?

— Muzica este cel mai direct și concis exercițiu care îmi revelează de fiecare dată amploarea noțiunii acesteia magice de liniște.

— Sinteți, de obicei, în relațiile cu oamenii, persiflant.

— Ți se pare. E maniera mea de a arăta ce mă nemulțumește, că un anumit lucru nu merge bine. Dar niciodată, cu nici un chip, nu am vreo intenție jignitoare.

— V-ați mai creat și o faimă de dirijor dificil, care dă multă bătaie de cap orchestrelor cu care pregătește un concert.

— Da? Ei bine, ai văzut cu cîtă dragoste m-au întîmpinat membrii orchestrei Filarmonicii „George Enescu” — în frunte cu prietenul meu Ion Voicu — la aeroport. I-ai văzut la repetiții — chiar dacă îi mai muștruluiiesc — cu ce sfînțenie mă ascultă. Nici unul n-ar vrea să nu fie acolo.

— Celebritatea este o povară?

— Într-un anumit sens poate că da. Dar eu nu mă consider celebru. Lumea da. Eu cred că sînt unul dintre cei care își face datoria față de ceilalți, motiv pentru care nu poți să ai gustul celebrității. Dacă asta dă naștere la celebritate nu e vina mea.

— Socotiți că aveți o datorie față de România?

— Vreau să contribuie, după puterile mele, la ridicarea ei din punct de vedere muzical pe o treaptă pe care o merită din plin. O socotesc ca pe o datorie pe care o am față de poporul meu. Aici, printre români, am început să mă caut pe mine în alții. Și aici se află legăturile mele spirituale.

— Ce doriți contemporanilor dumneavoastră?

— Să se gîndească în primul rînd la ceilalți. Dar mai e o cale lungă pînă atunci.

GEORGE ARION

Fotografii de EMANUEL TÂNJALĂ

Nicolae Dragoș

Vom veșnici în tainice oglinzi

Ți-aduc acest blestem ca o coroană visată de un ochi fără egal și bat în pieptul vieții cu dojană rîvnind un sunet simplu, de cristal nimic din ce se trece nu se moare în brațe moleșite de candori copacii pier sub viscole'n picioare jertfe de-azur se leagănă-n culori o veche noapte, palidă-n conture irepetabil măsurindu-și luna se va porni prin vremuri să ne fure acum și-n veci de veci, întotdeauna e-atita drum tihnit rotundul umăr ce două ceruri și-a supus pe veci și-s stele asfințite fără număr sub mingierile ce le petreci

e-atita ceață-n pleoapele răsrinite în ascunzișul unor amintiri ce-mi par c-au început din zori să cinte

minunea-n care leneș te răsfire și lacrimi două, născocite-n munți sfidind calcarul în triumfuri albe sint sinii blinzi ; orgolios înfrunși trecutul ce se-adună-n dans cu salbe

minunea mea, ivită dintre brazi zidiți pieziș în templu de păgin cum urci pe scocul vremii și cum cazii

cum sclav mă știi și cum mă știu stăpin

cită uitare, cit învins trecut s-a troienit pe drumul ce l-am dus pe-o margine de apă și de lut spre-aceste zori născute-ntr-un apus

așteaptă șoapta, rourată calm miracol dintr-o pasăre supusă născută pe un strigăt plin în psalm ce te cuprinde-n șoapte de meduză

trăim o viață roasă de contraste izvor ce-și află malul cenzurat în ale cărui cutezanțe caste valuri și taine limpede se-abat

trăim un trup ce-și află drumu-n doi

neliniștiți și stranii albatroși întemnițați cu zborul lor în noi prin clipe să se-nalțe mai frumoși

minunea mea, tu pitoresc vulcan visind legende, luminind iluzii dezgormintind zăpezi dintr-un alt an

sub jerba celor mai tîrzii confuzii nimic din ce se trece nu se moare clipa e fulger neînvinș de spații visează veșnic roua la izvoare în rod rotund s-adune constelații

vom veșnici în tainice oglinzi narcisiac iubindu-ne trecutul și ascultînd cum ne-ntrerupt colînzi să-i smulgi uitării neuitat tributul ce i-a pierdut prin veac privirii scutul

ca să ne afle ochii suferinzi.

Aed

Ce-ntimplări, ce-ntimplări se petrec pe pămînt vine omul cu ochii în zări cu glasul în șoapte sau cînt

cine-o fi ? cine-o fi ? cu mirare cresc întrebări ca și cum dezlegate-s prin întrebare semne de ceață, semne de fum glasul omului lin urcă, lin

peste drumul privirii mai sus și cînd ochiul se-adună-n deplin omul cu cîntecul trece-n apus

ce-ntimplări, ce-ntimplări se petrec pe pămînt vine un om adunînd depărtări și urcă să apună-ntr-un cînt.

Declarație de vinovăție

Ce singur și ce liniștit veneam cu trenul prin cîmpia nesfirșită pîndind cum curg culorile spre geam cum riu-n depărtare se agită

era o fugă-n ierburi și în flori ca-n anii tineri, anii de demult pe care vreme nu e să-i măsoari și să-i mai urci în zvăpăiat tumult

era o fugă-n aer, ne-nțeleasă de liniștea ce-n suflet picotea și nu visam că drumul către casă încărungiț o să-l impart cu Ea.

banal semnal de tren... înfrunte roți uitînd o clipă ritmul monoton ce ne cuprinde-n calmul lui pe toți... o gară de cîmpie... un canton...

grăbită pe peron, sub o basma strigînd cu cer spre palida-mi privire

Ea parcă tinerețea-mi aștepta întia și demulta mea iubire

era același mersul... ochii verzi veneau spre-ai mel ca valurile

prin care sufletul adînc și-l pierzi cum spre izvor pătura-și pierde cerbil

doi putezi ochi, mirare țărănească au insoțit-o lung de pe peron ce clipă grea l cum trenul să pornească

prin viața mea cu mersu-i monoton ?

ce singur și ce liniștit veneam cu trenul prin cîmpia nesfirșită pîndind cum curg culorile spre geam cum vremea-n depărtare se agită

era același mersul, numai că purtat de mină, grijuliu și tandru pe coridor cuminte lunecă blondul căpșor al unui băiețandru

o tresărire parcă-a fost să văd sub gene cînd față-n față, în compartiment, o așteptam pe nume să mă cheme să nu-i rămînă chipul de ciment

o tresărire doar ? sau nici atît ? cită putere zace în uitare l... vechi mingieri, pe umeri și pe git o adunau ca soarele pe zare

și cite vorbe i-aș fi spus și-acum deși la temple-au nins cumplit zăpezi

dar cum să-ntorci viețile din drum adolescent, prin ele să te pierzi ?

pe nume am strigat-o, fără glas cum pe o umbră-a serii, temător din tot ce-a fost ce gest va fi rămăs

în cerul din priviri, umbrit sub nor ?

nici un cuvînt n-am izbutit să spun copilul doar l-am mingiit puțin ...a fost demult, prin ani, într-un cătun

un tînar prea bătrîn și prea străin

în nesfirșita drumului cîmpie ca din greșeală-n treacă, la plecare

am mingiit-o - simplă întimplare - cu tristă umbră de vinovăție

...și-am coborît, pierzîndu-mă-n cîmpie fără ca ea să vadă și să știe.

Grigoraș Dinicu: Memorii

Transcrise de fiul său Grigore Dinicu

„Aventura” peste Ocean din 1939 a luat sfîrșit. Formația lui Grigoraș Dinicu a poposit din nou în mijlocul familiei și al admiratorilor. Fotografiiile din colecția virtuozului violonist ne dezvăluie un veritabil ritual ce se săvîrșea la fiecare reîntoarcere de peste hotare, în Gara de Nord: flori, lume multă, lăutari cu instrumentele la ei, cîntînd și dansînd l De data aceasta, o liniște apăsătoare anunța atmosfera tristă a Bucureștilor sub zodia celui de al doilea război mondial. De acum înainte, tonul vesel și optimist al Memoriilor se schimbă. Pentru maestrul arcușului românesc începe deceniul suferințelor fizice.

Viorel Cosma

Revederea plaiurilor natale

Cînd primele case ale gării Chitila se vedeau din tren, începurăm să ne cîntăm loc la ferestrele vagonului privind nerăbdători spre București. Luciul liniilor îmi dădea senzația plăcută a unei lozinci scrise, care exprima tocmai simțămîntele mele: „Ajuns acasă”. Se vedeau persoanele Gării de Nord, înfășate de lume care ne flutura batiste albe, urîndu-ne „bun sosit”.

După un lung șuierat al locomotivei, în fine trenul stopă. Fiecare căutam din ochi pe cei dragi ai familiei noastre. Atunci auzii pe Grigoraș Dinicu spunîndu-mi:

— Rămii în vagon și ai grijă de bagaje. Tu ai să le dai la fiecare.

Ce era să fac? Rămăs singur, ieșii la geam și începui, în timpul cînd dădeam bagajele băieților, să glumesc și să schimb cuvînte cu cei pe care, cînd eram pe vapor, credeam că nu am să-l mai văd.

Cînd terminai de coborît bagajele, simții pe cineva în spatele meu. Intorcîndu-mă, văzui pe soția mea cu fiul meu în brațe. Dar ca să nu mă pierd în dulcegărit, de moment, îi spusei:

— Bine ai venit. Ține tu servieta mea și dă-mi mie băiatul.

Privii cu dragoste la amîndoi și, nepuțindu-mă stăpîni, galeș sărutai pe copil, ca și pe soția mea. În clipa aceea, în adevăr mă simțeam „acasă”.

Coborînd din tren, în locul unei adevărate bucurii, văzui pe cei mai mulți dezolați. Explicația o găsii în întrebarea unui prieten mai bun de gură:

— Bine mă, cine o-a pus să veniți tocmai acum, cînd războiul poate începe din clipă în clipă?

— La lasă, măi frate, zăpăceala cu războiul. Cred că lucrurile se vor liniști foarte curînd.

— Cum foarte curînd? Eu cred că de-abia au început pregătirile. Știi, frate Grigore, că se fac concentrații masive? Să nu te surprîndă că la noi, în timpul lipsei voastre, s-au schimbat multe de tot. Dar ce să-ți spun eu? Ai să te convingi singur de realitate.

Iureșul întrebărilor și urărilor de bun venit ale cunoștințelor ce erau prezente mă făcu să uit de toate cele spuse de bunul meu prieten sosit să mă întîmpine la gară.

În fine, ajunși acasă la locuința noastră din Parcul Domentilor toate se lămuriră ca prin farmec cînd, așezîndu-mă la masa pregătită cu un prînz ales, compus din diferite gustări ca aperitive și din cele-brele sarmale, gătitte de mama mea, găsi lîngă farfurie un bilet verde. Desfăcîndu-l, nu-mi venea crede ochilor. Îmi venise ordin de concentrare. Deci, executarea l Aș fi dorit sincer în acel moment să fiu un asasin sau chiar călăul lui Hitler, fiindcă știam sigur că numai lui îi datoram acest ordin de concentrare.

Dar să lăsăm pe cei cu ordinele de concentrare să și le execute și să urmărim iarăși pe Grigoraș Dinicu.

Stăpîniți de la „Continental” nu-și mai făcuseră apariția pe peron cu flori și sărutări ca ale lui Iuda și nici cumătrul I.B. nu apăruse. Am înșeles imediat gîndurile patronilor: Nu ne vom prezenta la soșire la gară să-l oferim angajament la noi, fiindcă probabil va avea pretenții prea mari, că de, se-nțoarce din America. Mai bine îl vom aștepta pe el să vină să ceară un angajament, fiindcă nu

avem nimic de pierdut, Continentalul merge și fără muzică, eventual.

Așa probabil gîndiseră cei ce conduceau pe timpul acela acest restaurant. Mulți îl credeau pe Grigoraș Dinicu coproprietar sau interesat materialicește în această firmă.

Dar bucuria revederii și sosirii noastre acasă era mai puțin plăcută, fiindcă ordinul meu de concentrare îl pusese pe gînduri pe Grigoraș Dinicu. Prietenul său bun, Alexandru Orzărescu, îl incurajă cu șprițul în mină, spunîndu-i:

— Noroc, Grigoriță! Să nu ai nici o grijă. Îl vei aranja tu pe băiat. Nu te necăji.

Pe la 6 după-amiază își făcu apariția Ionel Bitta, împreună cu lăutarul preferat al lui Grigoraș Dinicu — Gore Ionescu. Atunci, după ce Ionel Bitta se scuză într-un fel sau altul că nu a putut veni la gară, începurăm să se depene amintirile, în timp ce Gore Ionescu îi zicea cu foc de dor și inimă albastră.

Bucuria și cheful fînură pînă aproape de miezul nopții într-o atmosferă plină de farmec pentru cei din familie, prin povestirile ce le spuneam despre minunățiile Americii văzute de noi la Expoziție.

(Va urma)

RUBRICA MEA

Pietrele dacilor vorbesc

Da, pietrele dacilor i-au vorbit eminentului arheolog american, Paul MacKendrick, „profesor la catedra de filologie antică de la Universitatea din Wisconsin” (după Postfața prof. dr. docent Dumitru Tudor la cartea cu titlul omonim, apărută recent în Editura Științifică și Enciclopedică, în traducerea lui Horia Florian Popescu). Profesorul ne-a vizitat țara „în vara anului trecut”, cum se spune în Prefață, a învățat românește, a asistat în două rânduri la săpăturile prof. D. M. Pippidi la Histria, a convenit cu acad. Constantin Daicoviciu și cu fiul său Hadrian, cu prof. Dumitru Tudor, cu dr. Adrian Rădulescu și dr. Mihai Bucovaia, care i-au „dezvăluit bogățiile Muzeului arheologic din Constanța” și i-au condus să vadă Tropaeum Traiani de la Adamclisi, a purtat discuții cu dr. Petre Alexandrescu și soția sa și cu dr. Mihai Gramatopol. După cum spune atât de frumos și de just, „în domeniul arheologiei clasice nu există bariere ideologice”. Așa este. Aș adăuga: nici în acela al științelor exacte și al artelor frumoase.

Profesorului i-a plăcut îndeosebi „frumusețea ceramicii neolitice expusă la Constanța și la București”, apol satul Hăbășești, reconstruit datorită prof. Vladimir Dumitrescu, precum și Sarmizegetusa Dacica, „cetatea și locul sfânt al lui Decebal din creierii munților”, care i-a apărut ca „una din cele mai impresionante așezări pe care le-am văzut acum”.

Toate aceste pietre au vorbit nu numai omului de știință, ca mărturie a vechimii și continuității poporului nostru pe aceste meleaguri, dar și poetului neștiut de sine însuși, pentru poezia mărețată a ruinelor și vestigiilor deshumate de școala noastră arheologică, atât de activă în ultimele decenii. N-aș vrea să păstrez

pentru mine parfumul liric al acestei cărți de știință, riguroasă documentată, atât pe teren, cât printr-o bogată bibliografie în limbile străine și într-o noastră pe care a învățat-o cu prilejul anchetelor sale arheologice și epigrafice.

De aceea, fie-mi îngăduit să reproduc o jumătate de pagină remarcabilă prin talentul descriptiv al autorului ei:

„Nucleul Daciei de pe colinele din Carpații sudici (fig. 7), unde și-a transferat capitala Burebista, este dăruit cu unul din cele mai fermecătoare decoruri naturale din Europa. Acropola de la Costești, situată la 561 m deasupra nivelului mării domină spre nord valea Grădiștei și spre sud (foto 36) o panoramă egalată doar de pantele mai dulci din Berner Oberland (în prim-planul fotografiei 36 se văd livezi de pruni, din care se fabrică deliciosul rachiu de prune, numit țuică). Aici se face țuica cea mai gustoasă din România. În spate se găsesc dealurile cu niște turle inverzite, asemănătoare pașiișilor din Alpi, unde vara pasc oile. La mijlocul distanței se observă pădurile de coniferi și de stejari, care pe timpul lui Burebista furnizau materialul lemnos pentru întărirea zidurilor ce apărau cetățile sale. Iar pe linia orizontului se profilează munții mai înalți, care au până la 1800 m altitudine, munți în care Decebal și-a pus, în zadar, toată nădejdea, căci ei n-au fost în stare să-l aperse cuibul său de vultur de luresul teribil al legiunilor lui Traian”.

Iată unde se poate ascunde poezia: într-o carte de solidă știință arheologică, menită să și popularizeze în țara autorului, cunoștințele sale despre mărturia vestigiilor istorice de pe la noi, din cea mai adâncă vechime. Datoria mea a fost s-o depistez și s-o împărtășesc cititorilor noștri, mai ales aceluia care n-au avut ocazia să vadă cu ochii lor frumusețea locurilor scumpe nouă tuturor, matcă sfântă a permanenței române pe tot rândul așezărilor dacice și al coloniștilor romani.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

O carte fără gen literar, o carte, totuși, bună: Enigmatic, pământul

Există o seamă de scrieri față de care critica ține o prea distinsă rezervă. Am citit, în lunile din urmă, două cărți pasionante: *Marile canoane* — un jurnal al celor câțiva ani trăiți în Statele Unite ale Americii de cărturarul și criticul de artă Dan Grigorescu — și *Enigmatic, pământul* — memorialul unor aventuroase drumuri în timp și spațiu ale tinărului profesor de matematică din Craiova, Alexandru Mironov. Dacă opera sobră și cu mult belșug de idei a profesorului Dan Grigorescu are destulă cuprindere ca să nu ostenească la interesul, excesiv de compartimentat, al comentatorilor fenomenului literar, lucrul într-o literă al subtilului dascăl de științe exacte trebuie susținut și arătat cititorului cu toată simpatia. Alexandru Mironov a fost trimis de statul nostru să predea algebră și geometrie înaltă la Liceul Omar Ibn Abdelaziz din Maroc. În cei trei ani, cât a durat ambasada lui culturală prin străinătăți, în vacanțele școlare, Mironov a umblat câteva zeci de țări ale planetei, dar nu oricum, ci pe urmele cărții lui Erich von Däniken „Amintiri despre viitor”. Cartea lui Däniken a avut, cum nemeritat, norocul unor ediții de sute de mii de exemplare, în toate limbile de circulație și, de prin anii '70, și în limba română. În loc să-și cheltuiască agoniseala pe bunuri și ușurinte, profesorul și-a risipit toți banii muncii sale luminate pe drumurile lungi și solitare ale celui care cercară încă o dată, cu ochii și inteligența, chipul lumii, fie el cunoscut, fie neștiut. Alexandru Mironov a călătorit din dragoste pentru enigmele cărții lui Däniken și s-a așezat apoi la scris din respect pentru rațiune. După ce a văzut, după ce a cercetat, cu temelii unor întinse lecturi în domeniu, o seamă de monumente pline de

miracol ale Europei, Africii și ale celor două Americi, el a redactat un tom de mărime medie și l-a publicat la Editura Scrisul Românesc din Craiova. Cartea se numește *Enigmatic, pământul* și ne pune la încercare, cu remarcabil folos, logica. Sigur, toate aceste compuneri pe tema vizitelor din depărtări galactice ne farmecă și abia de îngăduim oamenilor savanți să ne pună la punct cu știința lor. Atins, mai mult ca oricare, de patima inexplicabilului, tinărul matematician face obositoare pelerinaje la Tassili, la piramidele Egiptului, în Liban, în Mexic, prin cetățile celeste ale Anzilor și ajunge, cu fiecare drum, mai aproape de ideea că neamăratele minuni și enigme ale bulgăreului acesta de humă, care e pământul, trebuie să fie sigur semnuri unor meserii și priceperi omenești pierdute prin milenii, că tot ce astăzi ne dă frisoane de plăcută spaimă și ne împinge la curiozități neortodoxe este numai și numai lucrul lui homo sapiens. Pământul e frumos, spune Alexandru Mironov, fiindcă el așa cum îl știm și cum nu-l știm încă. Și o spune cel mai adesea, ca un scriitor, cu o frază curată, foarte simțită unde abia de încap un dram de „literatură”, de adăos sub apăsarea prozei de năvălă și roman. Îndrăznesc să afirm că jurnalul lui Alexandru Mironov surșește mai bine inteligența cititorului de proză decât mare parte din cărțile-ficțiune artistice ale anului editorial 1977. Sigur, pe moșia de hirtie tipărită în cursul unui an de secțiile de proză literară ale editurilor, în seducătoarea strălucire a piritelor de tot soiul, luciul grântului de aur veritabil și răbdător și în înțelegere cu timpul, dar când o carte de reportaj și deschisă spovedire ne este, deodată, prieten, s-o prețuim pentru că a apărut. Flaubert sau poate alt apostol, al realului a zis să nu sacrificăm niciodată adevărul de dragul unei vorbe de spirit. Dacă nu face pasiune pentru metaforă și cuvânt subtil, Alexandru Mironov urmărește însă cu aviditate adevărul. De aici încolo orice carte are un loc stimabil, indiferent de ce gen ține.

TUDOR OCTAVIAN ■

Cap limpede

Din cărțile apărute la Editura „Univers”: *Neînfrinții* se intitulează o nouă scriere a lui William Faulkner transpusă în limba română de Virgil Ștefănescu-Drăgănești. Iată cum sună o prezentare a scriitorului făcută de Malcom Cowley și tipărită pe coperta cărții: „Faulkner are tot timpul în minte o imagine ideală a locurilor și oamenilor, așa cum ar trebui să fie... Și atât locurile cât și oamenii nu sînt doar reprezentări fizice, ci și morale — căci întotdeauna fundalul cărților sale ne oferă un sens al principiilor morale și un simțămînt de jignire îndurerată în fața încălcării sau chiar și numai a nesocotirii lor... Și scriitorul se întoarce spre trecut unde nădăjduiește să găsească modelul, prototipul legendar care să-l lumineze lumea de azi și să-i confere demnitate”. ● În colecția *Eseuri* a aceleiași edituri — colecție care a publicat pînă acum texte remarcabile — a apărut și o culegere din articolele de critică literară ale lui Anatole France. Cuvîntul înainte și traducerea aparțin lui Alexandru George care susține că „Paginile lui (Anatole France, n.n.) de critică reprezintă cel puțin unul din marile momente ale confruntării unei conștiințe voit libere, fie ea și limitată, cu o literatură chemată astfel de cele mai multe ori la o nouă viață. Ni se pare, în final, că felul în care autorul *Vieții literare* a uzat de drepturile „subiectivismului” înseamnă tocmai o atenuare a ceea ce ar fi în el exclusiv și cuprinde un destul de explicit apel la „ordine” în lumea spiritului, fără nesocotirea drepturilor libertății, caracteristice în cel mai profund sens al cuvîntului spiritului critic”. ● Într-o altă colecție a editurii a fost tipărită lucrarea *Figuri* a lui Gérard Genette, un important critic structuralist, despre care Roland Barthes spunea: „Studiile lui Gérard Genette reprezintă „o cercetare totodată critică (înrudită cu critica literară), teoretică (militînd pentru o teorie a literaturii, obiect atît de neglijat în

Franța), practică (aplicată la anumite opere), epistemologică (propunînd, datorită textului, o nouă dialectică a particularului și a generalului) și pedagogică (îndemnînd la înnoirea literaturii și oferind mijloace apropiate acestei înnoiri)”. Selecția, traducerea și prefața sînt semnate de Angela Ion și Irina Mavrodin. ● *Vineri sau limburile Pacificului* — iată un roman apărut în colecția *Globus* care va stîrni cu siguranță interesul cititorilor, fiind vorba de o replică în timp la cartea lui Daniel Defoe — *Robinson Crusoe*. După cum se afirmă în prezentarea de pe coperta romanului tradus de Ileana Vulpesco și cu o prefață de Micaela Slăvescu — „Romanul lui Tournier nu e un roman cu teză. Nici un roman cu personaje, de vreme ce nu există decât un singur personaj. Nici un roman de analiză interioară, Robinson fiind foarte puțin interiorizat. Ci un umitor roman de aventuri comice, ca și un roman de transformări cosmice.” ● La Editura „Minerva”, în prestigioasa colecție Biblioteca pentru toți, a fost publicat un volum de *Versuri alese* din creația marelui poet polonez Adam Mickiewicz. Antologia, prefața și tabelul cronologic sînt alcătuite de Nicolae Mares. ● La aceeași editură și în aceeași colecție a văzut lumina tiparului și un volum din literatura pieilor roșii — *Cîntecul bizonului* — antologie, traducere și prefață, indice de Dan Grigorescu: „Istoria spirituală a pieilor roșii, din vastele întinderi dintre Rio Grande și deserturile înghețate de pe țărmul Oceanului Arctic, constituie — de fapt — o descoperire care datează de la sfîrșitul secolului trecut. Dar abia în ultimele cîteva decenii cercetările au dobîndit un caracter mai sistematic și — risipind nimbul romantic care ascundea trăsăturile esențiale ale unor popoare cu personalitate distinctă — au relevat valori artistice de o surprinzătoare forță a expresiei și, în același timp, de mare delicatețe a sentimentului liric. Creațiile literare cuprinse în acest volum (unele dintre ele apărute pentru întia oară în lume) desenează una dintre cele mai originale viziuni a lumii și oamenilor, așa cum se înfățișează privirilor unor poeți deprinși să trăiască într-o comuniune permanentă cu natura, să participe la înnoirile ei necontenite.”

CRONICA LITERARĂ

Cezar Ivănescu: „Rod IV”

Ultimul volum al lui Cezar Ivănescu reproduce aproape integral volumul anterior: *Rod III*. Maniera ne este deja cunoscută. O mai folosise și înainte. Se conturează totuși un nou ciclu: *Terra Paterna*. Dar la Cezar Ivănescu nimic nu mai poate fi înedit în chip absolut. Poemele cu acest titlu nu se deosebesc prea mult de celelalte. Ultimul dintre ele, care închide și volumul, surprinde oarecum prin accente de o covârșitoare tristețe autumnală. Inuțil poate să mai amintim că cel mai frumos poem despre țară e tot un *Jeu d'amour*: „M-a prins dorul de Moldova / Sfînta ceea-n violet / I-ați sfințit trupul și vorba / Morșilor, oai secret. // Nu-l mai plîngeți pe acela / Care veșnic singur nu-i — / Plîngeți-l pe cel ce a-are / Soarta și Moldova lui”.

Cezar Ivănescu are faimă de „baladist și șansonetist oral”. Desigur, aceasta e prima impresie și cea mai puternică. La acest poet cîntecul este mai mult obsesie, provenind se pare din unicătatea sentimentului. Prin repetițiile titlurile îndeosebi afectează convenția și monotonia. În realitate, tocmai acest procedeu sparge orice convenție. Impresia ultimă e un efect de profunzime și spontaneitate. Cezar Ivănescu redescoperă vigoarea de expresie a poeziei arhaice, dar propriu-zis nu pe calea cuvîntului, deși cultivă uneori sintagma rară, folclorică ori sonoritățile biblice. Concizia verbală traduce de obicei concizia sentimentului. Folclorismul corespunde aceleiași aspirații la concizie. Exclusiva preocupare pentru ritual mistică nu o dată poezia. La Cezar Ivănescu poemul crește organic din durere sau trăire, ca rod al vieții și morții. La un moment dat poetul își impune singur să povestească numai ce este adevărat: caută urma mamei sale, dar nu întilnește decât moartea care luase chiar înfățișarea sa (*Pe malul Senei*). Descifrăm aici o profesiune de credință. Tentația acestui Orfeu modern este cîntecul și moartea. El însuși se mistuie de vraja propriului său cîntec.

Poate exagerăm, dar așa zisele balade sînt de fapt niște concepte de baladă. Poetul cultivă cu mult rafinement acest gen. Mai extinse par cele două poeme din prima parte a volumului: *Cantilena* și *Procesiunea soarelui*. Primul prin tehnica refrenului este mai muzical. Poetul îmbină un rit de nuntă cu un rit de moarte, mimînd inflexiuni de bocet. În al doilea, chitara poetului simbolizează cîntecul cast, rodul morții: „Căci nu-i așeză ca iubirea / Nici moarte mai adîncă, vai / Și-ndură timpul primenirea / Timpului veșnic fără strai. / Dar rostuit îmi stă ca moara / Destinul. Asta mi-i averea: / Mă duce ca-n sicriu chitara / Spre tine, moarte, ca tăcerea”. Invocarea soarelui în final aduce a delir. Lumina este vinovată, numai întunericul e pur.

Moartea baladinului Kitinam amintește de Orfeu eminescian, cu un gust însă mai paradoxal pentru neantul acvatic. Din nou lumina e asociată morții: „Ce te-ai sculat azi în zori, Kitinam? // Chitara lui și-a luat, Kitinam, / Și a lungit-o în val, Kitinam, / Ca-ntr-un sicriu s-a culcat Kitinam. / Mut vei rămîne de-acum, Kitinam!”.

Nu-i lipsește lui Cezar Ivănescu nici înclinația reflexivă purificatoare. Mai ales în cele două poeme ciclice intitulate *Agamemnon*, poetul modifică vizibil registrul liric. Cîntecul devine cugetare. Poemul nu mai este călătorie, drum spre moarte, ci fixație meditativă, uneori halucinantă, asupra morții revelate: „I nu e peren gustul cărnii / nici înima nu e atît de / glorioasă cit credeam: se / domolește fără motiv; vorbim / apoi de o moarte fizică oh ca / și cum ar exista...” Mai încolo *Agamemnon* își dorește patetic moartea pentru a fi salvat de cenușii vieții și rana timpului. Nostalgii mediteraneene răzbat la suprafața poemului. În timp ce în *Ovidiu* ne întimpină sentimentul exilului. Un Orfeu exilat ne pare poetul. Aceași temă domină și în *La opa Baaadului (Lamentația finală a pribegului)*. Imaginația fierbinte a poetului e încărcată de ape grele și ispite fierbinți. Baaad-ul e poate infernal, iar „fluviul cel funebru” — Styxul. Dar dorința de purificare prin cîntec e mai puternică.

Erotica lui Cezar Ivănescu mai păstrează un anume farmec carnal. În orice „jeu d'amour” ritmul și cîntecul spiritualizează. În vis plăcerea e suavă. În *Abadă* iubirea ni se revelează ca un sentiment cast, duminical: „Alba mea soție / Soare tîmîiet / Doar din șapte-n șapte / Zile te mai văd...” Curios, moartea iubitei întreține gnoza. E ca o transfigurare. Poetul invocă însă și singele, demonul vital. Pînă la urmă obsesia se transformă în incantație: „Soră-a singurilor mele / Soră a suspinelor / Blindă consingeană morții / Semn venustic, alchimie / Ținînd tînar aurul / Singe, tu, uimirea gurii / Domnului ca taurul!” Alteori iubita e comparată cu moartea și „raiul ocult”. Iubirea carnală e suferință și vrajă în același timp: „Pe drum te-ai dus nimic grîind, / Cu sinii speriați, fierbinți, / Și în pădure-ai rupt vrăjînd / Trei foi de mărăgună-n dinți, / Și tu, Marie, tu, / De dragoste m-ai vrăjitu...”. De fapt, dragostea adevărată e mută, fără cuvinte. Încă un argument pentru concizie și tăcere.

Poezia lui Cezar Ivănescu este un dialog continuu. Fiecare vers pare să fie o replică la alt vers sau numai ecou, refren. Nu știm cît anume se identifică poetul cu „baladinul Kitinam”. Mai apar și alte nume în poeme. Subiectul baladelor este chiar cîntecul, nu altceva. Dar un cîntec ce ne cutremură ființa. Poate că nu întimplător poetul inversează valerile și sensurile diurne, dintre care invertirea luminii surprinde cel mai mult. Își fac loc și alte ambiguități: eros-moarte, iubită-mamă, nuntă-înmormîntare... Fără de acestea poezia nici n-ar putea supraviețui. Lirica lui Cezar Ivănescu e marcată deja de anumite forme fixe. Și-a găsit cu alte cuvinte structurile (cele mai productive). Nu acest fapt e totuși esențial. Un poem bun, oricum, rămîne neîpuizabil și imprezvizibil. Ceea ce dă nota de mare originalitate a poeziei lui Cezar Ivănescu este, credem, prezența puternică a poetului în poem. El deci nu mai este doar autorul, ci personajul (unic de fapt) al creației sale.

CORNEL MORARU ■

Centenarul „Gintei latine”

Anul acesta se aniversază împlinirea a 100 de ani de cînd, la Montpellier, s-a decernat lui Vasile Alecsandri premiul întâi pentru oda sa „Ginta latină”.

Concursul instituit este astfel anunțat în ziarul „Resboit”, nr. 228 din 8 martie 1878: „În marșea Pascalor din 1878, Societatea limbilor romane va decerne la Montpellier, în ședință solemnă a celui de-al doilea al său concurs trienal, o cupă mare simbolică de argint ca premiu autorului celei mai bune poezii pe tema următoare: Cîntul latinului, sau altfel zis Cîntul gîntei latine. Pentru acest premiu — care este oferit de Escelența sa d. A. de Quintana y Combes, president al Jocurilor florale ale limbii catalane de la Barcelona, 1874 — (...), toate limbile latine sunt admise la concurs”.

Poezia „care nu trebuie să fie prea lungă, să se considere ca un fel de cînt de gîntă puțînd, grația a numeroase traducțiuni pe același ritm, să devîi un cînt comun tuturor popurilor care vorbesc astăzi un idiom derivat din vechia limbă a Romei (...) Manuscrisurile poeziei Cîntul latinului pot chiar fi însoțite de notațiunea muzicale a unei arie potrivită cu vorbele. E neapărat ca manuscrisurile să fie adreseate înainte de 25 aprilie 1878, către secretarul Societății (à Monsieur le Secrétaire de la Société des langues romanes, à Montpellier). Manuscrisul va purta o epigrafă, care va fi copiată și pe un plic sigilat care să conțină sus numele și adresa autorului. Poeziile trimise cată să fie inedite. Societatea își rezervă dreptul de a face să se traducă în toate limbile romane Cîntul latinului care va fi premiat, și de a modifica sau chiar schimba notațiunea muzicale a ariei (...) Manuscrisurile trimise nu se vor mai restitui, ci vor fi depuse în arhivele Societății, care va avea dreptul de a le publica odată cu bucată premiată și toate acelea care i se vor părea că merită de a fi publicate”.

Aflînd astfel din presa vremii, Alecsandri, inspirat, a trimis la concurs poezia Cîntul gîntei latine, nu „cu sperare — declara el — de a cîștiga premiul, dar cu simpla idee de a trimite un specimen de limbă românească, spre a se constata încă o dată rudirea noastră cu toate ramurile gîntei latine”.

La concurs, printre cele 550 de poezii venite din toate țările latine, s-a prezentat și una al cărei autor era viitorul laureat al Premiului Nobel din 1904, poetul Frédéric Mistral, președintele „Societății pentru studiul limbilor romanice”, înființată în 1869, cu scopul de a promova o conștiință mai vie a comunității popoarelor de limbă latină.

Intuind valoarea poeziei lui Alecsandri, Charles de Tourtoulon convinge pe Mistral să-și retragă poezia din concurs și, după examinarea poeziilor primite, însuși Mistral — membru în juriul de premiere, din care făcea parte și dr. Mihail Obedenaru, ca reprezentant al românilor — solicită acordarea premiului lui Alecsandri, pentru poezia ce întrunea toate condițiile concursului. Drept urmare, în mai 1878, Alecsandri primește, la Mircești, telegrama: „Juriul, compus din Mistral, Tourtoulon, Quintana, Obedenaru și Ascoli, vă decerne, în unanimitate, premiul pentru cîntul latin. Vă așteptăm. (ss) Roquefort”.

Pentru motive de sănătate, Alecsandri nu a răspuns invitației și, la 9 mai 1878, îi scrie lui Mistral mulțumindu-l, adăugînd: „Veți fi, sunt sigur, mai impresionat aflînd că România a tresărit de bucurie văzînd că surorile ei latine îl trimit, sub forma unui succes literar, manifestarea neprețuită a simpatiei lor”.

Tradusă de Mistral în franceză și transpusă pe muzică de compozitorul Marchetti din Roma, la 22 mai 1878, poezia a fost cîntată la Montpellier, cu mult succes, în prezența a circa 60 000 de auditori.

La acest strălucit succes, o contribuție importantă a avut dr. M. Obedenaru care, de la 17 aprilie 1877, era reprezentantul agenției noastre diplomatice din Roma. În semn de recunoștință, din Mircești, la 6 iunie 1878, Alecsandri, printre altele, îi scrie: „Intorcîndu-mă de la București, am găsit scrisoarea d-voastră împreună cu două exemplare din traducerea Cîntului latin și cu muzica compusă de celebrul maestru Marchetti. Mă grăbesc a vă răspunde spre a vă mulțumi din toată inima pentru tot ce ați făcut în favoarea mea, înlesnînd succesul poeziei mele în sinul Juriului de la Montpellier și ocupîndu-vă în grabă cu compunerea muzicii ce avea a fi adoptată pe strofele Cîntului latin. Concursul inteligent și patriotic adus de d-voastră a avut un rezultat fericit. Broșura ce ați publicat cu traducerea poeziei și cu note explicative, a servit a lumina pe d-nii membri asupra prosodiei limbii noastre și astfel versurile mele au eșit din undă...”

Într-adevăr, pe lângă traducerea în franceză și în limba provençală, poezia a mai fost tradusă în italiană, latină, polonă, ebraică, germană și maghiară.

Premierea a avut un larg ecou în țară iar în seara zilei de 3 iunie 1878 Alecsandri a fost sărbătorit în sala Teatrului Național din București.

După festivitatea de la Montpellier, la 9 iunie 1878, baronul Charles de Tourtoulon, președintele juriului de premiere, a trimis lui Alecsandri o scrisoare în care-l face cunoscut că a fost „fericit de a fi încoronat un mare poet și un membru al bravei națiuni române, care-l inspiră atîta simpatie”, referindu-se desigur la cîștigarea independenței de stat a României, recent consfințită prin Congresul de la Berlin.

La invitația făcută de a veni la Montpellier, Alecsandri a răspuns abia în mai 1882, cînd a participat la „Jocurile florale”, organizate de poezii provençale — Les Félibres — sub patronajul lui Mistral, în orașele Forcalquier și Gap.

Cu această ocazie a fost publicat un volum care, printre altele, cuprinde un catren al lui Alecsandri, Hora Unirii, tradusă în provençală de François Vidal și o parte din poema lui Mistral — Miréio (Mireille) — tradusă în română de poetul ieșean Anton Naum, pentru care a primit premiul „Pana de aur” la concursul organizat la Forcalquier.

După încheierea festivităților, Alecsandri trece prin Avignon, unde a fost primit cu toate onorurile, și se oprește la Maillane, comuna natală a lui Mistral, care-l însoțea și care i-a înminat cupa obținută la concurs.

Astăzi frumoasa cupă, donată Academiei Române în 1932 de Marie Bogdan, fiica poetului, se păstrează la Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România.

Prestigiosul trofeu prezintă, în basorelieu, legenda lui Romulus și Remus, deasupra căruia se află o dedicație în limba provençală și aforismul latin Surge luce — „ridică-te la lumină”!

Așa a obținut, acum 100 de ani, victoria la Montpellier, bardul nostru național, considerat de Hasdeu „reprezentantul cel mai puternic, cel mai complet, al gîndirii și simțirii românești”, al căru Cîntec al gîntei latine a fost executat în România, poate pentru prima oară, în septembrie 1889, la Ploiești, la ședința de închidere a Congresului Național al Studenților din România la care, fapt semnificativ, delegații studenților transilvăneni au fost purtați în triumf.

Cu ocazia aniversării centenarului primei ediții a concursului inițiat de Societatea „Félibrige”, anul acesta, între 9 și 10 mai, la Avignon a avut loc o manifestare cultural-artistică în cadrul căreia s-a organizat și un concurs internațional de poezie, la care s-au trimis poeme scrise în limba latină sau într-una din limbile romanice.

Așa după cum s-a mai anunțat, Marele premiu al latinității a fost decernat poetului român Teodor Balș pentru poemul Căderea Sarmizegetusei.

CONSTANTIN SIMIONESCU

Vasile Alecsandri și cupa oferită de juriul concursului acum o sută de ani

Dialog cu dr. Eva Behring (R.D.G.)

„Literatura română este extraordinară”

Doamna dr. Eva Behring, o eminentă romanistă și romanistă, cercetătoare la Institutul de literatură al Academiei de Științe din Berlin, unul din cei mai distinși cunosători și popularizatori ai literaturii noastre în străinătate, s-a născut la 28 iunie 1936 la Stettin. A studiat la Schwerin și apoi la București unde s-a specializat în literatura română. A obținut titlul de doctor în filologie cu o teză despre Problemele metaforei în poezia lui Mihail Eminescu, susținută la Academia de Științe din Berlin sub conducerea acad. prof. univ. dr. doc. Werner Bahner, unul dintre cei mai renumiți romaniști și romanisti contemporani.

Ulterior, în calitate de cercetător științific principal la Institutul de istorie literară al Academiei din Berlin a publicat traduceri în limba germană din prozatori români. A publicat mai ales studii de istorie literară, prefețe, eseuri, cronici și articole dedicate unor probleme de istorie literară română. Un mare număr dintre acestea se ocupă de iluminismul și romantismul românesc, de proza și poezia românească contemporană. Evoluția criticii literare românești în secolul trecut și direcțiile ideologice stabilite de Titu Maiorescu și C. Dobrogeanu-Gherea au constituit de asemenea un obiect predilect în cercetările sale. Doamna dr. Eva Behring este autoarea articolelor despre literatura română publicată în masivul volum Lexikon der Weltliteratur, (V.O.B. Bibliographischer Institut, Leipzig). Dacă adăugăm la toate acestea faptul că doamna dr. Eva Behring este preocupată în mod deosebit de pătrunderea literaturii noastre în țara sa, că a inițiat și a scris cu entuziasm și competență științifică numeroase inițiative editoriale dedicate autorilor români de azi, meritele sale față de cultura română ne vor fi și mai clare.

— Ce anume credeți că a provocat și menține pasiunea dv. pentru literatura română?

— Înainte de toate specificul ei. Este o literatură extraordinară, pe care am sentimentul că niciodată n-o să izbutesc să o stăpînesc pe deplin destul, mă ocup sistematic de ea, de mai bine de douăzeci de ani. Această specificitate îi conferă o personalitate distinctă, foarte puternică, între diversele literaturi europene. Ca și pictura sau sculptura română, literatura română este foarte

specifică, foarte autohtonă, foarte intim legată de personalitatea etnică și istorică românească. Îndrăznesc să spun că acest caracter foarte etnic al literaturii române este incomparabil mai puternic decît al literaturii germane, de exemplu, unde apar în mod curent dezbateri abstracte pe teme de mare generalitate sau, mai nou, aspecte de viață modernă care, de fapt, pot fi localizate oriunde. Fiind foarte autohtonă, literatura română este în același timp extrem de rafinată, de subtilă. Este totodată o literatură plină de putere de seducție și de o foarte largă accesibilitate. Este o literatură luminoasă. Chiar atunci cînd se apropie de teme foarte grave, ea sugerează o seninătate remarcabilă, ușor de sesizat. Este, cu alte cuvinte, solară, plină de vitalitate, optimistă în fond. Pentru noi, cei ce privim lucrurile din afara ei, asadar din perspectiva unei anumite distanțări, lucrul acesta este foarte evident. Fiind foarte adînc înrădăcinată în realitățile autohtone, literatura română este însă permanent sincronică cu evoluțiile semnificative ale spiritualității europene. Umanismul feudal, iluminismul, romantismul, simbolismul, curentele avangardiste considerate în perspectivă europeană nu pot fi înțelese pe deplin fără importanta contribuție românească. Bineînțeles, toate aceste lucruri care acum mi se par foarte evidente, nu mi-au fost de la început la fel de clare. Îmi amintesc că la începutul studiilor mele de romanistică trăiam cu impresia absurdă că literatura română este un fel de prelungire, de imitație a literaturii franceze. Ce eroare! Pe timpul acela știam frantuzeste dar nu știam românește și nu știam nimic despre literatura română. I-am descoperit însă treptat valorile și am rămas credincioasă acestor valori. Socotesc că este misiunea mea să contribuie la răspîndirea acestor valori. Cei pe care îi ajut, după puterile mele, să le descopere au, de asemenea, sentimentul unei mari revelații. În legătură cu acest sentiment v-aș putea povesti multe. Am să mă mărginesc la o singură întâmplare. Imediat după ce a apărut traducerea germană a romanului Răscoala de Liviu Rebreanu m-am grăbit să-l prezint marelui romanist și teoretician literar Werner Krauss, o personalitate de excepție a romanisticii și culturii germane. Toți romanistii germani au o profundă stimă față de opera și personalitatea profesorului Krauss, iar noi, cei

mai tineri, îl venerăm pur și simplu. I-am prezentat cu emoție traducerea Răscoalei. La câteva zile după ce profesorul Krauss a terminat lectura cărții a ținut să-mi mărturisască personal că un roman ca Răscoala vine nu numai de la un autor de geniu, ci și dintr-o foarte mare tradiție literară. A adăugat de asemenea că-i pare rău că nu se mai poate dedica sistematic limbii și literaturii române. Sentimentul că descoperi o lume extraordinară, pe cit de nebanuită, pe atît de fascinantă nu l-am trăit însă în contact cu literatura română numai cu sau profesorul Krauss. Orice lector german are, după părerea mea, un astfel de sentiment. Originalitatea puternică a literaturii române, originalitate pe care o intuiești imediat și o trăiești, dar pe care este foarte dificil s-o explici sistematic este sursa unui astfel de sentiment. Vedeti deci că pasiunea mea are motive foarte puternice.

— M-ar interesa să aflu cum vi se pare proza românească și în mod deosebit proza românească de azi.

— O mare diversitate tematică și o remarcabilă varietate a modalităților epice. Dacă de la aceste considerații generale

as trece însă la niște aspecte mai concrete cred că nu greșesc afirmînd că multe opere reprezentative pentru dezvoltarea actuală a prozei românești se disting prin modul cum este stăpînită materia istorică și printr-o mare bucurie a experienței stilistico-lingvistice. Personal, dau o foarte înaltă apreciere unor opere ca Principele de Eugen Barbu, Delirul de Marin Preda sau Culoarele singelui. Cînd am scris despre Culoarele singelui, pe care, după cum știți, l-am recomandat cu deosebită căldură, am ținut să subliniez în mod deosebit dificultățile traducerii lui adecvate. Dificultatea aceasta vine din faptul că prozatorul român în general acordă o atenție cu totul specială formei lingvistice, efectelor realizate prin utilizarea resurselor expresive ale unor foarte variate sectoare ale limbii române. Această înclinare ține de înseși tradițiile prozei românești și ale literaturii române, în general, care a făcut apel în tot cursul evoluției sale la aspectele populare ale limbii, la limba vorbită, la cele mai variate forme ale oralității. O asemenea situație duce însă la dificultăți excepționale, greu de imaginat pentru marele public, în ceea ce privește traducerea adecvată a operelor literare românești.

— Să vorbim atunci despre poezia română contemporană!

— O fac cu plăcere pentru că tocmai acum am în pregătire o mare antologie a poeziei românești. Este o lucrare masivă și extrem de dificilă care mă solicită mult. Am selectat în ea douăzeci de poezii pe care i-am socotit reprezentative pentru dezvoltarea liricii românești de la origini pînă în prezent. Sînt prezente în antologie, între alții, Alecsandri, Eminescu, Coșbuc, Macedonski, Goga, Pillat, Ion Barbu, Bacovia, Blaga, Argeșzi, Philipide. Vă puteți închipui ce problemă ridică realizarea unei astfel de lucrări. Am apelat la cei mai buni traducători pe care îi avem. Urmăresc cu multă emoție mersul lucrării pentru că lirica, mai mult decît oricare alt domeniu al literaturii române, pune probleme extrem de dificile cînd e vorba de traducere. Este o lirică de mari tradiții și de o superlătină ținută artistică. Aceste tradiții sînt admirabil continuuate în literatura română de azi. În poezie, mai mult decît în proză, se distinge foarte clar puternicul suflu autohton de care a fost și este dominată literatura română. Ținută filosofică, capacitatea de a problematiza marile întrebări ale omenirii de azi, originalitatea viziunii asupra realității, forța exprimării sînt doar cîteva din atributele generale ale liricii române de azi.

MIHAIL DIACONESCU

Omenirea nu mai poate întârzia în adoptarea unor măsuri concrete de dezarmare

Prima sesiune specială a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite consacrată dezarmării și-a început lucrările la New York, marți, 23 mai. Convocarea ei este rezultatul eforturilor comunității internaționale profund îngrijorate de intensificarea fără precedent a cursei înarmărilor și de ineficiența negocierilor de dezarmare.

După cum se cunoaște, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, în anul 1975 a fost elaborat și prezentat la O.N.U. documentul „Poziția României în problemele dezarmării, în primul rând ale dezarmării nucleare și în instaurarea unei păci trainice în lume”, cuprinzând propunerea de convocare a unei sesiuni speciale a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării. Decizia de organizare a sesiunii speciale a fost adoptată de Adunarea generală în anul 1976, ca urmare a acțiunii a numeroase state nealiniate, în curs de dezvoltare, între care și România.

Pentru elaborarea măsurilor organizatorice și a proiectelor de documente, Adunarea generală a hotărât crearea unui Comitet pregătitor format din 54 state, inclusiv România. În anii 1977 și 1978, Comitetul pregătitor a lucrat în cadrul a cinci reuniuni și a elaborat patru proiecte de documente, încorporate într-un singur act final: Introducerea, Declarația de principii, Programul de măsuri și acțiune. Mecanismele de negociere. Deși s-au purtat negocieri intense, au fost prezentate zeci de propuneri și proiecte de lucru, documentele elaborate nu reflectă un consens general al statelor în ceea ce privește abordarea problemelor dezarmării. Numeroasele paranteze cu care sînt presărate proiectele subliniază deosebiri esențiale de vederi în aspectele de substanță: necesitatea și prioritatea înfăptuirii dezarmării nucleare; acordarea de garanții de securitate țărilor neposesoare de armament nuclear; accesul neîngrădit la tehnologia nucleară pasnică; reducerea substanțială a forțelor armate și armamentelor și a bugetelor militare; retragerea trupelor de pe teritoriul altor state; lichidarea bazelor militare străine; desființarea blocurilor militare.

România consideră că prima sesiune dedicată dezarmării prezintă o semnificație deosebită. În colaborare strînsă cu țările în curs de dezvoltare, nealiniate, mici și mijlocii, țara noastră a relevat faptul că sesiunea aceasta are menirea de a redresa situația nesatisfăcătoare care s-a creat în tratativele de dezarmare, de a înlocui conceptul controlului și limitării armamentelor cu acela al dezarmării reale, pentru a îndrepta negocierile asupra soluționării problemelor majore, cu prioritate ale dezarmării nucleare, în condiții de participare pe bază de egalitate a tuturor statelor.

România a acționat și acționează pentru ca sesiunea specială a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite să adopte documente de substanță, clare, precise și angajante, care să deschidă o perspectivă nouă în abordarea problema-

ticii dezarmării, să stabilească recomandări menite să determine progrese reale în direcția dezarmării.

Acum, cînd a fost declansat marele eveniment, este imperios necesar să se depună toate eforturile astfel ca sesiunea specială să se desfășoare într-un spirit de lucru, manifestîndu-se receptivitate și respect reciproc, evitîndu-se dezbaterile sterile, polemice inutile și concentrîndu-se toate străduințele spre atingerea la concluzii general acceptabile.

Hotărîrea Comitetului Central al Partidului Comunist Român privind poziția României în problemele dezarmării și, în primul rînd, ale dezarmării nucleare atestă interesul și răspunderea deosebite cu care partidul și statul nostru abordează problematica dezarmării. Această hotărîre, analiza profund științifică și propunerile de substanță, originale, pe care le conține reflectă spiritul de responsabilitate față de destinele păcii și securității internaționale și constituie un mandat ferm, atotcuprinzător pentru activitatea delegației române care participă la sesiunea specială.

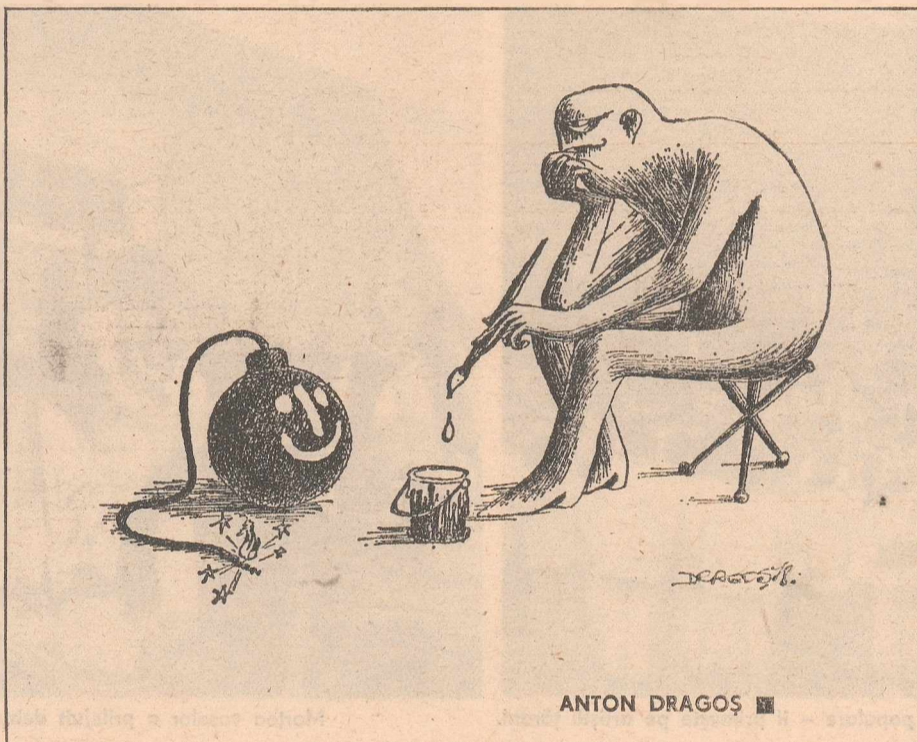
Pentru ca sesiunea specială a Adunării generale să constituie un real succes, să deschidă calea unui proces efectiv de dezarmare, România consideră că ar trebui avute în vedere și convenite consensuri asupra unor măsuri de acest gen.

În mod firesc, se apreciază că procesul dezarmării ar trebui să înceapă cu o măsură efectivă de reducere a cursei înarmărilor și anume „înghetarea” cheltuielilor militare la nivelul anului 1978

și trecerea la reducerea lor treptată, începînd cu anul financiar 1979, astfel încît, pînă în anul 1985, aceste cheltuieli să se diminueze cu cel puțin 10-15 la sută față de anul 1978. O măsură care face pereche cu reducerea bugetelor militare este „înghetarea” efectivelor militare și armamentelor la nivelul anului 1978 și apoi reducerea lor treptată. Asumarea de către toate statele a angajamentului de a nu mai amplasa noi trupe și armamente pe teritoriul altor state ar fi de natură a întări curentul de destindere și încredere între națiuni. Semnificații deosebite, cu potențe înalte de influențare pozitivă a vieții internaționale, au și celelalte măsuri propuse de țara noastră: reducerea treptată a activității blocurilor militare, ca măsură tranzitorie spre desființarea lor concomitentă; realizarea dezangajării militare la frontierele dintre state; aplicarea integrală și generalizarea la scara tuturor continentelor a unor măsuri militare înscrise în Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa; încetarea cursei înarmărilor nucleare și crearea condițiilor trecerii la dezarmarea nucleară; încetarea producției, eliminarea și interzicerea oricăror arme de exterminare în masă; creșterea rolului și răspunderii O.N.U. în înfăptuirea dezarmării; măsuri de control pentru realizarea dezarmării; constituirea unui organism internațional pentru dezarmare; îmbunătățirea și completarea cadrului instituțional și a instrumentelor de care dispune O.N.U. pentru rezolvarea diferendelor dintre state.

Hotărîrea Comitetului Central al P.C.R., care a fost difuzată la O.N.U. ca document oficial al Adunării Generale, constituie o nouă și pretioasă contribuție a României socialiste la soluționarea uneia dintre cele mai urgente probleme care se află în fața omenirii — dezarmarea.

ALEXANDRU COROIANU

ANTON DRAGOȘ

MONDO UMANO ?

Scandalul pavilioanelor de complezență

Acum, cînd a luat sfîrșit aventura petrolierului „Amoco Cadiz”, iar pe coasta bretonă se fac simți marile ei urmări, presa internațională vorbește din nou despre scandalul pavilioanelor de complezență. Și o face pe bună dreptate întrucît, după cum scria publicația vest-germană „Die Weltwoche”, la ora actuală circa 450 de petroliere circulă la adăpostul acestei firme punînd serios în pericol securitatea circulației pe mările lumii și a coastelor. Așa cum s-a dovedit, răspunzători pentru cel mai mare accident de acest gen de la celebra catastrofă a lui „Torrey Canyon” (din martie 1967) sînt: un petrolier cu pavilion liberian, un comandant italian, o societate multinațională americană — „Standard Oil Company” — și un remorcher vest-german. Victima — se știe — a fost coasta franceză. Dar toată această enumerare este incompletă pentru a argumenta caracterul neangajant al pavilioanelor de complezență: „Amoco Cadiz” a fost construit pe un șantier spaniol, era asigurat la vestita companie britanică de asigurări „Lloyd's” și transporta petrol din Orientul Mijlociu pentru compania olandeză „Royal Dutch Shell”. De prisos să mai spunem că armatorul și proprietarul încărcăturii erau asigurați, așa încît în urma catastrofei au fost despăgubiți. Numai nava era asigurată pentru 12 milioane dolari. În schimb locuitorii bretoni nu au fost despăgubiți!

Așa se face deci că de la începuturile pavilioanelor de complezență s-au înregistrat peste 60 de asemenea catastrofe cu tot cortegiul de consecințe asupra faunei și florei marine, a celei de pe coastă ș.a. În atare circumstanțe este pe deplin justificată opinia revistei „Le Nouvel Observateur” care, despre eșuarea lui „Amoco Cadiz”, scria rîspicat că reprezintă „o crimă pur și simplu”. Totuși, afacerile pavilioanelor de complezență prosperă în continuare iar „Le Monde Diplomatique” vorbește chiar că, în pofida scandalului declanșat de procedeu, nimic nu pare să sugereze că se va schimba ceva. Și aceasta întrucît există o serie de state — Panama, Singapore, C. S. Somalia, Bermude, Bahamas, Costa Rica) specializate în a acorda pavilioane de complezență, ele devenind autentice „paradisuri fiscale”. Mai precis ele permit ca proprietarii și constructorii navei să fie persoane de alte naționalități ce au nevoie de formalități minime la înregistrarea lor. Apoi impozitul pe venit e foarte mic sau chiar evitat. Taxele sînt mici chiar la tonaj mare iar, de regulă, echipajul e format din marinari de mai multe naționalități cărora, în aceste condiții, li se oferă o remunerație insignifiantă. În plus, condițiile de viață pe atare nave sînt de-a dreptul umilitoare. Se știe, de pildă, că în martie 1978 cînd „Flautis”, sub pavilion cipriot, s-a împotmolit în portul Sète, cei nouă marinari ai săi nu părăsiseră bordul nici măcar o zi de exact trei ani!

Așa pare și mai clar de ce numărul accidentelor navelor sub pavilion de complezență este — firește — foarte ridicat. Vicii de construcție, nerespectarea regulilor de securitate sau erori omenesti — iată cauzele inerente sistemului de complezență, în spatele căruia se află setea de bani, de cît mai multe profituri și avantaje.

PETRE NICOLAE

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Încă un om

N-aș vrea să încheiem această lună din Anul Animalului — poate nu s-a observat îndeajuns, dar 1978 nu e doar Anul Schubert, Anul Jules Verne, ci a fost consacrat și An al drepților animalieri la ceva mai multă hrană, la o protecție cît de cît mai mare și la, oricît de abstractă ar fi această noțiune, o anume fericire — fără să luăm în considerație ceea ce s-a întîmplat în prima ei zi, chiar de 1 Mai: atunci, un om, un japonez, Naomi Uemura, nu mai vîrstnic de 37 de ani, a ajuns singur, tras doar de cîini, la Polul Nord. Ar fi al șaselea pămîntean care a ajuns astfel la Pol, cu mijloace strict terestre. Omul a pornit-o frumos, la 5 martie, din Canada, de pe insula nord-vestică Ellesmere și în 57 de zile a străbătut cele 500 de mile care despart insula de banchiza pe care se află marcată una dintre cele mai prestigioase convenții ale lumii — la fel de abstractă ca noțiunea mai sus-citată — numită Polul Nord. Pentru o bună informare, să precizăm că omul acesta nu e la prima sa ispravă în aceste domenii pe care nu avem altfel a le caracteriza decît cu vorbele filosofului care în fața acestor spații infinite și pustii, a tăcerii lor, zicea că se îngrozește. Uemura a urcat singur pe Kilimanjaro, singur pe Aconcaqua, singur pe plută a coborît Amazonul și în '75, tot singur, doar cu cîini, a străbătut în sanie, Groenlanda pînă în Alaska, 7 500 de mile. În drumușorul ăsta, Uemura a ajuns la capăt mai mult mort decît viu, căci a trebuit — pe lângă atîtea și atîtea dificultăți inimaginabile pentru noi, sedentarii — să și mai jertfească o bună parte din haine și încălțări, pentru a confecționa din pielea lor, mici — cum dracu să le spunem? — botoșei pentru labele cîinilor, rănite și înghețate de miliardele de ace ale zăpezii. N-aș vrea să se creadă că-l cînt pe Uemura din demagogie antisedentară sau din invidie. Eu, unul, pînă și la Chitila mă gîndesc și mă răzgîndesc de zece ori dacă să plec sau nu. Ca poetul Charles Baudelaire, zic și eu că urăsc mișcarea ce deplasează liniile. Recunosc că mulți se-

meni din jur mă ajută și mă întăresc în această convingere nu prea exaltantă. După cum, dacă m-ar ține curelele și încălțările și alte lucrășoare din piele, primul meu drum n-ar fi la Polul Nord, nici în ruptul capului. Ca să fiu franc, în acest domeniu, al aventurilor umane, înclin spre calmul democratic, generos și sarcastic al unui pașnic englez, un londonez cu numele de Schwartz, care, în 1939, întrebînd de un vecin de polier ce părere are despre faptul că în acea zi a început războiul, a dat acest răspuns: „Probabil că le place.” Cu atît mai logic cred că un om nu străbate un drum pînă la pol fără să-i facă plăcere, înainte de toate. Nimeni nu mă va convinge că Uemura a fost luat între baionete, să urce în sanie și să se tîrască pînă la pol. Toate caznele acelea infernale care pentru a fi înfruntate îți trebuie „un curaj confundabil cu inconștiența”, zic chibîții competenți, toate furtunile, toate singurătățile, toate nopțile acelea de spaimă și ură, toate ghețurile — zile întregi Uemura a plutit pe o asemenea „placă” rece de o sută de picioare — toți urșii care veneau și nu veneau pe urmele lui — unul a venit noaptea și l-a răsturnat cortul, după care a mîncat aproape toată hrana cîinilor și a fost necesar ca a doua zi omul să omoare ursul cu cîteva focuri de carabină, — toate grozăviile, toate vorbele spuse și nespuse în fraze mult mai bolborosite decît această retorică a mea, de om care nu știe mai mult de colțul străzilor sale, toată aventura asta nu mai puțin cosmică a cuceririi unui pol nu poate fi concepută fără o imensă plăcere, pe măsura chinului și orgoliului lui, și asta a fost dintotdeauna salvarea omului: în voluptatea vieții există ceva mai puternic decît toate nenorocirile îndurate. Din acest punct de vedere, ceea ce m-a frapat în toată povestea lui Uemura a fost mica, infima întîrire provocată în itinerarul său de o cățea care a născut pe acest drum șase căței, luați și ridicați la cer cu un avion, pe o viscolniță grea, după manevre complicate. A ține seamă de șase vieți, ca și de una singură, a respecta o respirație, o privire — o, Doamne, cite naivități sub condei, în vifonița lumii — a fi naiv pînă la capătul umanismului, pînă la polul umanismului, e poate suprema noastră aventură pe această imensă banchiză de gheață.

RADU COSAȘU

„Povestea vorbei” pe Valea Bistrei

Intru confirmarea faimei sale de neosit catalizator al artei amatore, Comitetul pentru cultură și educație socialistă al județului Caraș-Severin, împreună cu Centrul județean de îndrumare a creației artistice de masă, a avut strălucita inițiativă de a organiza un Festival interjudețean de teatru nescris și folcloric, numit sugestiv „Povestea vorbei” (19, 20, 21 mai a.c.), și desfășurat într-un spațiu parcă anume făcut pentru dănuirea culturii noastre populare — Valea Bistrei, prin satele ei curat bănățene și curat românești: Glimboca, Bouțari, Zăvoi și Măru. Sigur, dintr-un asemenea prim festival al genului, nu putea lipsi — și nici nu a lipsit — celebrul moș Constantin Iugan cu celebrul său teatru din Șanț (Bistrița-Năsăud), primul în vîrstă de 83 de ani, celălalt, de 66, deci amîndoi înțelepți, așa cum nu se dovedea a fi intrutotul bătrînul care își împarte averea, cum, chiar cu literă mică, se întitulează spectacolul fără manuscris. Zicea moș Constantin Iugan reporterului curios să-i afle pricina vitalității lui și a teatrului pe care îl face: „D-poî cum? ! Ar fi bine dacă găsești o comoară s-o îngropi la loc și să nu mai știe nime' de ea? !... Așa-i că n-ar fi frumos? !”. Cum răspunsul era artă evidentă, rămîne doar să adăugăm că țărani-artiști din Șanț — și îndeosebi țărăncile-artiste, precum Reghina Oлару, Octavia Mezei, Sabina Constantin și Anisia Potiuș — au jucat cu atîta naturalețe, detașare și atît de firesc, încît sălii i se părea că satul s-a mutat pe scenă iar scena în sat, dispărînd, așadar, orice idee de fals și... poulare. Se știe, actorii (totuși!) își spun pe numele mic, așa cum se întimolă acolo în

Șanț, nume pitorești, ca vorba lor fără seamăn: Ion, Ironim, Solovăstru, Arpad și, evident, Constantin, al lui Iugan, bătrînul care, cunoscîndu-l, prin '35 pe Dimitrie Gusti, a ajuns să vadă și Poiana Mărului cum îl întimpină în altă primăvară. Din Holodul bihorean, festivalul a fost onorat de trupa de amatori condusă de țărancă Lucreția Solomie, „baba căminului”, cum i se zice, spectacolele fiind „Dracul era chiar vecina” și „Cine poartă vina?”, sensul lor fiind unul moralizator, cu un iz didacticist. Au fost înscenate întîmplări autentice, pășanii, roștite în fascinantul grai ardelenesc, priceput și savurat și de bănățenii care au asaltat săliile festivalului „Povestea vorbei”. Citiți cu atenție numele interpreților din satul Holod, creatori de teatru frumos: Lucreția Solomie, Floare Solomie, Gheorghie Solomie, Ana Solomie, Nicolae Solomie, Floare Junc și Pătru Junc. Din Maramureș au „descălecat” în Valea Bistrei artiști-țărani sau țărani-artiști fără păreche, cum se cîntă; arta făurită de ei poartă un nume simbolic din istoria gravă a Ardealului: Moisei. Depășind, citiva, caracterul de teatru nescris, dar rămînînd în conceptul de teatru folcloric, formația din Valea Ștejarului (com. Vadul Izei) a reușit să evoce episodul trist al unor atrocități tot fără păreche: „Deasupra Moiseiului / Să coboară noapte gre / Fără lună fără ste' / Noapte gre și suflă vînt / Cu lacrimi pînă-n pămînt / Că nu-i noaptea ca noaptea / Că-i mai neagră ca moartea”... „Munții s-or cutremurat / Soarele-o-ncercănat / și în sinje s-o-mbrăcat / O, Moisei, Moisei, / Tăt ești pară și scîntei”, pentru ca finalul să închidă tragedia

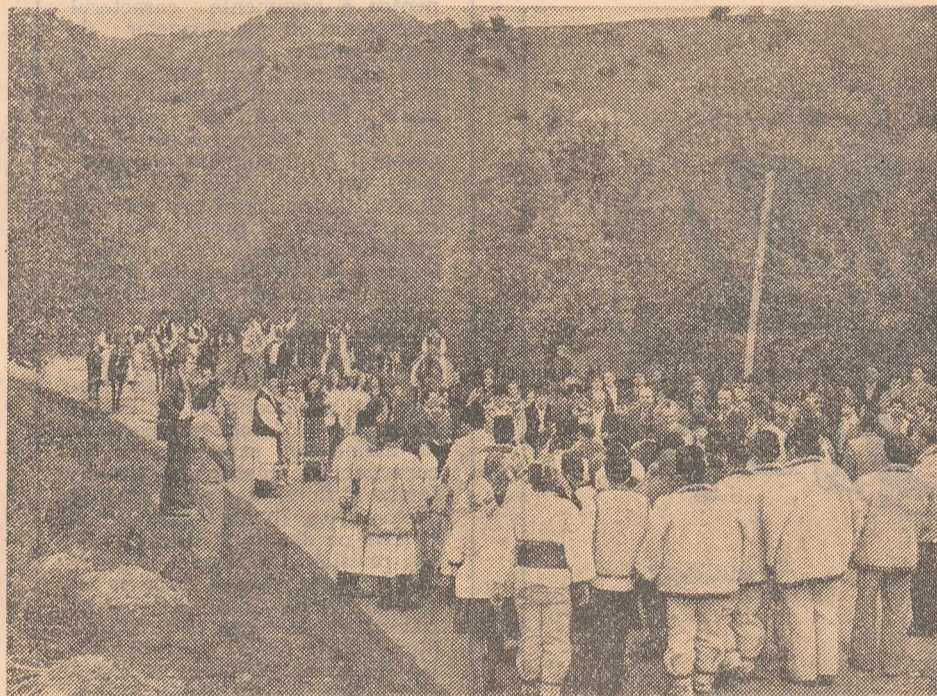
aceasta absolut optimistă: „O, Moisei, Moisei, Moisei / N-or muri bărbații tăi / Cît o fi român-român / Pă pămîntul lui stăpin”. Doi oameni inimoși stau în fruntea țărănilor din Valea Ștejarului: Ion Ardeleanu Pruncu, directorul Casei de cultură din Sighet, și Ioan Naghi, director de școală și de cămin cultural în satul din Valea aceea, unde, cum zicea Petru Munteanu, pînă prin '77 teatrul a ajuns numai prin radio și televizor; așa zicea Petru Munteanu, priceput la toate, de la teatru la horincă, de la făcut injecții la foalele potcovarului, iar cioplitorul în lemn Petru Godja merită a fi văzut și în viața de toate zilele, nu numai pe scenă, ultima îndeletnicire pîrîndu-i-se, toluși, vrednică de sărbători. Formația de teatru popular din satul gazdă, Măru, și ea laureată a Festivalului național „Cîntarea României”, a închipuit pe scenă o marșă a vaselor, obicei al locurilor, indemnînd femeile la hărnicie și satirizînd lenea și a-furisenia unor soacre. Piesa este plină de dinamism, de culoare locală, de farmec, izbînzî datorate fiecărui interpret, dar mai ales animatorilor, soții Talida și Simion Micu, țărani din Măru. Ca să fie veridică pînă la capăt, piesa a avut între „interpreți” și cițiva prunci, care, de emoția debutului, n-au ațipit nici la ora tirzie (23!) a urcării pe scenă. Alături de țărani, directorul întreprinderii „Oțelul Roșu”, ing. Antonică Dijmăreacu, recunoștea printre actori și mulți muncitori navetiști, oțelari, iubitori și ei de frumosul sfîrșitului de săptămînă.

In rest, această — pînă acum — unică manifestare comună a teatrului nescris și folcloric a avut, în completare, o gală de

filme realizate de membrii cinecluburilor „Semenicul” și „Oțelul Roșu”, o întîlnire cu condeieri țărani din județul Caraș-Severin, o paradă a participanților la „Povestea vorbei” (pe străzile satului Măru) și multă ospitalitate din partea celor care, la propriu, i-au găzduit pe invitați (Holodul la Glimboca, Șanțul la Bouțari, Valea Ștejarului la Zăvoi); în plus, duminică dimineață, în saloanele hotelului „Scorilor” de la Poiana Mărului, s-a înjghebat un nou spectacol comun, care, clar ca lumina zilei, a dovedit că teatrul se naște din nou, altfel, dar cu aceeași spontaneitate și entuziasm. „Această primă ediție a festivalului — ne mărturisea tovarășul Eugen Someșan, președintele Comitetului județean pentru cultură și educație socialistă, — ne-a convins că merită să continuăm și să întregim, numeric și calitativ, manifestările viitoare. Revitalizînd acest gen artistic, dovedim, totodată, complexitatea și varietatea Festivalului național „Cîntarea României”. La aceste sentimente de deplină satisfacție ale organizatorilor, este vrednic de menționat că, invitat la festival, președintele Comitetului pentru cultură și educație socialistă al județului Arad, tovarășul Liviu Berzovan, a hotărît ca, la manifestarea din toamnă a scriitorilor țărani din întreaga țară (ediția a doua), să nu lipsească de pe afiș piese... nescrise și folclorice, fiindcă textele respective înseamnă, categoric, o anumită literatură dramatică.

Iată cum, fără prea multă zarvă publicitară, în Valea Bistrei s-a creat artă autentică prin creatorii de frumos și de bucurii care sînt amatorii scenei și profesioniștii culturii noastre populare din Măru, Șanț, Holod și Valea Ștejarului, toți oameni fără pereche.

TEODOR BULZA ■

Valea Bistrei — spațiu al dănuirii culturii noastre populare — îi primește pe artiștii țărani.

Marșea vaselor a prilejuit debutul unui interpret de 3 anișori
Fotografii de Ion PREDOȘANU ■

■ COLECTIVITATEA, PLENUL ETICII ȘI ECHITĂȚII

Și-a pus mulțumită cerceii de aur și nu s-a întrebat din ce bani i-a dăruit fiul care nu lucra

Cu aproape 2 ani în urmă, o mamă, puternic șocată de nesăbuința săvîrșită de fiul său, Nicolae Cochei, se prezenta din proprie inițiativă la sediul Miliției județului Gorj.

— ...Vai, dar vă dați seama în ce situație ne aflăm? Eu și soțul meu ocupăm funcții onorabile. Ce-o să spună lumea cînd o să audă? Cum o să ne privească vecinii, cunoștințele? Nu ne-am așteptat ca el să ne facă una ca asta. Anturajul l-a adus aici. Pe noi nu ne-a mai ascultat. Faceți dumneavoastră tot ce puteți. Poate reușiți să-l îndreptați...

— Firește, vom face tot ceea ce este posibil, ceea ce intră în competența noastră — i-a răspuns el femeii. Dar, hotărîtor pentru îndreptarea fiului dumneavoastră rămîne preocuparea părinților de a-l readuce pe drumul cel bun. Mai cu seamă într-o casă în care mama este educatoare iar tatăl profesor. Băiatul are toate șansele să se îndrepte. Depinde, așadar, în primul rînd de dumneavoastră...

Era de așteptat ca cei doi părinți să împletească armonios sentimentele filiale cu metodele pedagogice, să-și consacre întreaga putere de muncă și experiență profesională pentru realizarea scopului dorit...

— Am aflat că băiatul dumneavoastră nu mai lucrează la „Autoservice”, unde am intervenit să fie încadrat — s-a interesat după cîțva timp ofițerul.

— Da, tocmai voiam să venim, să vă cerem sprijinul. Poate îl găsiți undeva. Nu știm unde a plecat...

Și a fost găsit de miliție pornit într-o aventură periculoasă. Readus acasă, părinții au promis că se vor ocupa mai mult de el.

Altădată a fost surprins de miliție practicînd jocuri de noroc interzise. Părinții au suportat amenda și iar au promis...

A fost chemat în cîteva rînduri la miliție și sfătuit să se încadreze undeva, i s-au făcut din nou recomandări, dar tînărul N. C., trecut între timp de 18 ani, a preferat să mai aștepte, să se mai gîndească...

Și era văzut așteptînd și filosofînd — fie-ne iertat că folosim această expresie la modul ironic — ore în șir prin localuri publice lingă paharele de coniac. Cît de îngrijorat era oare tatăl de cazul fiului său? Într-o zi, ofițerul, care cunoștea mai îndeaproape necazul familiei respective, l-a întîlnit în oraș. S-a îndreptat spre el cu gîndul să-l întrebze despre băiat, să se mai sfătuiască, eventual... Cînd s-a apropiat a salutat

și a așteptat răspunsul cuvenit. Dar, spre surprinderea ofițerului, acesta nici măcar nu l-a observat.

Dealtfel, abia atunci și-a dat seama că tatăl cu pricina era turmentat. „Nu este de mirare... și-a zis ofițerul. Ce exemplu poate fi pentru băiat...”

Cum era de prevăzut, viața parazită a tînărului N.C. avea să-l împingă spre fapte și mai grave. Plimbările prin diferite localități și numeroase ore petrecute în restaurante cereau bani, tot mai mulți bani. N.C. a început să comită furturi. În anturajul altor elemente infractoare, ca Nicolae Popovici și Ion Păsărin, a colindat cîteva județe, prin care au săvîrșit spargerile de magazine.

— Unde este băiatul dumneavoastră? — se interesau cei de la miliție, așa cum solicitase și mama tînărului respectiv.

— Nu știu. Chiar aveam de gînd să venim... Poate aflați...

Și iată că după cîteva săptămîni de aventură, tînărul C. revine singur acasă. L-au întrebat oare părinții pe unde a umblat? De unde a avut bani? Că doar transportul, cazarea, masa — ca să nu mai vorbim de distracții — nu i le oferea nimeni pe gratis. Nu știm exact

cum au reacționat soții C. la reîntoarcerea fiului rătăcitor. Ne permitem să deducem, însă că nu s-au alarmat. Odorul mamei nu numai că a făcut pe mieușelul și a cerut scuze pentru că a plecat fără să spună, dar a venit și cu... cîteva cadouri de valoare: un ceas, cerceii și altele. Momentul era prea emoționant ca să-i pună întrebarea: „De unde, fiule, aceste obiecte, atîta timp cît tu nu lucrezi nicăieri?” Fiul a spus atît: „am făcut rost de ceva pentru matală, mamă; dumneai a răspuns „mersi” și fiecare și-a văzut mal departe de ale lui.

Nu mai că surpriza cea mare, și amără în același timp, n-a întîrziat să vină. După cîteva zile, soții C. se văd nevoiți să accepte o percheziție domiciliară. Cîțiva lucrători de miliție dintr-un județ în care cei trei aventurieri își lăsaseră amprentele digitale pe rafturile magazinelor din care furaseră ceasuri, bijuterii și alte obiecte, aveau asupra lor, atît mandat de efectuarea percheziției, cît și o fișă cu amprentele tînărului C.

— Vă rog să mă scuzați — s-a adresat unul dintre ofițeri femeii împovărate de rușinea pe care i-o pricinuiseră din nou fiul — dar trebuie să predați și ceasul de la mina dumneavoastră! De asemenea, și cerceii. Poftiți și citiți procesul verbal pe care l-am întocmit la locul spargerii. Fac parte din obiectele furate...

MIHAI GROZAVU ■

Ancheta noastră despre

Comerțul cu flori

● Cităm dintr-o „Notă privind producția și valorificarea florilor”, alcătuită de Consiliul pentru coordonarea și îndrumarea activității de aprovizionare și prestare de servicii către populație și aprobată în ședința Biroului Executiv al Guvernului în decembrie 1977: „Din punct de vedere organizatoric, atât activitatea de producere, cât și cea de valorificare nu este coordonată unitar. Din studii preliminare, se apreciază că pînă în anul 1980 desfacerea medie pe locuitor timp de un an va ajunge la aproximativ 50 de lei, adică practic la dublarea desfacerii înregistrate în momentul de față. Se impun, în aceste condiții, următoarele măsuri: organizarea și sporirea producției de flori destinate nevoilor interne, cât și pentru export, prin asigurarea bazei tehnico-materiale necesare; organizarea corespunzătoare a rețelei comerciale de vânzare a florilor; asigurarea unui cadru organizatoric corespunzător de conducere unitară a producției de flori, pe total țară”. Aceste măsuri, după cum vom vedea, se impun și astăzi, cu stringență chiar. Anul trecut, producția totală de flori tăiate a țării a atins cifra de 107 milioane fire (circa 75 la sută garoafe, 6 la sută trandafiri, 5,8 la sută frezia etc.) și, respectiv, 768 000 ghivece cu flori. De la Direcția generală comercială a Capitalei am aflat că numai în București s-au vîndut anul trecut 12,1 milioane fire flori tăiate și 326 700 ghivece, dar că în 1980 această desfacere va trebui să ajungă la 14,2 milioane fire și 420 000 ghivece. Oricum, după calculele anticipate, pînă la sfîrșitul cincinalului producția fizică destinată pieței interne va fi cu 75 la sută mai mare decît cea a anului 1977!

Cu toate acestea, dificultățile în aprovizionarea Capitalei, ca și a altor orașe și municipii din țară, sînt evidente, cultura florilor (deși una dintre cele mai rentabile) rămînd destul de mult în urma dezvoltării pe care o cunosc celelalte culturi agricole. De această evidență au știut din păcate să profite o multime de cetățeni în căutare de profituri ușoare, care s-au alcătuit într-o adevărată „tagmă” a comercianților, ce stăpînește astăzi o importantă parte a pieței interne de flori. Cităm, pentru edificare, dintr-o altă notă, pusă la dispoziție de tovarășul Stelian Voiculescu, director general adjunct în cadrul Direcției generale comerciale a Consiliului popular al municipiului București: „Pentru a se impune prețul, în vederea eliminării unor speculații din partea comerțului particular, să se analizeze posibilitatea ca să se asigure prețuri de mercurial, intensificîndu-se totodată controlul, pentru ca ele să fie respectate”. Intenții cu adevărat bune — dar s-a reușit oare să fie ele puse în practică? Iată întrebarea de bază, la care încercăm să răspundem ancheta de față.

Cînd mijeau zorii, Niculina Alexandru avea 25 de ani și un coș uriaș de flori, cel mai frumos din toată Piața Coșbuc, pe care se pregătea să-l transporte în fața Spitalului „23 August”, în Pantelimon. Are fața îmbujorată de aerul tare al dimineții și de efortul pe care-l face stringînd la piept un snop uriaș de flori, cumpărate proaspăt de undeva de la colțul străzii, departe de ochii celorlalți femei din piață, care așteaptă încă de cu seară apariția producătorilor. A țăranelor vînzînd flori „en gros”. Se simte bucuroasă și asta i se vede cu ușurință din ochi, dar nu atît prin întîmplarea ca tocmai în ziua precedentă, de cînd sosise la piață, să împlinească 25 de ani, ci mai cu seamă pentru că în față are o zi ce se va arăta desigur chiar foarte bogată. Bogată nu atît în întîmplări (va rămîne de la 6 dimineață pînă spre seară numai la locul ei, cel din fața spitalului), cît în bani... Niculina are cinci copii acasă și un soț care nu se prea omoară cu munca. A bîgat mai bine de 1 500 lei în flori în noaptea respectivă, între care 800 de lei numai pentru două sute de fire de bujori. Profesia Niculinei este cea de florăreasă. Posedă o autorizație care-i dă dreptul să practice activitatea de comerț. Felul acestei activități: comerțul cu flori naturale.

Sînt mai bine de 300 de posesoare de astfel de autorizații în București (față de doar circa 50 de unități de stat pe profil), între care aproximativ un sfert vînd în Piața Unirii. Restul își au stabilite locurile prin diverse părți ale orașului, pe la colțuri sau intersecții, în puncte fierbinți sau zăduri comerciale, cum ar fi în jurul Universității, la Cismigiu, piețele Romană și Obor, pe Dorobanți colț cu Ilie Pantilie și așa mai departe. Fiind vorba de o meserie dintre cele incluse în categoria „liber profesioniști”, supusă impozitului pe venituri, circumscripțiile financiare ale celor opt sectoare bucurestene au stabilit un impozit forfetar trimestrial de 500 lei. Anual unei florărese i se percepe deci un impozit de două mii de lei, dar, după spusele lui Vasile Neguț, seful Circumscripției financiare a sectorului 4 (care arondează și Piața Unirii), în unele cazuri impunerea se reanalizează, în funcție desigur de venitul efectiv realizat, ajungîndu-se uneori pînă la aproape 20 000 lei impozit anual, corespunzător unui venit net de 45 000—50 000 lei. Dar, tot tovarășul Vasile Neguț mărturisea că personalul circumscripției nu are decît posibilități reduse de depistare a vînzărilor zilnice și deci a venitului real. Oricum, din cele circa 80 de florărese avînd autorizație de funcționare la tarabele din Piața Unirii, sau la alte piețe din sectorul respectiv, numai cel mult 30 suferă de pe urma modificărilor la impozitul forfetar. Acestea fiind precizate, ne-am hotărît să investigăm și noi, după posibilitățile noastre desigur reduse, chiar dacă nu doar pentru a da o mină de ajutor celor de la circumscripțiile financiare.

Pentru asta a fost mai întîi nevoie să facem un drum nocturn pînă în Piața Coșbuc din cartierul Rahova, acolo unde Niculina Alexandru, Vasilica Matei, Leana Cirna, Nicolae Elena, Leana Iu' Macău și alte asemenea cetățene ale Bucureștiului cumpără între orele 12 și 4 de noapte florile ce vor fi vîndute a doua zi de dimineață în tot orașul. Aici, într-un spațiu de nici o sută de metri pătrați, la lumina foarte timidă a două tuburi de neon fixate în perete, mai mult pe întuneric și pe pipăite, vreo sută de florărese stau și așteaptă marfa, unele-

nesc în întuneric. În fine tranzacția se încheie și sutele motolite trec în buzunarele „angrosiștilor”. Există însă și aici, în Piața Coșbuc, o netă stratificare a florăreselor, unele cumpără mai repede și uneori chiar pe sub mină (adică dincolo de cadrul cit de cit organizat al pieței, aflată sub supravegherea mai mult plictișită a unui anume Mihai Serbănescu, vînzător de bilete la poartă), altele rămîn cu cosul gol și după o noapte întreagă de așteptare — care după cum îi e norocul, rezezițuina guri sau puterile buzunaru-lui. Spre dimineață tirgul se încheie, florăresele încarcă taxiuri cu flori, își string fustele și se urcă și ele lîngă soferii, cu destinația Piața Unirii sau spre celelalte locuri de vînzare. În piață, pentru numai cîteva lei închiriază o tarabă și uneori o umbrelă de soare, locurile sînt ca și rezervate celor mai cunoscute dintre ele, și de cum răsare soarele încep vînzarea. Încep de fapt specula. Zilele trecute, fiind și o oarecare zi de onomastică, am urmărit cu stupoare escaladarea prețurilor în comerțul cu flori, în piețele Unirii, Obor sau în alte zone ale orașului, preturi-unicat, de parcă întreaga activitate ar fi dirijată de oameni aflați în afara perimetrului vizual, alergînd de la un punct la altul pentru a stabili nivelul de vînzare la această adevărată bursă a florilor. Avînd avantajul de a cunoaște încă de cu noapte prețul inițial de vînzare al mărfii, o marfă atît de rentabilă desigur în zilele noastre, la lumina zilei am constatat — dealtfel cu ușurință! — că prețul respectiv se dubla, se multiplica, uneori se tripla, ajungînd la cifre de-a dreptul astronomice în buzunarele comercianților. Spre exemplu, ca să nu fie doar vorbe goale tot ce-am spus pînă aici: de la prețul de 0,25—0,35 lei firul de margarete în piață, la tarabe el s-a ridicat la 2—2,50 lei; de la 3,50—4 lei, bujorul a ajuns la 7 și 8 lei; de la 1 leu snopul de zece fire de „floarea miresei” s-a ajuns la 20 lei!!; de la 0,50—0,60 lei, narcisele s-au vîndut cu 1 leu și 1,50 lei firul; „garofitele” au crescut ca preț de vînzare de la 0,50 lei pînă la 5—6 lei... Garoafe n-am întîlnit deloc la vînzare în Piața Coșbuc, dar spre surprinderea noastră în Piața Unirii, ca și în alte părți, am văzut vînzîndu-se garoafe superbe, de obicei la prețul de 7—8 lei firul!

În Piața Unirii există și trei florării, să le spunem „oficiale”. Două aparțin întreprinderii horticoale „1 Mai” și una este o reprezentanță a întreprinderii „Codlea”. Ion Gidea, responsabilul la „Florăria Unirii”, vînduse simbăta trecută 6 200 de gladiole și 1 000 de garoafe, ultimele la prețul de 4 și 3 lei firul. În magazin nu se mai vîndeau în cursul după-amiezii decît gladiole (6 lei), garoafe nu mai existau decît în camera alăturată, acolo unde se confecționau coroane, jerbe și luminări împodobite pentru nunți, acolo unde ochiul cumpărătorilor nu putea pătrunde. Magazinul „Codlea”, din același perimetru, vinde de aproape un milion de lei pe lună — în vreme ce una dintre cele mai mari unități ale „horticoalei”, cea din Piața Romană, nu atinge decît rareori cifra de 500 000 lei încasări din vînzările lunare. La Piața Romană, responsabilul Ion Cojocaru nu ne-a putut prezenta duminică spre prînz decît încăperi și magazine absolut goale — deși primise în ultimele două zile 7 200 de garoafe, 2 000 de gladiole, 1 275 crizanteme, 200 cale, 130 anturum și 100 gerbera. Majoritatea dintre ele s-au vîndut la prețul de 6 lei, mai puțin anturum (15 lei) și garoafele — 4 și 2 lei. „Zilele acestea, ne spunea dînsul, și dacă am fi avut de cînci ori, de zece ori pe atît — abia dacă am fi putut face față vînzării!”. Să fie atunci comerțul cu flori naturale un rău totuși necesar, avînd în vedere cererea uriașă a Capitalei în fata acestei mărfi purtătoare de frumos? Răspunsul este numai pe jumătate afirmativ, iar unitatea „Codlea” din Piața Unirii stă mărturie pentru aceasta, intrucît, cum am văzut, ea prezintă mai mult rafuri goale dar și un plan de vînzări care atinge aproape milionul de lei lunar. Este limpede, nu-i prea greu de cumpărat, ca intermediar în vînzare, încă de dimineață uriasă snopuri de garoafe (care, cum am văzut, nu s-au

găsit aproape deloc în Piața Coșbuc!), de cîte 100—300 de fire chiar de la florărie, pentru a fi revîndute mai tirziu în piață, la prețul dublat!! Tocmai de aceea am spus că Piața Coșbuc rămîne totodată un paravan, o scutire aruncată în ochii eventualilor curioși care, la drept vorbind, sînt foarte puțini în sectorul respectiv.

Dacă facem o cit de mică socoteală vom vedea că o florăreasă care vinde 200 de bujori, 100 de garoafe, 150 de narcise, apoi albăstrele, margarete și așa mai departe are un venit net de minimum o mie de lei pe zi — din care am avut grijă să scădem prețul de cumpărare al mărfii, perisabilitățile, transportul și taxele de piață. Mai rămîne impozitul fiscal — în medie, după constatările noastre, 8 000 de lei pe an, dar rămîna totodată un cîștig de-a dreptul fabulos, chiar dacă zilele de excepție sînt totuși mai puține în cursul unui an decît conține calendarul. Dar, dacă sînt 40—50 de asemenea zile — și sînt! — fără a mai pune la socoteală zilele obișnuite, cu numai 400—500 lei încasări, faceți dumneavoastră calculul mai departe și spunetți dacă ajungeți la aceleași concluzii cu cei de la circumscripția financiară care, zi-ce-se, n-au destule mijloace de depistare...

Să dispară florăresele din București? Este departe de noi gîndul de a susține o asemenea idee, numai că după părerea noastră întreaga activitate a comerțului cu flori este prea mult lăsată la voia întîmplării, la mina speculanților și a traficantilor de flori sustrate din diferite puncte dimprejurul Capitalei, cum ar fi serele de exemplu. În piață, pentru vînzătorii de cartofii, ceapă sau brînză se fixează întotdeauna un preț maximal, după sezon și după mercurial — în vreme ce în comerțul cu flori nu există decît prețuri stabilite de comercianți, de florărese și de cei care se invîrt în jurul lor, după cit de avidă este „piața” desfacerii. Nu demult în Piața Unirii a fost descoperit, mai mult printr-o întîmplare, un anume Mircea Colonișteanu, responsabil la magazinul de flori din Piața Dorobanți, aparținînd C.A.P.-ului Otopeni. Mircea Colonișteanu tocmai descărca o mașină plină cu garoafe. Marfa o primeau Florica Colonișteanu, soție, și Elena Costache, soacră și florăreasă. Soțul Elenei Costache, binecunoscut în Piața Unirii, n-are nici o altă ocupație în afară de cea de bețiv. Soții Colonișteanu au apartament proprietate personală, au vîndut un Ford Taunus și și-au cumpărat o Dacia 1300. Ceilalți copii ai Elenei Costache, pe nume Vasile, Costel, Ștefan, Nicolae, Marian, Laura și Elena, au aproape toți mașini proprietate personală, ca și frumoase corpuri de casă pe strada Oțeșani, cumpărate tot pe bani buni. Și exemple de felul acesta se pot găsi cu duiumul, în cazul că organe în drept și-ar da silința să se gîndească.

Dar dacă dispar florăresele, flori au să mai fie? Să vedem ce ne spune tovarășul Dorin Popescu, contabil șef al întreprinderii horticoale „1 Mai”. „În baza noastră de producție nu avem decît circa 9 hectare, împărțite în mai multe sere împrejurul Bucureștiului. Planul nostru de producție se cifrează la circa 30 de milioane anual, dar cel de desfacere la 50 de milioane. Pentru restul sîntem obligat să contractăm cu diverse C.A.P.-uri și I.A.S.-uri, între care îndoeșii cu I.A.S. Dealul Mare, din Urlați (Prahova). La etapa actuală, pentru a face față, am avea nevoie de circa 25 de hectare de sere — iar în plan nu avem alocate decît alte 9. Pentru a concura cu succes piața de flori, pentru a impune cu alte cuvinte prețul nostru și comerțului liber profesionist, ar trebui să producem de circa 10 ori mai mult!”. Zilele trecute „horticola” a scos spre vînzare peste 100 000 de garoafe și 30 000 de gladiole. Și, totuși, prețurile au urcat în Piața Unirii sau aiurea la 8 lei firul de garoafă, adică dublul prețului din comerțul de stat. Este cît de cît normal, o asemenea stare de lucruri? Este cît de cît justificată specula ce se petrece sub ochii consiliului popular și ai organelor fiscale, pur și simplu hoția pe care pitorăsele noastre florărese o fac la adresa cetățenilor care, cum-necum, vor să cumpere o floare?! Chiar nu se poate pune mai multă ordine și mai mult control asupra activității de comerț cu flori și a bursei florilor în București? Noi credem că tuturor acestor întrebări trebuie să li se găsească răspuns și mai credem că pînă și comerțul cu flori poate fi îndreptat spre o cale legală, prin preluarea integrală a lui de către direcțiile comerciale ale consiliilor populare. Se spune pe alocuri că, astăzi, comerțul practicat de florărese reprezintă una dintre ultimele tradiții ale pieței românești, îmbogățînd... peisajul local și acordînd o notă de folclor orașului! Să nu dispară această tradiție, să îmbrăcăm fete frumoase în minunatele noastre costume populare și să le risipim prin tot orașul, sub controlul și în organizarea unităților de stat. Să se purceadă la încheierea unor contracte ferme cu unitățile producătoare, ca și cu țărani producători de flori. Să dispară numai specula, hoția, afacerile pe sub mină, murdăria care se petrece astăzi sub frumozul paravan al comerțului (liber) cu flori. De obicei, în jurul unei florărese, mai exact în spatele ei, trăiesc liniștiți alți cinci, șase smecheri fără nici o ocupație. Sursa de îmbogățire este într-adevăr foarte generoasă! Iată deci ce se ascunde citeodată sub minunata meserie a comerțului cu flori, frumoasele și delicatele flori, neprețuitele comori naturale de frumusețe, pe care le iubim desigur cu toții...

DUMITRU GRAUR ■

„Cine mai ia florile miresei?”
TUDOR ARGHEZI

Interviul nostru cu prim-vicepreședintele F.R.F.:

„În fotbalul nostru s-a discutat mai mult decât s-a făcut”

— Tovarășe Nicolae Irimie, de luni dețineți funcția de prim-vicepreședinte al Federației Române de Fotbal. E de datoria noastră să vă felicităm pentru această alegere și e de datoria dumneavoastră să ne răspundeți la câteva întrebări. Să zicem că prima ar fi cine anume sînteți?

— Născut la Abrud, am 40 de ani. N-am jucat mult fotbal, dar am jucat, fiind legitimat, între altele, la Universitatea Cluj-Napoca, la juniori și, cîteva meciuri, la seniori. Legăturile mele cu fotbalul sînt mai vechi de 1 martie 1978, dată la care am intrat efectiv în federație, ca secretar. Timp de 7 ani, cît am fost președinte al Consiliului Uniunii Asociației Studenților Comuniști din centrul universitar București, m-am ocupat și de sport, deci și de fotbal. Apoi, între anii 1972 și 1975, am îndeplinit funcția de președinte al clubului Sportul studențesc.

— După cum se știe, la 22 mai a avut loc, la București, plenara Comitetului federal. Ce a discutat ea, la ce concluzii a ajuns?

— S-a discutat pe marginea unui raport al Biroului federal privind activitatea desfășurată de F.R.F., de comisiile județene, de cluburi și de secții de fotbal din întreg teritoriul pentru îndeplinirea sarcinilor ce revin acestor organisme din hotărârile de partid și de stat. Raportul a analizat, critic și autocritic, cauzele care au dus la rămînerea în urmă a fotbalului, trasînd sarcinile imediate și de perspectivă pentru îmbunătățirea activității fotbalistice din țara noastră. Au fost stabilite, în principal, măsuri care vizează perspectiva acestei discipline sportive.

— Anume?

— S-o luăm pe puncte?

— Firește. Punctul unu?

— S-au perfecționat inițierea, organizarea și funcționarea a 12 cluburi școlare de performanță pe lângă licee și școli generale. Unul dintre ele există, de fapt, la Bacău. Unități similare se vor întemeia, din toamnă, în județele Constanța, Hunedoara, Argeș, Timiș, Brașov, Dolj, Sibiu, Bihor, Arad, precum și la București, unde vor funcționa două asemenea cluburi. Ele își vor desfășura activitatea în regim de internat, cu baze sportive proprii, cu un program de învățămînt care să ofere, pe lângă pregătirea pe specialități, specialități industriale în primul rînd, posibilități de perfecționare fotbalistică. Dincolo de investiții, federația va asigura importante subvenții pentru alimentație, echipament, dotări materiale și așa mai departe, la această acțiune fiind chemate să contribuie și cluburile mari, care vor patrona unitățile școlare respective. Cele 12 cluburi școlare nu reprezintă, în concepția F.R.F., decît un punct de plecare într-o acțiune mai vastă care prevede apariția unor asemenea unități, într-un viitor apropiat, în toate județele țării.

— Cum vor deveni tinerii fotbalisti talenți elevi ai acestor cluburi?

— Prin examen, proba practică de

● Se vor înființa 12 cluburi școlare de performanță ● La București și Brașov, centre naționale de juniori ● Finale pe țară la nivelul școlilor generale și al liceelor ● Antrenorii din diviziile A și B, repartizați și, primii, retribuiți de federație.

aptitudini fotbalistice fiind eliminatorie.

— Punctul doi.

— Se vor institui două campionate naționale pentru elevi, pe grupe de vîrstă. Ele vor fi deschise tuturor elevilor între 8 și 18 ani, legitimați sau nu, cu excepția celor cuprinși în campionatul divizionar. Grupa cea mai mică, 8—12 ani, își va încheia întrecerile pe plan local. Celelalte, 13—14, 15—16 și respectiv, 17—18 ani, vor merge prin faze intermediare, școală, localitate, județ etc, pînă la finale pe țară. Punctul trei se leagă de întemeierea, din toamnă, a două centre proprii de juniori, organizate tot pe grupe de vîrstă, către care vor fi orientați tinerii fotbalisti de excepție, indiferent de domiciliul lor.

— Evident că ele vor funcționa tot pe principiul internatului. Dar unde anume? Pe lângă ce școli?

— La București și Brașov. Primul pe lângă Liceul industrial „Electroaparată”, celălalt pe lângă Grupul școlar profesional „Steagul roșu”. Urmărind să întărim fotbalul nostru de la baza piramidei, nu avem de gînd să scoatem numai jucători de valoare superioară celor care evoluează în prezent, ci și cetățeni, oameni pregătiți pentru viață. De aceea, în cele două centre, ca și în cluburile amintite, elevii vor juca fotbal, dar nu vor neglija învățătura.

— Înainte de a ajunge la punctul patru, dacă el există, am dori să aflăm altceva. În ultima săptămînă, am observat că ziarul „Sportul” n-a mai publicat, conform obiceiului, numele arbitrilor delegați a doua zi la meciurile din diviziile A și B. Am aflat că federația n-a trimis spre publicare lista cavalierilor fluierului. De ce, tovarășe Irimie?

— Pentru a elimina orice suspiciune și, nu în ultimul rînd, pentru a-i proteja pe arbitri de eventualele intervenții din partea uneia sau a alteia dintre echipe.

— Credeți dumneavoastră că se fac asemenea intervenții? De cînd lucrați în cadrul federației, vi s-a întîmplat așa ceva?

— Personal, nu mi s-a întîmplat. De altfel, din activitatea de la „Sportul studențesc” am fost apreciat, cred, pen-

tru corectitudine și intransigență. Cu mine n-au încercat, dar se zice să se mai încearcă pe ici, pe colo. Nu deținem dovezi palpabile dar, spre a preîntîmpina unele neplăceri, am hotărît în colectiv ca pînă la sfîrșitul campionatului să nu mai dăm publicității numele arbitrilor. Mai mult, delegările vor fi întocmite de o comisie restrînsă, formată din 3 membri. Ele vor fi comunicate direct arbitrilor în cauză, renunțîndu-se la înștiințările prin intermediul consiliilor județene. E bine de știut că, în general, arbitrajul ridică probleme deosebite la nivelul diviziilor B și C. Sigur, și la divizia A, oamenii se interesează de anumite probleme, e și firesc s-o facă, dar în limite normale. Părerea mea e că pe marginea arbitrajelor circulă multe vorbe exagerate.

— Am zice că, în general, în fotbalul nostru circulă prea multe vorbe exagerate.

— Cu siguranță că se discută mai mult decît se face. Cel puțin pînă acum.

— În 22 mai s-a stabilit componența Biroului federal, precum și cea a Comitetului federal. Multe nume noi, tovarășe prim-vicepreședinte?

— Nu. Credem că ambele organisme au o alcătuire echilibrată, reunind persoane de meserii și vîrste diferite, dar legate între ele prin pasiunea pentru fotbal și prin dorința ca el să devină mai bun, competitiv pe plan mondial. Astfel, în Biroul federal, alături de președintele F.R.F., Anghel Parascu, mai apar 3 persoane din activul federației, o serie de antrenori cu experiență, Tească, Oană și Angelo Niculescu, cîteva foști și actuali fotbalisti de performanță, Lupescu, Lucescu și Vigu. În rîndul membrilor Comitetului federal, am plăcerea să salut prezența scriitorilor Eugen Barbu și Adrian Păunescu care contribuie, prin scrisul lor, la acțiunea de redresare a fotbalului românesc.

— Atacăm punctul patru?

— Firește. Plenara a hotărît să se acorde o mai mare atenție pregătirii cadrelor de antrenori din rîndul foștilor jucători divizionari prin înființarea unui curs anual, cu 25 de elevi. Organizarea lui revine federației, ajutată de Centrul de perfecționare a cadrelor de pe lângă C.N.E.F.S. și de I.E.F.S. Tot-

odată, pentru reimprespătarea cunoștințelor antrenorilor mai vechi se vor desfășura, periodic, cursuri de reciclare și de atestare a categoriei de clasificare.

— Din cite știm, plenara a adoptat o hotărîre în virtutea căreia, din toamnă, antrenorii principali ai formațiilor din prima divizie vor fi retribuiți direct de F.R.F. E adevărat? Ce s-a urmărit prin această măsură?

— Așa e. Antrenorii principali din A și din B vor fi, din campionatul viitor, repartizați de Biroul federal și, primii, retribuiți din fondurile federației. Prin luarea acestei decizii, urmăm să creăm mai multă stabilitate tehnicienilor din fotbalul românesc, scoțîndu-i de sub arbitrajul unuia sau altuia dintre cluburi. Pînă acum au existat contracte, dar cite dintre ele s-au respectat?

— Puține, dar asta e altă poveste. Problema repartizării antrenorilor la echipele divizionare ni se pare o noutate. Adică, Zalău vrea să-l aducă pe antrenorul cutare, iar F.R.F. se opune?!

— Dacă va fi cazul, se va opune. Cluburile vor face opțiuni, iar F.R.F. va decide asupra alegerii.

— Tovarășe prim-vicepreședinte, o ultimă chestiune. Ce s-a discutat și ce s-a hotărît cu privire la sistemul competițional?

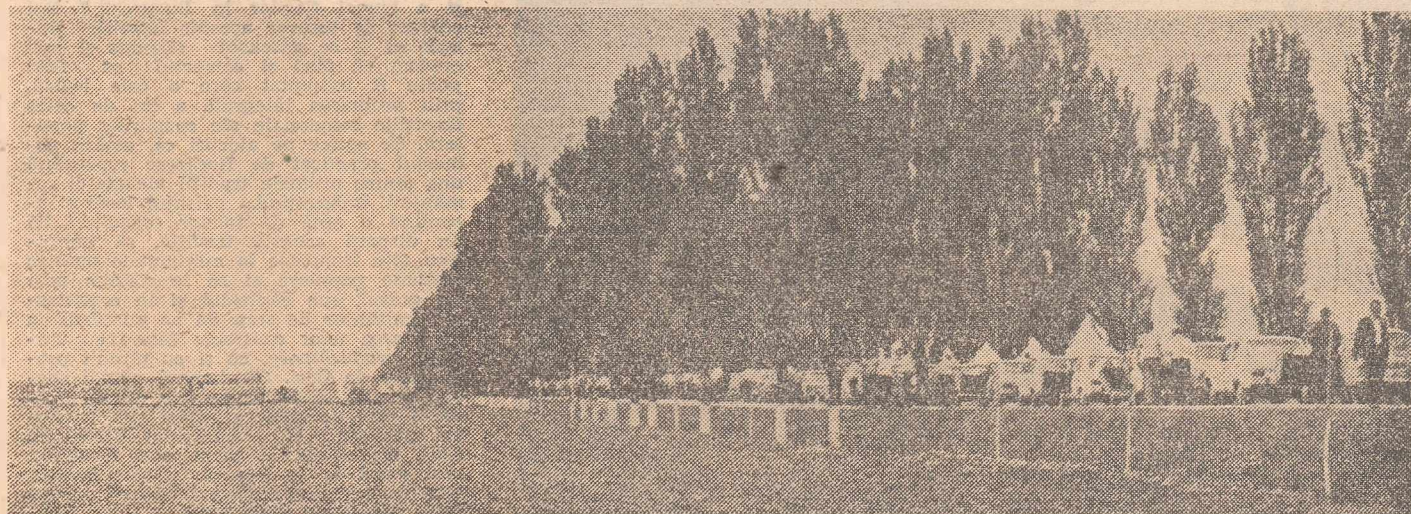
— La nivelul primelor divizii va rămîne la fel pentru sezonul competițional 1978—1979. În ceea ce privește divizia C, pornind de la ideea și de la necesitatea de a asigura o bază de masă fotbalului de performanță, s-a propus ca ea să fie reorganizată din toamnă, pe principiul seriilor județene. În plenară au fost și alte opinii, arătîndu-se că există unele județe care nu au capacitatea de a organiza competiții puternice. Problema e încă în discuție, urmînd să se ia o decizie în săptămînile următoare.

TRAIAN IORDĂCHESCU ■

DIVIZIA A

BUCUREȘTI: Dinamo — F.C. Argeș 1—0 (0—0). Prima înfrîngere a piteștenilor după patru victorii consecutive, dar o înfrîngere meritată după aspectul jocului, chiar dacă golul lui Dudu Georgescu a avut la bază o poziție de ofsaid, limpede după părerea noastră, contestabilă după cea a altor martori oculari, oricum nesuscitată de tușierul T. Moisescu. ● Argeșenii s-au temut prea mult de meciul cu Dinamo, ei încercînd să practice un joc deloc la îndemîna echipei, a tinerilor componenți care o alcătuiesc astăzi: „înghetarea” balonului. Dacă ar fi fost într-una din zilele sale bune (acum trecute!), Dinamo ar fi putut administra un scor sever echipei lui Iovănescu, care n-a avut curajul să spere în șansa ei, atacînd echipa campioană chiar pe terenul ei. ● În altă ordine de idei, chiar dacă piteștenilor le surd încă tricourile de campioni, trebuie să spunem că între F.C. Argeș '78 și F.C. Argeș de acum cîinci ani (echipa lui Barbu, Jercan, M. Popescu, Radu I., ...Dobrin și ceilalți), cînd Piteștiul a cîștigat primul titlu, este o foarte mare diferență, așa cum și între Dinamo de astăzi și cel de ieri distanța nu este mai mică. Clubul din Șoseaua Ștefan cel Mare și-a păstrat intactă astăzi doar... galeria, care cîntă cu aceeași pasiune pentru culorile dinamoviste. Cuvînte prea bune nu avem nici pentru oamenii de ordine de pe stadionul Dinamo (devenit iarăși neîncăpător pentru importanța partidei), care n-au izbutit să facă față asaltului peste gard a cîtorva sute de spectatori, rămași pe dinafară... ● De la oaspeții mai bine au jucat Toma, Radu II și Stancu, în timp ce la Dinamo, care pare totuși în creștere de formă acum, spre sfîrșitul campionatului, au plăcut doar Tălnar, Dobruș și, parțial, Dudu Georgescu. ● Spre finalul meciului, cînd oaspeții s-au hotărît totuși să atace mai consistent poarta lui Eftimescu, de prea multe ori a greșit celălalt tușier, focșeneanul P. Silvestru, care l-a oprit nemotivat din cîteva acțiuni. „Centralul” Sever Drăguleț (Drobeta-Tr. Severin) în general s-a descurcat, arbitrinđ modest dar corect. (Dumitru Graur)

ARAD: U.T.A. — Steaua București 1—2 (1—0). Arădenii au primit cum se cuvine echipa antrenată de conședăcanul log Emerich Jenei — cel care, după propriile aduceri amînte, a jucat fotbal și cu mingi de cîrpă cu ocazia falmoșelor meciuri dintre echipele cartierelor arădene, meciuri disputate pe Găiana (un fel de Maracana mai mică). Meciul de duminică a fost, după cum spunea presa locală, un moment aniversar, a 60-a întîlnire dintre cele două echipe, o manifestare a tradiționalei prietenii dintre cele două cluburi. În prima repriză, deși nu s-a jucat deloc dur, Vigu și Leac au primit cartonașe galbene, iar Coraș a intreris cu capul un gol superb. Fotbalul jucat pînă la pauză, lipsit de nerv, părea o stare în care toată lumea este mulțumită. Rezervîndu-se pentru telespectatori, după pauză, Steaua, care este după cum a dovedit-o în repetate rînduri, o echipă contradictorie nu numai de la o etapă la alta, dar și de la o repriză la alta (a se vedea și meciul televizat și cîștigat la Tg. Mures), ni s-a părut schimbată radical. La gazde, nimic notabil pînă cînd antrenorul Ion Ionescu i-a scos din teren pe Leac (n-am înțeles de ce?) și Domide (lipsit de rezistență fizică pentru un meci întreg), astfel că echipa textlistă a rămas ca o articulație frîntă, lipsindu-i mijlocul. Suficient, credem, ca experimentații steliști să speculeze situația și în două rînduri Zăblu să înscrie dezinvolt și să ne pună pe gînduri, ori el este genial, ori Jivan, Schepp și Kukla sînt niște noveci, iar U.T.A. să se bucare că peste patru etape se termină campionatul, altfel cine știe ce-ar fi așteptat-o. Foarte bun arbitrajul lui O. Anderco (Satu Mare). (Ion Predoșanu)

Așezarea acestei fotografii în pagina de sport nu e, cum s-ar putea crede, întîmpltoare. Oprite la o barieră, sutele de mașini care se zăresc în imagine aparțin iubitorilor de fotbal din Buzău și au fost surprinse de ochiul aparatului de fotografiat la puține minute după ce liderul seriei I a diviziei B, Gloria Buzău, reușise un meci egal pe stadionul din Brăila, în fața echipei lui Cosmoc.

Duminică dimineața, cînd Gloria va primi vizita lui F.C.M. Galați, principala sa urmăriitoare în luptă pentru un loc sub soarele primei divizii, n-ar fi exclus, gîndim, ca la aceeași barieră să se găsească tot atîtea mașini, numai că rînduite în sens contrar! Ce mașini vor lua, la toamnă, drumurile diviziei A? Cele cu numere de înmatriculare de Buzău sau cele înregistrate la Galați?

Verificările întreprinse la intervale scurte pot reduce timpul în care se descoperă furturile de informații sau retragerile neautorizate ale unor sume de bani. Există instalații de control care pot înregistra pe bandă, fără stirea programatorului, felul cum a fost folosită mașina în fiecare zi. Linatorul poate fi programat să prevină personalul de uritate atunci când este solicitat pentru un volum bunșit de operații sau dacă anumite compartimente memoriei sale sînt solicitate mult peste media obișnuită. El poate fi „înstruit” chiar să refuze efectuarea or operații iesite din comun sau a unor plăți depășind anumită sumă.

Specialiștii în probleme de securitate s-au preocupat și faptul că programarea infracțiunilor rămîne indetectabilă în memoria mașinii, iar probele comiterii ei sînt ținute după consumarea faptului chiar de către ordinator. S-a stabilit că există posibilitatea de a „învața” linatorul să facă cite o copie după fiecare informație rată și să transmită această copie direct în depozitul proprietarilor informației respective. Dacă verificarea unor date este de natură să răpească prea mult timp minilor, un al doilea ordinator va fi însărcinat să o facă în locul lor. În acest fel, victima va ști cel puțin că a fost jefuită și că secretele încredințate ordinatorului nu sînt proprietatea ei exclusivă.

Spionii au găsit și ei posibilități de a anihila unele din aceste măsuri de securitate. Astfel, plasind pe circuitele linatorului un aparat de înregistrare (un senzor pentru surtat intensitate cîmpurilor electrice), ei pot capta mesajele electronice din interiorul mașinii. Aceasta le oferă posibilitatea să citească banda de memorie a ordinatorului fără a determina mașina să le comunice conținutul ei și fără a o sustrage sau copia cu ajutorul unui mplice din interior. Dar inventivitatea spionilor nu i-a

descurajat pe specialiștii în probleme de securitate. Pentru a zădărnici acțiunile de genul celei descrise mai sus, lor le rămîne posibilitatea emiterii periodice a unor programe dezinformative care să-i încurce complet pe infractori, făcîndu-i să se rătăcească într-un ocean de semnale contradictorii.

O altă problemă importantă pusă în fața specialiștilor a fost aceea a înlăturării posibilităților de ștergere sau adăugare accidentală sau voită a unor date importante în memoria ordinatorului, precum și de preîntîmpinare a urmărilor unor catastrofe naturale care ar putea avea drept efect distrugerea benzilor de memorie. Una din măsurile preconizate a fost aceea de a lua abonatilor posibilitatea de a folosi liniile terminale pentru a ordina

Spionaj și electronică

ștergerea sau includerea de date în memoria ordinatorului. Aceste linii terminale pot fi folosite numai pentru solicitarea de informații și efectuarea unor operațiuni deja incluse în programul de lucru al mașinii de calculat. Măsura este cu atît mai necesară, cu cît ordinatorul nu poate deosebi noile date sau elemente de program de cele vechi. Se creează astfel pericolul ca elemente rău intenționate să includă în programul mașinii datele unui viitor act de sabotaj, mergînd chiar pînă la distrugerea ei. Impotriva eventualității eludării barierelor de securitate și sabotării mașinilor prin procedeul descris mai sus s-a luat măsura de a înregistra benzi cu memorie de rezervă. Uneori aceste benzi au fost păstrate în aceeași clădire cu originalele, astfel încît o catastrofă (incendiu,

inundație etc.) a distrus ambele seturi. Așa s-a întîmplat la 30 decembrie 1969 la serviciul de informatică al societății „Monoprix” din Paris. Ca urmare a unui incendiu, kilometri de bandă magnetică și mii de fișe perforate au devenit inutilizabile. Faptul a fost pe punctul de a provoca falimentul uneia dintre cele mai prospere organizații comerciale franceze.

Trăgînd învățăminte din mai multe întîmplări de acest gen, societățile capitaliste păstrează benzile cu memorie de rezervă în adevărate fortărețe situate departe de ordinator, în locuri cu cîmp magnetic cît mai scăzut, cu instalații moderne de aer condiționat și la un nivel constant de umiditate. Căile de acces sînt blocate de uși din oțel, încuietori cu combinații complicate, o mare varietate de sisteme electronice de alarmare, precum și de numeroși paznici. Organizatorii acestor fortărețe au aranjamente speciale cu poliția locală și cu personalul hotelurilor și motelurilor din regiune astfel încît străinii care pătrund în zonă sînt reperați imediat. Într-o astfel de fortăreață electronică, situată în preajma localității Neston de lângă orașul Bath, în Marea Britanie, sînt păstrate, în dulapuri de oțel special concepute, benzile de memorie ale ordinatorului unor mari firme capitaliste, precum și microfise ale planurilor și materialelor de „know-how” ale unora dintre instalațiile industriale cele mai moderne și complexe. Fiecare dulap conține în medie 43.000 asemenea materiale.

Implicațiile apariției ordinatorului asupra activității informative și contrainformative nu sînt încă definitiv stabilite. Apariția noilor generații ale mașinilor de calculat, combinarea posibilităților oferite de ele cu cele ale altor mijloace moderne de spionaj amplifică și modifică permanent datele problemei. În consecință, specialiștii în contrainformații sînt de asemenea departe de a-și fi spus ultimul cuvînt în materie.

(Va urma)

I. MOCANU

Telefonul piui ca o pasăre de noapte și se retrase în cuibul ei. Covaliu nu-l închise imediat ca să audă acel bîzîit straniu și pe urmă sări din pat, în timp ce se gîndea să-l anunte sau să nu-l anunte pe cei de la municipiu. Hotărî mai întîi să verifice informația și apoi să studieze la fața locului posibilitatea încercării „obiectivului” ca să nu dispară eunul. Se îmbracă într-o clipă zburînd pe usă și opri taxi din mers, care-l depuse aproape de Rond. Coliul se orientă cu precizie. Noaptea nu era întunecoasă, parcă rețeaua luminilor din port ridica o ceață îndescentă în văzduh, difuzînd o lumină pavăză pentru mărțor. Se furișă în sfîrșit pe strada Belvedere, privi pe partea opusă casa, aprecie direcția unde răspundea urtea aceea lungă și, stabilindu-și și un reper, porni să se a ocol grupului de locuințe poposind în strada paralelă, răbiți și neatenți, făptașii uitaseră întredeschisă intramascată de scîndură. Bătrînul vameș nu se înclase, depărtatele lui tinereți urmărise, desigur, răscolind spreună cu poliția de pe atunci, cuburi de contraindîști și nu i-a fost prea greu să se orienteze chiar și după atîtea decenii.

Covaliu se costumase civil, părea un tînăr oarecare cu mîna răsfrîntă peste gulerul hainei, venind de la o limbare nocturnă. Pași atense peste o stîngie transversală. Călcă pe virfuri. Își alesese un loc de observare iar în curtea aceea părăsită, pîtiindu-se pe după unchiul unui nuc gros. Acum, după ce ochii i se mai bisnuiseră cu întunericul, văzu că pavilionul acela sinaratic, dărăpănat, era luminat în interior și se mai ireau niște dungii în partea superioară a oblonului. Nu eslusise încă nici o siluetă care să dovedească luarea nor măsuri de pază, iar acest lucru îi ușură înaintarea e o cărare cu puțină iarbă pe deasupra ei. Bălărilor mai alte, crescute în dreapta și în stînga, îi amortizau pașii. Alca totuși încet, ca pe pîslă, și se opri în colțul clăirii fără etaj, ocupînd o arie destul de întinsă. Tencușile remize erau căzute de mult, scuturate de ploa și e întemperi. Nu se putea gîndi nimeni că cineva s-ar putut adăposti în această casă plină parcă de stafii, teusi în cele din urmă să ajungă în spatele construcției, fără să fie auzit. Dădu ocol cu aceeași mare precauție și, în sfîrșit, datorită ierbii sălbatice se putu preala de avantajul rămînerii sub o aripă de umbră în reptul unor balamale ruginite prin care una din ușile emize se deschidea în afară. Din acest loc Covaliu putu estingherit să scruteze interiorul remizei, care, spre eosebire de aspectul exterior, arăta destul de bine. Useuse amenajat cu oarecare grijă. Înăuntru, cît a putut a numere dintr-o primă ochire, se aflau patru băieți cu afele lungi, trei felte îmbrăcate după ultima modă, dintre are nu lipsea Panateasca (asa probabil înțelegea dumneaei să-si la rămas bun de la prietenii dragi, dacă așa ntelegea ea, n-ai ce-i face!). Era de față însuși Pora are, de fapt, trona mica și vainica adunare nu prea gălăgioasă în acele momente. Pe masa întinsă, băutura berechet, scrumierele pline de mucuri de țigări, un fum ce plutea în valuri sub tavan, în mijloc o grămadă de ani și pe fiecare latură a mesei jucătorul cu cărțile de joc în mînă. În spate, cei liberi chibîtau și se rînduiau

după o anume regulă cînd se ivea un loc liber la masă. Potul se bănuia mare. Rămăseseră în dispută Fredi Pora și unul cam de aceeași vîrstă cu el, care avea o față necunoscută lui Covaliu.

— Ce ar fi să deschidem usa, zise un chibit, dar Pora, cu țigara arzînd în colțul gurii și mutra schimonosită de încordare, mirii.

— Să nu deschizi, desteptule, că te distrug, crăpi aici și nu deschizi. Dacă te-ai încins sau te-ai plictisit întinde-o și așa n-ai bani suficienți.

— Altă față, altă alură, își zise în sine lui, Covaliu, privindu-l pe Fredi Pora. Aici e căpetenie în toată regula, cu el nu te joci. Cum or fi stînd totuși cu sistemul de apărare sau de retragere? se întrebă ofițerul de miliție. După cite îmi dau seama, pînă acum, destul de slab. Și, cu toate acestea, își mai spuse, nu intru, e foarte riscant să mă vir singur. Chiar dacă as face să sară usa

Moartea boxerului

din tîini, încurcătura ar putea veni de la lumină. În caz că se stinge, o vor șterge ca potîrnichile și atunci adio-martori, adio probe, acțiunea e ratată!” Se gîndi imediat la minifonul ascuns în tocul de piele. Îl scoase de sub haină. Se adăposti ceva mai departe și, în baza sistemului lor, explică echipajului de serviciu unde anume se află, cum se poate ajunge cît mai repede, descrise specificul locului. După care așteptă.

Întocmai unui bolid, mașina cu sase locuri porni val-virte, parcă alerga în vis. În clipa în care au poposit oamenii au și înconjurat locul. Blocară iesirea din Belvedere și cea din spatele remizei, iar patru dintre ei se alătură lui Covaliu și se postară în colțuri, nelăsînd nici o șansă celor dinăuntru să dispară. După ce se deschisese ușa larg urmă somarea:

— Nu mișcă nimeni. Mîinile la ceață, strigă din răsuputeri Covaliu. Răspunsul din clipa următoare fu vijihirea unui șiș a cărui lamă se înfipse în tocul ușii vechi.

— Vlas, te-am văzut, fața la perete, strigă de astă dată căpitanul Ion Popică, zise Măruntu, cu chipul lui care și cînd era încruntat părea surizător. Căpitanul Ghiniță, cel înalt și solid ca un aruncător de suliță, clipi repede și se îndreptă să-l imobilizeze pe Cosma, barbușii înrăit și periculos, trecut de cinci ori prin puscării. Plăcerea însă de a se apropia de Pora și a-i pune prima întrebare i se rezervă sectoristului.

— Ei, ce mai ai de zis, domnule „olé”? Cum ne fusesse vorba acum cîteva ceasuri? Te-a lovit amnezia așa de curînd?

— Păi, nu mi-ai spus dv., zise Pora insolent, să-mi onorez creditorii în cel mai scurt timp? Aici am o mare ocazie.

— Nu aici te-am trimis eu, Fredi. La așa ceva stiam că te pricepi!

Fredi Pora tăcu mușcîndu-și întruna buza, stînjînit

de faptul că ținea mîinile la ceață și nu putea recurge la nici o stratagemă, ca să se salveze de acolo viu și nevătămat, dar mai ales fără probele implacabile din fata lui. Un morman de bani, cam în jur de 10.000 lei numai bancnote de 100 și de 50 lei, cîteva sute de dolari, franci elvețieni, drahme și lire italiene, ca să nu mai punem la socoteală pachetele de bani din dreptul fiecărui jucător. Toate îi acuzau direct pe organizatori și pe complici. Cu alte cuvinte, probele la vedere nu mai puteau fi tăgăduite, chibîții vor fi implicați ca martori și prin confruntări chiar ca părtași. Aparatele foto ale serviciului tehnic prindeau instantanee. Cel mai activ, locotenent maior Nacu, umbra ca un fotoreporter îndrăzneț, fascinat de subiectul gras pe care îl avea înaintea obiectivului. Și el și ceilalți nădusiseră alegendă dintr-un punct în altul în șandramaua acuzatoare. Cuibul de sobolani nu mai era o metaforă răsflată ci o realitate palpabilă surprinsă în planuri generale și gros-planuri. Imortalizarea figurilor „alese” mai continuă un timp. În tăcerea asternută sub grinzile vechii remize, declicul aparatelor foto se auzea supărător de clar. Blițul scoțea ungherele, lumina indiscret locuri tainice — podeaua de ciment cu crăpături și găuri de guzgani, astupate ca vai de lume, ghișul se uscase și crăpase. Scaunele pe care se așezau erau improvizate din vechi edecuri de bucătărie care-si pierduseră de mult înfățișarea și acum erau cirpite. Numai masa arăta mai onorabil, lustrul nu pierise, ceea ce ușura jocul și, fiind întinsă, la un colț purta deasupra sticle, pahare, farfurii. Predominau vodca și lichiorul de ananas. Se distingeau o sticlă de rom Bacardi și o băutură verde cu etichetă nemtească, o licoare provenită din mentă. Scrumierele erau pline de mucuri și între ele pachete de țigări străine și lungi. Într-un colț, spre care obiectivul aparatului lui Nacu se îndreptă, se găsea un dulap cu rafturi improvizat într-un fel de bar, împrejmuit ca de o imensă coadă de păun cu ilustrate din reviste, majoritatea scene erotice, scabroase, femei aproape goale. Priveau și ele din pozițiile obscene sopronul de trăsuri al fostului nabab Lichiar-dopol, care acum fusese transformat în sală de jocuri de noroc și bistro clandestin. Afumătura plafonului era veche, peretii de scîndură și cărămizi înnegrite. Se vedeau micile nise unde altădată birjarii își păstrau căpeștele, zăbălele, hamurile și unelte cu care le dregeau, cîesti, sfiori, cutii cu unsoare, capete de ham. Acum exalau un miros greu de praf stratificat care se macera cînd sub dozoare, cînd sub frig. Mirosul fostelor landouri, birji și docare se amesteca cu cel al fumului de țigară, al băuturilor tari și al sudorii omenești.

De frica unui ochi străin totul fusese închis cu grijă, de aceea în aerul de aici te sufoca. Jucătorii erau nădușiti. Cum avea să afle mai tîrziu Covaliu, era total interzis prin consemn să se deschidă o fereastră, să se întredeschidă o ușă. Geamurile jengoase de praful deceniilor pe dinăuntru și pe dinafară păreau camuflate de această draperie de noroi uscat.

„Va trebui scotocit bine sopronul, gîndi Covaliu, se impune de îndată o percheziție amănunțită, căci nu sînt imposibile surprizele”.

(Va urma)

EUGEN TEODORU

Reușite manifestări românești la Roma și Terni

Au avut loc, nu demult, în Italia, în cadrul unei acțiuni mai ample de promovare peste hotare a turismului nostru, cîteva manifestări gastronomice și folclorice românești, a căror organizare a fost încredințată Complexului de hoteluri și restaurante „Athénée Palace” din București, în fruntea căruia se află, de 15 ani, cu rezultate remarcabile, directorul Iulian Vintilă. Mai întîi la Roma, la restaurantul „Trilussa” din vecinătatea Pieței Venetia, apoi la Terni, la restaurantul „La Somarù”, maestrul culinar Constantin Tutilă și elevul său, șeful bucătar Viorel Paraschiv, au oferit consumatorilor italieni o gamă bogată și variată de mîncăruri și băuturi specifice românești, atrăgîndu-si simpatia și laudele vizitatorilor. Numite de presa locală „meravigliose serate della cucina romana”, manifestările s-au bucurat de prezența unor personalități italiene de marcă, senatori, deputați, organizatori de turism, profesori, ziaristi și așa mai departe, ale căror impresii favorabile, pe alocuri măgulitoare chiar, au

fost înscrise în Cartea de onoare a expozițiilor. Parcurgînd-o, am avut ocazia să găsim acolo mulțumirile deputatului Mario Andrea Bartolini, ale senatorului Giorgio Di Pietro („excelenta prestație a grupului folcloric și gastronomic românesc”), ale președintelui Uniunii de comerț și turism din provincia Milano, Giuseppe Orlando, ale secretarului general al Asociației directorilor de hoteluri din Italia, Pasquale Buci, ale senatorilor Giuseppe Pella și Aldo Pauselli, ale altor oficialități din peninsula.

Presa italiană a făcut dese și elogioase referiri la manifestările organizate de C.H.R. „Athénée Palace”, „l'Unità”, „Il Tempo”, „Cronaca di Roma” și alte ziare numind întîinirile cu bucatăria și muzica populară românească „adevărate sărbători gastronomice și folclorice” („Cronaca di Terni”, 26 aprilie). Grupul folcloric care a însoțit expozițiile, țîmbalista Virginia Ciuciu, naistul Dan Sebastian și cîntăreața Despina Apostol, aflat sub conducerea maestrului Tudor Pană, a stîrnit deopotrivă interesul publicului ascultător și al specialiștilor, orchestra bucureșteană fiind invitată, de mai multe ori, să susțină programe consistente la televiziunea italiană.

De asemenea, în seara de 30 aprilie, oaspeților români le-a revenit cîntea de a desfășura un amplu concert la Terni, în cadrul manifestărilor prilejuite de sărbătorirea zilei de 1 Mai, la care au luat parte peste 50.000 de localnici, precum și

tineri și tinere veniți din întreaga provincie Umbria. La Terni, ca și la Roma, dealtfel, solii ospitalității, gastronomiei și folclorului românesc au fost înconjuțați cu simpatie și respect. Li s-au decernat diplome și medalii. Iulian Vintilă fiind ales membru de onoare al Asociației de

enogastronomie și turism al provinciilor Roma și Lazio. Cu insistențe, ei au fost invitați să revină, o manifestare similară urmînd să se desfășoare, luna viitoare la Bologna.

EMIL NEGOIȚĂ

ACASĂ

Martirii suferinței românești

Să ne-nălțăm în dragostea pioasă
Ce ne păstrează cerul la ferești
Și să ne bucurăm că sînt acasă
Martirii suferinței românești.

Că nu i-a șters din țară zăngănitul
De fiare vechi al hidrei dușmănești,
C-au inventat, prin moarte, acest titlu
Martirii suferinței românești.

Cînd, fără milă, rupți au fost pe roată,
Imperiile confiscau nădejdi,
Să cadă în robie disperată
Martirii suferinței românești.

Istorie, te-au tot strîmbat mai marii,
Dar tu un adevăr de rană ești,
Te-au scris cu sînge, nu în cancelarii,
Martirii suferinței românești.

Să nu fii tu proprietatea slută
A purtătorilor de cnut și clești
Ci să păstrezi ce-ți dau, că te ajută,
Martirii suferinței românești.

Cu sînge și țărîină te amesteci,
Dar și cu zbor de aripi vulturești,
Că-s neam de vulturi, nu cocoși domestici,
Martirii suferinței românești.

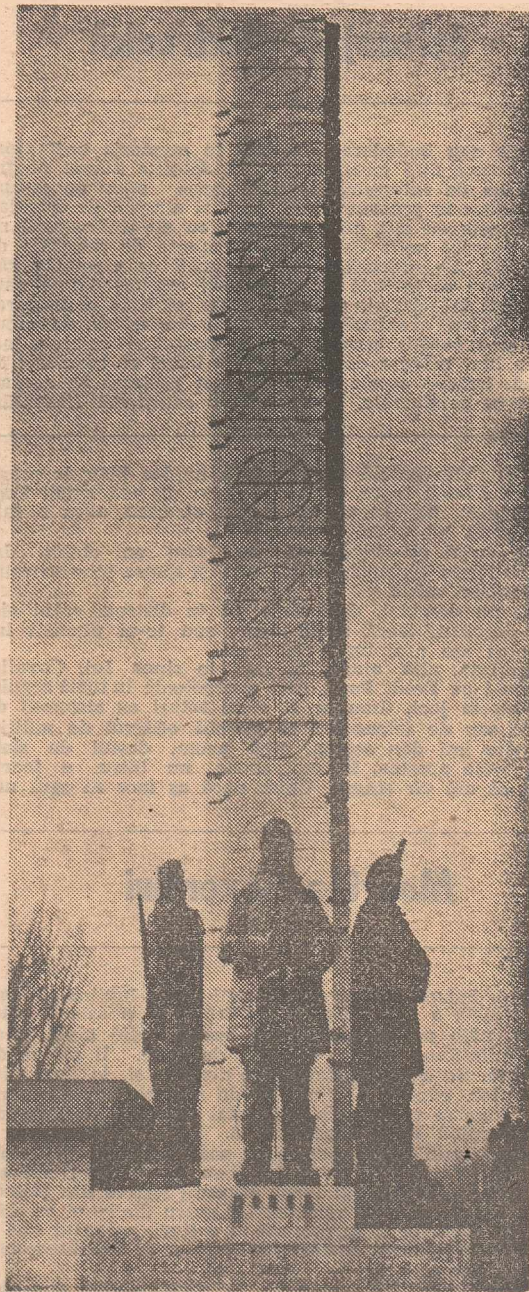
Că n-au putut nedreptele imperii
Să ne drezeze țara cu povești,
Că nu sînt indivizi ci sînt puzderii
Martirii suferinței românești.

Pe unde calci, pe-aici, miroase-a sînge
Și-o țară a durerii regăsești,
O patrie de mame care-și plînge
Martirii suferinței românești.

Dar și un neam zidit ca o oștire
Lîngă prezentul mîinii vitejești
Ce apără-n dreptate și iubire
Martirii suferinței românești.

Nu într-un vălmășag monden promiscuu,
Ci pe un plai curat trăiești, trudești,
Tu, neam al meu, cîstînd în obeliscuri
Martirii suferinței românești.

Veniți, români, să dăm din datoria
Față de vremea falei strămoșești
Și dragostea pioasă și mindria
Și truda pentru Daco-Romania
Gata și noi să fim, cit veșnicia
Martirii suferinței românești.

ION VLASIU: Horea, Cloșca și Crișan

Mihai Viteazul în Ardeal

Din casă-n casă și din pom în pom
Din șa de munte pin-in șa de cal,
Din frunză-n frunză și din om în om
Este Mihai Viteazul prin Ardeal.

E spiritul a toate știutor
Tăind istoria de-a curmeziș,
Românii poartă sub pieptarul lor
Icoana lui, pe un întreg podiș.

Din fețele țăranilor bătrîni,
Din tot ce e femeie și bărbat,
Din tot ce sînt copiii de români
Oricînd el poate fi reîntrupat.

Mihai Viteazul răspîndit a fost
În dulcele Ardeal, de trunchi unit,
Și-n orice om e pus la adăpost
Ca semn că dreaptă-i pohta ce-au pohtit.

Cum se ridică soarele din mări,
Cum din lumina mamei se nasc prunci,
Mihai Viteazul, cu ai lui călări,
Venii dintr-ale patriei porunci.

Ce sumbră soartă a tăiat de viu
Din arborele țării, ram de ram,
Să fie sfișiat pînă tîrziu
Acest cuminte, mindru, trudnic neam ?

Cu lacrimi și cu sînge pe obraz,
Ardealul, pentru totdeauna sfînt,
Ascunde-n el, păstrează pe Viteaz,
În oameni, în lumină și-n pămînt.

Pe cîmp cînd pare că suflare nu-i,
Dacă măcar e-un mugur sau un vrej,
Spicele grîului, spionii lui,
Măsoară inimile în viteji.

Ardealul armoniilor de azi
Cu patria firească-n veci unit,
Păstrează neatinș, întreg și treaz,
Temeiul cald al pohteii ce-au pohtit.

Se-aude iarba, firul ei ales,
Cum crește fraged pe-un picior de plai,
Pășunile în primăvara ies
Ademenindu-i calul lui Mihai.

Atîta doar de-ar fi, destul ar fi,
Mihai Viteazul nu e în trecut,
Mihai Viteazul din a morții zi
În fiecare zi s-a tot născut.

Sămănător de fapte și de legi,
Întruchipînd un vis și-un ideal
Drept voievod al patriei întregi
Mihai Viteazul este în Ardeal.

Și toate clopotele au bătut
Din veac în veac în ropot pînă azi
Să aibă țara loc și steag și scut
Să aibă-n frunte veșnic un viteaz.

Binecuvîntă, lancule

Din vatră de Vidra, cea dulce și sfîntă,
Unde bine-ai visat, într-o vreme de rău,
Binecuvîntă, lancule, binecuvîntă,
Drumul de astăzi al neamului tău

Dangăt de clopote, treacă și valea și dealul
Aprîndă-se iarăși, în amintire, opaite de său,
Binecuvîntă, lancule, binecuvîntă Ardealul
Și Unirea de astăzi a neamului tău

Munții recheme-și puterea și Craiul
Tebea, cu lacrimi, să crească gorunul lui Avrămuț,
Binecuvîntă-ne, lancule, binecuvîntă-ne gralul,
Limba română cea veșnică a celor trudituri și tăcuți

Mulți sînt acei ce-l urmează, lancule e unic.
Un cîntec hipnotic și-un zăngăn de arme rămîn

Și, astfel cum neamul tău mare te binecuvîntă din tîlnic,
Binecuvîntă și tu, Avram lancule, poporul român

Tot grea ne e lupta și azi, după un veac de văpaie,
Dar încrederea noastră în noi și-n dreptate ni-i
singurul nost' Dumnezeu
Binecuvîntă, lancule, mintea, inima și brațul lui Nicolae
În misia de-a apăra și a face fericite poporul tău și al său.

Iubirea de Patrie, ca iubirea de mamă, cea fără condiții,
E singura lacrimă care se plînge viteaz
Binecuvîntă, lancule, Apusenii cu toți răstigniții
Aflați la temeiul de sînge al dreptului nostru de azi.

De lîngă leagănul nașterii tale,
Din liniștea sfîntă,
De unde-ai visat zile bune, peste vremea de rău,
Binecuvîntă, lancule, înviază, încuviințează și binecuvîntă
Drumul de azi și de miine al neamului tău.

BARBU ISCOVEȘCU:
Avram lancule

FLACĂRA. Redacția : București, Piața Scîntell 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, Interioare : publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nițescu - 16 17) ; reportaj (Nicolae Cristache - 16 06) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu - 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (M. Nedelea, E. Seceleanu - 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (1595) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scîntell”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export-import presă, PO Box 136-137 telex : 1 12 26 București str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU